

Phædri Fabulæ Æsopiæ Typ: Sem: Pat:
Apud Io: Mansfrè Super: Permiss. ac Privil. 1721.

PHÆDRI

AUGUSTI LIBERTI,

ET

AVIENI

FABULÆ

CUM ADNOTATIONIBUS

DAVIDIS HOOGSTRATANI.

ACCEDUNT

FABULÆ GRÆCÆ

LATINIS respondentes,

ET HOMERI

BATRACHOMYOMACHIA

In usum Scholarum

SEMINARII PATAVINI:

PATAVII, MDCCXXXIII.

Ex Typographia Seminarii.

Apud Joannem Manfrè.

Superiorum Permissa, & Privilegia.

SEMINARI PATAVINI

ADOLESCENTES

L F.

PLATO, qui ob insignem multarum, magnarumque rerum scientiam, divinus est appellatus, in secundo de Republica Dialogo matres, nutricesque monet, ut quemadmodum corpora manibus, ita puerorum suorum animos fabellis informet. Quod ego tanti viri monitum non ita angustiis regionibus circumscribi puto, ut cum nucibus, & prima pueritia dedisci possit: quippe tota ferme adolescentia medicinae impatiens, per blanda & jucunda duci debet ad sanitatem. Hæc jamdiu animo inhiberam, sed adhuc condere oportuit, quia cum accessi ad provinciam hanc, multa insuper mihi præstanda fuerunt, quæ majore festinatione indigebant. Nunc partem quoque istam suscipio, fabulasque vobis elegantissimas offero, quas Phædrus Latine scripsit, non ille quidem Romanus homo, sed qui tamen & Romæ vixit, & Augusti ævo, & in ipsa Augusti domo, Musarum sede, ac domicilio. Quamvis autem carminis mensura liberior in Criticorum offensionem incurrerit, attamen locutio ipsa omnium judicio recta est, nitida, illustris, vestraque imitatione dignissima. Ut autem illas non in schola solum, præeunte Magistro, sed etiam ipsi per vos legere possitis, omnibusque horis in manibus habere, perspicuas viri doctissimi adnotationes addendas curavi, quæ plane vestris ingeniis, vestraque ætati conveniunt. His accedit Au-

darium loco Avieni liber, non eodem carminis genere, nec eadem elegantia scriptus, sed ita tamen, ut Phædrum sequi possit, nec longissimo intervallo sequi. Vixit Avienus inclinatis jam Romanis viribus ac literis, hoc est, verrente sæculo Christianorum quarto; sed in ea tamen tempora incidit, quibus bonarum artium studia respirabant, ipse vero ingenio suo tempora etiam superavit. Quia porro libenter in vestris exercitationibus Græca Latinis conjungitis, operæ pretium duxi ipsos Æsopi, & aliorum Græcorum Apologos adjicere, unde Phædrus, & Avienus sumpsere. Agmen claudit Fabularum omnium princeps Homeri *Σαρπηλοειοπέγεια*, de cujus pulchritudine nihil dicam, & quia vobis familiarissima est, & quia nomine ipso parentis supra omnem eloquentiæ conatum commendatur. Habete igitur (quod bono vestro fiat) multiplicem hanc exercendi stili segetem: sed in primis perpendite salubria vitæ regendæ consilia, & pro suo quisque instituto in usum vestrum convertite.

I N D E X

FABULARUM PHÆDRI.

Numerus prior Librum, alter Fabulam,
g. Gudianas Fabulas indicat.

Æ Sopus ad garrolum. 1. 19.	Gubernator & nautæ. 4. 16.
Æsopus iudens. 3. 14.	Hercules & Plutus. 4. 11.
Æsopus interpres testamenti. 4. 4.	Homo & asinus. 5. 4.
Æsopus & perulans. 3. 5.	Homo & canis. 2. 1.
Æsopus & rusticus. 3. 3.	Homo & colubra. 4. 13.
Agnus a capellis nutritus. 3. 15.	Homo & arbores. 2. 5.
Anus ad amphoram. 3. 7.	Invidia virtutum comes. 2. 9.
Apes & faci vespa iudice. 3. 13.	Leo regnans. 4. 12.
Aquila, cornix & testudo. 2. 6.	Leo sapiens. 2. 1.
Aquila, felis & aper. 2. 4.	Leo senio confectus. 1. 21.
Arbores in deorum tutela. 3. 17.	Leo & mus. 2. 4.
Asinus egregie cordatus. 1. 15.	Lepores vitæ peritæ. 2. 2.
Asinus & Galli. 3. 20.	Lupus & agnus. 1. 3.
Asinus & leo venantes. 1. 11.	Lupus & græ. 1. 8.
Asinus irridens aprum. 1. 29.	Lupus & vulpes iudice simio. 1. 10.
Cæsar ad atriensem. 2. 5.	Margarita in sterquilino. 3. 11.
Calvus & musca. 5. 1.	Milvus & columba. 1. 13.
Calvus repente. 2. 2.	Milvus ægorans. 3. 1.
Calvi duo. 5. 6.	Mons parturiens. 4. 11.
Canes famelicæ. 3. 20.	Mulier parturiens. 1. 18.
Canes legati ad Iovem. 4. 17.	Muli & latrones. 2. 7.
Canis & crocodilus. 2. 25.	Musca & mula. 1. 6.
Canis & lupus. 3. 9.	Mullela & homo. 1. 22.
Canis fidelis. 3. 21.	Mullela & mores. 4. 1.
Canis natans. 1. 4.	Occasio depicta. 3. 8.
Canis parturiens. 1. 19.	Ovis, canis & lupus. 1. 17.
Canis, thesaurus & vulturius. 1. 27.	Ovis & cervus. 1. 16.
Capellæ & hirci. 4. 15.	Panthera & pastores. 3. 2.
Cervus & boves. 2. 8.	Passer & lepus. 1. 9.
Cicada & noctua. 3. 16.	Pavo ad Junonem. 3. 18.
Demetrius & Menander. 5. 1.	Pera. 4. 9.
Epilogus ad Eutychem. 4. 25.	Phædrus de fabulis. 4. 20.
Equus & aper. 4. 1.	Phædrus in fabularum censorum. 4. 6.
Eunuchus ad improbum. 3. 11.	Princeps tibicen. 5. 6.
Formica & musca. 4. 23.	Pugna muriam & musselarium. 4. 5.
Frater & soror. 3. 8.	Rana rupta. 1. 24.
Fur aram compilans. 4. 10.	Ranzæ ad solem. 1. 6.
Graculus superbus. 1. 1.	Ranzæ metuentes taurorum prælia. 1. 10.
	Ranzæ regem postolantes. 1. 2.

Res gesta sub Augusto .	3. 10.
Scorra & rusticus .	7. 5.
Simili caput .	3. 4.
Simonides a diis servatus .	4. 24.
Simonidis naufragium .	4. 21.
Socratis dictum .	3. 9.
Sutor medicus .	1. 14.
Taurus & vitulus .	5. 9.
Vacca, capella, ovis, & leo .	1. 5.

Venator & canis .	5. 10.
Viatores & latro .	5. 2.
Vipera & lima .	4. 7.
Vulpes & aquila .	1. 28.
Vulpes & ciconia .	1. 26.
Vulpes & corvus .	1. 13.
Vulpes & draco .	4. 19.
Vulpes & hircus .	4. 8.
Vulpes & uva .	4. 3.
Vulpes ad personam tragicam .	1. 7.
Vulpes & Jupiter .	1. 3.

I N D E X

FABULARUM AVIENI.

A Bies & dumus . Fab.	19.
Anser & rusticus .	11.
Aquila & testudo .	2.
Alnus leonis pelle indatus .	5.
Boreas & Phœbus .	4.
Camelus & Jupiter .	8.
Cancer .	3.
Canis & rusticus .	7.
Canis & leo .	17.
Cornix & urna .	27.
Eques calvus .	10.
Formica & cicada .	34.
Grus & pavo .	15.
Invidus & avarus .	21.
Juveni & leo .	28.
Leo & capella .	16.
Lupus & hœdus .	42.
Miles & lituus .	19.
Mus & bos .	31.
Nimbus & testa .	41.

Olla æræa & lutea .	11.
Pardus & vulpes .	40.
Piscator & piscis .	20.
Piscis fluvialis & marinus .	38.
Paer & far .	25.
Quercus & arundo .	16.
Rana & vulpes .	6.
Rusticus & lupus .	1.
Rusticus, qui thesaurum invenerat .	12.
Rusticus & avis .	21.
Rusticus & juvenis .	28.
Rusticus & ius .	30.
Rusticus & Hercules .	32.
Satyrus & viator .	29.
Simia & Jupiter .	14.
Simia & gnati .	25.
Statuarius .	21.
Taurus & leo .	17.
Tigris & venator .	17.
Venator & leo .	24.
Viatores & ursa .	9.
Vitulus & bos .	16.

9

PHÆDRI
AUGUSTI LIBERTI
FABULARUM
ÆSOPIARUM

LIBER PRIMUS.

PROLOGUS.

Æsopus auctor quam materiam reperit,
Hanc
NOTÆ AD PHÆDRUM.

Phædri) Phædrus natione Thrax, Augusti Libertus, floruit præsertim sub Tiberio, eoque imperante, scripsit fabulas has, vel harum plures, in quibus Scjani mores carpit.

Augusti Libertus) Liberti aliqua scientia clari nomen Domini sui, a quo manumissi essent, semper apud antiquos operibus suis præfigebant, eoque se gratos erga Dominos reddebant. Liberti autem Cæsaris semper in magno erant honore.

Æsopiarum) Omnes fabulæ communiter dictæ *Æsopix*, quoniam in conventibus frequenter fabulis uti solebat *Æsopus*. Theo Sophista *Αἰσωπεύς λόγος* dixit, & Aphthonius *Αἰσωπεύς μῦθος*.

AD PROLOGUM.

1. *Æsopus*) Fabulator e Phrygia, a quo aliorum fabulæ etiam nomen acceperunt. Quo spectant Phædri verba prol. lib. v.

Quas Æsopias, non Æsopi nomine.

Auctor) Ordo verborum: Ego pælii materiam hanc, *Æsopus auctor reperit quam*, i. e. *Æsopus*, qui auctor est, & primus quasi conditor materix fabularis.

Reperit) Excogitavit, diligenti meditatione adinvent. Sic est *reperitor Medicina* apud Virg. lib. 6. *Æn.* & *reperitor pæna* apud Ovid. lib. 3. *Trist. Eleg. 11.* qui & ipse *ἵψ* *Invenire* sic utitur in *Metam. lib. 1.*

Hanc ego polivi versibus senariis.

Duplex libelli dos est: quod visum movet,

Et quod prudenti vitam consilio monet.

Calumniari si quis autem voluerit,

Quod arbores loquantur, non tantum seræ,

Fictis iocari nos meminerit fabulis.

FAB.

Inventum Medicina mentem est.

Plantus Captiv. ipso fine,

Huiusmodi paucas poeta reperit comœdias.

2. *Polivi*) Absolvi, perfecti, & ex Græco in Latinum transtuli. Locutio est desumpta ab arte fullonica, seu a fullonibus, qui poliendo diligenter vetera quæque, ea mutant in novam speciem, & pannis novam formam induunt. Caspar Barthius, Vir doctissimus, deducit a re ædificatoria.

Senariis) Jambicis senariis, idest, trimetris, qui sunt sex pedum. Eorum constitutio potest videri in Profodia.

3. *Dos*) Metaphora. Nam *dos* proprie dicitur, quod marito cum uxore datur. Sumitur præterea *dos* pro eo, quod alicui datum est vel a natura, vel ab hominibus; unde dotes animi dicuntur, & librorum, aliarumque rerum quæ utilitatem afferunt. Legunt alii, vel *mos* est, vel *os* est. Sed quin *dos* quoque dicatur in singulari pro utilitate, fructu, ornamento, nemo dubitabit, qui apud Ovidium legerit *dotem vis* pro eloquentia.

Risum movet) Voluptatem excitat. *Movet*.... *movet* figura est, quæ dicitur *ἐκ τῆς ἀδελφότητος*. Sic lib. 4. Fab. 3.

Impune potius lædi quam dedit alteri.

Et lib. 1. Fab. 4. *Et quem tenebat, nec quem petebat.* Tale quoque est Fab. 16. *Rem expedire, sed videre expetere.*

4. *Vitam*) Homines vitam degentes.

5. *Monet*) Monet ut quisque degat ex præscripto honesti. Hæc scilicet Poetarum laus est, quod

Et iucunda simul dicant, & idonea vita.

6. *Calumniari*) Similitè, malitiose interpretari. *Calumniari* dicitur proprie de calumniosa lite, & est, falsa & callida ratione, cui malevolentia est conjuncta, aliquem decipere.

7. *Arbores*) Pluscula Phædrini nostri intercidisse jam olim recte coniecerunt Viri docti: quod demceps probavit Vir Illustrissimus Marquardus Gudius, qui in notis suis ad hunc auctorem non solum fabulam de Arboribus loquentibus profert, sed & alias e tenebris eruit. Quas haud ita pridem in lucem editas huic quoque editioni subjunximus.

8. *Fictis*) Non inepte vox illa *fictis* additur. *Fabula* enim ex earum vocum numero est, quæ verum & falsum

sum significant; unde infra legitur, *vera fabella* lib. 2. fab. 5. Et apud Græcos $\mu\delta\theta\epsilon$ pro fabula falsa & vera usurpatur, inter quos apud Homerum pro vero sermone sumitur. Quare proverbium, quod apud Terentium est: *Lupus in fabula*, apud Plautum sic concipitur, *Lupus in sermone*. Cicero Accus. 3. in Verrem c. 78. *Non me fugit, Judices, vetera exempla pro fictis fabulis jam audiri atque haberi*. Sed & idem in de Officiis, & alibi fictas & commentitias fabulas dixit.

Jocari) Sic *Pladri joci* apud Martialem. Ipse Phædrus l. 3. prol.

Calumniatque fillis elusit joci.

Et lib. 4. f. 6.

Et hoc jocorum legere fastidis genus.

FABULA I.

LUPUS & AGNUS.

AD rivum eundem Lupus & Agnus venerant; Siti compulsi: superior stabat Lupus, Longeque inferior Agnus: tunc sauce improba Latro incitatus jurgii causam intulit. Cur, inquit, turbulentam fecisti mihi istam bibenti? Laniger contra timens,

Qui

AD FAB. I.

1. *Lupus & Agnus*) Quibus sortito obtigisse discordiam ait Horatius.

2. *Superior*) Propius fontem, unde aqua scaturiebat.

3. *Inferior*) Remotius a fonte.

4. *Latro*) Lupus ita dictus, quia latrociniis & ferarum dilaniationibus gaudet. Virgil. *raptorem* nominavit. Sic noster infra *raptorem* milvum, *calumniatorem* canem vocat.

Jurgii causam) *Jurgii causa* est pro jurgio, ut *rei eibæ* infra pro cibo. Sic *rei voluptatum* apud Plaut. pro voluptatibus. *Inferre jurgium*, dicitur, ut inferre litem apud Ciceronem. Hoc vult, lupum aliquam causam vel pretextum commentum esse, ut agno jurgium inferret.

Intulit) Movit materiam rixæ: rixam affectavit.

6. *Istam*) Aquam nempe, demonstrative. Sic loquebantur veteres. Ter. Heaut. 301. *Lucescit hoc jam*. Hoc ita sumtum cælum significat.

Bibenti) Quasi diceret, nunc maxime, cum videres me bibere. Debuisses saltem expectare, donec bibissem.

Laniger) Agnus, quod lanam gerat. Ita solent lo-

Qui possum, quæso, facere, quod quæreris, Lupe?
A te decurrit ad meos haustus liquor.

Repulsus ille veritatis viribus,
Ante hos sex menses male, ait, dixisti mihi. 10
 Respondit Agnus: Equidem natus non eram.
 Pater bercule tuus, inquit, maledixit mihi.

As

qui poetæ. Avienus *auricus* dixit pro lepore. Sic no-
 ber *auritulus* etiam pro asino, *latrans* pro cane, *bar-
 batus* pro hirco. Apud alios *cornuti* vel *magister* est pro
 bobus: *volantes* pro avibus: *balantes* pro ovibus: *natan-
 tes* vel *squamigeri* pro piscibus. Quæ omnia longum es-
 set recensere.

7. *Qui possum*) Quo pacto ego aquam tibi turbulen-
 tam reddere possum?

Quod quæreris) Queri aliquam rem dicitur cum ali-
 quo, de aliquo, & apud aliquem. Vid. Schorum in
 voce *Queror*.

8. *Ad meos haustus*) Ad me haurientem.

9. *Viribus*) Vi, efficacia, robore veritatis, quæ se so-
 la satis absque testimonio alieno tuetur.

10. *Hos*) Hos proxime præcedentes. Ad eundem
 modum Terent. Eun. 2. 3. 39.

Illum, liquet mihi deserare, his mensibus

Sex septem prorsum non vidisse proximis.

Male, ait, dixisti) *Tmelis elegans*. Catullus Epi-
 gram. XCIII.

Lesbia mi dicit semper male, nec tacet nunquam
De me.

Et sic frequenter apud alios poetas. Ter. Andr. 1. 1. 36.
Cum quibus eras cumque una.

Virg. 1. *Æneid.*

Arida circum

Nutrimenta dedit.

Nostrer lib. 1. Fab. 27. *Quem frans Vulturius super,*
 pro *enī superflans*. Sic & *benedicere* modo conjunctim
 usurpatur, modo divisim. Plaut. *Bene quæso inter eos*
dicite, & mi absenti tamen. Cæterum *maledicere* est
 convitiis injuriam facere.

11. *Natus non eram*) Ante sex menses nondum eram
 natus.

12. *Hercule*) Formula jurandi per Herculem, viris tantum
 non feminis conveniens. Ita vult Gellius: Sed eam legem
 transgreditur Apulejus, Scriptor profecto non vilis. Qui
 & initio *Apologiae* suæ habet, quæ facere huc possunt.

13. *As*

*Atque ita correptum lacerat injusta nece,
Hac propter illos scripta est homines fabula,
Qui fictis causis innocentes opprimunt.* 15

13. *Atque ita correptum*) Sic & finit hanc fabulam Camerarius. Quem vide fab. 174.

Injusta nece) Nece aliquem perire dicitur de eo, qui sine vulnere interfectus aut fame, aut veneno perit, ut docet Festus in *Neci datus*. Verum Phædrus hoc loco tamen usus est hac voce, ut & eadem & vulnus significet.

15. *Fictis*) *Illatis*, supra vers. 4. Est autem Ellipsis præpositionis *de*; pro *fictis de causis*, i. e. fictas ob causas, ut sæpissime. *Causas fingere* autem est contra veritatem aliquid simulare.

Causis) Causæ hic sunt crimina.

F A B. II.

RANÆ REGEM PETENTES.

*Athenæ cum florent aquis legibus,
Procax libertas civitatem miscuit,*

Fre-

A D F A B. II.

1 *Athenæ*) Urbs erat Græciæ spectatissima, & magni nominis, utpote quæ erat sedes potentissimæ Reip. ac præstantissimarum quarumque artium parens. Hic pro Atheniensibus per Metonymiam.

Florent) Clarescerent. *Florere* est hic elegans verbum ad indicandum status publici vigorem, probitatem, pulchritudinem; quæ salva esse non possunt fractis legibus. Sensus itaque est, cum Athenarum Resp. esset libera.

Aquis) A Solone sapiente latis, quibus cives erant æquales, & æquali jure continebantur, ut in Democrazia solet fieri.

Legibus) Hoc Reip. magis convenit, quam imperio Regio. Nam apud Reges arbitria principum pro legibus sunt, ut est in Justino 1. 2.

2. *Procax*) Petax. Talis enim libertas non contenta suo ac præsentis, semper plura expetit, & aliena, nec unquam satiatur.

Civitatem) Cives.

Miscuit) *Miscere* recte usurpatur de mixtura partium inconvenienti per turbas & seditiones. Valet ergo, Remp. conturbavit. Nepos Pausania, *Plurima miscere cepit*, i. e. seditiose moliri. Livius l. 35. *Æoli agitantibus aliquid miscendumque ratum*.

3. Fro-

Frenumque solvit pristinum licentia,
 Hinc conspiratis factionum partibus,
 Arcem tyrannus occupat Pisisstratus.
 Quum tristem servitutem flevens Attici,
 Non quia crudelis ille, sed quoniam grave
 Omne insuetis onus, & capissent queri;
 Æsopus talem tum fabellam rettulit.

¶ Rana vagantes liberis paludibus,
 Clamore magno regem petiere a Jove.

Pa-

3. *Frenumque solvit*) Metaphorica locutio. Contra-
 rium est impediri freno, hoc est, coerceri.

Licentia) Intelligit immodicum libertatis usum ad im-
 punitatem eorum etiam, quæ iniqua sunt & inhonesta.

4. *Conspiratis*) Passive sumitur, & intelligitur de iis,
 qui in unum collecti & conflati sunt. Vide Voss. de
 Arte Grammat. lib. 4. cap. 13. Nam *conspirare* proprie
 est in spiram colligere. Metaphora ducta a serpenti-
 bus, qui in spiram & circulum se concludunt. Atque
 ita & pro consentire sumitur.

5. *Arcem*) Non tantum ἀρχή, sed Remp. inva-
 debat. *Arc* igitur hoc loco significat dominationem,
 per Metonymiam. Scilicet quod qui Remp. tyrannus
 invadebat, ante omnia arcem occuparet: hinc factum
 est ut arcem occupare pro Remp. invadere dixerint.

Tyrannus) In bonam partem quandoque vox ista su-
 mitur pro Rege, qui figit leges, & populis juste præ-
 est. Plerumque vero ad illos principes refertur, qui
 libidine dominandi duro imperio sibi subditos tenent;
 ut hoc loco Phædri.

Pisisstratus) Hippocreatis fuit filius, qui ex cive privato
 Athenis summam potestatem invaserat. Vide Just. 2. 8. 6.

6. *Tristem*) Gravem. Sic Fab. 3. vers. 11.

A quo repulsa tristem sustinuit notam.

Attici) Athenienses.

Capissent queri) Quæsti essent. Sic infra hac fab. *Cor-
 ripere caput singulas*. Et fab. 3. vers. 10.

Redire marem caput ad proprium genus.

10. *Rana*) Refert ex Æsopo hanc Fabulam Servius
 ad Virg. 1. Georg. vers. 378.

Et veterem in limo rana cecidit querelam.

Sic & post Servium Taubmannus. Quos vide.

Liberis) In liberis. Ellipsis. Libere paludes appel-
 lantur hic, allusione quæpiam ad liberæ civitates,
 ex, in quas nemo habet imperium, & ubi quisque
 pari cum cæteris jure vivit.

*Pater Deorum risu, atque illis dedit
 Parvum sigillum, missum quod subito vadi
 Motu sonoque terruit parvum genus.
 Hocmersum limo quam jaceret diutius, 19
 Forte una tacite profert e stagno caput,
 Et explorato vige cunctas crocat.
 Illa timore pesto certatim adnatans,
 Tignumque supra turba petulans insilit:
 Quod quum inquinassent omni contumelia, 20
 Alium rogantes regem misere ad Jovem,
 Qui dissolutos mores vi compesceret,
 Inutilis quoniam esset qui fuerat datus.
 Tum misit illis Hydram, qui dente aspero
 Corripere capit singulas. Frustra necem 25
 Fu-*

12. *Pater*) Quem modo Jovem dixit, summum apud eas gentes Deum.

13. *Parvum sigillum*) Ut rem minimam minorem faceret, addidit parvum. Ita Ter. in Andr. *minuto* dixit *pisciculus*, & Cæsar *parvam naviculam*. Gellius quoque *aviculam parvulam*.

Missum) Subito coniectum in stagna seu aquas paludis.

Vadi) Tigillum subito delapsum commovit aquas, & in iis edidit sonum, atque ita raras terruit motu vadi.

14. *Motu sonoque*) Motu sonoro.

15. *Mersum*) Demorsum.

Limo) Vadi scil.

17. *Explorato*) Cum cura inspecto & examinato.

Rege) Ligneo scil.

18. *Fosito*) Deposito.

20. *Omnis*) Omnis generis, verborum scil. & rerum.

Contumelia) Cum contumeliose in id conspuissent & contempsissent.

21. *Misere*) Ablegarunt aliquas, quæ hanc petitionem earum deferrent ad Jovem.

22. *Dissoluti*) Laxos. Sic *mores soluti* ap. Just. 3. 3. 10.

Vi) Pro potestate atque imperio. Hunc verum esse hujus versus locum vidit primus Rigaltius, quem secutus est Barthius: quorum sententiam in textu constituendo non veriti sumus amplecti.

23. *Inutilis*) Invalidus, impotens, qui usui ipsis esse non posset.

24. *Tum misit*) Sic fere Cameratinus, quem vide Fab. 201.

Aspero) Serrato.

25. *Corripere*) Fab. 1.

Atque ita correptum laterat injusta necem.

Fugiant inertes; vocem præcludit metus.
Furtim igitur dant Mercurio mandata ad Jovem,
Adflētis ut succurrat. Tunc contra Deus;
Quia nolulistis vestrum ferre, inquit, bonum,
Malum perferte. Vos itaque, o cives, ait, 30
Hoc sustinete, majus ne eveniat malum.

Ibi de lupo, hic proprie de serpente. Propert. lib. 3.

Ille sibi admatas a virgine corripit escas.

Singulas corripere, id est omnes devorare.

26. *Inertes*) Invalidæ, imbelles.

Vocem) Ter. Eun. 5. 6. 7. *Lingua hæret metu. Noster*
 infra fab. 23. *linguam præcludere. Virg. 3. Æn. vers. 48.*

Vox faucibus hæsit.

27. *Furtim*) Occulte, ne intelligere hydrus possit, ac veluti rebelles ac capidos rerum novarum supplicio afficere.

Mercurio) Jovis & Majaæ filio, deorum legato. Re-
 Æte ergo rana Mercurio dant mandata ad Jovem.

28. *Deus*) Jupiter pater deorum.

29. *Bonum*) Intelligi potest neutraliter, vel in ma-
 sculino, scil. regem.

30. *Ait*) Æsopus videlicet ad Athenienses.

F A B. III.

GRACULUS SUPERBUS,
& PAVO.

NE gloriari libeat alienis bonis,
 Sæpe potius habitu vitam degere,
 Æsopus nobis hoc exemplum prodidit.
 ¶ Tumens inani Graculus superbia

AD FAB. III.

Pen.

1. *Libeat*) Absolute, pro ne quis sit, cui libitum sit, qui velit hoc facere.

2. *Habitu*) Habitus designat hic statum, seu vivendi ordinem & modum.

3. *Æsopus nobis*) Nescio quomodo magis placet, *Nobis Æsopus* &c. Videant, qui habent aures poeticas.

4. *Tumens*) Hinc natum proverbium, *alienis plumis se exornare. Horat. Epistol. lib. 1. Ep. 3.*

Ne, si forte suas repetitum venerit olim

Grex avium plumas, moveat cornicula risum

Furtivi undata coloribus.

Pennas, Pavoni quæ deciderant, sustulit, 5
Seque exornavit: deinde contemnens suos,
Formoso se pavonum immiscuit gregi.
Illi impudenti pennas eripiunt avi,
Fugantque rostris. Male mulcatus Graculus
Redire marens capit ad proprium genus; 10
A quo repulsæ tristem sustinuit notam.
Tum quidam ex illis, quos prius despexerat:
Contentus nostris si fuisses sedibus,
Et quod natura dederat voluisses pati,
Nec illam expertus esses contumeliam, 15
Nec hanc repulsam tua sentiret calamitas.

F. A. B.

9. *Male mulcatus*) Contumeliose exceptus. Terent. Eun. 4. 7. 4. *Male mulcabo ipsam.*

10. *Redire*) Reversus est, rediit.

Ad proprium genus) Ad suum ordinem, ad sui generis aves.

11. *Repulsæ*) Ita legit Jac. Tollius, cui non possumus non assentiri, præcipue cum non refragentur ductus literarum. *Repulsæ* enim facile abire potuit in *repulsus*: quod si retineatur, nihil opus est addi *tristem notam*. Significantius multo *nota repulsæ*: quod & confirmatur versu ultimo, ubi eadem vox.

Nec hanc repulsam tua sentiret calamitas.

Tristem) Gravem. Sic Fab. 2.

Sustinuit) Sustulit, pati coactus fuit. Graculi reliqui cum variis & acerbis contumeliis profciderunt.

Notam) Ignominiam. Locutio est deducta a notis censorum, quia censes oliru lustrabant omnium civium vitas. Si jam alicujus vitam parum honestam inveniebant, ad nomen ejus notam faciebant. Hinc quia nota hæc signum erat infamiae, nota pro ipsa infamia posita est. Inde est, notam alicui inurere, pro infamare.

14. *Pati*) Contentus esse eo, quod natura dederat.

16. *Calamitas*) Tu jam calamitosus, seu calamitatem passus. Sic Fab. 5. *Improbis* sumuntur pro improbo.

CANIS PER FLUVIUM
CARNEM FERENS.

*A*mittit merito proprium, qui alienum adpetit.
 ¶ *C*anis, per flumen carnem dum ferret natans,
 Lympharum in speculo vidit simulacrum suum;
 Aliamque prædam ab alio ferri putans,
 Eripere voluit: verum decepta aviditas,
 Et quem tenebat ore demisit cibum,
 Nec quem petebat adeo potuit adtingere.

F A B.

AD FAB. IV.

1. *Proprium*) Bonum, vel simile quid.

2. *Canis*) Tale exemplum videti potest in Perdicca, duas simul uxores quærente: unde neutram obtinuit. Ad Justinum l. 13. c. 6. & vide quid idem referat de Demetrio Syrix rege. Huc quoque pertinet fabula de Camelo, qui cornua affectans, etiam aures perdidit. Sed & Cures (ut ad historias revertamur) Pacinacorum princeps Moscorum ducem Stolaum insidiis exceptum interfecit, & ex stano ejus poculum fieri curavit, cui hæc verba inscripta fuere: **QUÆRENDO ALIENA, PROPRIA AMISIT.** Vid. & Camerar. fab. 171. & Paernum Edition. Amstel. p. 105.

3. *Lympharum*) Aquarum imagines representantium.

Simulacrum) Umbram, effigiem.

4. *Aliamque*) Si versus sic constituatur, *in prædam* non eliditur. Nec video, cur sit sollicitandus, cum vetustissimi poetæ ita fecerint. Ennius x. Ann.

Insignita fere tantis millia militum ostro.

Et sic alii.

5. *Eripere*) Scilicet, illi alii. Ellipsis notanda, quia casus alius subaudiendus, quam qui præcedit. Ita supra.

Illi impudenti pennas eripiunt avi,

Fugantque rostris.

scil. ovem, non avi, quod præcessit.

Decepta) Canis aviditate deceptus. Metonymia.

6. *Ore demisit*) Idem est, ac misit de ore. Sicut cadere escam, quam portabat.

7. *Nec quem*) Multi, etiam elegantis ingenii homines, non vident dimensionem hujus versus. Mihi res plana videtur, si tertia sede sit anapæstus. Nempe in

VOCC

voce adeo Synecphonesis est vel Synizesis: qualis in Virgiliano versu.

Sen lento fuerint alvearia vimine texta.

ubi alvearia quatuor est syllabarum. Ita apud eundem eodem vox est dissyllaba.

*Uno eodemque tulit partem, paribusque revinxit
Serpentum spiris.*

Adeo ut non audiamus hic Barthium putantem *patiens* esse dissyllabum.

F A B. V.

VACCA & CAPELLA,
OVIS & LEO.

*N*unquam est fidelis cum potente societas.
Testatur hæc fabella propositum meum.

Vacca, & Capella, & patiens Ovis iniuriam,

Socii fuere cum Leone in saltibus.

Isti quum cepissent cervum vasti corporis,

Sic est locus partibus factis Leo:

Ego primam tollo, nominor quia Leo:

Secun-

AD FAB. V.

1. *Nunquam*) Vid. Faerni fab. p. 4. & quæ congestæ Axenius. Et si exempla cupis, quæ ex usu sint, adi Mich. Piccartum Decad. 13. cap. 9.

2. *Propositum*) Propositionem; ut enunciatio & enunciatum idem valent.

3. *Patiens*) *Patiens injuria*, & *patiens injuriam* sic distinguunt Grammatici, ut *patiens injuriam* sit, qui jam patitur, *patiens injuria*, qui pati adsuevit. Vide Voss. de Arte Gramm. lib. 7. cap. 9.

4. *Saltibus*) Locis venationi aptis, in quibus pascuntur feræ.

5. *Vasti corporis*) Cervum ingentis magnitudinis.

6. *Partibus factis*) Portionibus divisis.

7. *Nominor quia leo*) Temere producitur ultima in *quia*, quæ natura brevis est, quam Phædri licentiam mirari subit. Corripit certe mox bis,

Secundam, quia sum fortis, tribuetis mihi:

&

Tum quia plus valeo, me sequetur tertia.

Sic

*Secundam, quia sum fortis, tribuetis mihi:
Tum quia plus valeo, me sequetur tertia:
Malo adfligetur, si quis quariam tetigeris. IO
Sic totam prædam sola improbitas abstulit.*

F A B.

Sic & hujus libri fab. II.

Non quia crudelis ille, sed quoniam grave,

Iterum fab. XXI.

Nunc quia laboras ut fruaris reliquis.

Lib. 2. fab. VIII.

Et quia corruptos videras nuper boves.

Lib. 3. fab. X.

Hippolytus oblitus, quia nocere creditum est;

Cassandra quia non creditum est, ruit Ilium.

Illustrissimus Gadius ut versui tam foede contra auctoris morem luxato opem ferat, multa molitur, quæ videri merentur.

9. *Plus valeo*) Valentior sum ceteris feris.

Me sequetur) Mea erit. Res sequi nos dicitur ad nos pertinens, quæ nullo labore aut molestia nostra sese voluntati nostræ sit accommodatura. Ita exponit Barthius hanc loquendi formulam, & credit translatam esse a materia qualibet facili tractatu, non lenta aut morosa, quomodo Cœcilius dixerit de cera, eam *facilem sequi digito*, & Lucanus *sequi solem*. Sed & in malam partem sumit Seneca Hippolyto:

Castos sequitur

Mala paupertas.

10. *Malo*) Damno, poena. Male mulcabitur. Sic enim supra locutus est Fab. 3.

11. *Prædam*) Proprie de eo, quod venatione capitur.

Improbitas) Sic præcedenti fabula est *aviditas*. Metonymia. Improbitas porro est nimietas, ut sic dicam, & insatiabilitas cupiditatis. Confer Fab. Faerni p. 5. & Camerarii Fab. 190.

FAB. VI.

RANÆ AD SOLEM.

Vicini furis celebres vidit nuptias
Æsopus, & continuo narrare incipit:

Uxorem quondam Sol cum vellet ducere,
Clamorem Ranæ sustulere ad sidera.

Convicio permotus quærit Jupiter

Causam querelæ: quædam tum stagni incola,

Nunc, inquit, omnes unus exurit lacus,

Cogitque miseram arida sede emori:

Quidnam futurum est, si creavit liberos?

FAB.

AD FAB. VI.

1. Vicini) Illud vicini dicitur respectu ad Æsopum, cujus erat vicinus, & ob furta infamis.

Celebres) Ad quas multi convivæ & vocati erant & convenerant. Nam celebres significat celebratas, i. e. frequentatas. Et celebrare est frequenter adire. Sic celebris via, quæ frequenter a multis teritur & frequentatur, & celebris locus, pro quo & celebritas.

2. Continuo) Statim: Simulac vidisset multitudinem hominum illuc euntium.

Narrare) Apologum comminisci. Sic Narratio etiam sumitur pro Fabula. Vid. lib. hujus fab. 12. & lib. 5, fab. 2.

3. Convicio) Vociferatione, vel clamore, quod præcessit. Convicium, quod secundam producit, dicitur a conjunctione vocum.

Jupiter) Pater Deorum, de quo variis locis fit mentio.

4. Querela) Ante dixit clamorem, & convicium.

5. Stagni incola) Rana, ab incolendo stagno.

6. Unum) Solus, etsi plures non extent. Refertur ad solem.

7. Exurit) Exsiccat per calorem suum.

8. Arida) Absumpto per calorem omni humore paludis.

Sede) Sedem vocat paludem, quasi locum commorationis, ubi degunt.

9. Emori) Sic ut nulla reliqua maneat. Belgice *nisterven*.

10. Creavit) Procreavit. Optima locutio, Sic Ovid. de Peleo, lib. 3. Metam.

Magnique creator Achillæ,

Flor. l. 1. c. 6. *Quamvis matre serua creatum.*

Huc mire facit quod ex Stobæo ad hanc Fab. refert Freinshemius de Lydo quodam. Sed ipsum adi. Vide & Camerarij Fabulam 161.

E A B. VII.

VULPIS AD PERSONAM
TRAGICAM.

*Personam tragicam forte Vulpis viderat,
O quanta species, inquit, cerebrum non habet!
¶ Hoc illis dictum est, quibus honorem &
gloriam
Fortuna tribuit, sensum communem abstulit.*

F A B.

AD FAB. VII.

1. *Personam*) Larvam, qua actores in scena vultum & caput obtegebant, ut sic melius personam quamlibet sustinerent.

Forte) Casu quodam.

2. *Dictum est*) Hoc illis applicari debet.

Honorem) Dignitatem.

4. *Tribuit*) Sic & tribuere premium apud Nepot. Militiade c. 6. *Cujus victoria non alienum videtur quale premium Militiadi sit tributum docere.*

Sensum) Judicium, intellectum, qualem communiter de rebus homines habere solent, quo qui destituti sunt, stupidi vocantur. Confer quod habet Camerarius Fab. xi. & Faernus p. 131. Præterea legi meretur, quod Ulysses ait apud Homer. Odyss. l. viii. vers. 176.

Ὡς καὶ σοὶ ἄθος μὲν ἀεὶ πρῶτος, ἠδὲ καὶ ἄλλως

οὐδ' ὅτις τὰ ἕτερα ἴσον δ' ἀποφύλιε ἔσσι.

Et cætera, quæ ibi præcedunt.

LUPUS & GRUIS.

Qui pretium meriti ab improbis desiderat,
Bis peccat: primum quoniam indignos adjuvat:
Impune deinde abire quia jam non potest.

Os devoratum fauce cum haberet Lupi,
Magno dolore victus, capit singulos
Inlicere pretio, ut illud extraherent malum.
Tandem persuasa est iurejurando Gruis,
Gulaque credens colli longitudinem,
Periculosam fecit medicinam Lupo.
Pro quo quam pactum flagitaret primum: 10
Ingrata es, inquit, ore quæ nostro caput

In-

AD FAB. VIII.

1. Meriti) Absolute meritum pro bene merito, id est, beneficio.
2. Peccat) Male facit, imprudenter facit.
3. Impune) Sine detrimento, noxa, damno.
4. Fauce) Fauce cũ pro fauci.
5. Victus) Motus, actus.
6. Singulos) Omnes.
7. Pretio) Framio. Ter. Andr. Ego pretium ob stultitiam sero. Ideo mox noster, cum flagitaret primum.
Malum) Os devoratum, quod eleganter sic appellat, propter incommoda ex eo & dolores.
8. Persuasa) Adducta est, Fidem juranti habuit.
9. Credens) Committens, & immittens.
Longitudinem) Sic saepe loquitur Phædrus. Colli longitudinem pro longum collum. Hellenismus est, ut apud Eutimid. Περικυρο δὲ ποτα, pro Priamo; Οὐρίων ἄσπε, pro Theseo. Cujus apud Poetas Latinos exempla sunt non pauca. Sic infra: Corvi stupor pro corvo stupido, & similia alibi habemus.
10. Pactum) Hoc lib. fab. 14 dixit positum primum, & lib. 5. Fab. 5. vers. 5. propositum primum.
11. Inquit) Lupus videlicet, qui nunc grui respondet.
Ore) Pro ex vel ab ore, cui scilicet miseris. Propositionem omittit ob verbum subsequens abstuleris, cui vis ejus inest.
Nostro) Meo. Synecdoche.

Incolume abstuleris, & mercedem postules.

12. *Incolume abstuleris*) Hoc est, quod Apulejus dixit in *Apologia*, *Sine noxa periculo*. Ad quæ verba Præcius dicit, hunc, & præcedentem Phædri versum expressos esse ex historia Corcodili apud Philen, cujus hæc sunt verba:

Καὶ τῷ γο κεφαλῶ ἀντι μισθὸ λαμβάνω,
Μισθὸν κερδὸν παθῆσαν ἕκ τῆ θηρίας.

Quæ ex versione Gregorii Bersmanni fere sic sonant:

*Indemne præmii loco caput refert,
A bellua nil regulus passus mali.*

Postules) Sensus est: Tu pro hoc meo beneficio non ingrata solum es, non laudando videlicet raram hanc & singularem meam clementiam, sed insuper & mercedem postulas, quasi non satis sit mercedis, quod vitam tibi concesserim. Vid. *Camerar. f. 143.* & *Factum p. 111.*

F A B. IX.

PASSER & LEPUS.

*Sibi non cavere, & aliis consilium dare,
Stultum esse, paucis ostendamus versibus.*

¶ *Oppressum ab Aquila stercus edentem graves
Leporem objurgabat Passer: Ubi pernicitas
Nota, inquit, illa est? Quid ita cessarunt pedes? &*
Dum

A D F A B. IX.

1. *Cavere*) *Providere*. Imitatur Terent. *Hæaut. 5. 1. 49.*
*Nonne id flagitium est, te aliis consilium dare,
Foris sapere, tibi non posse te auxiliarier?*

Cavere autem proprium verbum de eo, qui consilio instruit, sicut Jurisconsulti clientes suos. *Cic. lib. 3. Ep. 1. L. Valerium Jurisconsultum valde tibi commendo; sed ita etiam, si non est jurisconsultus. Melius enim ei cavere volo, quam ipsi aliis solet. Ovid. de Arte Amandi,*
*Ille saepe loco capitur consultus amore,
Quique aliis cavet, non cavet ipse sibi.*

3. *Fletus*) *Pro & stercus edentem*. *Afyndeton.*

Edentem) Sic *Edere vocem* est *Fab. 12.*

4. *Ubi*) *Elegantissimus* est usus particulæ *ubi* in exprobrationibus & irrisionibus.

3. *Quid ita*) *Locutio elliptica*, pro, *ob quid ita*, hoc est, *ob quam causam*. *Terent. Latens est nescio quid, ubi propter deest.*

Cessarunt) *Pigri & tardi facti sunt, non fecerunt officium;*
6. *Nec*

*Dum loquitur, ipsum Accipiter nec opinum rapit,
 Questuque vano clamitantem interficit.
 Lepus semianimus mortis in solatio:
 Qui modo securus nostra inuidebas mala,
 Simili querela fata deploras tua.* 10

6. *Nec opinum*) *Nec opinantem*. *Nec*, ut saepe, hoc loco non est.

8. *Semianimus*) *Pro Semianimis*. Sic *anguis semianimus* apud Ennium.

In solatio) *Quidam* volunt *in solatium*, quasi *ad solarium*. Sed commoda est vulgata lectio. Est enim sensus, *Viso*, quod *in solatio*, vel *pro solatio* esset; accepto hoc levamento doloris, quod videbat insultantem modo sibi eadem clade petire, dixit: *Qui modo securus nostra*, &c.

9. *Nostra*) *Nostrum infortunium*.

10. *Fata*) *Mortem*.

F A B. X.

LUPUS & VULPIS JUDICE
SIMIO.

*Quicumque turpi fraude semel innotuit,
 Eiamsi verum dicit, amittit fidem.
 Hoc adtestatur brevis Aesopi fabula.*

*Lupus arguebat Vulpem furti crimine;
 Negabat illa, se esse culpae proximam.
 Tunc iudex inter illos sedit Simius.* §

Uter-

A D F A B. X.

3. *Turpi fraude*) *Altitivus* est, *Pro*, propter turpem fraudem. *Quicumque* semel impostura deprehensus & convictus est.

5. *Proximam*) *Propinquam*, id est, ream. *Cicero* sic & *affinem culpae* posuit.

6. *Sedit*) *Locutio* est petita a rebus forensibus. *Patroni* dicebantur stare pro eo, cujus causam tuebantur; unde est apud *Ovidium*.

Pro Troja stabat Apollo:

quia stantes causam dicere solebant. *Judices* vero sententiam ferebant sedentes. Unde *sedere in aliquem* est, alicujus esse iudicem. *Ovidius* in simili negotio, *Metam.* l. 13. *Considere duces*.

*Uterque causam cum perorassent suam,
Dixisse fertur Simius sententiam:
Tu non videris perdidisse quod pesis;
Te credo surripuisse quod pulcre negas.*

7. *Perorassent*) Oratione deduxissent ad finem, ac quantum necesse videbatur proposuissent.

9. *Videris*) *Videri* vel *non videri* erat formula antiqua in sententiis iudicum.

10. *Pulcre*) Speciose, callide, scite. Vide Camerar. Fab. 212.

F A B. XI.

ASINUS & LEO VENANTES.

V *Irmitis expertis verbis jactans gloriam
Ignotos fallit, notis est derisui.*

*Venari Asello comite cum vellet Leo,
Contexit illum frutice, & admonuit simul
Ut insueta voce terreret feras,
Fugientes ipse exciperet. Hic auritulus
Clamorem subitum totis tollit viribus:*

No-

A D F A B. XI.

1. *Virtutis*) Virium, roboris, fortitudinis. Synecdoche.

Verbis jactans) Jactans gloriosa verba.

2. *Ignotos*) Hic active accipitur de iis, qui non noscunt.

4. *Contexit*) Occuluit, ut non posset conspici. Virgilus,

Caput glaucos contexit amaranthi.

5. *Insueta*) Quadrifyllaba ut hæc vox sit metrum exigit: Sic & fab. 2.

Omne insuetis onus, & cepissent queri.

6. *Exciperet*) Verbum proprium venatorum. Virg. Ecl. 3.

Non ego te vidi Damonis, pessime, caprum

Excipere insidias, multum latrante Lycisca?

Auritulus) Asinus, ab auribus longiusculis. Sic *Lamiger* pro ovi a lana, fab. 1. Ubi vide notas. Vulgo legunt, *Hic auriculas*

Clamore subito tollit totis viribus.

Quam

Novoque turbat bestias miraculo:

Quæ dum parentes, exitus notos petunt,

Leonis adfliguntur horrendo impetu: 10

Qui postquam cæde fessus est, Asinum evocat,

Jubeique vocem premere. Tunc ille insolens,

Quælis videtur opera tibi vocis mea?

Insignis, inquit, sic ut nisi nossem tuum

Animum, genusque, simili fugissem metu.

FAB.

Quam lectionem retinuisse miror Petrum Danetum, qui hunc auctorem edidit in usum Serenissimi Delphici, cum potuerit scire ex Tanaquillo Fabio, quem in concinnandis suis notis semper ante oculos habuit, turpiter sic versum constitui. Nisi forte inter eos sit, qui putant Phædrum nullis rei metricæ legibus teneri. Certe quid de hoc carminis genere senserit, patet ex eo, quod scribit ad prologum lib. 1. hos versus, quibus Phædrus est usus, maxime esse usitatos. Eodem modo corrumpit ultimum hujus fabulæ versum. Et tamen narrat Fabrum carminis ratione adductum aliter scribere.

9. *Exitus*) Vias elabendi. Sic & Cicero usurpavit. C. Nepos vita Hannibalis. *Cum omnes exitus occupatos ostendisset.*

Notos) Frequentatos. Huc & illud Juvenalis Sat. 1. spectat,

*Nota magis nulli domus est sua, quam
Mibi lucus*

Martis. Domus enim sua alicui est nota, quia ab eo frequentatur. Sic Virg. Ecl. 1. *Inter flumina nota.* Et noxer lib. 2. fab. 5. *Inde notis flexibus.* Virg. iterum l. 7. *Æn.* 500.

Sancius at quadrupes nota intra tella refugit.

10. *Adfliguntur*) Alliduntur terræ.

11. *Evocat*) Ex fruticibus, sub quibus reclusus & reconditus erat.

12. *Premere*) Comprimere, id est, tacere, quomodo apud Virg.

Sic memorat, vocemque premit.

Insolens) Inflatum, tumidum, superbum.

13. *Opera*) Labor & auxilium, quomodo Nepos de Alcibiade, in ejus vita cap. 4. *Ejusdem opera Joniam a societate averterunt Atheniensium.*

CERVUS AD FONTEM.

*Laudatis utiliora quæ contempseris
Sæpe inveniri, hæc exerit narratio.
Ad fontem Cervus, quum bibisset, restitit,
Et in liquore vidit effigiem suam.
Ibi dum ramosa mirans laudat cornua,
Cruentumque nimiam tenuitatem vituperat,
Venantium subito vocibus conterritus,
Per Campum fugere capit, & cursu levi
Canes elusit. Silva tum excepit ferum,*

In

AD FAB. XII.

1. *Laudatis*) Locus obscurior propter ellipsim. Opto sic se habet: *Narratio hæc exerit, ea quæ contempseris, inveniri sæpe utiliora laudatis, hoc est, quam ea, quæ laudantur.*

2. *Exerit*) Prodit, aperit, notum facit.
Narratio) Fabula, argumentum, exemplum. Sic & lib. 5 fab. 2.

3. *Ad fontem*) Ad loci designat propinquitatem.

Restitit) Stetit. Sic & lib. 3. fab. 7. & 14.

4. *Et in liquore*) Idem fere est Fab. 4. de cane. *Liquor* etiam pro aqua, Fab. 1.

Effigiem) Simulacrum suum, ead. Fab. 4.

5. *Ramosa*) Cornua ramis similia.

7. *Venantium*) Hoc est venatorum.

Vocibus) Consueto clamore, quo hortantur Cines.

8. *Fugere capit*) Fugit. Sic mox, *Lacerari capit*. Locutio Phædro familiaris. Quod in harum fabularum ultima digito monstrabimus.

Cursu levi) Pacili, celeri.

9. *Elusit*) Elegantissime de illis flexibus, circuitibusque implicitis, & in se redeuntibus, quales faciunt in fuga, & sic insequentes canes fallunt. Valet, effugit, evasit.

Silva) In silvam se contulit cervus.

Ferum) Cervum. Sic & infra lib. 2. Fab. 8. vers. 14. de cervo etiam, *Tum gaudens ferus* &c. Sic vocabant antiqui omnes animantes rationis expertes. Virg. de equo Trojano lib. 2. Æneid.

In latus, inque feri curvam compaginis alvum.

Martialis etiam de Formica.

Implicuit tenuem succina gutta feram.

Mitto alia, quæ in frequenti usu.

In qua retentis impeditus cornibus, 10
 Lacerari capis morsibus saevis canum.
 Tunc moriens vocem hanc edidisse dicitur:
 O me infelicem, qui nunc demum intelligo,
 Ut illa mihi profuerint, quæ despexeram,
 Et quæ laudaram, quantum luctus habuerint! 15

10. *Retentis*) Al. *retentus impeditis*. Non male. Caesar de bello civili lib. 3. 77. *impeditissima* dixit *itineris*. Alibi *impeditas ripas*. Nec aliter non uno loco Hirtius.

14. *Ut illa*) *Ut est quantum*. Itaque mox sequitur, *quantum luctus*, id est, quantum damni.

F A B. XIII.

VULPIS & CORVUS

Qui se laudari gaudent verbis subdolis,
 Sera dant pœnas turpes penitentia.
 Cum de fenestra Corvus raptum caseum
 Comesse vellet, celsa residens arbore,
 Hunc vidit Vulpis, dehinc sic occupit loqui: 5
 O qui

A D F A B. XIII.

Alludit ad hanc Fabulam Anton. Codrus Serm. 12. p. 125. quanquam tunc temporis Phædrus nondum ex-
 tabat publice. Sed potuit hausisse ex Apuleii floridis.
 nam & istic legitur. Vid. & Camerar. fab. 160. &
 Faern. p. 39.

1. *Subdolis*) Dolo formatis & compositis ad voluntatem audientis.

2. *Dant pœnas*) Pœnas dant, qui pœnis digna perpetrarunt. Dicimus enim pendere, dependere, solvere, persolvere, luere pœnas: & ista quidem patientis sunt. Agentis autem exigere, poscere, repetere, capere, infligere, irrogare pœnas.

Turpes) Ob aliorum risus, quibus sunt expositi. Hoc sensu dicimus, *dare se turpiter*, i. e. se risui aliorum exponere.

3. *Fenestra*) Potest accipi de quocunque foramine in muro aut pariete.

4. *Residens*) Sedens. Sic supra *Respicit* pro *stetit*.

5. *Occupit*) Plautinum est. Phædrus aliis in locis *capit*, Græcissimo ipsi familiarissimo, ut jam ostendimus, & deinceps latius ostendemus.

O qui tuarum, Corve, pennarum est nitor:
 Quantum decoris corpore & vultu geris!
 Si vocem haberes, nulla prior ales foret.
 At ille stultus, dum vult vocem ostendere,
 Emisit ore caseum, quem celeriter 16
 Dolosa Vulpis avidis rapuit dentibus.
 Tum demum ingemuit Corvi deceptus stupor:
 Virtuti semper praevalet sapientia.

6. *Qui*) Qualis, quam magnus atque admirabilis.
Nitor) Splendorem intelligit, quamvis paulo minus sit nitor, quam splendor: cum hic quasi radios emitat, nitor minime.
 7. *Geris*) Habes, Terent. *infirmitatem animam gerunt*, id est, habent.
 8. *Prior*) Puta te, quod intelligendum. *Prior* autem est, melior, seu potior.
 9. *Ostendere*) Significare, sibi non deesse vocem.
 10. *Emisit*) Fab. 4. *Quem tenebat ore demisit caseum*.
 11. *Tum demum*) Notat iudicii tarditatem. Ter. *Heaut. 2. 3. Vah, nunc demum intelligo*.
Ingemuit) Cum gemitu dixit.
Stupor) *Corvus stupidus*. Sic error Herculis, id est, Hercules errans. Virg. *Aen. lib. xi. 376*.
Talibus exarsit dictis violentia Turni.
 i. e. Turnus violentus. Homerus lib. viii. *Odyss. μδ/σ*
Ησ' αἰροιο, Robur Vulcani, i. e. Vulcanus robustus. Vid. Fab. viii.

F A B. XIV.

EX SUTORE MEDICUS.

Malus quum Sutor inopia deperditus
 Medicinam ignoto facere cepisset loco,
 Et venditaret falso antidotum nomine,

Ver-

AD FAB. XIV.

1. *Malus*) Artis suae imperitus.
Deperditus) Cujus facultates omnes sic erant exhaustae, ut jam sutor esse diutius non posset.
 2. *Ignoto*) Peregrino, ubi nemo eum noverat.
Facere) Artem medicam exercere. Ita Graeci, *ποιεῖν τὴν ἰατρικὴν*.
 3. *Falso*) Falsi nominis antidotum, id est, quod fal-

Verboſis adquiſiſvit ſibi famam ſtrophis.
Hic cum jaceret morbo conſectus gravi 5
Rex urbis, ejus experiendi gratia,
Scyphum propoſcit: Fuſa dein ſimulans aqua
Miſcere illius antidoto ſe toxicum,
Hæc bibere juſſit ipſum, poſito præmio.
Timore mortis ille tum conſeſſus eſt, 10
Non artis ullæ Medicæ ſe prudentia,
Verum ſtupore vulgi factum nobilem.
Rex advocata concione hæc edidit:
Quanta putatis eſſe vos dementiæ,
Qui capita veſtra non dubitatis credere, 15
Cui

falſo habebat hoc nomen. Antidotum medicamentum eſt, quod ad venena datur.

4. *Strophis*) Cicero laqueos verborum appellavit in *Cæcin.* Et ſunt *Strophæ* proprie laquei decipiendis feris.

5. *Hic*) Tunc, eo tempore. Virg. 3. *Æneid.* §33.
Hic Priamus quanquam in mediâ jam morte tenetur,
Non tamen abſtinuit.

Ubi Servius, *Hic*, id eſt tunc.

Jaceret) Decumberet præ ægritudine.

Conſectus) Viribus ex vi morbi proſtratis.

7. *Rex*) Rex hic eſt, qui ſummam tenet Reip. Atque ſic antiquius appellabantur ſingularum quoque urbium moderatores.

Urbis) In qua exercebat hic ſutor medicinam.

Ejus experiendi) Ut ipſum tentaret, ut periculum faceret in arte medica, quam ille profitebatur.

8. *Miſcere*) Dicitur de veneno. Ovid. *Met.* l. 1.

Lurida terribiles miſceat aconita noverca.

Toxicum) Antiquitus *taxicum* ab arbore *taxo peſſifera*.

9. *Propoſito*) Propoſito. Sic Virg. l. 5. *Æn.* 292.

Invitat prætiis animos, & præmia ponit.

10. *Mortis*) Imminentis, ex hauſtu poculi venenati, ſicut credebat.

11. *Prudentia*) Scientia, peritia. Ita plane Ovidius in *Epist.* *OEnones*.

Deſcior prudentiæ artis ab arte mea.

12. *Nobilem*) Refertur ad claritatem famæ. Nam præcedit: *acquiſiſvit ſibi famam.*

13. *Advocata concione*) Poſtquam populum advocaſſet.

14. *Capita*) Pro vita aut ſalute ſumitur.

Non dubitatis) Audetis, ſuſtinetis, nihil veremini.

Cui calceandos nemo commisit pedes?
 Hoc pertinere vere ad illos dixerim,
 Quorum stultitia quæstus impudentiæ est.

16. *Calceandos*) Calceis instruendos, munitos.

Commisit) Apposite. Cato apud Gellium l. 15. Itaque auditis, non auscultatis, tanquam Pharmacopolam: nam eius verba audiuntur; verum ei se nemo committit, si ager est.

18. *Quorum*) Equorum hominum stultitia, i. e. simplicitate quæstum facere possunt improbi & impudentes, qualis hic futor fuisse describitur.

FAB. XV.

ASINUS AD SENEM
PASTOREM.

*In principatu commutando civium,
 Nil præter domini nomen mutant pauperes.
 Id esse verum parva hæc fabella indicat.*

*Asellum in prato timidus pascebat Senex;
 It hostium clamore subito territus;
 Suadebat Asino fugere, ne possent capi.
 At ille lenius, Quæso, num binas mihi
 Clitellas impositurum villæorem putas?
 Senex negavit. Ergo, quid refert mea*

Cui

AD FAB. XV.

1. *Principatu*) Generatim sic appellat quodvis imperium. Vide huic loco convenientia in Ciceronis Epist. ad Att. lib. xv. Ep. 4. Et in iisdem passim.

2. *Pauperes*) Intelligit eos, qui quacunque ex causa subesse aliis coguntur, nullo speciali respectu ad inopiam nummorum.

4. *Timidus*) Timidi proprie dicuntur senes.

6. *Fugere*) Fugam, Græca consuetudine.

At ille) Supple, dixit. Venusta formula. Sic Fab.

13. *At ille stultus* &c.

8. *Clitellas*) Instrumenta lignea, in quibus colligatae sarcinæ imponuntur asinis, vel equis.

9. *Negavit*) Dixit non impositurum.

Ergo) Sc. dixit Asinus.

Cui serviam, clitellas dum portem meas? 10

10. *Dum portem*) Si tamen quotidie mihi portandæ sunt mæx clitellæ. Vide Camerarii Fabulam 294. de Asino & Vitulo.

FAB. XVI.

CERVUS & OVIS.

*F*raudator nomen quum locat sponso improbo,
Non rem expedire, sed mala videre expetit.

¶ Orem rogabat Cervus modium tritici
Lupo sponso: at illa prætenuens doli:
Rapere atque abire semper adsuevit Lupus,
Tu de conspectu fugere veloci impetu:
Ubi vos requiram, quum dies advenit?

FAB.

AD FAB. XVI.

1. *Fraudator*) Qui in fraudem creditorum, & eorum fraudandorum causa quid fecit, gessitve, fraudator dicitur.

Nomen) Debitor dicebatur *locare nomen*. *Nomen sacra* dicebatur creditor, cum in tabulis accepti & expensæ nomen ejus, cui pecuniam dabat, scribebat.

Improbo) Quia ille sponsor solvendo non est:

4. *Prætenuens doli*) Statim & in antecessum metuens. Optima & Phædro digna locutio. Sic *metuentior unia*, Ovid. Epist. Hætus. Idem Fast. vi.

Quo non metuentius nilum

Namini ingenium terra Sabina tulit.

quomodo & *metuens periculi* apud Maron. Æn. v. Sic & alii poetæ. Ceterum hic verbum *inquit* omittitur, ut supra fab. 9. Nam ovis verba sunt quæ sequuntur.

5. *Abire*) Post factam rapinam.

6. *De conspectu*) *E conspectu*. Ter. Eun.

7. *Dies*) Solenniter, pro die solutioni præstituta: Atque ita optimi Scriptores. C. Nepos Attico cap. 9. *Cura illa fundum secunda fortuna emisset in diem*. Vide huic fabulæ convenientia apud Homerum Odyss. lib. viii. vers. 347. & seq.

OVIS, CANIS & LUPUS.

Solent mendaces luere panas malefici.

¶ Calumniator ab Ove quum peteret Canis,
Quem commodasse panem se contenderet;

Lupus citatus testis, non unum modo
Deberi dixit, verum affirmavit decem.

Ovis damnata falso testimonio,
Quod non debebat, solvit. Post paucos dies
Bidens jacentem in fovea prospexit Lupum.
Hæc, inquit, merces fraudis a Superis datur.

FAB.

AD FAB. XVII.

1. Luere) Puniri ob maleficia.

2. Calumniator) Adjectivum hic, qui calumnias exercet. Ordo est turbator. Simplicior ita se habet. Canis calumniator cum peteret panem ab ove, quem sc. panem contenderet se commodasse, sc. ovi.

3. Commodasse) Alii commendasse, pro deposuisse. Stant tamen plerique pro vulgata, quam & Lupi testimonium firmate videntur; nempe ut canis in rei cibariæ inopia ovem aliquoties sustentaverit, commodatis, quibus vesceretur, panibus.

Contenderet) Crebro & constanter affirmaret.

4. Testis) Quasi minister & assessor futis judicis.

5. Bidens) Bidentes pro ovibus, passim apud poetas.

Jacentem) Delapsam atque captam. Solebant enim capi olim quoque foveis. Unde Horat.

Cantus enim intulit foveam lupus.

Atque talis fovea captandis lupis dolo structa hic est intelligenda. Confer simile exemplum in Cam. f. 189.

FAB. XVIII.

MULIER PARTURIENS.

Nemo libenter recolat, qui laesit, locum.
 Instante parum, Mulier aëlis mensibus
 Humi jacebat stebiles gemitus cians;
 Vir est hortatus, corpus lecto reciperet,
 Onus naturæ melius quo deponeret.
 Minime, inquit illa, posse confido loco
 Malum finire, quo conceptum est initio.

FAB.

AD FAB. XVIII.

1. *Recolit*) Denuo & sæpius ad eum venit, repetit eum, revisit.

Qui laesit) In quo loco aliquis læsus est.

2. *Aëlis*) Circumactis, exactis, finitis novem mensibus, & decimo inchoato. Cicero Accus. 1. in Verr. c. 18. *Latonam ex longo errore & fuga, gravidam & jam ad pariendum vicinam, exactis temporibus confugisse Deum. Alconius mensibus exactis.*

3. *Cians*) Edens. Sic Virg. *mugitus ciere.*

4. *Vir*) Maritus. Sic Ter. Heaut. 4. 1. 9. *Ehcm m' vir.* ex persona Sostratæ uxoris.

Corpus) Ut se in lectum reciperet.

5. *Onus*) Fœtum deponeret; ut fab. seq. Sic & lib. 2. fab. 4. Cæterum fœtus in utero antiquitus sarcinæ & onera vocabantur. Nec multum abludit locutio, qua Belgæ uti solemus de gravida; *Zy heeft een pakje te dragen.* & deinde de puerpera, *Zy heeft haar pakje gelost,* &c.

Deponeret) Deponere dicitur de eo, quod nos gravat.

7. *Conceptum*) Acceptum. Proprie dictum. Sermo enim est de gravida.

CANIS PARTURIENS.

*H*abent insidias hominis blanditiæ mali,
 Quas ut vitemus, versus subjecti monent.

¶ *C*anis parturiens, quum rogasset alteram,
 Ut fœtum in ejus tugurio deponeret,
 Facile impetravit; dein reposcenti locum,
 Preces admovit, tempus exorans breve,
 Dum firmiores catulos posset ducere.
 Hoc quoque consumpto, flagitare validius
 Cubile capit: Si mihi, & turbæ meæ
 Par, inquit, esse potueris, cedam loco. 10

FAB.

AD FAB. XIX.

1. *Habent*) Continent in se.
 2. *Blanditiæ*) Adulationes.
 3. *Canis*) Extat hæc Fabula apud Justinum l. 41. c. 4.
 4. *Alteram*) Hic ponitur pro *aliam*.
 5. *Fœtum*) *Ovis natura* dixit fab. præced.
 6. *Deponeret*) Deponere liceret. Vid. fab. præced.
 7. *Admovit*) Sic & infra loquitur l. 3. fab. 16. & lib.
 8. fab. 25.
 9. *Exorans*) Orando impetrans.
 10. *Dum*) *Dum* hic est donec. Sic Virg. 3. Æn. 16.
Dum fortuna fuit.
 11. *Ducere*) Abigere catulos robustiores, vel educere
 e tugurio.
 12. *Consumpto*) Finito, transacto.
 13. *Cubile*) *Tugurium*, ut verb. 4.
 14. *Turbæ*) Catulis meis, pullis.
 15. *Par*) Resistere potueris.
 16. *Cedam*) *Faciam tibi locum.*

F A B. XX.

CANES FAMELICI.

*Stultum consilium non modo effectu caret,
Sed ad perniciem quoque mortales devocat.*

¶ *Corium depressum in fluvio viderunt canes:
Id ut comesse extractum possent facilius,
Aquam capere bibere: sed rupti prius
Periere, quam quod petierant contingerent.*

AD FAB. XX.

1. *Effectu caret*) Nequit effici: quomodo culpa caret, pro nequit culpari.
2. *Devocat*) In ruinam homines ducit. Infra l. 3. fab. 5. *Successus ad perniciem multos devocat.*
3. *Depressum*) Mersum. Sic *deprimere naves* apud Nepotem.
4. *Comesse*) Comedere. Nam *esse* est edere.
5. *Rupti*) Disrupti, nimio sc. aquae potu.

F A B. XXI.

LEO SENEX, APER, TAURUS,
& ASINUS.

*Quicumque amisit dignitatem pristinam,
Ignavis etiam jocus est in casu gravi.*

¶ *Defectus annis & desertus viribus*

Leo

AD FAB. XXI.

2. *Ignavis*) Imbellibus, timidis derisus est & contemptus. Sic *notis est derisus* Fab. XI.
3. *Defectus*) Qui deficiebat propter annos. Legunt sic viri summi Schefferus, Heinsius, Faber, Rigaltius, Meursius, Gudius. *Quin & defecta corporis viribus* Sibylla dicitur Servio ad VI. Æn. 321. Al. *confectus*. Sed & sic Florus, quem vide 3. 12. 6. Camerarius quoque Fab. 197. *Leo confectus senio*, quem vide. *Viribus*) Subintelligitur 4.

¶ *Tra*

Leo quum jaceret, spiritum extremum trahens,
 Aper fulmineis ad eum venit dentibus, 5
 Et vindicavit ic̄tu veterem injuriam:
 Infestis taurus mox confodit cornibus
 Hostile corpus. Asinus ut vidit ferum
 Impune lædi, calcibus frontem exerit.
 At ille expirans: Fortes indigne tuli 10
 Mihi insultare: te, naturæ dedecus,
 Quod ferre certe cogor, bis videor mori.

4. *Trahens*) Significatur difficultas; & quasi ultimi conatus vivendi.

5. *Fulmineis*) Qui instar fulminis sternunt & prote-runt obvia quæque: vel propter candorem ipser nigra setas. Ovid. l. 10. *Metam.* vers. 550.

Fulmen habent acres in aduncis dentibus apri.

6. *Ictu*) Morsu. Nam de dentibus locutus est.

Veterem) Olim illatam.

9. *Exerit*) Comminuit, terendo & calcitrando con-fringit. Gadius, *extrudit*.

10. *Indigne*) Cum indignatione, memor pristinarum virium.

11. *Naturæ dedecus*) Te, asine, naturæ dedecus. Infra in fine lib. 2.

Sinistra quos in lucem natura extulit.

12. *Bis*) Semel per vim, iterum per infamiam ex auctore ejus, cum fama bona sit velut altera vita, & ob id vitæ æquiparetur. Confer Andr. Alciati Em-blema LVII.

F A B. XXII.

MUSTELLA & HOMO.

*M*ustella ab homine prensa, quum instantem
necem
 Effugere vellet: quæso, inquit, parceas mihi,
 Quæ

AD FAB. XXII.

1. *Ab homine*) Ignoto & incerto.

Instantem) Lib. 2. Fab. VIII.

Ut venatorum fugeret instantem necem.

Quæ tibi molestis muribus purgo domum.
Respondit ille: Faceres si causa mea,
Gratum esset, & dedissem veniam supplici:
Nunc, quia laboras, ut fruaris reliquis,
Quæ sunt rosuri, simul & ipsos devores,
Noli imputare vanum beneficium mihi.
Atque ita locutus, improbam leto dedit.
Hoc in se dictum debent illi agnoscere,
Quorum privata servit utilitas sibi,

Et

3. *Quæ tibi)* Ordo est: *Qua purgo domum muribus molestis tibi: nisi tibi hic ornatus causa addatur orationi, ut sæpe fit. Teren. Phorm. 5. 8. 21.*

Qui mi, ubi ad uxores ventum est, tum sunt senes.
 Hor. lib. 1. ep. 5.

Quid mihi Celsus agit?

Molestis) A molestis.

4. *Faceres si)* Si hæc tua opera mihi daretur, ut habet Camerarius Fab. 213.

5. *Gratum)* Acciperes pro ea opera vicem, si mea causa faceres.

Supplici) Motus tuis precibus, & quia suppliciter oras.

6. *Laboras)* Laboras propterea, ut &c. *Laborare* hic est, quoquo modo negotiosum esse, operam dare capiendis muribus, ut absumas semela eorum frustra, eosque devores.

Reliquis) Cœnarum, qualia decidunt ex pane aliisque cibis in terram, muribusque cedunt. Alii non admittunt vocem *reliquis*, quod putent sic laborare versum, & pro eo *reliquis* reponunt. Sed nihil periculi est. *Reliquis* enim vel est quadrisyllabum, vel *Reliquis* potest scribi, ut prima syllaba producat. Vide Gudium.

8. *Imputare)* Noli jactare & venditare quod mihi pro beneficio dederis.

Vanum) Quod habet speciem exterius, sed intus nihil est.

9. *Atque ita)* Sic supra fab. 1.

Atque ita corruptum lacerat injusta necesse.

Improbam) Crudelem & avaram, ut liquet ex superioribus. Ad eundem modum lib. 2. Fab. 1. *Et improbum* rejicit.

Leto) Sic infra l. 3. fab. 16.

10. *In se)* Contra se. Ter. Adelyph. *Noli in illum gratius dicere.* Sup. fab. 7. *Hoc illis dictum est.*

11. *Quorum)* Qui quicquid agunt, id sua causa agunt,
 &

Et meritum inane jactat imprudentibus.

& tamen venditant credulis & imperitis pro beneficiis.

12. *Jactat*) *Jactare* est iterum atque iterum repetere. Virgil. 2. Æn. 588. *Talia jactabam.*

Imprudentibus) Apud imprudentes, id est, simplices, quibus volunt imponere pompa verborum. Contrario sensu vocat *peritos*, fab. sequenti: & *cantos* fab. 25.

F A B. XXIII.

CANIS FIDELIS.

Repente liberalis, stultis gratus est;

Verum peritis invitos tendit dolos.

¶ *Nocturnus* quum fur panem misisset Cani, Objecto tentans an cibo posset capi:

Hecus, si, inquit, linguam vis meam præcludere,

Ne latrem pro re domini: multum falleris.

Namque ista subita me jubet benignitas

Vigilare, facias ne mea culpa lucrum.

F A B.

AD FAB. XXIII.

1. *Repente*) Ex improvise, & præter spem, quia præter consuetudinem ejus.

2. *Tendit*) A venatione desumptum: nam tendi retia dicuntur feris, cum captantur. Sic *tendere insidias* dixit Sallust. in Catil.

Dolos) Hinc Laocoon apud Virg. 2. Æneidos arguit, Danaos debere esse suspectos, quod dona ferant.

3. *Nocturnus*) Noctu furati solitus. Sic *nocturni advocati*, qui noctu vocantur. Vide quomodo hæc fabula se habeat apud Cameratium, Fab. 203.

Panem) Panem objecisset, proprie. Sic lib. 3. Fab. 7. noster hoc vocat *frustra jactare*.

6. *Pro re*) Custodienda sc. & conservanda: Cæterum rei appellatio generalis est, & extenditur ad omnia bona, quæ quis possidet.

7. *Subita*) Repentina liberalitas. Nam in principio fabulæ est,

Repente liberalis stultis gratus est.

FAB. XXIV.

RANA RUPTA & BOS.

Inops, potentem dum vult imitari, perit.
 ¶ *In prato quadam Rana conspexit Bovem,*
Et tacta invidia tantæ magnitudinis,
Rugosam inflavit pellem: tum natos suos
Interrogavit, an Bove esset latior. 5
Illi negarunt, Rursus intendit cutem
Majore nisu, & simili quasivit modo,
Quis major esset. Illi dixerunt Bovem.
Novissime indignata dum vult validius
Inflare sese, rupto jacuit corpore. 10

FAB.

AD FAB. XXIV.

1. *Potentem*) Divitem. Sed fab. 30. de proceribus dicitur.
3. *Falla*) Corrupta, commota, & incensa.
Invidia) Sensu activo, qua illi invidebat.
4. *Natos*) Nati hic de ranis, De pullis apti l. 2. fab. 4.
5. *Latior*) Major, altior.
6. *Negarunt*) Responderunt non esse tam latam.
7. *Nisu*) Opera, labore, conatu.
8. *Quis*) Quis hic valet inter. Virg. 12. Æn. vers. 657.
Mussat Rex ipse Latinus
Quos generos vocet, aut quæ sese ad sedera stillet.
 Ubi Servius, Quos pro utros. Sic & Græci. Vid. Pricæum ad Matth. pag. 185.
9. *Novissime*) Ultimo.
10. *Jacuit*) Hoc verbum addit, ut contemptum Ranae superbae exprimat. Fab. 27. *O canis, merito jacet,*

CANIS & CORCODILUS.

Consilia qui dant prava cautis hominibus,
 Et perdunt operam, & deridentur turpiter.
 ¶ Canes currentes bibere in Nilo flumine,
 A Corcodilis ne rapiantur, traditum est.
 Igitur quum currens bibere cepisset Canis, §
 Sic Corcodilus: Quam libet lambe, otio
 Pota, atque accede Nilo temere, de dolo
 Noli vereri. At ille: Facerem mehercule,
 Nisi esse scirem carnis te cupidum mea.

FAB.

AD FAB. XXV.

3. *Currentes*) Hinc natum proverbium, *Tanquam Canis e Nilo.*

Nilo) Fluvio Africae maximo & notissimo.

4. *Corcodilis*) Corcodilus Aegypti animal quadrupes;

5. *Canis*) Canis quidam.

6. *Quam libet*) Quantum libet.

Otium) Sine metu. Belg. *Op uov gemak.* Terentius dixit, *Otium ad potandum habere.*

7. *Temere*) Audacter, sine periculi metu. Ut enim hoc loco Corcodilus, sic plane lib. 2. fab. 2. Leo viatorem invitat &que timidum.

Non est quod timeas, ait,

Et qua debetur pari tua modestia,

Audacter tolle.

Ubi Leo dicit *Audacter*, quod Corcodilus *Temere*. Sic apud optimos Scriptores *Temeritas* pro audacia sumitur.

8. *Mehercule*) Formula jurantis elliptica, ut fere fit in talibus. Tota est. *Ita me Hercule juva.*

F A B. XXVI.

VULPIS & CICONIA

Nulli nocendum: si quis vero laeserit,
Mulcandum simili jure, fabella admonet.

¶ *Vulpes ad canam dicitur Ciconiam
Prior invitasse: & illi in patena liquidam
Posuisse sorbitionem, quam nullo modo
Gustare esuriens petuerit Ciconia.*

*Quæ vulpem quum revocasset, intrito cibo
Plenam lagonam posuit: huic rostrum inserens
Satiatur ipsa: torquet convivam fame:
Quæ quum lagonæ frustra collum lamberet: 10
Peregrinam sic locutam volucrem accepimus:
Sua quisque exempla debet æquo animo pati.*

F A B.

AD FAB. XXVI.

2. *Mulcandum*) Scilicet, eum esse. *Mulcandus* autem pro puniendus quovis modo.

3. *Vulpes*) Licet scribamus passim *Vulpis*, cum optimis libris: tamen revocandum hoc loco *Vulpes*, ne exitium sit versui. Qui tamen non inconcinnius sic poterat constitui.

Ad canam Vulpis dicitur Ciconiam.

Sed qua auctoritate id faciemus?

5. *Posuisse*) Proprie de ferculis, id est, apposuisse.
Sorbitionem) Jusculum aliquod. Vide *Camerae*.
fab. 209.

7. *Revocasset*) Vicissim vocasset, iterum vocasset.

Intrito) Comminuto. Panis intritus & friatus in aquam & vinum. Huc refer illud *Ter. Phorm.* 2. 1. 4.
Tute hoc intristi, tibi omne est excedendum.

9. *Torquet*) Torquere hic est, ægre alicui facere.

10. *Collum*) *Petronius Satyrice Amphorarum cervices* dixit.

11. *Peregrinam*) *Ciconiam*, quæ quotannis peregre abire ac reverti solet. *Publius Syrus* apud *Petronium*.
Ciconia etiam grata peregrina hospita.

12. *Sua quisque*) *Active*. *Exempla*, quæ quis statuit in alios, quæ alius fecit.

A B

CANIS, & THESAURUS
& VULTURIUS.

*HÆc res avaris esse conveniens potest,
Et qui humiles nati dici locupletes student.*
*Humana effodiens ossa, thesaurum Canis
Invenit: & violat quia Manes Deos,
Injecta est illi divitiarum cupiditas,
Penas ut sanctæ religioni penderet.
Itaque aurum dum custodit, oblitus cibi
Fame est consumptus: quem stans Vulturius super
Fertur locutus: O Canis, merito jaces,*
Qui

AD FAB. XXVII.

Cum hac fabula confer quod Horatius narrat de Opimio ægrotante. Serm. lib. 2. Sat. 3.

1. *Res*) Fabulam, fabellam, narrationem, argumentum, & jocum alias vocat.

Esse conveniens) convenire potest.

2. *Humiles*) Humiles opponuntur hic locupletibus, nati in humili & tenui fortuna, pauperes.

Student) Terent. Hec. 2. 1. *Ut omnes mulieres aque eadem studeant.*

3. *Effodiens*) Cibi sc. gratia: ossibus enim delectantur.

4. *Manes*) Per Deos Manes intelliguntur ossa & cineres. Hinc monumentis inscribi solitum D. M. vel D. M. S. *Diis Manibus Sacrum.*

5. *Injecta*) Velut a diis, & in respectu ad ultionem.

6. *Religionem*) Violatæ religioni sepulcrorum. Antiquitus enim grande erat piaculum violare religionem sepulcrorum, & sævire in mortuos. Ita Cic. de Leg. *Deorum Manium jura sancta sunt.* Et Virg. 3. *Ancid.*

*Quid miserum, Ænea, lacerasti jam parce sepulchro,
Parce pias scelerare manus.*

Cæterum *Religio* dicitur de omnibus iis, quæ religiose debent observari & custodiri. Sic etiam de iurejurando, de iudice, de factis, & ceremoniis, de portentis, prodigiis, & testamentis.

8. *Vulturius*) Antiquæ pro vultur.

9. *Jaces*) De contemptu dicitur, ut supra fab. 24. Hujus libri fabula ultima est. *Merito pleclimur.* Et in Append. Fabular. *Merito catimur.*

Qui concupisti subito regales opes,
Trivio conceptus, & educatus stercore. 10

10. *Qui concupisti*) Vide Muret. in Observationibus juris cap. 5.

Regales) Majores quam privatas, & tibi competentes, maximas. Just. 2. 15. *Castra referta regalis opulentia.*

11. *Trivio*) In trivio. Sic inf. Fab. seq. posuit nido pro in nido. *Trivium* hic significat viam in genere. Alias est, ubi tres viæ concurrunt.

Educatus) Nutritus foridibus. In triviis enim omnes sordes & purgamenta abiciebantur. Vid. lib. 4. fab. 17.

F A B. XXVIII.

VULPIS & AQUILA.

Quantumvis sublimes debent humiles metuere,
Vindicta docili quia patet solertia.

Vulpinos catulos Aquila quondam sustulit,
Nidoque posuit pullis escam ut carperent.

Hanc persecuta mater, orare incipit,
Ne tantum miseræ luctum importaret sibi. 5

Contempsit illa, tuta quippe ipso loco.

Vul-

AD FAB. XXVIII.

1. *Quantumvis*) Licet sint sublimes aliqui, tamen debent humiles metuere.

2. *Vindicta*) Quia solertes, quantumvis humiles, suo tempore sciunt vindictam sumere.

3. *Sustulit*) Secum vexit in sublime.

4. *Nidoque*) Pullis suis apposuit.

Escam) Ut illis catulis vescerentur. *Carpere* enim pro discerpere de cibis dicitur.

5. *Persecuta*) Hoc verbum notat sollicitudinem & festinationem.

6. *Importaret*) Afficeret. Ita Cicero dixit *agritudines importare*. Livius lib. xxiv. *Discordia civilis quas importet clades*. Idem lib. xxxix. *Ne quid conjurationes fraudis occulta aut periculi importarent*. Ita Cæsar, & alii passim.

7. *Loco*) Sublimi arbore.

8. *Vul-*

*Vulpes ab ara rapuit ardentem facem,
Totamque flammis arborem circumdedit,
Hosti dolorem damno miscens sanguinis. 10
Aquila, ut periculo mortis eriperet suos,
Incolumes natos supplex Vulpis tradidit.*

3. *Vulpes*) Hic iterum retinendum *Vulpes*, non *Vulpis*, versus causa, ut Fab. 26.

Ardentem) Non otiosum est *ardentem*. Sic enim Virgilius locutus fuerat,

Ardentem dare visa facem.

Neque aliter veteres. Homerus in fine lib. 1. Odysse.

Τῷ δ' ἄρ' ἄμ' αἰθόμενας δαίδαας φέρε.

Fax enim proprie est frustum e disiecta arbore picci generis, quod alendo igni inserviebat. His facibus sive frustis picci ligni extruebatur vulgo & alebatur ignis, tam in aris deorum, quam in privatorum focis.

10. *Dolorem*) Et dolore hostem affecit & damno.

Sanguinis) Proles, pullorum. Ita Anchises apud Virgilium lib. 6. vocat Æneam *sanguinem suum*.

Prosice tela manus sanguis meus.

Uti & Horat. in carmine seculari:

Clarus Anchisa Venerisque sanguis.

Aliter hanc Fabulam narrat Camerac. Vide eum fab. 1. & cum eo facientem Faernum p. 119. Vide & Æsop. fab. 1.

F A B. XXIX.

ASINUS IRRIDENS APRUM.

*P*lerumque stulti visum dum captant levem,
Gravi destringunt alios contumelia,
Et sibi nocivum concitant periculum.

¶ *Asellus Apro quum fuisset obvius;*

Sal-

AD FAB. XXIX.

1. *Levem*) Exiguum, parvum.

2. *Destringunt*) Sic lib. 4. fab. 6. *Nasute scripta destrinxerunt mea*. Et Ovid. 2. Trist.

Non ego mordaci destrinxerunt carmine quinquam.

3. *Nocivum*) Nocens, noxium, damnosum. Infra *miseri cordiam nocivam*.

6. O ff.

Salve , inquit , frater . Ille indignans , repu-
diat

Officium , & quærit cur sic mentiri velis .
Asinus demisso peno : Si similem negas
Tibi me esse , certe simile est hoc rostro tuo .
Aper quum vellet facere generosum impetum ,
Repressit iram : & , Facilis vindicta est mihi : 10
Sed inquinari nolo ignavo sanguine .

F A B.

6. Officium) humanitatem , civilitatem , officium salu-
tationis .

Cur sic) Cur tam impudenter mentiatur . Veteris e-
legantix locutio est a tironibus animadvertenda . Val.
Max. lib. 7. 3. Ne cum universa Romanorum acie consilgere
vellent .

7. Demisso) Demittere hic est promittere , exertum
scil.

8. Hoc) Hoc , id est , penis . Rostro autem propter
eminentiam glandis . Illud hoc cum sono est pronun-
ciandum , nam habet vim demonstrantis , & velut di-
gitum intendentis : ut apud Terent. Heaut. Lucefcit
hoc jam .

9. Generosum) Dignum genere suo .

10. Repressit) Sic Terent. Adelph. Reprime iracun-
diam .

Facilis) Facillime possum vindictam de te sumere .
Subaudiendum respondebat . Sic Fab. seq. Est statio sepa-
rata . Et imprimis similis locus lib. 4. fab. 23.

Quid horum simile tibi contingit , rustica ?

Est gloriosus sane convictus Deum .

Quorum priori versu adhuc interrogat musca , poste-
riori respondere incipit formica .

Vindicta) Apposite Virgilius Æneid. lib. xi. 406. ubi
Drances a Turno hoc responsum accipit .

Numquam animum talem dextra hac (absiste moveri)

Amittes ; habitet tecum , & sit pectore in isto .

Ubi vide Servium . Vide & Martial. Epigr. xxiii. &
alia ejusdem de Lepore & Leone .

11. Ignavo) Ignavi animantis sanguine . Ignavus hic
est imbellis , invalidus . Castior hoc loco est Faernus ,
quem vide p. 107. Uti & Camerar. f. 192.

A B

RANÆ METUENTES TAURORUM
PRÆLIA.

*H*umiles laborant, ubi potentes dissident.

¶ Rana in palude pugnam Taurorum intuens;
Heu quanta nobis instat perniciēs! ait.
Interrogata ab alia, cur hoc diceret,
De principatu quum decertarent gregis, }
Longeque ab illis degerent vitam Boves:
Est statio separata, ac diversum genus.
Sed pulsus regno nemoris qui profugerit,
Paludis in secreta veniet latibula,
Et proculcatas obteret duro pede: 10
Caput ita ad nostrum furor illorum pertinet.

F A B.

AD FAB. XXX.

1. *Humiles*) Cives. Sic fab. 15. *pauperes*.

Laborant) Adfliguntur, sunt in periculo.

Potentes) Proceres, qui imperium habent in reliquos.

5. *Gregis*) *Grex* hic pro armento; per catachresin.

7. *Est*) Sc. *Respondet altera*.

Statio) *Est statio separata*, quasi dicat, illi quidem (nam hæc particula *quidem* sic supplenda est. *Est statio quidem separata* &c. cui respondet mox *sed pulsus*) nemora & campos, nos stagna & paludes incolimus. Hinc sup. fab. 6. Phædrus vocat lacus sedem ranarum. Scilicet unicuique animalium speciei sua sedes est & statio. Sic Virg. 5. *Æneid*.

Statio gratissima mergis.

Hinc quoque explicanda illa sapientis Graculi ad superbientem fratrem suum responsio, quæ est Fab. 3.

Contentus nostris si fuisses sedibus.

2. *Pulsus*) est hic pro *expulsus*.

Nemoris) *Nemus* proprie silva pecori alendo.

10. *Proculcatas*) Nos proculcatas.

11. *Caput*) Ab eorum pugna & certamine nostra salus pendet.

Ita) Hoc modo, hac ratione. Respicit priorem interrogationem, quare scil. ac quomodo ipsis tantum malum possit imminere.

A D

F A B. XXXI.

MILVUS & COLUMBÆ.

Qui se committit homini tutandum improbo,
Auxilia dum requirit, exitium invenit.

¶ Columbae saepe cum fugissent Milvum,
Et celeritate pennae vitassent necem,
Consilium raptor vertit ad fallaciam, ¶
Et genus inerme tali decepit dolo:
Quare sollicitum potius ævum ducitis,
Quam regem me creatis iclo fœdere,
Qui vos ab omni tutas præstem injuria?
Illæ credentes, tradunt sese Milvo: IO
Qui regnum adeptus, caput vesci singulas,
Et exercere imperium sævis unguibus.
De reliquis tunc una: Merito plectimur.

A D F A B. XXXI.

1. *Tutandum*) Qui se hominis improbi tutelæ committit.
3. *Columba*) Aliter Camerarius, quem vide fab. 202.
4. *Penna*) Singularis pro plurali, per Synecdoch. Alas intelligit. Seneca OEdipo: *Levis penna fecat alta cæli.*
5. *Consilium*) Vim ingenii.
- Vertit*) Eo convertit, intendit, dirigit.
7. *Ducitis*) Vitam degitis. Quare potius in perpetua anxietate, sollicitudine & cura vivitis?
8. *Iclo*) Inito fœdere. *Icere* vero dicitur, ut *ferire fœdus*, quia olim in confirmandis fœderibus victimæ crædebantur, ut porca. de quo Virg.
Casa jungebant fœdera porca.
11. *Singulas*) Unam post alteram. Vulgo *vesci aliqua re*. Sed & accusativus invenitur apud Tacitum, Virgilium, Terentium, aliosque.
13. *De reliquis*) Columba ex reliquis superstes.
- Merito*) Vox est culpam agnoscentis.
- Plectimur*) Punimur, pœnas damus.

EXPLICIT LIB. I.

Explicit) Solebant veteres in fine librorum scribere *Explicit*, significare volentes, perventum esse ad finem voluminis, quod plane explicatum esset & evolutum. Hieronymus ad Marcellam: *Solemus completis opusculis ad distinctionem rei alterius sequentis medietate interponere Explicit, aut Feliciter, aut aliquid hujusmodi.* Formula autem hæc videtur esse decurtata ab *explicitus* vel *explicitum*. Sic enim Martial. l. xiv. Epigr. 1.

Versibus explicitum est omne duobus opus.

Quin imo veteres elegantioris notæ Codices adscriptum habent: *Explicitus est liber &c.*

P H Æ D R I

F A B U L A R U M

L I B E R S E C U N D U S .

A U C T O R .

*Exemplis continetur Æsopi genus,
 Nec aliud quicquam per fabellas queritur,
 Quam corrigatur error ut mortalium,
 Acuatque sese diligens industria.
 Quicumque fuerit ergo narrantis jocus,
 Dum capiat aurem, & seruet propositum suum,
 Re commendatur, non auctoris nomine.
 Equidem omni cura morem serrabo senis:
 Sed si libuerit aliquid inserponere;*

Di-

A D P H Æ D R I F A B . L I B . I I .

P R O L O G .

1. **G**ENUS) Pro genere mortalium sumitur, ut ordo talis sit: Genus mortalium continetur exemplis Æsopi.

Exempla vocat, quæ mox fabulas. Continetur autem absolute, pro continetur in officio, coercetur, docetur: quod proprie est magistrorum.

4. *Acuatque*) Id est *Exerceatque*.

5. **J**OCUS) Hoc vult, Qualiscunque fuerit jocus, qualiscunque fabula, a quocunque conficta, commendatur ea bonitate rei, ac salubritate præceptorum pertinentium ad vitam moresque, non celebritate auctoris. Prol. lib. 3.

Calumniarumque filis elusit joci.

i. e. fabulis.

6. **C**APIAT) Delectet, teneat, admittatur auribus.

7. **R**E) Ipsa insita auctoritate.

8. **M**OREM) Consuetudinem.

SENIS) Æsopi, qui honoris causa sic nominatur, ut infra lib. 3. fab. 3. *Naris epuncta senex.*

Dictorum sensus ut delectet varietas, 10
Bonas in partes, lector, accipias velim.
Sic ista tibi rependet brevitatis gratiam,
Cujus verbosa ne sit commendatio.

10. *Dictorum*) Facetiarum, jocorum, fabularum. Senus est, velle se quidem eas persequi, quas habet Æsopus, aliquando tamen etiam inserere, quas ipse invenerit.

Ut delectet) Ut similitudo fastidium gignit, sic varietas delectationem affert in quovis rerum genere. Justinus præfatione, *Varietate & novitate operis delectatus.*

F A B U L A I.

JUVENCUS, LEO, &
PRÆDATOR.

Attende cur negare cupidis debeas
Modestis etiam offerre quod non petierint.
Super Juvencum stabat dejectum Leo.
Prædator intervenit, partem postulans:
Darem, inquit, nisi soleres per te sumere: 5
Et improbum rejecit. Forte innoxius
Viator est deductus in eundem locum,

Fe-

AD FABULAM I.

Festivum est, quod ad hanc fabulam narrat Freinsheimius de Ludovico XI. Galliarum Rege.

2. *Modestis*) Opponuntur hic modesti cupidis petacibusque, atque intelliguntur tales, qui modicis sunt contenti.

3. *Stabat*) Instar victoris.

Dejectum) Victum & prostratum. C. Nepos Thrac. c. 3. *In secundo pralio cecidit Critias. Hoc dejecto, Pansanias venit Atrocis auxilio.*

6. *Rejecit*) Einegavit, quod petierat, cum contemptu & aspersione.

Innoxius) Active sumitur pro eo, qui nemini nocet, ut opponatur *improbo*, id est, violento.

7. *Est deductus*) Incidit forte fortuna in eundem locum.

S. Fe

Feroque viso rettulit retro pedem.
Cui placidus ille: Non est quod timeas, ait,
Et qua debetur pars tuae modestiae, 10
Audacter tolle. Tunc diviso tergo,
Silvas petivit, homini ut accessum daret.
 ¶ *Exemplum egregium prorsus & laudabile;*
Verum est Aviditas dives, & pauper Pudor.

8. *Feroque*) Leone viso.

Rettulit retro) *Recessit*. *Geminatio* hæc (nam *rettulit* sufficiebat) bonis auctoribus est familiaris. Virg. *Æn.* lib. 9.

Haud aliter retro dubini vestigia Turnus
Improperata refert.

Idem 2. *Æneid.*

Ex illo fluere, & retro sublapsa referri.

9. *Non est*) *Non est* quicquam in causa, propter quod. *Ellipsis*.

10. *Et qua*) *Sensus est*: *Non est* quicquam quod timeas; potius hic ex præda pars est aliqua, qua debetur modestiæ tuæ; eam tolle.

11. *Audacter*) *Absque timore*, aut perturbatione; *confidenter*, libere.

Tergo) *Corpore juveni diviso*.

13. *Verum*) *Hoc vult*: *Licet sit laudabile præsens exemplum*, pauci tamen id sequuntur, nempe quia paupertas cum pudore juncta est: at qui avidi sunt, divitias, & cum iis cætera consequuntur.

F A B. II.

ANUS DILIGENS VIRUM ÆTATIS MEDIÆ, ITEM PUELLA.

A *Fæminis uscuque spoliari viros,*

A D F A B. II.

1. *Uscuque*) *Quovis modo*, prout potest fieri. *Terent. Andr.* 4. 3. 20.

Tu ut subservias

Orationi, utcuque opus sit, verbis vide.

Spoliari) *Proprie*. Sic vetula *Terentiana* hortatur & monet meretriculam.

Ne cujusquam misereat,

Quin spolies, mutilet, laceret, quenque nulla sit.

Hecyr. l. 1. 7.

Ament, amentur, nempe exemplis discimus.

¶ *Et atis media quendam mulier non rudis
Tenebat annos celans elegantia;*

Animosque ejusdem pulchra juvenis ceperat. §

*Ambæ videri dum volunt illi paræ,
Capillos homini legere capere invicem,
Quum se putaret fingi cura mulierum,*

Cal-

2. *Ament, amentur*) Omiffa est præpositio *Sive*.

3. *Ætatis media*) Inter juvenilem & senilem.

4. *Tenebat*) *Tenerè* hoc loco est *possidere*, in sua potestate habere, ut apud Virg. *Æneid.*

Genitor tum Belus opimam

Vastabat Cyprum, & victor ditione tenebat.

Nepos Miltiade cap. 1. Nam tum *Thrace* cui regionis tenebant, cum quibus armis erat dimicandum. Eleganter vero & proprie illud verbum de meretriciis amoribus usurpatur. Sensus est; Mulier non rudis (sive ut Naso lib. 2. *Amor. Eleg. 2.*

Jucundo non rustica cognita furto)

tenebat quendam, sc. amore obstrictum sibi, velut viuculis, Virg. *Ecl. 1.*

Cum me Galatea tenebat.

Plura exempla adferre nihil attinet, cum ubivis sine in promptu.

Elegantia) *Cultus & ornatus.*

5. *Animosque*) Et ipse diligebat puellam.

Juvenis) Juvencula, puella.

6. *Paræ*) Similes. Refertur ad externam speciem vel ætatem.

7. *Legere*) Cœperunt seligere una canos, alia nigros evellendos.

8. *Fingi*) Ornari. Alii legunt *pingi*, & exponunt quoque *ornari*. Certe infra est *pilee scribere*, id est ornate. Nec videtur multum abudere noster Belgice loquendi modus: *Het is zoo net, of't geschildert was*. Et constat canos colorari solitos a veteribus. Quod præstant hoc etiam tempore pectines plumbei, quibus usus quoque esse dicitur, cum jam ad senium vergens novam sibi conditionem quæreret, Musarum illud delictum, & ornamentum quondam Leidensis Academix Dominicus Baudius. Possunt ea de re videri Epigrammata Petri Scriverii in *Ameribus Baudii*, ab Scriverio editis.

Cura) *Cura* eleganter dicitur de capillis, cum aliquis in iis ornandis diligens est. Uti contra de negli-

gli-

*Calvus repente factus est; nam funditus
Canos puella, nigros anus evellerat.*

10

*gligente Incuria. Apulejus in Apologia, Capillus pro-
fus inenodabilis distina incuria.*

F A B. III.

HOMO & CANIS.

*Laceratus quidam morsu vehementis Canis,
Tinctum cruore panem misit malefico,
Audierat esse quod remedium vulneris.
Tunc sic Æsopus: Noli coram pluribus
Hoc facere canibus, ne nos viros devorent,
Quum scierint esse tale culpæ præmium.
¶ Successus improborum plures allicit.*

F A B.

AD FAB. III.

1. *Laceratus*) Confer Æsopi Fab. 25.

Vehementis) Ira concitati. Miror Rittershusium, quem sequitur Petrus Danetus, hic advocare Synizelin, id est, duarum syllabarum contractionem in unam, cum nihil sit necesse. Hic versus quarta sede recipit dactylum, qualis primus hujus libelli.

Æsopus auctor quam materiam reperit.

Nisi quis velit materiam facere trium syllabarum, quod ridiculum. Aliter res se habet in locis Horatii, & Catulli, quæ adferuntur ab interpretibus. Quod sciunt qui callent artem metricam.

2. *Misit*) Projecit ipsi. Ita sup. lib. 1. 23. 3.

Nocturnus quum sur panem misisset cani.

Et lib. 3. 2. 5.

Peritura quippe, quamvis nemo laderet,

Misere panem, ut sustineret spiritum.

Malefico) Qui malum fecerat, qui morsu læserat.

6. *Tale*) Tam bonum magnumque præmium culpæ esse:

7. *Successus*) Apposite Livius lib. 22. 12. *Qua pessima ars nimis prosperis multorum successibus crevit.*

AQUILA, FELES & APER.

*Aquila in sublimi quercu nidum fecerat :
 Feles cavernam nacta in media pepererat :
 Sus nemoricultrix fatum ad imam posuerat .
 Tum fortuitum Feles contubernium*

Fram-

AD FAB. IV.

1. *In sublimi*) In sublimitate quercus ; in summo ejus . Sic & mox sequitur , *In media quercu* , quod similiter est in medietate ejus . Mox etiam , *ad imam* , id est , ima arboris parte . Sic loquuntur auctores . Terent. Prol. Adelph. vers. 9. *prima fabula* , & Heaut. 5. 1. 29. *ultimis adibus* . Plaut. Cure. 4. 1. 14. *in foro infimo* , & Cistell. Act. 5. in fine : *postrema comedia* .

2. *Cavernam*) Caverna arboris , cavum , rima , foramen .

3. *Nemoricultrix*) Cultrix nemoris . Sic est *genus alivolantum* apud Eunium . *Pictaticultrix* , *gracilipes* apud P. Syrum . Veteres enim in hujusmodi nominum compositione sibi mire placebant , imitati Græcorum libertatem . Sic invenias , *pennipotentum* , *caprigenum* , *molliuga* , *visticontubernium* , *pudori colorem* , & alia ejus generis .

4. *Fortuitum*) Statuunt quidam tertiam hujus vocis syllabam esse ancipitem , alii etiam brevem . Sed falluntur . Horat. Odar. lib. 2. 15.

*Nec fortuitum cernere cespitem
 Leges ferebant .*

Cum eo faciunt duo excellentissima nostri temporis ingenia , quæ ipsi antiquitati liceat opponere (quod illis dictum sit , qui putant omnem Poeticæ venustatem & munditiem cum veteribus intercidisse) Dominicus Baudius . & Jacobus Vvallius : Baudius quidem Jambicorum lib. 19.

*Ut fortuita voce proditum videt
 Snumque crimen , dedecusque virginis .*

Vvallius autem Lyricor. l. 2. Od. 1.

*Quid interest , ut frigus , & sparsas nives ,
 Solemque , & imbres arceat ,
 Domumque cespes fortuitus exstruat ,
 An gentis aliena lapis*

Et quod videtur interdum esse brevis , id nihil est . In istiusmodi enim locis attendendum est ad crasin , qua hæc vox fit trium syllabarum . Idem observandum est in *gratuitis* , Staius quidem tertiam hujus vo-

Frande & scelestâ sic evertit malitiâ. 1
Ad nidum scandit volucris: Pernicies, aî,
Tibi paratur, forsan & misera mihi
Nam fodere terram quod vides quotidie
Aprum insidiosum, quercum vult evertere, U

cis corripuit, atque ita quidem, ut contractio non possit admitti. In noto Phalacio, lib. 1. Silvar.

Largi gratitum cadit rapinis.

Sed ille multa sibi permisit, quæ non temere reperias in optimi xvi poetis. Melius idem Baudius Jambicor. lib. 3. ad Joannem Hotomannum:

Laudes profundum gratitas, sed miras

Laudes.

Vid. Jans. Douf. Præcid. ad Petron. lib. 2. cap. 16. Torquentium, & Cruquium ad memoratum Horatilocum, & Gerard. Joan. Vossium in de Arte Gramm. l. 2. c. 37.

6. *Volucris*) Id est, aquilæ.

7. *Misera*) Infausta, infelici.

8. *Fodere terram*) Dicitur hoc de animalibus terram rostro aut pedibus effodientibus. Sic lib. 1. fab. 27. *Humana effodient ossa.*

Quotidie) Breve esse ait Danetus secundam in hac voce syllabam, at aliquando produci. Hoc loco longam esse patet ex dimensione: uti & in fine lib. IV. *Nam vita mortis propior est quotidie.*

Et lib. 3. fab. 8. vers. 14.

Quotidie, inquit, speculo vos uti volo.

Ceteroquin est anceps, ut patet in *quotidianus*, pro quo Catullus, ut primam produceret, dixit *cottidianus*, carm. lxxix. ad Malium vers. 139.

Conjugis in culpa flagravit cottidiana.

Hic secunda est correpta, quam Martialis longam facit lib. x. Epigr. 65.

Levis dropace tu quotidiano.

Et lib. xi. Epigr. 1.

Culta sindone tu quotidiano.

9. *Aprum insidiosum*) Nescio cur hoc epitheton sollicitet Danetum, præferentem *insidiosam*, cum sermo sit de sue femina. Hoc nomen est ex iis, quæ maribus & fœminis sine discrimine sexus convenientia, Epicœna vocantur, & unum tantum habent genus, quod cognoscitur ex regula de terminatione, ut *hic passer, hæc vulpis*. Talia sunt *liberi, catulus*, & alia multa. Itaque de filiabus dicimus, *Liberos nostros*, non *nostras*: ac fœmellam catulum, *egregium catulum*, non *egregiam*, & sic in aliis.

Quercum) Elliptica oratio ex consuetudine metuentium;

Ut nostram in plano facile progeniem oppri-
mar. 10

Terrore offuso, & perturbatis sensibus,
Derepiti ad cubile fetosa suis,
Magno, inquit, in periculo sunt nati tui:
Nata simul exieris pastum cum tenero grege,
Aquila est parata rapere porcellos tibi. 15
Hunc quoque timore postquam complevit locum,
Dolosa tuto condidit sese cavo.
Inde evagata noctu suspensa pede,
Ubi esca se replevit, & prolem suam,
Pavorem simulans prospicit toto die. 20

Rui-

quam. Integra sic haberet: Per id, quod vides fode-
re, vult evertere, id est, hoc est propositum hujus
negotii, quod vides eum suscepisse; per eam fossio-
nem vult quercum evertere.

10. *In plano*) Humi dejectam progeniem. Nam *in plano* est, in solo.

Progeniem) Fœtum, catulos, pullos.

11. *Offuso*) Verba hæc non felem respiciunt, sed a-
quilam, ut sit sensus: Postquam ita Feles Aquilæ of-
fudisset terrorem, ejusque perturbasset sensus, derep-
it &c. *Offundere terrorem* elegantissime dicuntur, qui
ex improvise terrorem ingentem afferunt.

12. *Derepiti*) Inde repit ab aquila deorsum. Sic *de-
gredi* pro descendere dicitur.

Cubile) *Cubile* est pro iustro. Sic lib. 1. 19.

Flagitare validim

Cubile capite.

& lib. 3. Fab. 2. 11.

Et in cubile concito properat gradu.

13. *Nati*) Catuli. Sic & Virg. de iisdem dixit lib. 3.

Albi circum ubera vati.

14. *Simul*) Statim, simulatque exieris.

Tenero grege) Teneris tuis catulis, porcellis, ut mox.

16. *Locum*) Cubile suis intelligit.

17. *Condidit*) Abscondidit. Ita Fab. 6. hujus libri v.
6. *condita*; & Fab. 2. v. 4. *Se bubili condidit.*

Cavo) Supra dixit *cavernam*.

18. *Suspensa*) Leni, tacito, ut ambulans non posset
exaudiri. Sic *suspensa gradu placide ire* dixit Terent.
Phorm. 5. 6.

20. *Prospicit*) Circumspectat, ac si & ipsa non au-
deret egredi, atque observaret molitiones fetosæ.

21. *Deo*

*Ruinam metuens Aquila ramis desidet:
 Apev rapinam vitans non prodit foras.
 Quid multa? inedia sunt consumpti cum fuit;
 Felisque catulis largam præbuerunt dapem.
 ¶ Quantum homo bilinguis saepe concinnet ma-
 li,
 Documentum habere stulta credulitas potest.*

21. *Desidet*) Jugiter confidet. Metum notat hæc vox.

23. *Quid multa?*) Formula usurpata solita, cum rem in pauca conferimus. Sic & illa: *Quid verbis opus est? Quid multis opus est? Quid tibi multa dicam?* &c.

25. *Bilinguis*) Fallax, duplex, fraudulentus. Virg. 1. Æn. *Tyriosque bilingues*. Plaut. *Pœn.* 5. 2. *Bisulci lingua*.

26. *Credulitas*) Locutio nostro familiaris. Homines stulte creduli.

F A B. V.

CÆSAR AD ATRIENSEM.

*Est ardelionum quædam Romæ natio,
 Trepide concursans, occupata in otio,
 Gratis anhelans, multa agenda nihil agens,*
 Si

AD FAB. V.

1. *Ardelionum*) Hi sunt, qui se omnibus negotiis immiscunt, ab *ardendo* dicti, quod pro *festinando* usurparunt veteres. Itaque cum sint avidi negotiorum inquietique, semperque cursitent, festinentque, tanquam magni aliquid habeant agendum, ardeliones nominantur. Sunt qui dictos existimant ab Ardea avi, quia avis hujus instar huc & illuc volitant, & circumcursant, dum omnibus se negotiis student immiscere, Vide Voss. *Etymologic.*

Natio) Genus quoddam hominum. Sic fere Terent. *Eun.* 2. 2. 17.

2. *Trepide*) Cum dubitatione & incertitudine causa ac propositi.

Concursans) Huc illuc cursitans.

3. *Gratis anhelans*) *Anhelans* hic negotiosum occupatumque denotat, qui ob discursationes crebras spiritum ægre ducit. *Gratis* autem frustra est, vel nullo

Sibi molesta, & aliis odiosissima.

Hanc emendare, si tamen possum, volo 9

Vera fabella: pretium est operæ attendere.

¶ *Cæsar Tiberius*, quum petens Neapolim,
In Misenensem villam venisset suam,
Quæ monte summo posita Luculli manu,
Prospectat Siculum, & prospicit Tuscum ma-
re, 10

Ex alciincæis unus atriensibus,
Cui tunica ab humeris linteo Pelusio
Erat destrieta, cirris dependentibus,

Per-

cum fructu, nullo cum effectu, nihil agens, ut mox
sequitur.

6. *Vera fabella*) Vide quid dictum sit ad præfat. Li-
bri 1. ubi sita fabula.

Attendere) Attendere ad eam animum.

7. *Petens*) Proficiscens ad urbem Neapolim:

Neapolim) Urbem Campaniæ maritimam, regni Nea-
politani caput, ac totius Italiæ clarissimam, prius
Parthenopen dictam.

8. *In Misenensem*) Domum suam rusticam, a Misen-
no Anax socio sic dictam. In hac Tiberius etiam
mortuus est.

9. *Monte*) In monte summo, in summa montis par-
te. Vid. Fab. IV.

Posita) Extructa, ædificata. Eleganter de ædifican-
tibus. Sic lib. 3. fab. 9.

Quasæ tam angustam talis vir ponis domum?

- *Luculli*) Summi & fortunatissimi Romanorum legati.

10. *Prospectat*) Ex alto eminens nec totum spectat.
Quædam frequentativa rei difficultatem exprimit.

Siculum) Quod a Sicilia Cretam usque excurrit.

Tuscum) Vulgo, *Mer de Toscane*.

11. *Alciincæis*) Negotiosos intelligit. Tales namque
cingere vestes alte solent, ne impediuntur inter dis-
currendum. Horat. lib. 2.

Puer alte cinctus acerram

Gausape purpureo mensam perterisit.

Confule Ferrarium de re vestiaria. 3. 7. Pign. de Ser-
vis pag. 271. & ad ea quæ sequuntur p. 461.

Atriensibus) Qui stabant in atrio domus, linnenque
custodiebant. Vide T. Popm. de operis servos. p. 36.

12. *Pelusio*) Pelusium erat ostium Nili & civitas Æ-
gypti feracissima lini, ex quo conficiebantur lintea.

13. *Destrieta*) Colligata, & quasi confuta.

Cirris) Hos cirros sunt qui accipiunt de plicis no-
re

Perambulante læta Domino viridia,
Alveolo capis ligneo conspergere 15
Humum æstuantem, come officium jactans:
Sed derideretur: inde notis flexibus
Præcurrit alium in xystrum, sedans pulverem.
Agnoscit hominem Cæsar, remque intelligit.
Id ut putavit esse nescio quid boni, 20
Hens, inquit Dominus. Ille enimvero adsilii:
Donationis, alapæ certe, gaudio.
Tum sic jocata est tanti majestas Ducis:
Non multum egisti, & opera nequicquam per-
iii;

Multa

nicæ. Alii putant esse fimbrias, oris extremis vestium
 solitas assui. Vide Pignorium de servis p. 461. Sed
 vid. & Ferrar. de re vestiaria part. 2. l. 1. p. 39.

14. *Viridia*) Loca arboribus virentibus, herbis, &
 graminibus confita.

15. *Alveolo*) Ligneo vase, ex uno caudice excava-
 to.

16. *Officium*) Ministerium. Jactans officii sui elegan-
 tiam munditiamque.

17. *Flexibus*) Compendiis viarum, notis divortiis.
 Virgil. Æneid. 9.

Objiciunt equites sese ad divortia nota.

18. *Xystrum*) Locum deambulationibus faciendis ad-
 ornatum, confitis utrinque platanis. Dicitur & neu-
 tro genere *Xystrum*.

Sedans) Aqua conspersa, ne pulvere sædaretur.

19. *Hominem*) Hominis vanitatem negotiosam per-
 spicit.

Remque) Animum, consilium ardellionis, qui hoc
 factitabat gratiæ & libertatis obtinendæ causa.

21. *Dominus*) Tiberius. Sic imperatores nomina-
 bant.

23. *Ducis*) Domini, ut paulo ante.

24. *Opera*) Laborem inutilem præstitisti, frustra su-
 dasti.

Periit) Notum est illud de ave quadam ad Augu-
 stum Cæsarem: *Opera & impensa periit*. Cæterum ut
 metri ratio hic collocetur in tuto, contractio est
 adhibenda, quo *Tò* periit sit dissyllabum. pro quo
perit habent Meursius, & Freinthemius. Melius scri-
 pserunt *perit*.

25. *Perit*

Multo majoris alapæ mecum veniunt.

25

25. *Alapæ*) *Alapæ* pro libertate. Apud veteres enim, quando aliquem manumittebant, alapæ percussum circumagebant, & liberum confirmabant apud prætozem. Et sic patebit sensus versus 22.

Denationis, alapæ certe, gaudio.

ubi *alapæ* per Metonymiam libertatem designat. *Certe* vero, quod ibi sequitur, significat ad minimum. Belg. *ten minste, voor het minste*. Quomodo apud Terent. Andr. 4. 1. 16.

Atque aliquis dicat, Nihil promoveris.

Multum, molestus certe ei fuero.

Mecum) *Domi mex*. Hoc dicit: *Mex* domus ea disciplina est, ut non tam facile, tamque parvo servi manumittantur.

Veniunt) Venduntur. Libertas tam exiguo pretio a me non venditur.

F A B. VI.

AQUILA, CORNIX,
& TESTUDO.

*Contra potentes nemo est munitus satis:
Si vero accessit consiliator maleficus,
Vis & nequitia quicquid oppugnant, ruit.*

*¶ Aquila in sublime sustulit Testudinem,
Quæ quum abdidisset cornea corpus domo,*

Nec

AD FAB. VI.

2. *Si vero*) Terent. Andr. 1. 2. 18.

Si quis magistrum cepit ad eam rem improbum.

Quod idem est. Nam infra cornicem vocat etiam *Magistrum*.

Accessit) Ad illos potentes.

3. *Vis*) Quicquid est, quod vis & nequitia oppugnant, id ruit, si accesserit ad potentem consiliator maleficus. Jungit auctor potentem, & consiliatorem maleficum. Huic nequitiam, illi vim tribuit. Conjuncta ista ait si oppugnent, quicquid sit, quanvis tutum se putet, rueret.

4. *Aquila*) Aliter refert Camerarius Fab. 196.

5. *Domo*) Ponitur *domus* pro testa cornea, qua testudines muniuntur.

Nec ullo pacto ladi posset condita,
Venit per auras cornix, & propter volans:
Opimam sane prædam rapuisti unguibus,
Sed nisi monstraro, quid sit faciendum tibi,
Gravi nequicquam te lassabis pondere. 10
Promissa parte, suadet ut scopulum super
Altis ab astris duram inlidat corticem,
Qua comminuta facile vescatur cibo.
Inducta verbis Aquila monitis paruit,
Simul & magistra large divisit dapem. 15
Sic tuta qua naturæ fuerat munere,
Impar duabus occidit tristi nece.

F A B.

6. *Condita*) *Tuta*, ut infra. *Abscondita*. Sic libri hujus fab. 8. *condidit*.

7. *Per auras*) *Per aera*.

Propter) Scil. aquilam, id est, juxta, in vicinia, in propinquo. Sic utuntur melioris ævi poetæ. Virg. in *Eclogis*,

Propter aquæ rivum.

Volans) Scil. dixit: vel, sic aquilam allocuta est.

8. *Opimam*) *Pinguem*, *delicatam*.

10. *Nequicquam*) *Frustra*, absque fructu. Sic sup. fab. 5.

12. *Altis ab astris*) *Poetice*, pro, e sublimi, ex summa parte aeris.

Corticem) *Abusive* pro *testa*. Supra *corneam domum*.

14. *Inducta*) Scil. ad credendum. C. Nepos *Conon.* cap. 3. *Nec facile ad credendum inducebatur.*

15. *Magistra*) *Cornici*, quæ tanquam *magistra* eam docuerat, qua ratione *esca* sua posset *vesci*. Vide *notam* ad *versum* 1.

Divisit) *Partes promissas dedit*. Vide *Gronov.* ad *Statii Silvas* cap. 13. p. 71.

16. *Sic tuta*) *Sic qua nullo pacto ladi posset condita*, ut est *vers.* 6.

Tristi) *Gravi*. Sic *fab.* 2. *lib.* 1. & *fab.* 3. v. 11.

MULI & LATRONES.

*M*uli gravati sarcinis ibant duo.
 Unus ferebat fiscos cum pecunia,
 Alter tumentes multo saccos hordeo.
 Ille onere dives, celsa cervice eminent,
 Clarumque collo jactans tintinnabulum: 9
 Comes quieto sequitur & placido gradu.
 Subito latrones ex insidiis advolant,
 Interque eadem ferro mulum trusitant,
 Diripiunt nummos, negligunt vile hordeum.
 Spoliatus igitur casus quum staret suos, 10
 Equidem, inquit alter, me contemptum gaudeo.
 Nam

AD FAB. VII.

1. *Muli*) Muli antiquis temporibus frequenter adhibiti ad hoc opus, ut ferrent onera in dorso. Vide Sheffer. de re vehiculari lib. 1. cap. 8.

2. *Fiscos*) Corbes sparteos, in quibus recondebant Romani pecuniam publicam & impetatoriam.

4. *Celsa*) Sublata in altum, ut fit a superbientibus.

5. *Collo*) Solebant suspendere tintinnabula ex collis mulorum, ut occursum eorum evitare possent equi. Hic mulus unum habet tintinnabulum, Apuleji ille plura, præter cætera ornamenta. Audi sic loquentem l. 10. *Me phaleris aureis, & suæcis ephippiis, & purpureis tapetis, & frenis argenteis, & piltilibus balthis, & tintinnabulis perargutis exornat.*

6. *Comes*) Alter ille mulus, cum hordeo.

Quietus) Sine agitatione multa pedum ac tumultu.

7. *Latrones*) Fures pecorum, ita dicti quod a latere adoriuntur, vel latenter insidiantur.

8. *Interque*) Vult primum factam eadem eorum, qui ducebant mulos velut resistentium.

Trusitant) Vox obsoleta. Vulnerant: quod patet ex versu 12.

Nam nihil amisi, nec sum laesus vulnere.

Hoc *trusitant* minus probat Danæus, quod tamen in textum recepit, & præferre videtur *tuditant*, Meursium secutus, repugnante metri ratione.

Nam nihil amiss, nec sum lasus vulnere.

¶ *Hoc argumento tata est hominum tenuitas,
Magno periculo sunt opes obnoxia.*

13. *ii. argumento*) Hac fabula demonstratur pauperes vitam tutam agere.

FAB. VIII.

CERVUS & BOVES.

*Cervus nemorosus excitatus lasibulis,
Ut venatorum fugeret instantem necem,
Cæco timore proximam villam petit,
Et opportuno se bubili condidit.*

*Heic bos latenti: Quidnam voluisti tibi,
Infelix, ultro qui ad necem cucurreris,
Hominumque cæco spiritum commiseris?*

At ille supplex: Vos modo, inquit, parcite,

*Occasione rursus erumpam data.
Spatium diei noctis excipiunt vices.*

10
Fron-

AD FAB. VIII.

1. *Nemorosus*) In nemore.

Excitatus) Proprie de venatione dicitur.

2. *Venatorum*) Necem a venatoribus inferendam.

3. *Cæco*) *Cacum* faciente, per Metonymiam effecti, qua & Mors pallida dicitur, quia facit homines pallidos.

4. *Opportuno*) Quod se commode offerebat.

Bubili) Dicitur a *bubus*, contracte pro bovis; estque Adjectivum, in quo subauditur *Stabulum*. Vid. Voll. de Anal. 1. 21.

5. *Quidnam*) Quidnam mali voluisti tibi parare? Arguendi aliquem formula. Ter. Eun. 3. 5. 11. *Quid tibi vis? Satin' scavis?* Virg. Ecl. 2. 58.

Eheu quid volui misero mihi?

8. *Parcite*) Vitam mihi servate, ne me prodite.

9. *Occasione*) Cum occasio fuerit data.

10. *Spatium*) Nox venit, die exacto.

Excipiunt) Succedunt diei,

11. Fron-

Frondem bubulus adfert, nec ideo videt.
 Eunt subinde, & redeunt omnes rustici,
 Nemo animadvertit: transit etiam villicus,
 Nec ille quicquam sentit. Tum gaudens ferus
 Bubus quietis agere capit gratias, 15
 Hospitium adverso quod præstiterint tempore.
 Respondit unus: Salvum te cupimus quidem;
 Sed ille, qui oculos centum habet, si venerit,
 Magno in periculo vita versatur tua.
 Hæc inter ipse dominus a cæna redit: 20
 Et quia corruptos viderat nuper boves,
 Accedit ad præsepe: Cur frondis parum est?
 Stramenta desunt. Tollere hæc aranea
 Quanti est laboris? Dum scrutatur singula,
 Cer-

11. *Frondem*) Pabulum bubus, quod apud veteres plerumque habebant ex frondibus.

Nec ideo) Dicit, etiamsi obtulerit, dederitque frondem in stabulo bubus, tamen non vidisse.

12. *Omnes*) Colonos intelligit, & familiam ejus villicus.

13. *Animadvertit*) Cervum ibi latitantem.

Villicus) Qui totius villæ habet curam, caput rusticæ familiæ. Vid. Pign. de servis p. 540. & Popm. de oper. serv. p. 33.

14. *Sentit*) Animadvertit, ut versu præced.

15. *Quietis*) *Quietis* adjectivum est, non substantivum, conveniens cum bubus. *Quietos* vocat, quod non prodidissent latitantem.

16. *Hospitium*) Quod securitatem hospitii præstiterint.

18. *Qui oculos*) Hæc ipsum ea notat periphrasis, quæ eleganter curam ejus ac perspicaciam depingit, allusione ad Argum, cui centum erant oculi.

19. *Versatur*) Constituta erit.

21. *Corruptos*) Male habitos, macie perditos.

23. *Aranea*) Telas intelligit. Nempe *araneus*, a, um, adjectivum est. Hinc *araneum* neutraliter & absolute, opus aranearum, subaudito *textum*, vel *rete*. Sic Petronius dixit, *araneis oleo madentibus*, i. e. telis aranearum.

24. *Quanti*) Quanta vestra negligentia est! minimo labore iustulissetis has aranearum sordes.

Dum scrutatur) Camerarius fab. 223. Inter hanc curam & attentionem apparent cornua cervi, & ipse lateus hirci stramenta a gaudente patrefamilias caditur.

Cervi quoque alta est conspicatus cornua, 27
Quem convocata jubet occidi familia,
Prædamque tollit. ¶ Hæc significat fabula,
Dominum videre plurimum in rebus suis.

26. Familia) Servis rusticis.

EPILOGUS:

Æ Sopi ingenia statuam posuere Attici,
Servumque collocarunt æterna in basi,
Patere honoris scirent ut cuncti viam,
Nec generi tribui, sed virtuti, gloriam.
Quoniam occuparat alter, ne primus forem, ¶
Ne solus esset, studui, quod supersuit. Ne

AD EPILOGUM.

1. *Ingenio*) Præfat. lib. 3.

Æternam famam condere ingenio suo.

Posuere) Eraxete. Eleganter de statu.

Attici) Athenienses. Attica est regio Achajæ, in qua Athenæ.

2. *Servumque*) Licet foret servus: nempe quia his concessus iste honor non fuit.

Æterna) Respectu voluntatis, & propositi Atheniensium. Erant enim bases illæ ex saxo, forma quadrata, vel rotunda. *Æterna* ergo est, ægre destrucenda aut solvenda, & sic quam diutissime duratura. Statius de basi statux Colossæ Domitiani lib. 1. Silv. v. 58.

Teneat quamvis æterna crepido,

Qua superingesti portaret culmina mentis.

5. *Quoniam*) Ordo est: Studui ne alter esset solus (fabulator) quoniam occupat (id est, anteverterat me) ne forem primus: quod (unum mihi) supersuit: id est, relictum erat, vel proximum erat. Hæc enim est sententia: Quia Attici facto suo docuerunt, cunctis cujuscunque sortis aditum patere ad honorem, ego quoque consequi eum studui exemplo Æsopi. Suspiciatur Nobilitis. Heinſius Phædrum hic loqui de Cn. sive C. Melisso, Poeta vetere. De quo vide quænam congererit in notis ad Epist. Pont. Ovidii lib. 4. Epist. 16. v. 30. Vide & eundem ejusdem Operis tom. 2. p. 465.

Neque hæc invidia, verum est æmulatio.
 Quod si labori fuerit Latinum meo,
 Plures habebit, quos opponas Græciæ.
 Si livor obstrictare curam voluerit, 10
 Non tamen eripiet laudis conscientiam.
 Si nostrum studium ad aures pervenit tuas:
 Et arte fictas animus sentit fabulas,
 Omnem querelam submoveret felicitas.
 Sin autem & illis doctus occurrit labor, 15
 Sinistra quos in lucem natura exulit,
 Nec quicquam possunt nisi meliores carpere,
 Fa-

7. *Æmulatio*) Hæc vox proprie de discipulis dicitur, qui præceptorem imitantur. Ita quidem hic sumitur. Cæterum hæc vox duplicem habet significationem, alteram ad laudem, alteram ad culpam. Cicero de ea lib. IV. Tusc. cap. VIII. *Dupliciter illa quidem dicitur, ut & in laude, & in vitio nomen hoc sit; nam & imitatio virtutis, æmulatio dicitur: & est æmulatio ægritudo, si eo, quod quis concupierit, alius potius, ipse careat.* Æmulatio itaque degenerans nil nisi invidia est.

8. *Latinum*) Latini. Meton. subjecti. *Latinum* porro regio Italiæ notissima inter Hætruriam & Campaniam, a latendo dicta, quod ibi Saturnus latitarit.

9. *Plures*) Qui similia facient, incitati exemplo meo. *Opponat*) Tanquam tales, qui, quod ibi Græce τῆλι, ipsi Latine composuerint, æquali ingenio præstantique.

10. *Curam*) Hoc opus, quod cum cura studioque elaboravi.

11. *Eripier*) Mihi scilicet, quippe qui me ista sic scripsisse scio, ut promeritus sim laudem.

12. *Pervenit*) Cicero *accidere ad aures* dicere solet.

13. *Sentit*) Si experiris, scriptas esse has fabulas non inepte, sed arte singulari.

14. *Submoveret*) Tam felix sum, ut nihil habeam quod querar.

Felicitas) Qua talem inveni lectorem, qui & intelligit artem, & ex ea capit delectationem.

15. *Occurrit*) Ad aures, ad manus eorum pervenit, qui maligni sunt.

16. *Sinistra*) Infausta, adversa, inimica, velut in poenas & supplicia aliorum.

Extulit) Protulit, edidit.

17. *Nec quicquam*) Deest qui & nam diversus casus præcessit.

*Fatale exitium corde durato feram,
 Donec fortunam criminis pudeat sui.*

EXPLICIT LIB. II.

18. *Fatale*) Malum, quod auctorem habet fatum,
 non culpam nostram.

Exitium) Calumniam, injuriam.

Durato) Obfirmato a me atque obdurato adversus
 talia.

19. *Criminis*) Quippe quæ sic affligerit innocentem.
 Ita sæpe veteres. Vide Barthium ad Statium T. 2.
 p. 68. Gevartium ad Statu Silv. lib. 1. cap. 31.

PHÆDR I

FABULARUM

LIBERTERTIUS.

PROLOGUS.

AD EUTYCHUM.

*Phædri libellos legere si desideras,
Vaces oportet, Eutyche, a negotiis,
Ut liber animus sentiat vim carminis.
Verum, inquis, tantum non est ingenium tuum,
Momentum ut horæ pereat officii mei.* §
Non

AD PHÆDRI FAB. LIB. III.

PROLOG.

1. *Phædri*) Meos. Sic loquuntur in primis Poë-
ta. Pyrrhus apud Virg. 2. *Æneid.* expressio
suo ipsius nomine ad Priamum regem:

Illi mea tristitia facta,

Degeneremque Neoptolemum narrare memento.

9. *Æneid.* Mater Euryali,

Nec te, sub tanta pericula missum,

Adfari extremum misera data copia matri.

i. e. mihi.

Apud Terent. *Hec.* 5. 4. 37. Parmeno etiam de se,

Temere quidquam Parmenonem praterat, quod salto usu' sit?
Apud eundem *Phorm.* 5. 8. 33. *Phormio.*

Sic dabo: age nunc. Pharmionem qui volet, laceffico.

2. *Negotiis*) Curis publici officii; unde etiam *negotio-
sa vita*, quæ opponitur privatæ, & otiosæ, & con-
templationi literique deditæ.

3. *Liber*) idem est quod *vacans a negotiis.*

4. *Ingenium*) Scripta tua. Metonymia.

5. *Momentum*) Minimum temporis, horæve punctum,
quæ hora, vel quod tempus officio est deitnatum.
Itaque officium de munere publico accipitur, quod
su-

Non ergo caussa est manibus id tangi tuis,
 Quod occupatis auribus non convenit.
 Fortasse dices: Aliqua venient feriae,
 Quae me soluto pectore ad studium vocent.
 Legesne, quaeso, potius viles nenias,
 Impendas curam quam rei domesticae,
 Reddas amicis tempora, uxori vacet,
 Animum relaxes, otium des corpori,
 Ut adsuetam fortius praestes vicem?

10

Mu

sustinebat Eutyclus, fortan in aula principali, audiens sollicitantium preces, & ad principem deferens.

6. Non ergo) Respondet Poeta objectioni, quam ipse finxit.

7. Quod occupatis) Quod minime decet aures impeditas, & negotiis distractas.

8. Fortasse) Nova prolepsis.

Feria) Dies, quibus nihil agere erat licitum.

9. Soluto) Libero a curis. Libero animo, ut paulo ante.

10. Legesne) Responso per interrogationem. q. d.

Quidvis potius facturus es, quam lecturus fabulas meas.

Nenias) Ineptias, fabulas inutiles. Nenia, carmen, quo mulcentur aures puerorum.

11. Impendas) Des operam rei familiari.

12. Reddas) Velut ex debito mutui officii. Nam reddere est tributum sibi suisque negotiis ab aliis, iisdem retribuere, ac pariter vacare aliis.

Uxori vacet) Fabuleris cum uxore, seriae & jocosis misceas, agas, quae quoquo modo ei esse possunt grata, & jucunda, quod nempe non potes diebus aliis, occupatus negotiis. Thomas Morus, æternum Angliae decus, ad hanc rem convenienter in Praefat. Utopiae ad Petrum Aegydiū: Dum foris totum ferme diem aliis impertior, reliquum meis, relinquo mihi, hoc est, literis, nihil. Nempe reverso domum, cum uxore fabulandum est, garricundum cum liberis, colloquendum cum ministris. Quae ego omnia inter negotia numero, quando fieri necesse est, necesse est autem, nisi velis esse domi tua peregrinus) & nulla omnino opera est, ut quos vicia tua comites aut natura providit, aut socii casus, aut ipse delegisti, his ne te quam jucundissimum compares. & quae ibi sequuntur.

13. Otium) Cures corpus, & reficias honesta remissione.

14. Adsuetam) Quadrifysyllabum est, exigente sic versu, ut supra.

Praestes vicem) Vicem pro munere. Praestare est peragere. Sic Cicero, *munus suum praestare*.

15. Pro

Mutandum tibi propositum est, & vitæ genus, 19
 Intrare si Musarum limen cogitas.
 Ego, quem Pierio mater enixa est iugo,
 In quo tonanti sancta Mnemosyne Jovi
 Facunda novies Artium peperit chorum,
 Quam-

15. *Propositum*) Ratio, institutum. Ita hæc vox usurpatur ab auctoribus. Justinus l. vi. cap. 8. de Epaminonda, *Neque ab hoc vitæ proposito mortis ratio dissensit.* Seneca Epist. 68. *Aliud propositum tuo nomen impone. Ubi propositum vocat institutum Lucilii in secessu vivendi.*

17. *Pierio*) Pierius mons Thessaliæ, in Mædoniæ confinio, Musis sacer, quæ ex eo Pierides dictæ sunt.

18. *Tonanti*) Epitheton est Jovis, qui & absolute *Tonans* dicitur. Ovid. Epistola Deianiræ,
Vellit hoc Germana Tonantis,

i. e. Juno.

Mnemosyne) Nympha Pieria, quæ habuit ex Jove novem Musas. Vox Græca est *μνησσυνη*, quæ memoriam significat. Poetæ hanc Musarum matrem finxerunt, quia omnium scientiarum thesaurus beneficio memoriz acquiritur & conservatur. Habet vero nomen novem literas pro numero filiarum.

19. *Facunda novies*) Quæ novem factus edidit uno partu.

Artium) Musarum, quæ artes invenerunt.

Chorum) Chorus proprie est convorum cantus, & saltatio in tragædiis, aut comædiis. Accipitur vero improprie pro quovis personarum numero, & hic pro novem Musis, quæ dicuntur artes invenisse. Prima vocabatur Clio, historiz parens: Secunda Melpomene, Tragædiæ: Tertia Thalia, Comædiæ: Quarta Euterpe, fistularum: Quinta Terpsichore, Citharæ: Sexta Erato, Lyra: Septima Calliope, Versuum heroicorum: Octava Urania, Astrologiz: Nona Polyhymnia, Eloquentiz. Quæ omnes hoc Ausonii carmine comprehendi solent.

Clio gesta canens, transfaltis tempora reddis.

MELPOMENE tragico proclamât mæsta beatæ.

Comica lascivo gaudet sermone THALIA.

Dulciloqui calamos EUTERPE flatibus urget.

TRERPISICHORE affectu citharis movet, imperat, anget.

Plectra gerens ERATO saltat pede, carmine, vultu.

Carmina CALLIOPE librâ Heroica mandat.

URANIE cæli motus scrutatur & astra.

Signat cuncta manu, loquitur POLYHYMNI A gesta.

Quamvis in ipsa pene sim natus schola, 20
Curamque habendi penitus corde eraserim,
Et laude multa vitam in hanc incubuerim,
Fastidiosè tamen in cæcum recipior.

Quid

20. *Quamvis*) Ita est hujus versus lectio constituenda, & sic metrum conservandum: quod vidit primus Nobilissimus Heinsius. Omnes editiones præferunt:

Quamvis in ipsa natus sim pene schola.

Ad quæ tacent interpretes, securi scilicet positionis qualiscunque, qua ultima in *pene*, quæ brevis est, producat. Cujusmodi exempla, fateor, & alibi in his libellis occurrunt. Sed consulant aures suas, qui Musas nacti sunt faventes.

Natus) De Epaminonda sic dixit Justinus, *fuisse hominem inter literas natum.*

21. *Habendi*) Suppl. rem, pecunias. *Amor habendi* apud Ovidium, pro avaritia.

Tempore crevit amor, qui nunc est summus, habendi.

Et Horat. 1. Ep. 7.

Amore senescit habendi.

22. *Laude multa*) Hoc dicit poeta: Quamvis ego in hoc studiorum genere multam laudem sim assecutus, ægre tamen, & non nisi quodam cum fastidio, recipior in Musarum cœtum. *Laus multa* hic autem est, non quidem magna, sed multa, sive multorum hominum: quod modestius est, quam si dixisset, magna laude. Multam enim laudem à multis mereri facilius est, quam a magnis magnam. Sic Horat. de Arte Poetica:

Sucessit vetus læs Comædia non sine multa

Laude.

Passim autem Phædrus sibi laudem tribuit. Sic Epilogo libri præcedentis:

Si livor obstrictare curam volueris,
Non tamen eripiet laudis conscientiam.

Et in fine hujus præfationis.

Quoniam mihi solemnis debetur gloria.

Iterum in præfatione libri 5.

Mihi parca laus est.

Vitam) Scil. Scholasticam. Constituimus hanc lectionem ex præscripto Praschii, pro *in hanc vitam* reponentis *vitam in hanc*. Quo fit ut opus non sit tam variis argumentis sollicitate *Tò incubuerim*. Optime enim sic versus stat.

23. *Fastidiosè*) Ægre, difficulter, & quasi cum fastidio & dedignatione ejus, qui tantopere ambit.

In cæcum) Musarum. Sensus est: Etiam si omnia

D

post

Quid credis illi accidere, qui magnas opes
 Exaggerare querit omni vigilia, 29
 Docto labori dulce proponens lucrum?
 Sed iam, quodcumque fuerit (ut dixit Sinon,
 Ad regem quum Dardaniæ perductus foret)
 Librum exarabo tertium Æsopi stilo,
 Honori, & meritis dedicans illum tuis: 30
 Quam si leger, lætabor; sin autem minus,
 Habebunt certe quo se oblectent posteri.
 Nunc Fabularum cur sit inventum genus,
 Brevis docebo, Servitus obnoxia
 Quia quæ volebat non audebat dicere, 31
 Affectus proprios in fabellas transfudit,

Ca-

possideam literis ac doctrinæ, ut opes & gloriam,
 tamen ad eam veram solidamque non nisi difficulter
 ac sero pervenio.

24. *Quid credis illi*) Quomodo putas illum posse e-
 vadere doctum, qui opibus coacervandis studet?

25. *Omni vigilia*) Omni cura & sollicitudine.

26. *Dulce*) Jucundum, propter varias cupiditates
 ex pecunia.

27. *Ut dixit*) Sinonis oratio apud Virgilium 2. Æ-
 neid. sic incipit:

Cuncta equidem tibi, Rex, fuerit quodcumque, fatebor.
 Ceterum hic Sinon fuit filius Sisyphi, neposque Au-
 tolyci, Græcus versipellis, & veterator, qui obiecta
 Troja, a Trojanis se capiendum obtulit, & ad Pri-
 amum Regem deductus, ipsi persuasit abiisse Græcos,
 atque equum illum ingentem in urbem ducendum.

28. *Regem*) Priamum Regem Trojanorum, qui vo-
 catus fuit Dardanus a Dardano filio Jovis & Electræ,
 qui Regnum Trojanum condidit, unde & ipsa regio
 Dardania dicta est. Postea urbs provincie caput dicta
 fuit Troja, & populus Trojani, a Troe atavo Priami.

29. *Exarabo*) *Exarabo stilo*. Hæ voces sunt conjun-
 gendæ. *Exarare stilo* est scribere.

30. *Honori & meritis*) Ex veteri formula, quæ in In-
 scriptionibus frequens.

33. *Fabularum*) Cur fabulæ sint inventæ. Sic *piscium*
genus apud Horat. lib. 1. Od. 2. pro piscibus.

Piscium & summa genus hæsit ulmo.

34. *Servitus*) Æsopus servus. Servivit enim is Xan-
 tho Philosopho.

Obnoxia) Arbitrio ac potestati alienæ subiecta.

36. *Affectus*) Non intelligit perturbaciones, sed res,
 quæ

Calumniamque fictis elusit jocis .

*Æsopi illius semita feci viam ,
Et cogitavi plura quam reliquerat ,
In calamitatem deligens quædam meam .* 40

*Quod si accusator alius Sejano foret ,
Si testis alius , iudex alius denique ,
Dignum faterer esse me tantis malis ,
Nec his dolorem delenirem remediis .*

Suspensione si quis errabit sua , 41
Et rapiet ad se , quod erit commune omnium ,
Stul-

guz accidebant ipsi, quæ eum afficiebant. Hoc vult, omnes casus, qui venerant, omnem injuriam, quæ afficiebatur, ultum esse fabula.

37. *Elusit*) Evitavit. Sic lib. 1. fab. 12.

Jocis) Fabulis. Prol. lib. 2. *narrantis jocus*.

38. *Semita*) *Semitam* & *viam* conjunxit & Cicero *Actus*. 2. in *Verr.* cap. 23. *Attendite. Jam intelligitis hanc pecuniam, qua via modo visa est exire ab isto, eadem semita revertisse. Semita* autem est quid minus tritum quam *via*. Primus *Æsopus* materiam fabularum reperit, quam ego *polivi* versibus. Sic effeci, ut illius *semita*, quam primus *triverat*, evaderet *via*. *Semita* enim sit *via*, cum a plurimis frequentatur, & sic vulgatur magis.

39. *Cogitavi*) *Excogitavi*. Sic *C. Nepos* *vita Datamis* 6. *Quod ad suam perniciem fuerat cogitatum, id est, excogitatum.*

40. *In calamitatem*) In quibus fabulis allusi paucis ad fortunam meam adversam, quam passus sum sub *Sejano*.

41. *Alius Sejano*) *Præpositio* omissa, pro *a Sejano*, hoc est, quam *Sejanus*. Vide de hac constructione *Gerard. Jo. Vossium* de *Construct.* cap. 14. *Sejanus* pro arbitrio cuncta gessit sub *Tiberio*, suamque latissime exercuit potestatem. In ejus odium incidit *Phædrus*, qui ab eo variis criminibus accusatus vix evasit incolumis; cum ille esset & accusator, & iudex. Genus loquendi a *Græcis* sumum.

42. *Judex*) *Vox Judicis*, vim *Sejani* innuit.

44. *Nec his*) *Nec hæc solatia mihi conquererem.*

45. *Suspensione*) *Si quis suspicabitur se his tangi.* *Cic. pro Lege Manilia* cap. 13. *Vestra admurmuratio facit, Quirites, ut a noscere videamini, qui hæc fecerint. Ego autem neminem nomino. Quare irasci mihi nemo poterit, nisi qui ante de se voluerit confiteri.*

46. *Et rapiet ad se*) *Dicet se tactum & exagitatum hac illave fabula.*

Quod erit commune) *Quod dicitur omnibus, quod tangit omnes.*

*Stulte nudabit animi conscientiam,
Huic excusatum me velim nihilominus.
Neque enim notare singulos mens est mihi,
Verum ipsam vitam & mores hominum ostendere.* 50

*Rem me professum dices fors aliquis gravem:
Si Phryx Æsopus potuit, Anacharsis Scythæ,
Æternam famam condere ingenio suo:
Ego litteratæ qui sum propior Græciæ,
Cur somno inerti deseram patriæ decus? 55
Threïssa cum gens numeret auctores suos,
Linoque Apollo sit parens, Musa Orpheo,
Qui*

47. *Nudabit*) Nudabit ille conscientiam quidem, nihilominus tamen ego velim me excusatum ei, quia non propterea scripsi, ut sic hic & ille se nudaret. Ceterum *nudare* est hic omnibus conspiciendam præbere.

49. *Notare*) Hujus vel illius vitam reprehendere.

50. *Ostendere*) Quales nempe sunt in vita communi.

51. *Fors*) Forſan, forſitan, adverbialiter.

52. *Phryx*) In Phrygia natus, quæ est regio Asiæ minoris.

Anacharsis) Pro & *Anacharsis*. Sic fab. 9. lib. 1.

Oppreſſum ab Aquila, ſletus edentem graves;

Pro & *ſletus edentem*. Anacharsis fuit Philoſophus Scythicus, multa ſapientia & doctrina præditus, qui ſumma uſus eſt libertate in carpendis hominum moribus, multaque præclare diſta poſteritati reliquit.

53. *Condere*) Extruere, parare famam.

54. *Litterata*) Merito: vel ob ſolas Athenas, omnium artium inventrices, quas & doctas vocavit Propertius;
Magnum iter ad doctas proficiſci cogor Athenas.

55. *Somno*) Ignavia, pigritia.

Deſeram) Omittam ornare ac promovere, cum poſſim.

56. *Threïſſa*) Thracia. Indicat vero Phædrus ſe genere Thracem eſſe, ideoque Græciæ, eruditionis parenti, propiorem, quam erat vel Æſopus Phryx, vel Anacharsis Scythæ.

Numeret) Multos habeat auctores.

57. *Linoque*) Linus filius Apollinis & Terpſichoræ, aut, ut alii volunt, Mercurii & Uraniæ. Fuit Mulicæ, & Poeta Thebanus.

Orpheo) Is ſuis genere Thrax, filius Apollinis & Calliope, quem a Mercurio, aut a patre Apollinæ
ſe-

*Qui saxa cantu movit, & domuit feras,
 Hebrique tenuit impetus dulci mora.
 Ergo hinc abesto, Livor, ne frustra gemas: 60
 Quoniam mihi solemnus debetur gloria.
 Induxi te ad legendum: sincerum mihi
 Candore noto reddas iudicium peto.*

ferunt accepisse lyram, qua tantum valuit, ut cantu silvas & saxa moverit, reduxeritque uxorem suam Eurydicen ab inferis. Fuit occisus a Menadibus juxta Hebrum fluvium.

58. *Qui saxa*) Horatius in de Arte Poetica de eo & Amphione;

*Silvestres homines facer, interpretisque deorum
 Cadibus & vultu fado deterruit Orpheum,
 Dillus ob hoc lenire tigres, rabidosque leones.
 Dillus & Amphion Thebana conditor arcis
 Saxa movere sono testudinis, & prece blanda
 Ducere quo vellet.*

59. *Hebrique*) Hebrus fluvius Thracix ex Hæmo monte oriens, & in Ægeum mare exiens.

Tenuit) Moratus est dulcedine carminis.

60. *Gemas*) Ob felicitatem alienam. Proprie de livore.

61. *Solemnis*) Solita. Respicit exempla Lini & Orphei, qui tamen Thraces fuerint, tamen tantam obtinuerunt gloriam.

62. *Induxi*) Hic sensus est: Scio, me his compulsisse te ut legas. Pro hac mea opera, si ex ea jucundum aliquid tibi accideret, hoc unum peto ut reddas iudicium.

63. *Noto*) Quem constat in te esse situm.

Judicium) Judices candide & sincere de his libellis.

FABULA I.

ANUS AD AMPHORAM.

Anus jacere vidit epotam amphoram, Adhuc

AD FAB. I.

1. *Anus*) Proverbium vetus est, *Anus ad armillum redit*, id est, ad vas vinatum. Constructio talis est: Anus vidit amphoram epotam (id est, exhaustam) jacere adhuc Falerna fece, quæ late spargeret jucundum odorem e testa nobili.

Amphoram) Vinarium vas octo & quadraginta sex-

*Adhuc Falerna face, e testa nobili
 Odorem quæ jucundum late spargeret.
 Hunc postquam totis avida traxit navibus;
 O suavis anima, quale in te dicam bonum
 Antehac fuisse, tales cum sint reliquæ?
 Hoc quo pertineat, dicet qui me noverit.*

F. A. B.

arios continens. In his vasis vinum Falernum servabatur.

2. *Falerna face*) Falerni vini face. Falernus mons & ager erat Campaniæ: ager frumenti, mons vini generosissimi ferax. Horat. 2. Sat. 2.

Surrentina vasce qui misit face Falerna

Vina, columbino illicum bene colligit ova.

Apud Prudentium 1. hymn. 126. est *Mustum Falernum*.

Nobili) Quia inscriptum habebat titulum tam celebrati vini. Solebant enim inscribere istis amphoris nomen vini, ubi, & quando esset natum, in quibus condebatur. Nobilis quoque dici potest ob materiam, e qua erat confata.

4. *Traxit*) Quantum poterat attraxit. Videtur hoc verbum aviditatem aliquam significare, etiam si non addidisset poeta *traxit avida*. Horat. Epod. XIV.

Pocula Lethæi ut si ducentia summas

Arante fauce traxerim.

5. *Anima*) Alloquitur amphoram, eamque anus vinolenta rerum omnium carissimam ducens, & delictum suum faciens, blande suavem animam appellat; scilicet ut Cicero carissimis suis scribens, *Vos anima mea*, inquit. Sic devota vino vetula amphoram veluti corculum amplexa, O suave olens animula, inquit: quales delicias, quale in te bonum antehac fuisse dicam, in qua tales sunt reliquæ, & faces ipsæ quendam odorem spirant? Vid. elegantem locum de muliere vini avida apud Plaut. Curcul. Act. 1. sc. 2.

6. *Tales*) Ex proverbio, quo boni vini etiam faces bonæ esse perhibentur.

7. *Hoc quo pertineat*) Senectutem suam consolatur Phædrus. Vult ex hoc ultimæ senectutis, quæ est quasi fax vitæ, opusculo fabularum posse colligi, qualis fuerit integra adhuc ætate. Meminit & alibi senectutis suæ, ut infra lib. 4. fab. 25. & lib. 5. fab. 10.

FAB. II.

PANTHERA & PASTORES.

Solet a despectis par referri gratia.

¶ *Panthera imprudens olim in foveam decidit ;
Videre agrestes : alii fustes congerunt ;
Alii onerant saxis ; quidam contra miserii ,
Periturae quippe , quamvis nemo laderet ,
Misere panem , ut sustinevet spiritum .
Nox insculta est , abeunt securi domum ,
Quasi inventuri mortuam postridie .
At illa vires ut refecit languidas ,
Veloci saltu fovea sese liberat ,
Et in cubile concito properat gradu .
Paucis diebus interpositis , provolat ,
Pecus trucidat , ipsos pastores necat ,
Et cuncta vastans , saevit irato impetu .
Tum sibi timentes , qui ferae pepercerant ,
Damnum haud recusant , tantum pro vita rogant .*

AD FAB. II.

1. *Despectis*) Qui despecti erant .
2. *Imprudens*) Improvida , non providens .
- In foveam*) *In fossam est delapsa .* Camerat. quem vi-
de Fab. 226.
3. *Congerunt*) In eam verberantes .
4. *Alii*) In dimetiendo hoc versu *Alii est pro alii* ;
ut saepe *ingeni pro ingenii* , aliaque ejusmodi . Nulla
enim alia ratione constabit .
- Onerant*) Petunt , mulcant lapidibus . Sic est *onera-*
re injuriis apud Teren. Andr.
6. *Misere*) Objecere illi panem .
- Sustineret*) Servaret vitam . Nam *sustinere* est tene-
re , ne sc. discedat .
9. *Refecit*) Pane scil. & quiete . Sic *resicere jumenta*
dixit Nepos Eumene cap. 9.
10. *Fovea*) A fovea . Ellipsis . In foveis feræ capie-
bantur . Sup. lib. 1. fab. 17.
- Sese liberat*) Sese liberat , id est , exsilit .
11. *Concito*) Festino , celeri .
12. *Provocat*) Cubili scil. Vox communis hominibus ;
feris , & avibus .
16. *Haud recusant*) *Haud recusare* non est velle , sed

*At illa, Memini qui me saxo perierint,
Qui panem dederint; vos timere abſiſtite,
Illis revertor hoſtis, qui me læſerant.*

xquo animo ſabire, majoris boni gratia. C. Nepos Epamin. cap. 8. *Neque recuſavit, quo minus legis pœnam ſabiret.* Ergo hi calamitatem in pecore amittendo non deprecantur, ſed ſuz tamen vitæ ut parcat rogant. Vide hic Grav. ad Laſtant. de Mortibus Perſecutorum p. 133.

17. *Memini*) Subintellige *illarum.*

18. *Abſiſtite*) Deſiſtite. Sic optimi auctores. Virg. 2. *Æn.* verſ. 403.

Abſiſte precando

Viribus indubitare tuis.

Idem lib. 6. *Abſiſte moveri.* Columell. 12. 19. *Ne abſiſtat id facere.*

19. *Revertor hoſtis*) Revertor ad eos hoſtiliter perſequendos, qui in me congeſſere fuſtes & lapides.

F A B. III.

ÆSOPUS & RUSTICUS.

*Uſu peritus hariolo velocior
Vulgo eſſe fertur, cauſa ſed non dicitur:
Noſceſcet quæ nunc primum fabella mea.
¶ Habenti cuidam pecora pepererunt oves
Agnos humano capite: monſtro exterritus
Ad conſulendos curris mærens hariolos.*

Hic

AD FAB. III.

1. *Uſu*) Homo multæ experientię, ingenioſior, & velocior ingenio eſt, quam vates.

Velocior) Ad conjectandum ſcil. *Velox* de ingenii acumine dicitur, & plane idem eſt, quod Belg. *gaen*, quod aliquando celeritatem notat, plerumque vero de callidis & acuti ingenii hominibus intelligitur. Contrarium *veloci* eſt *tardus*, quod ſtupidum denotat. Ter. Heaut. 4. 4. *Huiusquam tardus eſt!*

2. *Cauſa*) Non, quare ſit velocior, id enim in ſequentibus non agitur, ſed unde natum ſit hoc vulgi dictum.

3. *Noſceſcet*) Nota fiet, cum fuerit hætenus occulta.

6. *Hariolos*) Harioli futurorum conjectores dicebantur.

*Hic pertinere ad domini respondet caput ,
 Et avertendum victima periculum .
 Ille autem affirmat conjugem esse adulteram ,
 Et infitiosos significari liberos : 10
 Sed expiari posse majori hostia .
 Quid multa ? variis dissident sententiis ,
 Hominisque curam cura majore aggravant .
 Æsopus ibi stans , naris emunctæ senex ,
 Natura numquam verba cui potuit dare ; 15
 Si*

tur : quasi farioli a fari , vel fando , ut hadus , sadus ;
 Sed vide Etymologicon magn. Vossii .

7. *Hic*) Scil. haniolus .

Caput) Vitam , salutem . Vid. l. 1. fab. 14 .

*Qui capita vestra non dubitatis credere ,
 Cui calceandos nemo commisit pedes .*

8. *Victima*) Intelligitur taurus . Hoc enim proprie
 victima veteribus . Mox :

Expiari posse majori bestia .

Solebant enim monstra & prodigia hostiis procurari ;
 idque ex consilio & præscripto augurum & aruspici-
 cum , Quindecimque virorum , qui libros Sibyllinos
 super hac re adibant & inspiciebant ; ut scil. aver-
 tuncaretur malum , quod illa minabantur . Neque
 tantum in portentis ac prodigiis , sed etiam in som-
 niis paulo tristioribus procurandis expiandisque mi-
 re superstitiosi erant .

10. *Infitiosos*) Alienæ familiæ per dolum infitos , id
 est , nothos . Metaph.

11. *Expiari*) Victima piaculari averti ac declinari .

13. *Cura majore*) Propter dissensum & incertitudi-
 nem interpretationis , ac propterea remedii quoque .

Aggravant) Ex incerto ac sollicito dimittunt mul-
 to incertiores , ac sollicitiores . Simile est illud Ter-
 rent. Phorm. 2. 3.

Fecistis probe ,

Incertior sum multis quam dudum .

14. *Naris emuncta*) Horatianum est de iis , qui rem
 possunt subodorari , hoc est , occultam indagare , at-
 que intelligere .

Senex) Honoris causa dictum . Sic *Lucilius senex* ap-
 pud Horatium .

15. *Natura*) Subaudi rerum , idest , Natura omnium
 rerum numquam Æsopum latuit .

Verba) Quem natura non potuit externa specie deci-
 pere . Vult , intine scivisse rationem rerum naturalium .

*Si procurare vis offensum, Rustice,
Uxores, inquit, da tuis pastoribus.*

16. *Procurare*) Solentis vox augurum est, significatque avertere, & a cervicibus nostris depellere. Vid. Hieron. Magü Miscellan. lib. 1. cap. 20, & Prob. ad Virgil. 1. Georgic. p. 134.

17. *Uxores*) Abusive, pro contubernalibus, conjunctis, concubinis. Sic enim proprie dicebantur, quæ conjunctæ erant servis.

Pastoribus) Famulis tuis, qui pecus tuam curant.

F A B. IV.

SIMII CAPUT.

*P*endere ad Lanium quidam vidit Simium
Inter reliquas merces atque opsonia.
*Quæsit quidnam saperet; tum Lanius jocans:
Quale, inquit, caput est, talis præstatur sapor.*
*¶ Ridicule magis hoc dictum quam vere
estimo,*
*Quando & formosos saepe inveni pessimos,
Et turpi facie multos cognovi optimos.*

F A B.

A D F A B. I V.

1. *Pendere*) Proprie de rebus venalibus.
Ad Lanium) Apud Lanium. Plaut. *ad forum*, pro apud forum: *ad exercitum*, pro apud exercitum.
2. *Reliquas*) Si versus ratio habeatur, quatuor syllabarum erit hæc vox. Sed Heinsius bono sensu, & meliore versu scribit *relictas*. Aliquæ scilicet merces jam erant venditæ, remanserat cum aliis simius.
3. *Ridicule*) In gratiam Æsopi hoc dicitur.
4. *Estimo*) Existimo, puto.
7. *Optimos*) Exemplo est ipse Æsopus, quem corpore deformem fuisse accepimus.

FAB. V.

ÆSOPUS & PETULANS.

Successus ad perniciem multos devocat.

¶ *Æsopo quidam petulans lapidem impegerat ;
Tanto, inquit, melior : assem deinde illi dedit,
Sic prosecutus : Plus non habeo mehercule,
Sed unde accipere possis, monstrabo tibi. §
Venit ecce dives & potens; huic similiter
Impinge lapidem, & dignum accipiet pramium.
Persuasus ille, fecit quod monitus fuit :
Sed spes sefellit impudentem audaciam,
Comprehensus namque penas persolvit cruce. 10*

FAB.

AD FAB. V.

1. *Devocat*) Pellicit ac trahit sensim, quoniam a bonis est descensus veluti ad mala.
2. *Petulans*) Usurpatur de eo, qui gaudet lacerare alios; idque sine causa.
- Tanto melior*) Laudandi atque approbandi apud veteres formula, contra autem, *Tanta nequior*.
- Assem*) Intellige nummum æneum.
4. *Sic prosecutus*) Sic pergens loqui.
6. *Potens*) Qui potest melius quam ego dare.
9. *Impudentem audaciam*) Terent. Heaut. 2. 3.
O hominis impudentem audaciam!
10. *Cruce*) Crux supplicii genus, quod in usu fuit ad tempora Constantini Imperatoris.

FAB. VI.

MUSCA & MULA.

MUSCA in remone sedit, & *Mulam* increpans,
Quam tarda es, inquit: non vis citius progredi?
Vide, ne dolone collum compungam tibi.
Respondit illa: Verbis non moveor tuis,
Sed istum timeo, sella qui prima sedens,
Jugum flagello temperat lento meum,
Et bora frenis consinet spumantibus.

Qua-

AD FAB. VI.

1. *Musca in remone sedit*) Faernus in Fabula de *Musca & Quadrigis* p. 89.

Musca advolans remoni earum insederat.

Mulam) Mularum usus quondam fuit in vehiculis celeberrimus.

2. *Non vis*) Notum schema interrogando jubere: Terent. Eun. 5. 1.

Non tu istuc didura aperte ei quicquid est?

Ita hic, *Non vis citius progredi?* Quod Belgice sic fere solet efferri. *Zult gy voortgaan of nie?*

3. *Dolone*) Per fastum de aculeo suo sic loquitur. Nam *dolon* proprie gladius, aut cuspis ferrea in baculo recondita. Et solet musca suum aculeum sic abdere. Virgil. Æn. lib. 7. vers. 664.

Pila manu, sivosque gerunt in bella dolones.

Ubi vide Interpretes.

4. *Qui prima*) Aurigam intelligit. *Prima sella* est scamnum equis proximum, in quo proprie sedes aurigarum.

6. *Temperat*) Regit, moderatur, ne tardus, aut celerius incedam, quam oportet.

Lento) Facto quippe ex loris. Sic *verbera lenta* apud Virg. *Lentum* est flexibile. Hinc apud eundem Maronem est & *lenta salix*, *lentum vitium*, & *lentum flagellum*, quod hic habemus.

7. *Spumantibus*) Ita tenet ut spument. Vult reddere rationem, quare non possit celerius incedere. Non tantum, ait, tenet, sed tenet tam valide, meque cohibet, ut & frena spument, hoc est, spuma ex labore oppiantur.

Quapropter aufer frivolum insolentiam:
Namque ubi strigandum est, & ubi currendum,
scio.

¶ *Hac deideri fabula merito potest,* 10
Qui sine virtute vanas exercet minas.

3. *Aufer*) Omitte insolentiam.

Frivolum) Vanam, cui nullæ subsunt vires.

9. *Strigandum*) Quando oporteat morari. *Strigare* enim est interquiescere, diciturque proprie de equis aut mulis in strigam collocatis. Sic usus auctor paradox in Ventidium Bassum mulionem, quæ extat in Catalectis Virgilianis:

Et inde tot per orbitosa millia

Jugum tulisse, lava sive dextera:

Strigare mula, sive utrumque caperat.

11. *Virtute*) Viribus, fortitudine. Synecdoche.

E A B. VII.

CANIS & LUPUS.

Quam dulcis sit libertas, breviter proloquar:

¶ *Canis perpasso, macie confectus Lupus,*
Fortè occurrit: salutantes dein invicem
Ut resistierunt: Unde sic, quæso, nites,
Aut quo cibo fecisti tantum corporis?

Ego, 5

AD FAB. VII.

1. *Quam dulcis*) Camerarius Fab. 22 c.

Breviter proloquar) Paucis ostendam.

2. *Perpasso*) Valde pingui.

Macie confectus) Cujus vires macie plane diminutæ sunt.

4. *Ut resistierunt*) Sic sup. lib. 1. fab. 12.

Ad fontem cervus cum bibisset resistit.

Unde sic) Verba Lupi ad Canem.

Nites) Eos proprie significat, quorum pellis ex sanguine distenta splendet. Locus hic eleganter formatus ex illo parafiti Gnathonis apud Terent. Eun. 2. 2.

Qui color, nitor, vestitus, qua habitudo est corporis?

Hinc equi nitidi apud Virg. i. e. pinguedine distenti: Nepe Eumene 5. *Jumenta nitida* dixit, id est, bene habita. Sic *juvenca nitens* apud Ovid. Metam. lib. 1.

5. *Fecisti tantum corporis*) Obesum te reddidisti. *Contrarium est, corpus amittere*, id est, macrum fieri,

7. *Sine*

Ego, qui sum longe fortior, pereo fame.
 Canis simpliciter: Eadem est conditio tibi,
 Prestare domino si par officium potes.
 Quod? inquit ille: Custos ut sis liminis,
 A furibus mearis & noctu domum. 10
 Ego vero sum paratus: nunc patior nives,
 Umbresque, in silvis asperam vitam trahens:
 Quanto est facilius mihi sub tecto vivere,
 Et otiosum largo satiari cibo?
 Veni ergo mecum. Dum procedunt, aspicit 15
 Lupus a catena collum detritum Canis.
 Unde hoc, amice? nihil est. Dic, quaeso, tamen.
 Quia

7. *Simpliciter*) Aperte, absque dissimulatione.
Eadem est conditio) Tibi erit fortuna similis.
 10. *Et noctu*) Ordo verborum paulo hic turbatior est. Sic autem se habet: *Ut sis custos liminis, & tuca-
 ris domum noctu a furibus.*
 11. *Ego vero*) Particula elegantissima, quæ hic prom-
 titudinem indicat. Verba ipsa Lupi sunt ad Canem
 responsoria.
Patior) Expositus sum & nudus ad omnes cœli in-
 jurias, & duram admodum vitam ago. Florus poeta.
Seythicas pati pruinas.
 Et Cicero 11. Catil. cap. x. *Pruinas ac nives perferre.*
 Sic & Claudian.
Frigora sava pati, gravibus non cedere nimbis.
 12. *Vitam trahens*) Virgiliana phrasis ex *Æneid.* 2.
Afflictus vitam in tenebris luctuque traheram.
Æneid. 3.
*Quum vitam in silvis interdeserta ferarum
 Lustra domosque traho.*
 15. *Veni ergo*) Verba Canis ad Lupum.
 16. *Detritum*) Propterea de Cane. Seneca Hippol. vers. 31.
*Et pugnacex tendant Cressæ
 Fortia trite vincula collo.*
 17. *Nihil est*) Canis loquitur. Formula est illorum;
 qui præcidunt sermonem de re sibi parum grata. I-
 mitatur Terent. And. 2. 6.
 SIMO. *Quidnam est?* DA. *Puerile est.* SI. *Quid est?*
 DA. *Nihil.* SI. *Quin dic, quid est?*
 Et Phormione 5. 8.
 PH. *Abi: tange: si non totus friget, me eneca.* CHR.
Nihil est.
Dic quaeso) Lupus loquitur, cui mox respondet Ca-
 nis: *Quia videar acer &c.*

Quia videor acer, alligant me interdum,
 Luce ut quiescam, & vigilem, nox quum venerit:
 Crepusculo solutus, qua visum est, vagor. 20
 Adfertur ultro panis; de mensa sua
 Dat ossa dominus, frustra jaëtat familia,
 Et, quod fastidit quisque, pulmentarium:
 Sic sine labore venier impletur mens.
 Age, si quo abire est animus, est licentia? 25
 Non plane est, inquit. Fruere, quæ laudas,
 Canis.
 Regnare nolo, liber ut non sim mihi.

FAB.

18. *Acer*) Lib. 2. fab. 3. est *canis vehemens*. Sed quid *acer* & *vehemens* differant, docet Vavassor in libello de vi & usu quorundam verborum; ubi *acer* idem dicit esse quod *asperior*, *intrahatus*, *ferocior*, *inquietus*. Vide Cic. pro Rosc. Amerin. cap. 20.

20. *Crepusculo*) Crepusculum est lux dubia, quæ fit ante solis ortum & occasum.

Qua visum est) Errant Grammatici, qui hanc voculam qua inter adverbium numerant. Semper substantivum subauditur. Sic *haec*, *illaec*, *istaec*, subaudi via.

21. *Ultrò*) Me non rogante.

22. *Frustra*) Edulii cujuscunque.

Jaëtat) Jacit, objicit. *Mittit* est fab. 2.

23. *Quod fastidit quisque*) Hinclib. IV. fab. XVII. Canum querelæ ad Jovem orantium:

Ut sese eripiat hominum contumeliis,

Fursuribus sibi conspersum qui panem darent.

Pulmentarium) Quicquid ad panem datur. Proprietamen dicitur puls, vel cibus in modum pultis factus.

25. *Est licentia?* Licitumne tibi est? Verba sunt Lupi ad Canem, quibus Canis respondet mox: *Non plane est.*

26. *Fruere, quæ laudas, Canis*) Fruere iis, quæ laudas. Sunt autem hæc Lupi verba. Est vox remittendi alteri, quod ipsi non desideramus: quasi dicat, Habe tua bona sine rivali. Sic fere Cæsar Augustus Pollioni apud Senecam de ira l. 3. cap. 23. *Fruere*, inquit, mi Pollio, *fruere.*

27. *Ut non sim*) Hac lege & conditione ut non sim liber mihi,

FRATER & SOROR.

*P*recepto monitus, sæpe te considera.
 ¶ Habebat quidam filiam turpissimam,
 Ibidemque insigni & pulchra facie filium.
 Hi speculum in cathedra matris ut positum
 fuit,
 Pueriliter ludentes, forte inspexerant. 5
 Hic se formosum jactat, illa irascitur,
 Nec glorientis sustinet fratris jocos,
 Accipiens (quid enim?) cuncta in contumeliam.
 Ergo ad patrem cucurrit, lasura invicem,
 Magnaque invidia criminatur filium, 10
 Vir natus quod rem faminarum tetigeris.

Am-

AD FAB. VIII.

1. *Præcepto*) Ubi bona præcepta accepisti, ubi monitus es.

Te considera) Descende in te, examina te.

2. *Turpissimam*) Turpitude, ut & honestas, proprie quidem de animo hominis; sæpe tamen etiam de corporis forma dicitur, ex qua interdum cognoscitur animus, quamvis admodum fallaci indicio. Sic infra lib. 4. fab. 4. *turpissimam* vocat, quam mox *deformem*.

3. *Pulchra facie*) Honesta: nam opponitur *turpissima*. Ter. Eun. 3. 2. 21.

Ita me Dii ament, haustus est.

4. *Cathedra*) Sellam gestatoriam intelligit, qua vehantur mulieres in publico. Vid. Pignor. de serv. p. 434.

7. *Sustinet*) Sustinere vel ferre potest.

8. *Accipiens*) Sinistre omnia interpretans ad sui contemptum. Terent. Adelph. 4. 3. 15.

Ad contumeliam omnia accipiunt magis.

Quid enim?) Potest ita suppleri: *Quid enim potius acciperet in contumeliam?*

10. *Criminatur*) Odiosa criminatione desert fratrem suum.

11. *Vir natus*) Cum vir sit natus, cum virilis sit sexus.

Rem faminarum) Supellectilem muliebrem: id, quod ad feminas pertinet.

12. Car-

*Amplexus utrumque ille, & carpens oscula,
Dulcemque in ambos caritatem parciens:
Quotidie, inquit, speculo vos uti volo,
Tu formam ne corrumpas nequitiæ malis, 19
Tu faciem ut istam moribus vincas bonis.*

12. *Carpens oscula*) Ovid. Epist. 2. Heroid.

Non super incubui, non oscula frigida carpsi.

13. *Dulcemque*) Sic infra lib. 3. fab. 15. *dulcem benevolentiam*. Dicitur hic respectu liberorum, qui dulces passim vocantur. Lucret. lib. 3.

Nec dulces occurrent oscula nati.

Virg. 4. Æneid.

Nec dulces natos, Veneris nec premia moris.

Horat. Epod. 2.

Demum atque dulces liberos.

Parciens) Tribuens cuique partem amoris sui.

15. *Tu*) Tu fili.

16. *Tu*) Tu filia hoc agas, ut ne appareat ea turpitudine faciei præ morum pulchritudine. Vide huic loco convenientia apud Piccart. Dec. 9. c. 5. Menag. ad Laertium edition. Vvetslenianæ pag. 88. 89.

F A B. IX.

SOCRATES AD AMICOS.

Vulgare amici nomen, sed rara est fides.

¶ Quam parvas edes sibi fundasset Socra-

tes,
(Cujus non fugio mortem, si famam adsequar,
Et

AD FAB. IX.

1. *Vulgare*) Vulgaris res est habere amicum, sed rarissima invenire fidelem.

2. *Quam*) Hæc historia est, non fabula; ut & sequens narratio.

Sibi) Suos & privatos in usus.

Socrates) Philosophus Atheniensis; magni nominis.

3. *Non fugio*) Non recuso subire mortem Socratis; qui hausta cicuta periit.

Et cedo invidiæ, dummodo absolvar cinis.)

E populo sic nescio quis, ut fieri solet:)

Quæso tam angustam talis vir ponis domum?

Utinam, inquit, veris hanc amicis impleam!

F A B.

4. *Et cedo invidiæ)* Facile patior me circumveniri, & vel damnari atque occidi ab invidis, ut ille, dummodo post mortem judicet innocens fuisse. *Invidiæ hic est pro invidis, ut Epil. l. 2. Livor, pro lividis.*

Si livor obtollere curam voluerit.

Cinis) Postquam cinis factus fuero: post mortem meam. Alludit ad morem antiquum, quo cadavera rogo injecta in cineres redigebantur. Ovid. 2. Amor.

Famque cinis vivis fratribus Hector erat.

Vid. Kirchmann. de Funerib. l. 1. c. 1.

5. *E populo sic nescio quis)* Formula loquentium de ignotis. Cic. de Amicitia, *Qualem fuisse Athenis Timonem nescio quem accepimus.* Ovidius dixit, 1. Trist.

Si quis, ut in populo,

Virg. Ecl. 3.

Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agros.

Ut fieri solet) Inter ædificandum. Nam de structura nova quilibet vult ferre censuram. Belgicum proverbium est, *Die aan den weg timmert, heest voor berecht.*

6. *Tam angustam)* Tam parvam, tam exiguam.

Talis) In laudem Socratis dicitur, q. d. *Vir tanta virtutis & fame.* Ter. Eup. 1. 2. 80.

Et istam nunc times

Quæ abducta est, ne illum talem præcipiat tibi.

C. Nepos Alcibi. de 6. *Itaque & Sicilia amissam, & Lacedæmoniorum villarias culpa sua tribuebant, quod talem virum e civitate expulissent.* Cic. Epist. Fam. lib. 16. 21. ad Tironem, *Quære da operam, ut hunc talem, tam secundum, tam excellentem virum videas.* Sulla apud Salustium in Bello Jugur. ad Bocchum Regem: *Rex Bocche, magna lætitia nobis est, cum te talem virum dii mœnere, uti aliquando pacem, quam bellum, mallet.*

7. *Inquit)* Respondet nempe Socrates.

Veris) Recte Plutarchus in Apophth. dixit, nullas divitias fidelibus amicis æquiparari posse.

F A B. X.

POETA DE CREDERE & NON
CREDERE.

*Periculofum eſt credere, & non credere.
Utriuſque exemplum breviter exponam rei.
Hippolytus obiit, quia novercæ creditum eſt;*
Caſ-

AD FAB. X.

3. Hippolytus) Theſei & Hippolytæ Amazonis filius, qui cum conſtanti animo ſperneret mulierum congreſſum, a Phædra noverca, abſente patre, amatus eſt. Sed repulſam ſæpius paſſa impudica mulier inſulavit ſtupri Hippolytum apud Theſeum. Ille credulus, filio, qui jam domum impudicam fugerat, mortem imprecatur. Quod votum ratum fecit Neptunus, emiſſo tauro marino, qui equos Hippolyti conſternavit, unde per vepres & ſaxa diſtractus perit. Quod ubi reſcivit male ſibi conſcia mulier, ſcelus ſuum conſeſſa apud maritum, gladio ſe confodit.

Quia noverca) Occurrit hic bis vocula *quia*, e natura ſua correpta. Quod me monet eorum, quæ notata ſunt ad fab. 5. lib. 1.

Ego proximam tollo, neminem quia leo.

Certe omnibus locis excuſſis, in quibus occurrit, invenio nuſquam impegiſſe præterea Phædrum. Tu ipſe vide, Lector, & commemoratis jam lib. 1. verſibus adde ſequentes. Lib. 1. fab. VIII.

Impune abire deinde quia jam non poteſt.

Lib. 1. fab. 27.

Invenit; & violatæ quia matres deos.

Ibid. fab. 28.

Vindicta docili quia patet ſolertia.

Lib. 3. Prol.

Quia qua volebat non audebat dicere?

Lib. 3. fab. 7.

Quia videor acer, alligant me interdum?

Ibid. fab. 11.

Integritatis teſtes quia deſunt mihi.

Ibid. fab. 16.

Dormire quia me non ſinunt cantus tui.

Lib. 4. fab. 6.

Falſoque dictum; longe quia vetuſtior.

Ibid. fab. 11.

Quia dives arca veram laudem intercipit.

*Cassandra quia non creditum, vnit Ilium.
 Ergo exploranda est veritas multum prius,
 Quam stulta prave iudicet sententia.
 Sed fabulosa ne hæc vetustate elevem,
 Narrabo tibi, memoria quod factum est mea.
 ¶ Maritus quidam quum diligeret conjugem,
 Togamque puram jam pararet filio,
 Seductus in secretum a liberto suo,*

Spe-

Et paulo post.

Odi, inquit, illum, quia malis amicus est.
 Ibid. fab. 16.

Totam quia vitam miscet dolor & gaudium.
 Ibid. fab. 21.

Quia plures eueri degravari perierunt.
 Lib. 5. fab. 3.

Quia non fuisse mentem ladandi filio.
 Ibid. fab. 5.

Sed in priore quia nil compererant, latent.
 Tamen produxit etiam Ausonius in Profess. Burdig.
 Carm. VIII.

Sed quia nostro docuere in ævo.

Verum hoc exemplum addendum est pluribus aliis, in quibus sibi nimium indulgit Ausonius: quod sciunt eruditi. Non dubitabat itaque Nobiliss. Broukhufius, a me rogatus sententiam, quin istud *nominor quia Leo* esset corruptum, ut Phædro plane indignum; adeoque censebat, omnino reponendam fuisse Gudii lectionem.

4. *Cassandra*) Priami Regis Trojanorum filix, quæ sæpius exitium Trojæ prædixerat: sed a Trojanis fides ei non fuit habita, diis ita volentibus.

Ilium) Troja. Cujus ruinæ descriptio est apud Virgilium 2. Æneid.

5. *Multum*) Veritas multum ante est exploranda.

6. *Sententia*) Animus, iudicium, id est, quam homines stolide sententiam ferant.

7. *Elevem*) Hoc loco est, *minuam*. Sensus est: Ne id, quod proxime dixi de exploranda veritate, elevem allatis exemplis, quæ propter vetustatem suam possent videri fabulosa, propterea id narrabo, quod est factum mea memoria, id est, meo tempore.

10. *Togamque puram*) Qua utebantur viri, primumque inducebantur post expletos adolescentiæ annos. Erat autem dicta *pura*, quia nullam prætextam habebat purpuram, ut toga puerorum.

11. *Seductus*) Scorsum ductus in locum solitatum. *Intellige est,*

12. *Suf-*

Sperante heredem suffici se proximum.
 Qui dum de puero multa mentitus foret,
 Et plura de flagitiis castæ mulieris,
 Adjecit id, quod sentiebat maxime 15
 Doliturum amanti, ventitare adulterum,
 Stuproque turpi pollui famam domus.
 Incensus ille falso uxoris crimine,
 Simulavit iter ad villam, clamque in oppido
 Subsedit: deinde noctu subito ianuam 20
 Intravit, restra cubiculum uxoris petens;
 In quo dormire mater natum jusserat,
 Ætatem adultam servans diligentius.
 Dum quærunt lumen, dum concursat familia,
 Iræ furentis impetum non sustinens, 25
 Ad lectum accedit, tentat in tenebris caput.
 Ut sentis consum, gladio pectus transigit,
 Nihil respiciens, dum dolorem vindicet.
 Lucerna adlata, simul adspexit filium,

San-

12. Suffici) Suffectum, iri vel sufficiendum esse.

Proximum) A filio videlicet. Alias dicitur secundus, id est, substitutus.

14. Mulieris) Uxoris, conjugis hujus mariti. Penultima merito corripitur in hac voce, ut semper. De quo consule Voss. de Art. Gram. l. 2. c. 37. Quod non attendit iste Martialis, ut vocant, Britannicus Epigr. l. 4. 118.

Amisit costam causa mulieris Adamis.

Sed nec attendit alia: quod non vident amore cœci, qui cum assidua manu versant.

16. Doliturum) Dolorem allaturum marito conjugem suam diligentem.

20. Subsedit) Substitit, commoratus est.

Januam) Per januam in xdes.

23. Ætatem) kiliam adultam. Metonymia.

Servans) Observans, custodiens.

24. Familia) Multitudo servorum.

25. Non sustinens) Non ferens. Sic *sustinere* jocos, l. 2. f. 8.

26. Tentat) Explorat manu.

27. Consum) Nempe, sicut viri consueverant.

Transigit) Trajicit, transverberat pectus adolescentis.

28. Respiciens) Attendens, curans, omnia iræ suæ posthabens.

29. Simul) Simulac, simulat, simulatque. Hæc omnia enim in usum sunt.

30. San-

Sanctamque uxorem dormientem cubiculo, 30
 Sopita primo quæ nil somno senserat;
 Representavit in se penam facinoris,
 Et ferro incubuit, quod credulitas strinxerat.
 Accusatores postularunt mulierem,
 Romanque pertraxerunt ad centumviros. 35
 Maligna insonem deprimit suspicio,
 Quod bona possideat. Scant patroni fortiter
 Causam tuentes innocens famina.
 A Divo Augusto tunc petiere iudices,
 Ut adjuvares iurisjurandi fidem; 40

Quod

30. Sanctamque) Innocentem. Castam dixit ante.

31. Primo) Recens cœpto, qui arctissimus esse solet.

32. Representavit) Statim penam de se ipse sumit.

33. Ferro) Gladio. Meton. materiz.

Credulitas) Quia liberto remete crediderat.

34. Postularunt) Accusarunt eam.

35. Centumviros) Centumviri iudices erant apud Romanos, apud quos agebantur & disceptabantur causæ graviores, quæ & Centumvirales inde appellatæ. Erant hi centum & quinque viri, ex trigintaquinque tribubus selecti, ex singulis tres: sed ob numeri rotunditatem appellantur Centumviri.

36. Suspicio) Mavult Gadius *Suspeltia*, quod & probavit Salmasius, præcipue metri causa. Sed antepenultimam etiam in *Suspicio* produci, jam olim docuit Voilius, quem vide Art. Gram. lib. 4. cap. 32.

37. Quod bona possideat) Ob id quod. Sic ferme sensus est, suspicatos plerosque, commisisse id facinus, ut post obitum mariti & filii sola possideret bona & hereditatem, idque ex eo quia tenebat illa bona.

Scant) Fortiter tuentur mulieris causam.

39. Divo) Augusto Cæsare, qui vivus nomen Divi consecutus est. Vid. pluribus locis Ovidium.

Augusto) Ita dicti sunt omnes Imperatores Romani, non ab *augendo*, ut volunt quidam, ac si essent, ut Belgicus jam Imperatorum titulus est, *Vermoorde raars des Ryx*, sed ab *augur*. Ut enim a *robur* est *robustus*, ita ab *aurur*, *aurustus*. Quod significat *sacrum*, Belg. *geheiligt*, *gevoyd*; velut *templum augustum*, & loca *angusta*, i. e. sacro-sancta. Ovid. 1. Trist.

Ignoscent *angusta* nihil loca, *dique locorum*.

40. Iurisjurandi fidem) *Fidem* est pro iis, qui eam decerant iurejurando, id est, iudicibus. Quibus in causa obscura solenne fuit iuramentum, *Sic nos tueri*;

Quo

Quod ipsos error implicuisset criminis.
 Qui postquam tenebras dispulit calumnia,
 Certeque fontem veritatis repperit,
 Luat, inquit, pœnas causa libertus mali:
 Namque orbam nato simul & privatam viro, 45
 Miserandam potius, quam damnandam existimo.
 Quod si damnanda perscrutatus crimina
 Paterfamilias esset, si mendacium
 Subtiliter limasset, a radicibus
 Non evertisset scelere funesto domum. 50

¶ Nil spernat auris, nec tamen credat statim,
 Quandoquidem & illi peccant, quos minime pu-
 tes:

Et qui non peccant, impugnantur fraudibus.

¶ Hoc admonere simplices etiam potest,
 Opinione alterius ne quid ponderent: 55
 Ambitio namque dissidens mortalium
 Aut gratiæ subscribit, aut odio suo.

Erit

Quo liberabantur, iudicio ad Imperatorem devoluto.
 Ita sensus erit: Petierunt ut iuvaret se, atque a pro-
 nunciacione sententiæ liberaret, quia fecissent fidem
 iurejurando, se litis hujus decisionem non invenire.

41. Error) Ambiguitas, incertitudo, obscuritas.
 Implicuisset) Incerptus & dubios fecisset.

42. Qui postquam) Postquam detexerat quæ causa
 ipsos compulerat ad tantis calumniæ erroribus fidem
 habendam.

44. Luat pœnas) Vide notas lib. 1. fab. 13.

49. Limasset) Examinaisset, diligentius perspexisset.
 Limare est pro elimare.

A radicibus) Conjungendum cum evertisset, ut fit,
 radicitus, funditus. Nepos dixit Hannibale cap. 7. a
 fundamentis disjicere domum.

51. Nil spernat auris) Vid. Interpretes C. Nepotis
 ad XIV. 9. 2. Cic. 1. ad Att. 19. & Piccart. Decad. 5.
 cap. 5.

52. Quos minime putes) Quos sanctos & innocentes
 habemus.

55. Opinione) Ne res vel negotia æstiment ex opi-
 nione vel dictis aliorum.

56. Dissidens) Contraria, adversa semper aliis.

57. Subscribit) Dicuntur subscribere, qui sequuntur
 alios, eorumque sententiam accessione sua firmant.

58. Erit

Erit ille notus, quem per te cognoveris.

¶ *Hæc executus sum propterea pluribus, Brevitate nimia quoniam quosdam offendimus.* 60

58. *Erit ille*) Esse debet, sit.

Per te) Tuo studio proprio; non ex relatione aliorum exploraveris.

59. *Executus*) Exposui, narravi, dixi prolixius & verbosus.

60. *Quoniam*) Quoniam multis displicuit nos tam breves esse in enarrandis fabellis.

F A B. XI.

EUNUCHUS AD IMPROBUM.

*E*unuchus litigabat cum quodam improbo, *Qui super obscæna dicta, & petulans jurgium, Damnum insectatus est amissi corporis. En, ait, hoc unum est, cur laborem validius, Integritatis testes quia desunt mihi. Sed quid fortunæ stulte delictum arguis? Id demum est homini turpe, quod meruit pati.*

F A B.

A D F A B. XI.

2. *Super*) *Super* hic valet *præter*.

Dicta) Jocos, facetias.

Petulans) Alterius exagitandi causa institutum.

3. *Insectatus*) Per cavillationem traduxit, ei objecit.

Corporis) Virilitatis. Totum pro parte.

4. *Laborem*) Ut hanc, si qua est, ignominiam virtute regam atque superem.

7. *Turpe*) Flagitiosum. Ovid.

Quæ venit ex merito pœna, dolenda venit.

F A B. XII.

PULLUS AD MARGARITAM.

*IN sterquilinio pullus gallinaceus
 Dum querit escam, margaritam repperit.
 Facet indigno, quanta res, inquit, loco!
 O si quis pretii cupidus vidisset tui!
 Olim redisses ad splendorem maximum.
 Ego qui te inveni, potior cui multo est cibus?
 Nec tibi prodesse, nec mihi quicquam potest.*

¶ Hoc

AD FAB. XII.

3. *Facet*) Neglecta & contempta. Venuiste hoc expressit, & longe quidem venustius, quam si in tertia persona dixisset: *facet indigno quanta res loco!* Eodem modo se res habet hujus libri Fab. 9. vers. 6.

Quaeso tam angustam talis vir ponis domum?
 Et hinc puto lib. 1. fab. 7. legendum fuisse:

O quanta species, inquit, cerebrum non habes!
 q. d. *Tu non habes cerebrum, cum tanta sis species!* quod vulpis ibi loquentis admirationem auget. Hanc lectionem parabam dicto loco in textum recipere. Sed cohibebant me *Αλοπι* verba, *Ο εἶς κερκλας κ' εἶχεν φάλορ ἢ κ' ἔχει.* Quae Phaedrus videtur expressisse. Imitatus quoque est Andr. Alciatus Embl. 48.

Hoc quale caput est? sed cerebrum non habet.
 Schefferus alioqui tentabit.

O quanta species, & cerebrum non habes!
 Et Broukhufius meus jam olim.

O quanta species, inquit! Cerebrum non habes!
Quanta res! Quanti pretii & dignationis.

5. *Redisses*) Facta esses splendida, ut olim, quae nunc hinc conspurcata jaces tanto tempore.

6. *Ego qui te inveni*) Oratio est cum admiratione interrogantis, Qui ego te inveni? Qui factum est, ut ego te invenerim? Nam *qui est* quomodo, ut lib. 1. fab. 1.

Qui possum, quaeso, facere quod quereris, lupo?
 q. d. Frustra te inveni: nam nec ego tibi possum, nec tu mihi potes prodesse. Tollius ad Aufonium legit:
*Ego quod te inveni, potior cui multa est cibus,
 Nec tibi prodesse, nec mihi quicquam potest.*

Quod non improbandum.

E

3. Hoc

¶ *Hoc illis narro, qui me non intelligunt.*

3. *Hoc illis narro*) Hoc illis scribo. *Hoc illis dictum est*, ut supra.

Qui me non intelligunt) Qui nesciunt quid lateat sub fabulis meis: quoniam sunt instar galli hujus, cui nihil profuit reperta margarita.

F A B. XIII.

APES & FUCI VESPA
JUDICE.

Apes in alta quercu fecerant favos:

Hos fuci inertes esse dicebant suos.

Lis ad forum deducta est, Vespa judice:

Quæ genus utrumque nosset cum pulcerrime,
Legem

AD FAB. XIII.

1. *Favos*) Apum domos, seu cellulas.

2. *Inertes*) Proprie, *artis ejus imperiti*. Hoc vult, non potuisse ipsos facere sibi, propterea mendacior quætere voluisse alienos. *Fucos* vocat *ignavos* Virg. lib. 4. Georg. vers. 168. ubi de apibus:

Ignavum fucos pecus a præsepibus arcent.

Hesiodus in Theog. de Apibus, & Fucis.

Αἱ μὲν τε πρόπην ἡμερ εἰς ἥλιον καταδύωτα

Ἡμερῶν πῶδ' οὐσι πιδῶσι τε κηρα λάρα,

Οἱ δ' ἐν πῶδι μένοντες ἐπιρροῖαε κατὰ σίμβλας,

Ἀλλ' ὅτεροι ἡμερῶν σφατέρω εἰς γαστρ' ἀμῶν.)

Aristoteles docet: *Vespi* tamen, *tum* eorum pullos melles, quod *Apes* fecerint. Cæterum inimicitia Apum cum *Fucis* apud omnes celebrantur. Aristoteles cap. 40. de Apibus, *Fucos* interimunt, quando non satis loci operibus est. In eodem, *Deprehensi* a bonis apibus occiduntur. Plin. cap. 11. *Tardantes* (*fucos*) sine clementia puniunt. Idem c. 17. *Certum est ab apibus fucos interfici*. Varro, *Insectantes a se ejiciunt fucos*. Vid. porro *Ælian.* lib. 1. cap. 10.

3. *Ad forum*) Ad judicium, ad judicem.

4. *Pulcerrime*) Optime. Phædrus extremo hoc opere.

Hoc cur, Philite, scripserim, pulcre vides.

Et lib. 4 f. b. 20.

Quid judicare cogitet livor, modo

Livor dissimulet, pulcre tamen intelligo.

Ibid.

Legem duabus hanc proposuit partibus : 8
Non inconueniens corpus, & par est color,
In dubium plane res ut merito uenerit :
Sed ne religio peccet imprudens mea,
Alveos accipite, & ceris opus infundite,
Ut ex sapore mellis, & forma favi, 10
De quis nunc agitur, auctor horum appareat.
Fuci recusant, Apibus conditio placet.
Tunc illa talem sustulit sententiam:
Aperitum est quis non possit, aut quis fecerit.
Quapropter Apibus fructum restituo suum. 15
 ¶ *Hanc praeuissimam fabulam silentio,*
Si passam Fuci non recusassent fidem.

F A B.

Ibid. fab. 25.

Dum sanitas constabit, pulcre meminero.

5. *Legem*) Conditionem, uti mox appellat.

Partibus) Ita proprie, qui litigant inter se, vocantur.

6. *Non inconueniens*) Non male conuenit, si externam speciem spectes.

7. *Plane*) Omnino: Vult, omnino ac plane fuisse causam iustae dubitationis, propter illam similitudinem.

8. *Religio*) Iudicibus religio tribuitur, propter iurandum, quo tenebantur. Vid. Fab. 10.

Peccet) In iudicando errorem committat.

Imprudens) Per imprudentiam: si minus omnia prouidero.

9. *Alueos*) Domicilia apum.

Opus) Per opus mel intelligit, & per ceras mellis receptacula.

11. *Auctor*) Ita debet scribi hoc uocabulum, non *autor*, vel *author*, ut plerique faciunt. Diciturque *au-itor* proprie is, qui primus aliquid inuenit, instituit, & fecit; qui conditor & quasi patens est alicujus rei, a uerbo *augeo*, quod & ipsum creare & efficere notat; quo sensu usus est Lucretius, & alii. Vide Voss. de Latin. merito susp. c. 25.

12. *Tunc illa*) Scil. Velsa. Sic fere lib. 1. fab. 10.

Uterque causam cum perorassent suam,

Dixisse fertur Simias sententiam.

14. *Aperitum est*) Jam patet, constat.

15. *Apibus*) Tanquam ueris auctoribus.

17. *Fuci*) Vani homines, qui uersus meos sibi uindicarunt. Vid. Freinshemium ad hanc fabulam de uersibus Virgilii, quos fucus aliquis sibi arrogauerat.

FAB. XIV.

ÆSOPUS LUDENS.

PUerorum in turba quidam ludentem Atticus
 Æsopum nucibus quum vidisset, restitit,
 Et quasi deliram risit. Quod sensit simul
 Derisor potius quam deridendus senex,
 Arcum retensum posuit in media via: §
 Hic, inquit, sapiens, expedi quid fecerim.
 Concurris populus; ille se torquet diu,
 Nec questionis positæ causam intelligit.
 Novissime succumbit. Tum victor sophus:
 Cito rumpe arcum, semper si sensum habueris; 10
 At

AD FAB. XIV.

1. *Quidam*) Sic loquebantur de ignotis. C. Nepos
 Pausania, Interim Argilius quidam &c.

Atticus) Unus ex Atheniensibus.

2. *Restitit*) Substitit. Sic sup. lib. 1. fab. 12.

3. *Simul*) Simulac: ut infra lib. 3. fab. 16. lib. 4. §.
 & 14. lib. 5. §. & 7. exemplo Ciceronis, Horatii, alio-
 rumque optimi ævi Scriptorum.

4. *Derisor*) Qui ridere stultitiam hominum solebat.
 Sic sup. lib. 3. fab. 3.

Navis emuncta senex,

Natura nunquam verba cui potuit dare.

5. *Retensum*) Brevitatis Phædri hoc est indicium. Pro
 eo enim dicere debuerat, arcum tendit retendit-
 que.

6. *Sapiens*) Philosophie, per ironiam.

Expedi) Expone, quid innuam hoc facto.

8. *Posita*) Ab Æsopo proposita.

9. *Novissime*) Ultimo, tandem.

Succumbit) Superatur, velut in certamine; dum
 causam dicere non potest. Belg. *Hy geeft het op.*

Victor) Æsopus, qui victor dicitur, quia quod ipse
 posuerat, alter interpretari non poterat.

Sophus) Vox Græca, Latinitate donata, significat
 sapiens.

10. *Cito rumpe*) Ovid. Heroid. 4. 91.

Arcus & arma tua tibi sunt imitanda Diana.

Si nunquam cesset tendere, nullis eris.

11. *Eris*

At si laxaris, quum voles, erit utilis.
¶ Sic ludus animo debet aliquando dari,
Ad cogitandum melior ut redeat tibi.

11. *Erit utilis*) Eo uti poteris.

13. *Melior*) Promptior, aptior, utilior ad aliquid meditando. Videtur hanc fabulam scripsisse Phædrus in defensionem Divi Augusti, patroni sui, contra quosdam austeros censores. Refert enim Suet. in ejus vita, cap. 13. *Animi laxandi causa modo piscabatur hano, modo talis aut ocellatis nucibusque ludabat cum pueris.* Seneca de Tranq. Anim. cap. xvi. *Nec in eadem intentione equaliter retinenda mens est, sed ad poco revocanda.* Cum pueris Socrates ludere non urbescebat: & Cato vino laxabat animum, curis publicis fatigatum: & Scipio triumphale illud & militare corpus movit ad numeros &c.

F A B. XV.

CANIS ad AGNUM.

INter Capellas Agno balanti Canis,
Stulte, inquit, erras, non est hic mater tua!
Ovesque segregatas ostendit procul.
Non illam quero, quæ, quum libitum est, concipit,
Dein portat onus ignorum certis mensibus, 5
Novissime prolapsam effundit sarcinam: Verum!

AD FAB. XV.

1. *Balanti*) Matris desiderio.

2. *Stulte*) Objurgantis est.

Hic) Hoc loco, inter capras puta.

3. *Segregatas*) Ab grege capellarum sejunctas, separatas.

4. *Non illam quero*) Verba Agni sunt ad Canem.

5. *Portat onus*) Sic supra in simili negotio habuimus onus deponere lib. 1. fab. 18.

Ignorum) Reconditum, nec visum.

6. *Prolapsam*) Cadere & labi verba sunt de passione usurpata.

Effundit) Juvenalis Sat. 2.

Patruo similes effunderet offas.

- *Sarcinam*) Vid. quæ notavimus lib. 1. ad fab. 18.

*Veram illam, quæ me nutrit admoto ubere,
 Fraudatque natos lacte, ne desit mihi.
 Tamen illa est potior quæ te peperit. Non ita est.
 Unde illa scivit niger, an albus nascerer? 10
 Aze porro scisses: quum creaver masculus,
 Beneficium magnum sane natali dedit,
 Ut expectarem lanium in horas singulas.
 Cujus potestas nulla in gignendo fuit,
 Cur hac sit potior, quæ jacentis miserrita est, 15
 Dul-*

7. *Admoto ubere*) Præbito, porrecto ubere. Florus, ubi admovit infantibus. Et Virgilius, Hyrcanaque admerunt ubera tigres.

8. *Fraudatque*) Subducit eis aliquid, privat eos lacte. *Natos*) Pullos. Sic lib. 1. fab. 28. & alibi.

9. *Tamen*) Incipit nunc Canis rursus loqui. *Potior*) Juris respectu. Vult enim plus deberi iis, a quibus nascimur, quam a quibus alimur.

Non ita est) Verba Agni refutantis sententiam Canis.

10. *Niger, an albus*) Catullus: Nec scire utrum sis albus, an ater homo: ex proverbio, albus an ater sis nescio.

11. *Scisses*) Scivisset. Est Syncope. *Scisses* est concessivum. Demus, faciamus scivisse. Etiam scivisset, quid ex eo ad me commodi?

Masculus) Masculos parare in cibum, feminas autem ad augendam prolem vivas servare solebant, sicut hodieque receptum est. Adde quod homines, qui deliciis student, in eligendis masculis etiam cuiuscunque generis animalibus, palato suo consulunt, nihil sibi rei esse cupientes cum sexu sequiore.

12. *Beneficium*) Ironia. Nam quod mas genitus esset Agnus, inde illi periculum a lanio.

13. *Lanium*) Mortem a lanio singulis momentis mihi inferendam.

14. *Cujus potestas*) Ordo est: Cur ea, potestas cujus fuit nulla in gignendo, sit potior hac, quæ est miserrita jacentis? Adhuc sunt Agni verba. Potestas nulla in gignendo ejus esse dicitur hoc loco, quæ in gignendo potestatem nullam sibi habet relictam, sed cogitur simpliciter facere, quod id negotium requirit. Quæ non potest non gignere, quando semel partum concepit.

15. *Jacentis*) Agni a matre deserti. Quasi diceret, Mater mea dedit mihi vitam, sed ut eriperet iterum per crudelissimam suam negligentiam, dum jacentem me ne respicit quidem.

*Dulcemque sponte præstat benevolentiam?
Facit parentes bonitas, non necessitas.*

¶ *His demonstrare voluit auctor versibus,
Obstistere homines legibus, meritis capi.*

16. *Dulcemque*) Nimirum a mamma lac sugendum præbuit.

17. *Facit parentes*) Illi vere dici possunt patres, qui non necessitate quadam naturæ procreant liberos, sed qui procreatis vitam sustinent alimentis, & consiliis juvant.

Necessitas) Ordo naturæ. Statius 11. Silv. 1.

Natos genuisse necesse est,

At legisse iuvat.

Ad quæ vid. Barthi. Porro hic commentarii loco esse potest Buchneri Orat. 10. T. 2. p. 268.

19. *Obstistere*) Repugnare, adversari. *Leges iussa sunt* & imperia qualiacunque, quæ quid exigunt a nobis fieri, vel non fieri; ut, sanguine junctos parentes & liberos amare se mutuo, non odio persequi debere.

Meritis) Bene meritis, id est, beneficiis. Sic l. 1. fab. 8.

Capi) Trahi in obsequium & amorem.

F A B. XVI.

CICADA & NOCTUA.

*HUMANITATI qui se non accommodat,
Plerumque panas oppetit superbiæ.*

¶ *Cicada acerbum noctuæ convicium*

Fæ-

AD FAB. XVI.

1. *Humanitati*) Qui non facit quod omnes humanæ & comes decet.

Accommodat) *Accommodare se humanitati* dictum, ut apud Ciceronem, *Accommodare orationem auribus multitudinis*, pro ex voluntate humanitatis vitam moresque suos regere. *Humanitas* est ea amabilitas, qua studemus ad societatem mutuam servandam alter alteri placere.

2. *Oppetit*) Subit. quomodo oppetere mortem dicimus.

3. *Acerbum*) Cohæret cum *noctua*: id est, quod acerbum fuit noctuæ. *Acerbum*, est molestum, ingratum, amarum. Sic Cic. dixit Lælio cap. 16. *Acerbum in aliquem inveli, insectarique vehementius.*

Convicium faciebat) Insectabatur, calumniabatur, clamore obstrepebat.

Faciebat, solitæ viētum in tenebris quarere,
 Cavoque ramo capere somnum interdū. 3
 Rogata est, ut taceret: multo validius
 Clamare cepit. Rursus admota prece,
 Accensa magis est. Noctua us vidit sibi
 Nullum esse auxilium, & verba contemni sua,
 Hac est adgressa garrulam fallacia: 10
 Dormire quia me non sinunt cantus tui,
 Sonare cithara quot pueri Apollinis,
 Potare est animus nectar, quod Pallas mihi
 Nuper donavit: si non fastidis, veni;
 Una bibamus. Illa, quæ ardebat sibi, 15
 Simul cognovit vocem laudari suam,
 Cupide advolarit. Noctua egressa e cavo

Tre-

5. Cavoque ramo) Repetendum in ex precedentibus. Cavo est in parte arboris excavata.

7. Admota prece) Eadem phrasis est lib. 1. fab. 19. & lib. 4. fab. 25.

8. Accensa magis est) Irritata, concitata ad cantandum. Sibi nullum esse auxilium) Nihil sibi esse subsidii in oratione sua, contra clamorem Cicadz.

10. Garrulam) Allocuta est Cicadam sibi molestatam.

12. Sonare) Qui sunt tam egregii, ut quis putet ab ipso Apolline cani.

Pueri) Est Pro quis puer. Nec enim Cicada ipsa sic potuit putare de cantu proprio. Dicit, cantus ejus esse tam elegantes, ut possint componi cum cantibus Apollinis.

13. Potare) Bibere largius, per hilaritatem animi ex cantu.

Nectar) Potum deorum. Pallas dederat Noctuz nectar, quia avis est ipsi sacra.

Pallas) Dea sapientiz, Jovis filia, nata ex ipsius cerebro, ut vulgatum est. Vid. Fab. seq.

14. Si non fastidis) Si non contemnis nectar illud. Formula humanitatis & civilis elegantiz.

15. Una bibamus) Horatius;
 Una simus. ait.

Illæ quæ ardebat) Quæ ardebat. Sic recte, non quia, ut nonnulla præferunt exemplaria: ut valeat, illa, ut quæ ardebat &c. Sic hujus lib. fab. 19. 1.

Sensit profecto, se hominem non visum seni,
 Intempestive qui occupato adluserit.

Ardebat) Vehementer titiebat.

16. Simul) Simulac, ut jam ante monuimus.

17. E cavo) E cavo ramo, ut supra;

18. Lc

*Trepidantem confectata est, & leto dedit.
Sic viva quod negarat, tribuit mortua.*

18. *Leto dedit*) Ita lib. 1. fab. 22.
Improbam leto dedit.

FAB. XVII.

ARBORES IN DEORUM
TUTELA.

*Olim quas vellet esse in tutela sua,
Divi legerunt arbores. Quercus Jovi,*

Et

AD FAB. XVII.

Extat hæc fabula totidem verbis apud Perottum Cornucop. p. 1042. quam ille dicit se adolescentem in fabellas suas ex Avieno transfulisse. Quo argumento motus Petrus Scriverius Not. in Martial. p. 88. eo inclinare videtur, ut arbitretur has omnes fabulas esse Perotto adscribendas, ipsamque adeo Phædrum auctorem esse supposititium. Malum vero Perotti dolum ac subleſtam fidem merito infestatur, & Phædro suppetias venit Casp. Barthius, lib. 36. Adv. c. 21. ubi & de Cameratii, & Faerni Fabulis, quæ hodie quoque circumferuntur, nonnihil. Vid. Ludov. de la Cerda ad Virg. Ecl. vii. p. 142. (quem miror tacere ibi de Phædro, cum & Faerni, & Perotti fabulam ex Phædro desumptam enarret; præcipue cum aliis in locis toties Phædrum citet) & de Faerno quidem Thuanum ad An. Clod. LXI. Gadium quoque in notis ad hunc auctorem p. 250.

1. *Quas vellet*) Quas volebant sibi sacras esse.

2. *Legerunt*) Sibi elegerunt.

Quercus Jovi) Cum Saturni tempore ante Jovem homines carnibus humanis vescerentur, Jupiter vetuit, ne quis eo cibo uteretur, & a carnibus ad glandes convertit, quæ arbor ab eo primum monstrata, sacra idcirco illi creditur. Andr. Alciatus lib. 2. Embl. XXXII.

*Grata Jovi est quercus, qui nos seruatque fovetque?
Servanti civem quærna coronâ datur.*

E 5

3. Myr.

*Et myrtus Veneri placuit, Phæbo laurea,
Pinus Cybeæ, populus celsa Herculi.
Minerva admirans, quare steriles sumerent, §
Interrogavit. Causam dixit Jupiter:*

Hono-

3. *Myrtus Veneri*) Quia hæc arbor nascitur in litore maris, ubi Venus nata est. Quidam vero volunt idcirco Myrtum esse sacram Veneri, quod Venus Myrto esset ornata, cum iudicio Paridis discessit pulchrior Junone, & Pallade. Virg. Ecl. vii.

*Populus Alcida gratissima, vixit Iaccho,
Fermosa myrtus Veneri, sua laurea Phæbo.*

Idem lib. 2. Georg.

Solida Paphia de robore Myrtus

ubi vid. Serv. Rursus de Ænea lib. 5. Æneid.

Sic factus volat materna tempora myrto.

Et Ovid. lib. 4. Fast. vers. 15.

*Mota Cyberiacæ leviter mea tempora myrto
Contigit.*

Laurea) Laurus. Placuit hæc arbor Phæbo, quia Daphnen ab eo amatam in hanc mutatam ferunt.

4. *Pinus Cybeæ*) Huic Deæ Pinus arbor sacra fuit, quod Atys, quem deperibat, fuit in hanc mutatus, ut ait Ovid. lib. 10. Metam.

*Et succincta comas, hirsutaque vertice Pinus,
Grata Deum matri, siquidem Cybeicis Actis
Exiit hac hominem, truncoque induruit illo.*

Seneca Troad. Act. 1.

Secutique fretum pinus matræ

Sacra Cybeæ.

Nam sic ibi legendum esse, patet ex eo, quod dixerit Gadius ad hujus libri fab. ultimam. Confirmat & Ursinus ad Virg. Æneid. lib. 10. vers. 220.

Cybeæ) Dicta est Deorum mater, & per eam terra intelligebatur.

Populus celsa Herculi) Quia Hercules populo erat ornatus, cum descendit ad inferos, educturus canem Cerberum. Virg. in Eclogis, ut jam vidimus.

Populus Alcida gratissima.

Idem in Georg. lib. 2. vers. 66.

Herculeaque arbor umbrosa corona.

Et lib. 9. Æneid. vers. 276.

Herculeæ bicolor cum populus umbra.

Quod & imitatus est Alciatus lib. 2. Embl. xli.

Herculeos crines bicolor quod populus arbor.

Ovid. Heroid. Epist. 9. vers. 64.

Aptior Herculeæ populus alba coma.

Theoct. in Pharmac. Adv. 20, id est, populum, dicit esse

Honore fructum ne videamur vendere.
At mehercule narrabit, quod quis voluerit,
Oliua nobis propter fructum est gratior.
Tunc sic Deorum genitor, atque hominum sator: 10
O nata, merito sapiens dicere omnibus:
Nisi utile est quod facimus, stulta est gloria.
 Ni-

esse *Ἡρακλῆος ἱερὸν Ἴριον*, Herculis sacram plantam. Quin nulla alia ratio est, cur magni Heroes populeas gestarent coronas, quam ad imitationem fortissimi Herculis. Sic apud Horatium

Tenax Salamina patremque
Cum fugeret, tamen uida Lyao
Tempora populea fertur cinxisse corona.

Alix tamen arbores & sacre Herculi. Tertull. lib. de coronis: *Hercules nunc Populum capite profert, nunc Oleastrum, nunc Apium.*

7. *Honore*) Elegimus arbores nullos ferentes fructus, ne videamur, si quando homines nos colunt, vendere fructum illarum arborum pro honore nobis praestito. Alii legunt, *Honorem fructu* &c. nempe dando hominibus fructum pro honore, quo nos afficiunt.

8. *At mehercule*) Verba sunt Minervae refutantis Jovem. Observandum est in hac affirmandi vel jurandi formula inductam hic Minervam humano mote loquentem, quia per Deos jurare hominum est: praeterea hoc juramenti genus, quod hic aslingitur Minervae, virile esse proprie, non foemineum. Aul. Gell. xi. 6. *Nusquam scriptum invenire est apud idoneos quidem scriptores, aut Mehercule foeminam dicere, aut Mecastor virum.* Vide autem quid notaverimus ad Fab. 1. lib. 2. vers. 12.

Narrabit) Quisque narret quod volet. Proverbialis locutio. Sic nos fere Belg. *Men mag zeggen, vvat men wil.*

9. *Oliua*) Pallas olivae plantationem invenit. Arnobius adversus gentes lib. 1. *Si enim vos Liberum, quod usum repererit vini, si Minervam, quod Olea, divorum retulistis in caelum &c. Oliua dicitur proprie de fructu, olea de arbore. Hic vero de arbore oliua dicitur.*

10. *Tunc sic*) Tum sic Deorum pater locutus est. *Sator*) Creator hominum Jupiter. Virg. lib. 1. *Aen.*
Olli subridens hominum sator atque Deorum
Oscula libavit nata.

11. *Dicere*) Diceris, habetis ab omnibus. Minerva enim Dea sapientiae.

13. *Nisi utile est*) Hanc sententiam

Nihil agere, quod non profit, fabella admonet.

NISI UTILE EST QUOD FACIMUS
STULTA EST GLORIA

iisdem verbis conceptam Zamoscus, narrante Gadio, in lapide invenit. Quam deinde Gruterus recepit in corpus Inscriptionum. Quod corpus ingenti studiorum emolumento jam denuo magnis sumptibus excuditur a Francisco Halma, cui debes hanc elegantem, quam damus, Phædri editionem.

14. *Nihil agere*) Ne faciamus quippiam quod non sit utile. Est & hic versus lib. 4. fab. 23. Sed cum dubitent eruditi, an Phædri sit, optimas editiones secuti eum omisimus.

F A B. XVIII.

PAVO AD JUNONEM.

*P*avo ad Junonem venit, indigne ferens,
Cantus Luscinii quod sibi non tribueris:
Illum esse cunctis auribus admirabilem,
Se derideri, simul ac vocem miserit.
Tunc consolandi gratia dixit Dea:
Sed forma vincis, vincis magnitudine,
Nitor smaragdi collo præfulget tuo,

AD FAB. XVIII.

Pi-

Confer cum hac Fab. Camerarium fab. 229.

1. *Pavo*) Avis Junoni sacra, & in ejus tutela.

2. *Luscinii*) Solius pene Phædri est, quod *Luscinia* dicitur hic, quæ vulgo tantum *Luscinia*. Sic supra fab.

4. *Simin* est pro *Simia*.

3. *Auribus*) Sic Optime ex MSS. restituit Gadius, probante Heinsio. Pro quo vulgo est *avibus*.

4. *Simul ac*) Schefferus dum putat *Tò ac* hic posse deleri, ut salvo sensu nonnunquam fit, non videt certum exitium sic nasci versui. Sic enim tertia sede est trochæus, quod respiciunt hujus carminis leges.

Quod miror in homine tam egregie merito de hoc Auctore. Adeo verum est neminem omnibus horis sapere.

Miserit) Emiserit, ediderit.

5. *Consolandi gratia*) Ut illam consolaretur.

6. *Sed forma vincis*) Luscinia valet quidem cantu, sed tu forma & magnitudine cum vincis.

7. *Smaragdi*) Qualis est in Smaragdo. Collum tuum instar Smaragdi fulget.

*Pictis*que plumis gemmeam candam explicas.
Quo mi, inquit, *mutam speciem*, si vincor sono?
Fatorum arbitrio partes sunt vobis datae: 10
Tibi forma, vires aquilæ, *Luscini* melos,
Augurium corvo, *lava* cornici omina,
Omnisque propriis sunt contentæ dotibus.
 ¶ *Noli adflectare quod tibi non est datum*,
 De-

8. *Gemmeam candam*) Quasi plenam gemmarum. Significat: Candam quoties expandis, habes diversicoloribus plumis gemmantem, & quasi gemmis lucentem. Ovid. Metam. lib. 1. vers. 723. de oculis Argi:

*Excipit huius volucrisque sua Saturnia pennis
 Collocat; & gemmis candam stillantibus implet.*

9. *Quo mi*) *Supple tu dedisti*, vel *dii dederunt*. Illud quo integre est, quo sine, ad quod mihi, cui usui mihi? Hor. lib. 1. Ep. 5.

Quo mihi fortunam, si non conceditur mi?

10. *Fatorum*) Verba ista Junonis sunt. Ait, debero ipsam acquiescere in voluntate fatorum.

Partes) Vult, cuilibet suam & peculiarem tributam esse partem. Locutio desumpta est a comici, ubi partes cuique designantur; alter enim personam principis, alter patris agit, & ita porro.

Vobis) Scil. avibus.

11. *Melos*) Cantus, ut vers. 1. cum apta vocis modulatione & flexu.

12. *Lava*) Ut a lava sedens faciat bona omina. Cic. de Divinat. 11. *A dextra corvus, a sinistra cornix facit rata*. Virg. in Eclog.

Sape sinistra cava prædixit ab ilice cornix.

Jussa enim Jovis canebat cornix a lava, corvus a flextra. Plaut. Asin. 2. 1. 12.

Impetratum, inauguratum est: quovis admittunt aves.

Picant, & cornix est ab lava; corvus porro ab dextera.

13. *Dotibus*) Ita recte Heinsius. Ut enim vox recte dicatur de Luscinio, Corvo, & Cornice, quid ea ad Aquilam, quam viribus præditam dicit? *Dotis* est naturalis quædam bonitas, quæ huic illive est ingenita. Ovid. de Arte:

Si vox est, cantu, si mollia brachia, salta,

Et quæcumque potes date placere, place.

14. *Noli adflectare*) Quia, ut ait Phædrus in Fabula Canis, *Amittit merito propriam qui alienam adpetit*: ut etiam Camelus in fabulis, qui poscens cornua, auribus quoque privatus est.

Adflectare) Ambire, quærere.

Delusa ne spes ad querelam recidas.

15

15. *Delusa*) Quia, ut infra est lib. 5. fab. 6.*Quem spes delusit, huic querela convenit.*

Est itaque sensus: ne delituaris spe tua, & ita redigaris ad querelas.

Recidas) Prima syllaba hic producitur. Vid. Gifan. ad Luc. Ind. & Scal. Lect. Auson. lib. 2. cap. 21.

F A B. XIX.

ÆSOPUS ad GARRULUM.

*Æsopus domino solus cum esset familia,
Parare canam iussus est maturius.
Ignem ergo querens, aliquot lustravit domos;
Tandemque invenit, ubi lucernam accenderet.
Tum circumvenit fuerat quod iter longius,
Effecit brevius: namque recta per forum
Capit redire; & quidam e turba garrulus,
Æsopè, medio sole quid cum lumine?*

AD FAB. XIX.

Ho-

1. *Cum esset*) Cum ei esset unicus servulus: nam abbas unicus servus non facit familiam, ut Cicero inquit. Videatur ergo Ironice hoc Phædrus dixisse. Vide Fignor. de servis p. 21.*Familia*) Familix appellatione omnes, qui in servitio sunt, continentur, inquit Ulpianus.2. *Maturius*) Ocyus, celerius scilicet, quam pro consuetudine.3. *Ignem*) Ignem non semper veteres domi suæ excitabant, sed a vicinis plerumque petebant: neque enim facile negare petenti licebat. Videbatur enim hoc valde alienum esse ab ipsa humanitate, & vita hominum atque natura, quæ aqua & igni carere non potest.6. *Effecit brevius*) Per compendia ivit.7. *Capit redire*) De hac formula jam locuti sumus l. 1. fab. 2. & 12. & alibi. C. Nepos iv. 4. *Tanto magis Pausanias orare capit.* Petronius: *Cursim Asylon persequi capi.* Et sic Græci quoque. Matth. Evangelista xxvi. 37. *Ἦρξεν το λυπεῖσθαι & ἀδύμωσθαι, & cepit contristari & maestus esse.* & sic alii.8. *Medio sole*) Meridie, medio die: ut apud Stat. 5. Theb. Sic Horat. lib. 1. Ep. 5. *Supremo sole*, pro vespere.*Quid*) *Quid facis?* elliptice.

9. Ho-

Hominem, inquit, quero; & abiit festinans domum.
 ¶ *Hoc si molestus ille ad animum rettulit, 10*
Sensu profecto, se hominem non visum seni,
In tempestive qui occupato adluscrit.

9. *Hominem, inquit, quero*) Ita Diogenes olim Cynicus luce clara per forum turba confertum cum lumine discurrebat, aliquid requirenti similis. Interrogatus ergo, quid sibi vellet: *Hominem, inquit, quero.* Significans plurimos occurrere, qui formam haberent hominis, mentem non haberent.

10. *Molestus*) Garrulus ille.

Rettulit) Consideravit, examinavit animo, intellexit, sibi applicuit.

11. *Seni*) Sic in aliis etiam locis *Æsopum* vocari vidimus. Neque enim semper decrepitem, annis gravem, vel ætate confectum significare videtur, sed nonnunquam blandius esse nomen, honoris & reverentia causa quod sit inditum. Sic *γέροντες* apud Græcos appellati viri graves.

12. *Adluscrit*) Jocari voluerit, & otiose garrere cum occupato. Terent. Eun. 3. 1. 34.

Forte habui scertum: cœpit ad id alludere.

F A B. XX.

ASINUS & GALLI.

Qui natus est infelix, non vitam modo
Tristem decurrit, verum post obitum quoque
Persequitur illum dura fati miseria.
Galli Cybebes circum in quaestus ducere

AD FAB. XX.

2. *Tristem*) Propter varias calamitates, laboriosam, ærumnosam.

Decurrit) Transigit miseram vitam. Terent. Adel. 5. 4. *Prope jam decurso spatio.*

3. *Dura*) Ex sententia communi moratarum gentium, apud quas pœnæ ac supplicia habentur, quæ fiunt in corporibus defunctorum contra consuetudinem.

4. *Galli*) Sacerdotes castrati, Galli dicti, a Gallo fluvio Phrygiæ.

Cybebes) *Cybele* est Isis, Terra Mater, Mater magna Deum. Dicitur & *Cybele* media syllaba correpta, quæ semper producit in *Cybele*. Nam Græcis est *Κυβηβή*, & *Κυβέλη*. Vide hujus lib. fab. 17.

Circum in quaestus) *Circum in quaestus ducere* dicitur ele-

gan-

Asinum solebant, bajulantem sarcinas. 8
It quum labore & plagis esset mortuus,
Detrahta pelle sibi fecerunt tympana.
Rogati mox a quodam, delicio suo,
Quidnam fecissent, hoc locuti sunt modo:
Putabas se post mortem securum fore, 10
Ecce alia plage congeruntur mortuo.

EXPLICIT LIB. III.

ganti imesi, pro circumducere ad quæstus faciendos. Sic fab. 1. lib. 1. male, ait, dixisti mihi, pro maledixisti mihi. Alii volunt esse circumducere quæstus, pro quæstus gratia: ellipsi Græcissime. Gronovius pater præfert circumcatu ducere, id est, oppida, fora, conciliabula.

5. *Asinum*) Solemnem ad talia eorum ministrium atque bajulum. Apul. Metam. l. ix. Ad istum modum vitato dupliti periculo, die sequenti rursus divinis exuviis ornatus, cum crotalis, & cymbalis circumforaneum mendicabulum producor ad viam.

7. *Tympana*) Quibus solemniter utebantur. Sic apud Schoonhovium Embl. lxx. fistulæ fiunt ex asini mortui ossibus.

8. *Delicio*) Delicium vocabant puerum, quem in amoribus habebant. Adeo enim hoc usitatum erat Græcis, ut etiam turpe esset puero, amatorem nullum reperire. Vid. C. Nepotis præfat. Apul. in Apologia.

Et Critias ma delicia, & lux alma Charine.
 Græci παίγνια vocabant. Plutar. in Anton. παιδάκια παύριον, ἢ Παιδαίος Δελίκια κελύσι.

9. *Hoc locuti sunt modo*) Sup. lib. 1. fab. 5.

Sic est locutus, partibus saltis, leo.

Item Fab. 27.

Quem stans Vulturinus super

Fertur locutus.

Et sic alibi.

10. *Securum*) Liberum ab omni labore & plagis.

11. *Plage*) Plagarum meminit Phædrus, quia hæc tympana aliquando virgula percutiebantur, aliquando manu impellebantur. Ovid. lib. 4. Metam.

Famince vocas, impulsaque tympana palmis.

Sed vide de istiusmodi tympanis Pignorium de Servis

p. 172.

Mortuo) Dativus est, pro in mortuum.

P H Æ D R I

F A B U L A R U M

L I B E R Q U A R T U S .

F A B U L A I .

M U S T E L A & M U R E S .

*J*oculare tibi videtur; & sane leve,
 Dum nihil habemus majus, calamo ludimus;
 Sed diligenter intueri has nenias.
 Quantam sub illis utilitatem reperies?
 Non semper ea sunt, quæ videntur, decipit
 Frons prima multos: rara mens intelligit,
 Quod interiore condidit cura angulo.
 Hoc ne locutus sine mercede existimer,
 Fabellam adjiciam de mustela & muribus.

Mtu

A D L I B . I V . F A B . I .

1. *Joculare*) Sic jocarî fabulis hoc vocat lib. 1.
 fab. 1.
2. *Calamo ludimus*) Scriptis jocamur.
3. *Nenias*) Fabulas respicit. Vid. lib. 3. prolog. ad
 Eutychum.
4. *Utilitatem*) Poetæ, ut ait Satyricus,
 Et jucunda simul dicunt & idonea vita.
5. *Quæ videntur*) Quæ videntur, non semper ea sunt,
 videlicet quæ videntur, sæpe meliora, sæpe deterio-
 ra, quam primo intuitu comparent.
6. *Frons prima*) Prima species multos fallit. Idem
 Romanus Satyricus sat. 2.
Fronti nulla fides.
7. *Rara mens*) Non obvia uniuscujusque mens, sed pro-
 vida & perspicax, qualis esse solet rara.
8. *Quod interiore*) Quod auctoris industria occultat;
 vit, & quasi involvit fabularum involueris.
9. *Sine mercede*) Ne videar frustra & gratis dixisse,
 non intelligi a quovis, quid fabulis subit eruditionis
 sapientiæque, en vobis aliquam de mustela & muri-
 bus,

Mustela quum annis & senectâ debilis 10
Mures veloces non valeret adsequi,
Involvit se farina, & obscuro loco
Abjecit negligenter. Mus, escam putans,
Adsiluit, & compressus occubuit neci:
Alter similiter, deinde periiit tertius. 15
Aliquos secutis, venit & retorridus,
Qui sæpe laqueos & muscipula effugerat,
Proculque insidias cernens hostis callidi:
Sic valeas, inquit, ut farina es, quæ jaces.

F. A. B.

bus, in qua potestis experiri vires vestras, & ostendere quid innuat.

10. *Mustela*) Sic fere orditur hanc fabulam Camerarius. Sed in fine facit mures ab ea devorari. Vid. ejus Fab. 279. Apud Faetnum *Mustela* aut *Felles* alio dolo utitur, sed frustra, caventibus sibi, ut hic retorridus iste, muribus. Vid. eum pag. 117.

Annis & senectâ debilis) Lib. 1. fab. 21. de Leone, *Defectus annis, & desertus viribus.*

11. *Adsequi*) Attingere cursu.

12. *Involvit se*) Volvit se in farina, & volutando in ea, sic obplevit exteriùs, ut tota farina videretur.

13. *Abjecit*) Scil. &c; velut rem vilem, quam & idcirco abjectam appellamus.

14. *Compressus*) Oppressus. Al. *Compressus.*

Occubuit neci) Sic *occumbere morti* est apud Virg. 2. Æn.

16. *Retorridus*) *Retorridus* idem est, quod *recoltus*, id est, exercitatus, & multarum rerum usu peritus.

19. *Sic valeas*) Formula, qua ostendit se non habere fidem jacenti. Sic mus ille apud Æsopum ad fellem, se mortuam simulantem: *Huius tu, esse sacrum fieres, non te adibo.* Est itaque, *Valeas*, velut intelligo te farinam non esse. Antonius apud Sueton. ad Augustum: *Ita valeas mihi tu, hanc epistolam cum legeris, non inieris &c.*

Quæ jaces) Respicit superius *abjecit se*, quasi diceret: Simulas te jacere immobilem, farinæ instar: verum si accederem propius, fieres animata, mobilisque, meque attriperes.

A D

F A B. II.

VULPIS & UVA.

*F*ame coacta Vulpis alta in vinea
 Uram adpetebat summis saliens viribus:
 Quam tangere ut non potuit, discedens ait:
 Nondum matura est, nolo acerbam sumere.
 Qui facere quæ non possunt, verbis elevant, &
 Adscribere hoc debebunt exemplum sibi.

AD FAB. II.

1. *Fame coacta vulpis*) Vidè Faernum hexametris hanc fabulam complexum, pag. 37. & Camerat. fab. 159.

Alta) Ad perticas ligata & erecta.

2. *Summis*) Quantis poterat. *Totis viribus* est lib. 1. fab. 11.

3. *Ut non potuit*) Postquam non potuit.

4. *Acerbam*) Immaturam, nondum percoctam. Contrarium est *matis*. Virg. Ecl. 1.

Sunt vobis mælia poma.

5. *Elevant*) Levia & vilia esse dicunt, contemnunt.

6. *Adscribere*) Applicare, attribuere sibi: Sibi dictum putent. Sic lib. 1. fab. 7.

Exemplum) Fabulam, narrationem. Sic enim alibi.

F A B. III.

EQUUS & APER.

*E*quus sedare solitus quo fuerat sitim,
 Dum sese Aper volutas, turbavit vadum.
Hinc

AD FAB. III.

1. *Quo*) Refertur ad sequens *vadum*, pro *in quo*, ommissa præpositione. Ordo est: *Aper turbavit vadum, equus fuerat solitus sedare sitim quo, dum volutas sese.*

2. *Voluntas*) Percus de luto, in quo volutabatur &c. Camerat. fab. 317.

Vadum) Vadum aqua, quæ potest vadari.

Hinc orta lis est: sonipes iratus fero,
 Auxilium petiit hominis, quem dorso levans
 Rediit ad hostem. Jactis hunc telis eques 5
 Postquam interfecit, sic locutus traditur:
 Lator tulisse auxilium me precibus tuis:
 Nam prædam cepi, & didici quam sis utilis.
 Atque ita coegit frenos irritum pati.
 Tum mæstus ille: Parvæ vindictam rxi 10
 Dum quæro demens, servitutem repperi.
 Hæc iracundos admonebit fabula,
 Impune potius ladi, quam dedi alteri.

F A B.

3. *Sonipes*) Sic equus passim apud Poetas. Virgil.
 lib. 14. *Ancid.*

Stat sonipes, & frana ferox spumantia mandit.
 Statius lib. 9.

Turbatus sonipes.

& sæpe alibi apud eundem. Sed vix intelligo, quomodo huic loco possit convenire, cum pateat esse sermonem de equo nondum soleis ferreis munito, unde pedes sonum solent edere, quales sunt, qui nondum jugum sunt passi. Expendant doctiores.

Fero) Adjective hic pro *apto* usurpatur. Sic lib. 1. fab. 12. de *Cervo*. Quem locum adi.

4. *Levans*) Tollens e terra, dum in se recipit sesforem.

5. *Hanc*) Nempe *aprum*.

Eques) Homo, qui sic fiebat eques. Non capio quid velit Gadius sic disponens hunc locum:

Petit auxilium hominis, quem dorso levans redit

Ad hostem latus; jactis hunc telis eques &c.

7. *Precibus tuis*) Tibi precanti, & auxilium meum petenti.

11. *Servitutem repperi*) Incidi in servitutem. Horat.
 Epist. lib. 1. 10. de *Equo* & *Cervo*:

Cervus equum pugna melior communibus herbis

Pellebat, donec minor in certamine longo

Imploravit opes hominis, frenumque recepit.

Sed postquam victor visenti discessit ab hoste,

Non equitem dorso, non frenum depulit ore.

13. *Potius ladi*) *Potius*, id est, melius esse, *ladi* *impune*. hoc est nulla sequente pœna lationem eam, quam vindicandi causa in alterius potestatem venire.

Ladi, quam dedi) Πρῶτον μὲν & ὑπεράλλοις elegans.

A D

F A B. IV.

P O E T A.

*P*lus esse in uno saepe, quam in turba boni,
 Narratione posteris tradam brevi.
 Quidam decedens tres reliquit filias,
 Unam formosam, & oculis venantem viros;
 At alteram lanificam, frugi & rusticam; 9

De-

AD FAB. IV.

1. *In uno*) Homine. Vide Justin. 5. 4. 12. C. Nep. 2. 5. 3. & 15. 10. 4. & ibi Interpretes. Cic. pro Leg. Manil. cap. 11. 12. His adde Mich. Piccart. Dec. 3. cap. 7. & Dominicum Baudium in Trochaicis sic canentem;

*Sape nam majora facta prestat unus viri
 Pectus acce, quam phalanges conglobata militum.*

Turba) Hominum multitudine.

2. *Posteris*) Immortalitatem speravit suis scriptis Phædrus, ut non modo ex his verbis colligi potest, sed & aliunde intelligitur. Supra Prol. lib. 3.

Habebunt certe, quo se oblectent posteris.

Prol. lib. 5.

Longaque dignum judicatis memoria.

Infra lib. 5. fab. 5.

*Particulo, chartis nomen villorum meis,
 Latinis dum manebit pretium literis.*

Sed hoc illi commune est cum antiquissimis etiam Poetis, Ennio, Nævio, Horatio, Ovidio, & aliis, quos referre mora est.

Tradam) Docebo. Proprie dicitur de Scriptoribus.

3. *Decedens*) Proprie dicitur de mortuis lege naturali. Nepos Attic. 2. *Pater mature decessit.*

4. *Oculis venantem viros*) Venari dicitur mulier, quæ captat & vulnerat oculis. Ovid.

Oculis venatur amorem,

Plautus dixit, *Oculis venaturam facere*: Talem dixit Apul. Apol. *Juvenum circumspeltatricem*. Seneca Declam. 6. *puellari lenocinio oculos circumdare*. Prudentius, *vagari oculis*. D. Ambros. de Virg. 3. *Ludere oculis, rotare cervicem*. E Græcis Lucianus. *ἐπιβαλλεὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν ἀφροδίτου*.

5. *Lanificam*) Lana deditam, infra.

Frugi) Antiquus nominativus hujus vocis est *frux*. Vid. de ea Sanctii Minerv. lib. 4. de Ellipsi, & ibi doctissimum Perizonium.

6. De-

Devotam vino tertiam, & turpissimam.
 Harum autem matrem fecit heredem senex,
 Sub conditione, totam ne fortunam tribus
 Aequaliter distribuat: sed tali modo,
 Ne data possideant aut fruantur; tum simul 10
 Habere res desierint, quas acceperint,
 Centena matri conferant sestertia.
 Athenas rumor implet; mater sedula
 Jurisperitos consulit: nemo expedit
 Quo pacto non possideant, quod fuerit datum, 15
 Fructumve capiant; deinde, quæ tulerint nihil,
 Quanam ratione conferant pecuniam.
 Postquam consumpta est temporis longi mora,
 Nec testamenti potuit sensus colligi,
 Fidem advocavit, jure neglecto, parens: 20
 Seponit Machæ vestem, mundum muliebrem,
 La-

6. *Devotam*) Deditam, ut paulo post *Lana deditam*.

8. *Sub conditione*) Hac lege, hac limitatione.

Fortunam) Rem familiarem, bona hereditaria. Magis usu receptum est hoc sensu in plurali numero dicere *fortunas*.

10. *Aut fruantur*) Aut iis fruantur. Casus enim hic est diversus, nisi antique sumas, *frui data*, ut apud Ciceronem, *Mea bona neantur*.

12. *Centena*) Hoc est centum singulæ: duos mille & quingentos coronatos. Vide Gron. de Sestertiis.

13. *Athenas rumor implet*) Per totam urbem rumor spargitur tale testamentum esse compositum.

14. *Consulit*) Proprie de peritis juris, unde & *consulti* nominantur.

Expedit) Explicat, exponit rem.

16. *Fructumve capiant*) Repetenda est negatio ex superiore versu.

Tulerint) Nihil acceperint.

19. *Colligi*) Percipi, intelligi, expediti.

20. *Fidem advocavit*) Eloganter & proprie. Advocantur enim, a quibus jus exquiritur. Caterum quia qui suggerere jus debuerant, non poterant id explicare, ideo hic *fidem* advocat. Intelligit autem *fidem* bonam, ex qua testamento studet satisfacere, quando ex jure non potest.

21. *Vestem, mundum muliebrem*) Conjunxit & Terent. Heaut. 4. 4. *Aurum, atque vestem*. Nam aurum ibi est, quod hic *mundus muliebris*.

Lavationem argenteam, eunuchos glabros:
Lanificæ agellos, pecora, villam, operarios,
Boves, jumenta, & instrumentum rusticum:
Potrici, plenam antiquis apothecam cadis, 25
Domum politam, & delicatos hortulos.
Sic destinata dare cum vellet singulis,
Et adprobaret populus, qui illas noverat,
Æsopus media subito in turba constitit:
O si maneret condito sensus patri, 30
Quam graviter ferret, quod voluntatem suam
Interpretari non potuissent Attici?
Rogatus deinde, solvit errorem omnium.

Do-

22. *Lavationem*) Vas ingens lotioni destinatum.
Glabros) Leves, imberbes, depiles propter ætatem,
 natura differentes ab Eunuchis.
 24. *Jumenta*) Equos intelligit, atque sic a bovis
 distinguit. Nepos Eumene, cap. 5. *Ut jumenta aque ni-*
tida ex castello educeret.
 25. *Potrici*) Ter. Andr. 1. 4. *compotricem dixit.*
Apothecam) Cellam, ubi disponebant & custodie-
 bant cados.
Cadis) *Cadus* est vas vinarium ingens, capiens vini
 libras centum. Addit *antiquis*, quia tales pretiosiores.
 26. *Politam*) Perfectam absolutamque omni ratione.
Delicatos) *Venuscos*, ut mox: *Martialis:*

Raris blibiorbeca delicati.

Rus enim istic est hortus.

Hortulos) Vid. Demster. ad Rosin. lib. 1. cap. 11. Lips.
 de Constantia lib. 2. cap. 1. 2. 3. & Antiq. Lecton. lib. 3.
 30. *O si maneret*) Subintellige, constitit, & sic locu-
 tus est. Si posset conditus sepultusque nunc videre,
 quam male vos intelligatis suam voluntatem. Notan-
 dum, veteres, quia dubitabant, an sensus rerum hu-
 manarum ad defunctos pertingeret, creberrime his
 usos esse & similibus formulis, *Si quis manium sensus*
est: si quis in morte sensus est: si quis etiam inferis sensus:
si quis defuncti sensus est: si quid inferi sentiunt: si quis
post funera sensus: si quid habet sensus umbra: si manes
post fata aliquid sentiunt. Propert. l. 4.

Nigras si quid sapias inter arenas.

Nemesian. Ecl. 1.

Si sentire datur post fata quietis.

31. *Voluntatem suam*) Testamentum: est enim volun-
 tas ultima.

33. *Solvit*) Eleganter, quia eo tenebantur, velut
 vincti: quod apparet sup. vers. 14. *Nemo expedit.*

35. Vi-

Domum & ornamenta, cum venustis hortulis,
 Et vina vetera date lanifica rustica: 35
 Vestem, uniones, pedisequos, & cætera
 Illi adsignate, vitam quæ luxu trahit:
 Agros, villas, & pecora cum pastoribus
 Donate machæ. Nulla poterit perpeti,
 Ut moribus quid teneat alienum suis. 40
 Deformis cultum vendet, ut vinum paret;
 Agros abjiciet macha, ut ornatum paret:
 At illa gaudens pecore, & lanæ dedita,
 Quacumque summa tradet luxuriæ domum.
 Sic nulla possidebit quod fuerit datum, 45
 Et dictam matri conferent pecuniam,

Ex

35. *Vina vetera*) Plenam antiquis apothecam cadis.

37. *Vestem, uniones*) Supra vers. 21. *vestem, mundum muliebrem.*

Pedisequos) Omnino sic scribendum est, ut versus stet, non *pedissequos.*

38. *Luxu*) Luxus, qui alias latius patet, hic stricte accipitur pro ebrietate seu temulentia. Significat ergo, quæ tam luxuriose vivit, ut in convivia & comotationes multos sumtus impendat & profundat.

Trahit) Velut reluctantem & invitam, quando vita ebriosorum morti similior est quam vita.

39. *Perpeti*) Ferre, sustinere, pati. Terent. Heaut. 4. 4.

Non possum pari,

Quin tibi caput demulceam.

40. *Moribus*) Non regi hunc ablativum ab *alienis*, sed a subintellecta præpositione *a* docet Vossius de Construction. cap. 14.

Teneat) Retineat quid, quod non conveniat cum moribus suis.

42. *Abjiciet*) Vili pretio vendet. Quod Belgice exprimimus, *Voor een leuc en een zeur verkoopen.* Plaut. Mostell. 3. 3.

Numquam adepol me scio

Vidisse usquam abjectas ades, nisi modo hæc.

Quod recte exponit Lambinus, vili pretio venditas, & pro nihilo traditas. Sic Seneca *abjicere beneficium* pro cum contemtu & fastidio dare, lib. 1. de benef. cap. 1. Nec aliter Terentius.

Paret) Comparet sibi pecunia, emat. Sic Terent. Heaut. 4. 4. *Aurum atque vestem qui comparet.*

44. *Quacumque summa*) Vilissimo etiam pretio.

46. *Dictam*) Præscriptam, constitutam. Sic *dotem dicere* apud Terent. Heaut. 5. 1.

45. FN-

*Ex pretio rerum, quas vendiderint singule.
Ita quod multorum fugit imprudentiam,
Unius hominis reperit solertia.*

48. *Fugit*) Fugisse nos dicitur id, quod ignoramus, aut cujus obliti sumus.

49. *Solertia*) Unus homo solers reperit id, quod multi, aut, ut initio dixit, *turba*, reperire, id est, exponere non potuerunt. Confirmat enim his verbis id, quod ante dixerat,

Plur esse in uno sape, quam in turba, boni.

F A B. V.

PUGNA MURIUM & MUSTELARUM.

*Quum victi Mures Mustelarum exercitu,
(Historia quorum in tabernis pingitur)
Fugerent, & artos circum trepidarent cava;
Ægre recepti, tamen evaserunt necem.
Duces eorum, qui capitis cornua
Suis ligarant, ut conspicuum in praelio*

Ha-

AD FAB. V.

2. *Historia*) Ita legi vult Gadius, neglecta elisione in secunda voce, & se aliis poetæ nostri exemplis tuc-tur. Heinsius, ne quid versui desit,

Historia quorum & in tabernis pingitur
Tabernis) Taberna hoc loco intelliguntur omnes, quæ sunt popularis usus.

Pingitur) Ex consuetudine.

3. *Artos*) Circa angustos introitus cubilium suorum tumultuarentur, dum quisque primus cupit erumpere.

Circum trepidarent) *Circum* post, onitur hic casui suo, quod poetis familiare. Virg. t. *Aneid.*

Errabant aëti fati maria omnia circum.

Trepidarent) Non est *expavescerent*, aut *paverent*, sed, per sollicitudinem festinarent intrare. Quæ significatione usurpatur quoque apud Terent. Hec. *Trepidari festio*; & apud Virg. lib. 4. *Aneid.*

Dum trepidam ala.

Et sic alibi.

Cava) Vel *cava*, quæ murium domicilia.

4. *Recepti*) Scil. *cavis*. Usurpatur hæc vox de loco tuto, unde quoque *receptaculorum* nomen.

6. *Ligarant*) pro *alligarant*, aut *ligarant* in capitis.

*Habere signum, quod sequerentur milites,
 Hætere in portis, sumique capti ab hostibus;
 Quos immolatos victor avidis dentibus
 Capax alvi merse tartareo specu.* 10

*Quemcumque populum tristis eventus premis,
 Periclitatur magnitudo principum,
 Minuta plebes facili præsidio latet.*

7. *Signum*) Notam, qua duces a gregariis discernentur.

8. *Hætere*) Obhætere, ob amplitudinem cornuum.

9. *Immolatos*) Mactatos, per Catachresin. Nam *immolandi* verbum ad sacrificia proprie pertinet. Fab. hujus lib. 23.

Ubi immolatur, exta præusto Deum.

10. *Mersit*) Devoravit. Grandis & poetica locutio.

12. *Periclitatur*) Periclitari solent principes propter suam magnitudinem. Similis fere sententia fuit supra lib. 2. fab. 7.

Tuta est hominum tenuitas,

Magna periculo sunt opes obnoxia.

Contraria tamen huic præsentis est lib. 1. fab. 30.

Humiles laborant, ubi potentes diffident.

Quin & ita Horat. in Epist.

Quicquid delirant Reges, plebuntur Achivi.

13. *Plebes*) Plebs. Occurrit hæc vox apud optimos Scriptores: sed dicitur & *plebis*, eodem nempe modo, ut *vulpes* & *vulpis*, *grues* & *gruis*.

Facili) Quia facile præsidium aliquod invenit.

Lates) Tuta est, libera a periculo, quod principibus imminet.

F A B. VI.

P O E T A.

TU qui nasute scripta destringis mea,

Es

A D F A B. VI.

1. *Tu qui*) Poeta hic alloquitur harum fabularum censores. Ordo est, *O nasute, qui* &c. Nisi forte *nasute* sit adverbium. *Nasutus* est, qui sagacius aliis se putat hominum errores vitioque odorari. Talem & nos Belgæ vocamus *neufvuy*. Martialis lib. XIIII. ad Lectorem:

Nasutus sis usque licet, sis denique nasus,

Quantum valuerit ferre rogatus Atlas;

Et possis ipsam tu deridere Latinum,

Non potes in nugas dicere plura meas.

Destringis) Carpis. Sic sup. lib. 1. fab. 29.

Gra.

*Et hoc jocosum legere fastidis genus,
Parva libellum sustine patientia,
Severitatem frontis dum placo tuæ,
Et in cothurnis prodit Æsopus novis.*

¶ *Utinam nec unquam Pelii nemoris jugo
Pinus bipenni concidisset Thessala:
Nec ad professa mortis audacem viam
Fabricasset Argus opere Palladio ratem,*

In-

Gravi destringunt alias contumelia.

2. *Jocosum*) Vid. sup. prol. lib. 1.

3. *Sustine*) Tene, non abjice statim fastidio quodam tam minutæ scriptiois.

4. *Severitatem*) Illam morositatem tuam, qua fit ut obducta fronte hos versus inspicias.

5. *Et in cothurnis*) Exspecta, ait, nec abjice libellum, donec te placem, & Æsopus prodeat in cothurnis, id est donec novo, & tragœdiæ convenienti sermone utentem eum audias; id quod vocat *novum*, quia inusitatum Æsopo fabulisque ejus. *Cothurnus* autem erat calcamenti genus, quo actores Tragœdiarum utebantur. Atque hinc pro sublimiori dicendi genere usurpatur. Ovid. 2. Trist.

Et dedimus tragicis scriptum regale cothurnis,

Quæque gravis debet verba cothurnus habet.

6. *Utinam nec unquam*) Nec hic idem ac non, ut sæpe apud Virgil. Simulat autem poeta se scripturum tragœdiam, & joco hoc velut exordium facit, quomodo Ennius in translatione Euripidis Medæ. Vid. hic Cicet. lib. de Fat. 15. Auct. ad Herenn. 11. 12. Donat. ad Phormion. 1. 3. 3.

Pelii nemoris) Silvæ, quæ erat in Pelione monte Thessaliæ incumbente in sinum Pelasgicum.

7. *Pinus*) Quæ in Pelione reperitur frequens. Est nomen arboris; sed per Synecd. est hic singularis pro plurali.

8. *Professa*) Certæ, indubitæ. Horat. Od. 3.

Audax omnia perpeti

Gens humana vult per vitium nefas.

9. *Fabricasset*) C. Germanicus Cæsar de aureo Irculo.

Neque per dubios avidissima ventos

Spei procul amotas fabricata nave petebat.

Argus) Navis illius artifex, qua vectus est Jason in Colchidem, ad vellus aureum reportandum.

Opere Palladio) Palladis consilio & arte, vel etiam opera. Fingitur enim ipsa dejecisse arbores ad eam necessarias.

Inhospitales prima quæ Ponti sinus 10
Patescit, in perniciem Graium & Barbarum.
Namque & superbi luget Ætæ domus,
Et regna Pelia scelere Medæe jacent,
Quæ sarum ingenium variis involvens modis,
Illic per artus fratris explicuit fugam, 15
Hic eade Patris Peliadum infecit manus.
Quid tibi videtur? Hoc quoque insulsum est,
ais,
Falsoque dictum; longe quia vetustior

Ægea

10. *Inhospitales*) Proprie. Nam olim *Axenus* appellabatur. Ovidius de eo in *Tristibus*:

Dicitur ab antiquis Axenus ille fuit.

Deinde *Euxinus* est dictus, ominis boni causa, id est, hospitalis. Vide porro de ponti etymo *Minervam Sancti*, & ibi doctissimas notas *Jac. Perizonii* p. 629.

11. *Barbarum*) Barbarorum, qui in *Colchide* habitabant.

12. *Superbi*) Magni, potentis. Sumitur enim hic in bonam partem.

Luget) Propter hanc expeditionem. Ætas enim amiserat aureum vellus, filiam *Medeam*, & filium *Abfyrtum*.

Ætæ) Patris *Medæe*.

13. *Pelia*) Quia *Pelias* a *Medea* occisus, de quo vid. *Ovid. Metam. lib. 7.*

Jacent) *Everfa* scil. nam multa mala in domum patriam intulit *Medea*, cum relicta patria *Jafonem* sequeretur; de quo videndi poetæ.

14. *Involvens*) *Occulens*, regens.

15. *Fratris*) *Abfyrti*. Vid. *Ovid. Trist. lib. 3. Eleg. 9.*

Explicuit) Respectu ad oppositum *involvens*. Cum enim *Medea* fugeret, insequeretur eam cum *Jafone* pater *Ætas*. Imminente ergo & jam capturo membra dissecti fratris objecit per partes, ut dum singula colligit, ipsa interea tempus haberet elabendi. Atque hoc est, *explicare fugam per artus fratris*.

16. *Infecit*) Dum persuadet ipsis, reddituras ita eum juvenem. Vid. *Ovid. Metam. Ordo est: Infecit manus Peliadum eade patris*.

17. *Hoc quoque*) Respicit eos, qui *Euripidem*, ejusque imitatore[m] *Ennium*, ob exordium *tragædiæ*, quæ *Medea* dicitur, carpebant.

18. *Longe quia vetustior*) *Lemniorum* in *Thraciam* expeditionem describit *Valet. Flaccus lib. 2. vers. 108.*
 Vid.

Ægea Minos classe perdomuit freta,
Iustoque vindicavit exemplo impetum. 20
Quid ergo possum facere tibi, lector Cato,
Sic nec fabellæ te juvant, nec fabulæ?
Noli molestus esse omnino literis,
Majorem exhibeant ne tibi molestiam.
Hoc illis dictum est, s; qui stulti nau-
seant, 25
 Et,

Vid. Plin. lib. 7. cap. 56. Stat. Theb. lib. 5. Voss. ad Cæ-
tull. p. 162.

19. *Ægea*) Mare Ægeum.

Minos) Ante illa tempora Minos Rex Cretæ classe
transiit mare Ægeum.

20. *Vindicavit*) Facto recti exempli vindicavit vim &
injuriam sibi factam in Androgeo filio.

Exemplo) Supplicio, pœna. Terent. Eun. 5. 5. 4.

Qua futura exempla dicunt in eum indigna?

Impetum) Incursum piratarum. Alii accipiunt de in-
juria, per eadem Androgei filii Minoi ab Atheniensibus
illata. Vid. Interpretes, & in iis Heinsium in di-
versa abeuntem.

21. *Cato*) Proverbialiter de eo, qui morositate inge-
nii omnia carpit, quasi diceret, o lector, Catoni si-
milis!

22. *Fabellæ*) Nec minora scripta, qualia fabulæ Æ-
sopix, nec majora, qualia Tragediæ, seu Tragica
argumenta, quorum specimen nunc proposui.

23. *Noli molestus esse*) Minatur adversariis, si sibi scri-
benti molesti fiat, more poetarum.

25. *Hoc illis dictum est*) Sic lib. 1. fab. 7. lib. 1. fab. 22.
10.

Hoc in se dictum debent illi agnoscere.

Lib. 4. fab. 22.

Hoc scriptum est tibi.

Lib. 5. fab. 22. eodem sensu,

Illis assignari debet hæc narratio.

Lib. 3. fab. 12.

Hoc illis narro.

Lib. 4. 19. 18.

Tibi dico, avarè.

Lib. 5. 9. 5.

Qui doctiorem emendat, sibi dici putet.

Si qui stulti nausent) Si qui sint, quos hæc non
juvant,

Et, ut putentur sapere, calum vituperant.

26. *Calum vituperant*) Deo ipsi faciunt convicium, & imprudentiæ ipsum accusant. Proverbialis figura de iis, qui præ nimia sapientia, vel stultitia potius, pulcherrima etiam & absolutissima taxare instituant. Græcis usitatam fuisse patet ex Suida & Zenodoto.

F A B. VII.

VIPERA & LIMA.

Mordaciorum qui improbo dente adpetit, Hoc argumento se describi sentiat.

¶ *In officinam Fabri venit vipera. Hæc quum tentaret, si qua res esset cibi, Limam momordit: illa contra consumax, Quid me, inquit, stulta dente captas ledere,* ¶
Omne

A D F A B. VII.

1. *Improbo*) Σπρω, violento, audaci, temerario, plus conanti quam decet.

2. *Hoc argumento*) Hac narratione, hac fabula. Cicero de invent. Rhetor. lib. 19. *Argumentum est fida res, qua tamen fieri potuit.* Vide Græv. in Cic. Orat. T. 1. part. 2. p. 276.

4. *Tentaret*) Quæreret, circumspiceret. *Si qua res esset tibi*) Si quid esset, quod in cibum posset utile esse: si cibus quis esset. Sic *res voluptatum* pro voluptatibus dixit Plaut. Amphit. Græca locutio est, ut jam supra ostendimus. Vid. lib. 1. fab. 1. & fab. 8. & 13. & exemplis illic allatis, si lubet, adde hæc. Virgil. lib. 8. *Æneid. Caci mens effera* dixit, pro *Cace effera*. Idem *Ecl. 4. decus avi* pro *avo decore*. Alibi & *ferri rigor* pro *ferro: robur aratri* pro *aratro*. Lucretius quoque *robur saxi* pro *saxo: rigor auri* pro *auro*. Statius etiam lib. 10. *gloria Nisi* pro *Niso gloriose*. His adde Oppiani *ἔργον ἔργου* pro *ἔργου*, & *ἔργα ἐπίσταν*, pro *ὀπίσταν*.

5. *Consumax*) Non cedens, non admittens morsum. Dicitur & de eo, qui mandatis inobediens est.

6. *Stulta*) Vocativus est, & ad viperam refertur: ut supra lib. 2. *Stulte, inquit, erras.* Et lib. 1. *At ille stultus.*

Dente) Dentibus tuis. Synec. Speciei.

Captas) Tentas, quæris, conaris.

Omne adsuere ferrum quæ corrodere?

7. *Adsuere*) Quadrifyllabum: ut jam pluries vidimus. Non multum abluat responsum Rubi ad Vulpem apud Æsopum.

F A B. VIII.

VULPIS & HIRCUS.

*H*omo in periculum simul ac venit, callidus
Reperire effugium alterius querit malo.

¶ *Quum decidisset Vulpis in puteum inscia,*
Et aliove clauderetur margine,
Devenit Hircus sitiens in eundem locum: ¶
Simul rogavit, esset an dulcis liquor,
Et copiosus? Illa fraudem moliens:
Descende, amice, tanta bonitas est aquæ,
Voluptas ut satiari non possit mea.
Immisit se barbatus; tum Vulpecula 10
Evasis puteo, nixa celsis cornibus: *Hirc-*

A D FAB. VIII.

2. *Alterius*) Periculo alterius querit opem, nec curat, licet ferentem eam opem sibi videat in malum incidere.

3. *Quum decidisset*) Paulo aliter Camerarius, quem vide fabula 4.

4. *Clauderetur*) Cohiberetur propter altitudinem, quominus posset egredi.

Margine) Quod ripa in flumine, id *margo* in puteo.

5. *Sitiens*) Siti compulsus. Sic enim lib. 1. fab. 1.

6. *Liquor*) Aqua puteo contenta. Sic lib. 1. fab. 1.

A te decurrit ad meos haustus liquor.

7. *Molens*) Intenta in fraudem, querens fallere.

8. *Descende*) Subintellige, *inquis.*

Amice) Sic lib. 3. fab. 7. *Lupus ad Canem: Unde hoc, amice?*

10. *Barbatus*) Eleganter animalibus ab ea parte corporis, qua maxime cognoscuntur, nomen imponitur; quod Phædro familiare. Sic *auritus* pro asino, *bidentis* pro ove, *laniger* pro agno. Vid. Gud., & Buchner. de commutata ratione dicendi p. 77. & quæ annotavimus lib. 1. fab. 1.

11. *Nixa*) *Nixa* hirci cornibus. *Nixa* est pro innixa.

Hircumque clauso liquit hærentem vado.

12. *(clauso)* Propter clausum vadum egredi non valentem.

Vado) Fundo putei. Alioqui hæc vox dicitur de omni illa aqua, quæ potest vadari. Unde proverbium, *Res est in vado*, id est, salva. Terent. Andr. 5. 2. 4.

F A B. IX.

DE VITIIS HOMINUM.

*P*eras imposuit Jupiter nobis duas;
Propriis repletam vitiis post tergum dedit,
Alienis ante pectus suspendit gravem.

*Hac re videre nostra mala non possumus:
Alii simul delinquunt, censores sumus.*

A D F A B. IX.

1. *Peras)* Pera est sacculus ex aluta e collo ad lumbos pendens.

3. *Gravem)* Gravatum, vel, ut ante, repletam.

4. *Hac re)* Hac ex re, sicut dicimus quare, pro qua ex re.

Nostra mala) Propria vitia, ut ante.

5. *Simul)* Simulac alii peccant.

Censores) Vitiis reprehensores.

F A B. X.

FUR ARAM COMPILANS.

*L*ucernam fur accendit ex ara Jovis,
Ipsamque compilavit ad lumen suam;
Onustus qui sacrilegio quum discederet,

A D F A B. X.

1. *Fur)* Fur quidam, uti solet de ignotis.

Ara) In ara perpetuus ignis. Sic lib. 1. fab. 28.

Vulpes ab ara rapuit ardentem facem,

2. *Ipsamque)* Jovem, pro ipsius fano.

Compilavit) Exspoliavit. Apul. Apol. dixit, *compilare domum alicujus.*

Suam) Proprium ipsius Jovis, quod ab eo fur acceperat.

3. *Sacrilegio)* Sacrilegium est sacrarum rerum ablatio

Repente vocem sancta misit religio:
Malorum quamvis ista fuerint munera,
Mihique invisâ, ut non offendar subripi,
Tamen, sceleste, spiritu culpam lues,
Olim quum adscriptus veneris pœna diis.
Sed ne ignis noster facinori præluceat,
Per quem verendos excolis pietas deos,
Veto esse tale luminis commercium.
Ita hodie nec lucernam de flamma Deum,
Nec de lucerna fas est accendi sacrum.

¶ Quot res contineat hoc argumentum uel-
 les,

Nota

4. *Religio*) Deus. Sic fere Virg. lib. 3. *Aneid.*
Namque omnem cursum mihi prospera dixit
Religio.

Supra lib. 1. fab. 27.

Pœnas ut sancta religioni penderet.

Vocem mittere pro loqui est etiam apud Ciceronem.

5. *Istâ*) Quæ tu abstulisti nunc furto.

Munera) Donatia, quæ vulgo dari diis, & in tem-
 plis eorum suspendi solebant.

6. *Mihique invisâ*) Et adeo mihi invisâ & ingrata;
 ut nihil me moveat illa a te subripi.

7. *Spiritu*) Sic *luere capite*. Curt. *Luere sanguine*, Vell.
luere morte, Cicero.

Lues) Peribis, seu morte lues.

8. *Olim*) Hæc vocula de tempore præterito & fu-
 turo dicitur.

Adscriptus) Scriptus a fatiis, definitus.

9. *Præluceat*) Tibi male agenti præluceat.

11. *Commercium*) Usam. Vult, venisse Deum, ac-
 cendi in posterum lumen de igne sacro, sicut fur fe-
 cerat, & contra, de lumine ignem sacrum.

12. *Ita hodie*) Patet hinc antiquitus morem fuisse;
 ut ignis ad sacra non accenderetur ex igne profano;
 sicut nec contra ignis profanus ex sacro. Sumit
 quippe Phædrus *lucernam* pro vulgari igne & non sa-
 cro.

Flamma) Igne altaris.

13. *Sacrum*) Sacrificium, victimam. Scil. non ex cu-
 lina, sed ex cælo petebant ignem, quo in hoc nego-
 tio utebantur.

14. *Argumentum*) Fabula, Sic supra fab. 7.

F 5

15. Nota

Non explicabit alius, quam qui reperit. 15
Significat primo, scire, quos ipse alueris,
Tibi inveniri maxime contrarios.
Secundo ostendit, scelera non ira Deum,
Fatorum dicto sed puniri tempore.
Novissime interdicit, ne cum malefico 20
Usura bonus consociet ullius rei.

15. *Non explicabit*) Non necesse erit ut explicet alius, quia ipse, qui excogitavi, nunc facturus sum.
Qui reperit) Se ipsum intelligit. Unde discimus primum fabulæ hujus auctorem esse Phædrum.

16. *Significat*) Nempe hoc argumentum.

Quos ipse) Illos nempe, quos alueris.

Alueris) Foveris, ad honores promoveris.

17. *Inveniri*) Eleganter dicitur in respectu ad inopinatum eventum. Quomodo Belgæ: *Ik bevinde dit anders.* Sic Terent. Eun. 5. 9.

Scis Pamphillam meam inventam civem?

Contrarios) Adversarios, hostes.

19. *Dicto*) Constituto. Sic infra: *Rediit hora dicta.* Ter. And. *Hic nuptiis dictus est dies.*

20. *Novissime*) Postremo, respicit enim primo & secundo, quod præcessit.

Interdicit) Nobis, vel bono: sequitur enim mox bonum. Absolute sic usurpatur. Ter. Hec. 4. 1. 48.

Interdico, ne extulisse extra ades puerum usquam velis.

21. *Consociet*) commercium habeat cum malefico,

F A B. XI.

MALAS ESSE

DIVITIAS.

Opes invisæ merito sunt forti viro,
Quia dives arca veram laudem intercipit. Cæ

A D F A B. XI.

Malas esse divitias) Vid. ad hoc lemma Praschium.

1. *Opes invisæ*) Vide Meursium, Freinshemium, Schefferum, Praschium, Gudium,

2. *Dives arca*) Summa opes.

*Cælo receptus propter virtutem Hercules,
 Quum gratulantes persalutasset Deos,
 Veniente Pluto, qui fortunæ est filius,
 Avertit oculos. Causam quaesivit Pater.
 Odi, inquit, illum, quia malis amicus est,*

Si-

3. *Cælo receptus*) In cælum, figurata locutio. Sic Virg.
Is clamor cælo.

pro ad cælum. Extat hæc fabula etiam apud Æso-
 pum, fab. 194.

Propter virtutem) Bella & labores in iis exantlati
 viam ad cælum adstrepunt. Gloria enim laboris est
 filia. Seneca in Purense,

Non est ad astra mollis e terris via.

Lib. 4. Anthol. cap. 8. Epigr. 5.

Δέρκεο μορμόροχθε πύς Ηρακλεις ἀγύνας,

Οὐς τλάς, ἀθανάτων οἶκον Ὀλυμπον ἔβης.

Ipse Hercules quoque de se Epigr. 7. post enumera-
 tos suos labores,

Αὐτὸς Ὀλυμπον ἔχω.

Apollo apud Virg. Æneid. ix. ad Ascanium:

Macte nova virtute puer: sic itur ad astra.

Hercules) Jovis & Alcmenæ filius, qui ob virtutem
 & gloriam gestorum creditur annumeratus esse diis.

4. *Gratulantes*) Gratulantes ipsi novos istos hono-
 res. Sed advertendum hic est, cum quis gratulari
 amico dicitur de re, quæ ei prospere evenit, non
 aliam esse ejus locutionis & syntaxeos rationem ac
 significationem, quam, pro amico & propter amicum
 gratias agere diis. Quo spectare potest & Terentia-
 num istud Heaut. 5. 1. 6.

*Ohe, jam desine Deos, uxor, gratulando obtundere,
 Tuam esse inventam gnatum.*

Ubi idem videtur esse gratulari, quod gratias agere.
 Quod si ita sit, non tam attendit Phædrus rationi,
 quam usui, qui ipsos Deos gratulantes induxit. Vid.

Jac. Perizonium ad Sanctii Mineram p. 5.

Persalutasset) Ordine omnes salutasset.

5. *Pluto*) Deo divitiarum, filio fortunæ. Dicitur
Plutus, Pluri, & Pluto, Plutonis.

6. *Avertit oculos*) Scil. a Pluto.

Causam quaesivit) Rogavit eum, cur oculos averteret.
Pater) Jupiter, qui pater deorum dicitur: aut solo
 respectu ad Herculem, cujus pater erat, ut supra di-
 ximus.

7. *Amicus est*) Active, amans malos, eosque favo-
 re prosequens.

Simulque objecto cuncta corrumpit lucro.

s. *Objecto*) Velut esca volucris objicitur; qua capiuntur.

Corrumpit) Corrumpit omnia, dum pecunias & lucrum monstrat.

FAB. XII.

LEO REGNANS.

*U*Tilius homini nihil est, quam recte loqui;
 Probanda cunctis est quidem sententia,
 Sed ad perniciem solet agi sinceritas.

*Quum se ferarum regem fecisset Leo,
 Et æquitatis vellet famam consequi,*

AD FAB. XII.

1. *Recte*) Aperte, sincere, directe, sine ambagibus; ideo enim sequitur de *sinceritate*. Oppositum hujus est *oblique loqui*, quod passim in usu est. *Recte* sic usurpavit Plaut. Amph. 111. *Recte loquere*, & alibi.

2. *Quidem*) Particula hæc vim habet adseverationis majoris.

Sententia) Hæc sententia, *Nihil esse homini utilius quam recte loqui*.

3. *Ag*) Adduci, trahi. Solet in exitium precipitari: ad perniciem devocari, ut loquitur lib. 1. fab. 20.

Sinceritas) Simplicitas & aperta veritas.

4. *Quum se*) Ex hac fabula argumentum sibi petit Illustrius. Gadius, quo probet lib. 1. fab. 5. legendum esse:

*Ego primam tollo, nominor quia Rex Leo,
 vel quod verosimilius judicat, invitis etiam membranis,
 Nominor quia Creon.*

Ferarum regem) De majestate hujus animalis non inconvenienter huic loco audi sic canentem Sannazarium in divino opere de partu Virginis lib. 1. vers. 419.

*It juxta nemorum terror, rexque ipse ferarum
 Magnanimus nitet. ire Leo: quem fusa per armos
 Convestit juba: pectoribus generosa superbis
 Majestas, non jam ut cadent, aut praelia sacrum
 Adpetat.*

5. *Famam consequi*) Vellet justum nomen ubique consequi.

*A pristina deflexit consuetudine,
Atque inter illas tenui contentus cibo,
Sancta incorrupta jura reddebat fide:*
* * * * *

6. *Deflexit*) Mutavit antiquum feritatis morem, & vivendi rationem.

7. *Inter illas*) Feras nempe, quarum Rex erat.

8. *Incorrupta*) Dabat leges fide sincera, nec patente munere illecebris.

FAB. XIII.

* * * * *

*Postquam lavare capis penitentia
Affrictione veretri linguam mulieris,
Adfinitatem traxis inde obscenitas.*

AD FAB. XIII.

1. *Lavare*) Al. *labare*, & pro penitentia, penis censio. Mutila hic omnia & lacera. Sed parva est jactura. Petrus Scriverius in Animadversionibus in Pervig. Ven. sub finem, *Examina*, inquit, *POENITENTIAM Phaedri fabulatoris*, num quid elegantius illis fabulis sceleris alicujus impostoris accesserit mangonii. Expendant eruditi.

FAB. XIV.

PROMETHEUS.

*Rogavit alter, tribadas & molles mares
Qua ratio procreasset: exposuit Senex:*

Idem

AD FAB. XIV.

1. *Alter*) Quispiam, nescio quis:

Tribadas) Vide Vossii observationes ad Catullum

P. 286.

2. *Senex*) Æsopus. Ita supra lib. 3. fab. 3. *Navis et multa senex*, & alibi:

1, 2

Idem Prometheus auctor vulgi fictilis;
 Qui simul offendit ad fortunam, frangitur;
 Natura partes, veste quas celat pudor,
 Quum separatim toto finxisset die,
 Aptare mox ut posset corporibus suis,
 Ad canam est invitatus subito a Libero;
 Ubi inrigatus multo venas nectare,
 Sero domum est reversus titubanti pede.
 Tum semisomno corde, & errore ebrio,

Ad

3. Idem) Idem ille Prometheus, de quo in præcedenti fab. etiam videtur actum fuisse.

Auctor) Hominum formator.

Vulgi) Turba hominum.

Fictilis) Ex terra, luto ficti. Hoc enim verbo sic utebantur. Apul. Apolog. Etenim quod luto fictum, vel arte incisum &c. Cicero Pisoniana, Homulus ex argilla & luto fictus. Martial. 10. 39.

Ficta Prometheus diceris esse luto.

Hyginus Fab. cxlii. Prometheus Japeti filius primus homines ex luto finxit. Ubi Jac. Gronovius emendat primos homines. Fulgent. ix. Prometheum ajunt hominem ex luto finxisse. Juvenal. sat. xiv.

Forſitan hac ſpernant Juvenes, quibus arte benigna
 E meliore luto finxit præcordia Titan.

ubi vetus Scholiastes: Prometheus filius Japeti, qui fuit unus e Titanibus. Confule etiam Cl. Perizonium ad Sancti Minervam p. 18.

4. Simul) Simulac offendit.

Fortunam) Fortuna hic velut res dura fingitur, ad quam vulgus (nam illud qui, quod ante simul est, ad vulgi, non ad Promethem est referendum) formatus ex luto, sicut testa frangitur.

5. Natura partes) Membra, quibus sexus distinguitur. Naturalia apud Justinum.

7. Corporibus suis) A se fictis.

8. Libero) Baccho, Deo vini.

9. Inrigatus multo venas nectare) Constructio est Græca. Intelligitur præpositio $\alpha\gamma\tau\omega$. Ad quem modum fere Virgilius Eclo. 6.

Inflatum hysterno venas, ut semper, Jaccho.

Nectare) Nectar est potus deorum, ut cibus ambrosia. Hic ponitur pro vino, quod Bacchaum nectar in Silvis vocat Stadius.

10. Titubanti pede) Titubantibus pedibus ex ebrietate.

11. Corde) Unde alias intellectus & consilium.

Ebrio) Errore ebrietatis.

12. Viro

*Adplicuit virginali generi masculino,
Et masculina membra adplicuit feminis.
Ita nunc libido pravo fruatur gaudio.*

12. *Virginali*) Scil. membrum, quod huc ex sequentibus trahendum. Licet quoque ita simpliciter usurpetur.

13. *Feminis*) Generi foemineo, ut ante, *generi masculino.*

14. *Ita nunc*) Inde factum est, ut nunc &c.

F A B. XV.

CAPELLÆ & HIRCI.

*Barbam Capellæ quum impetrassent ab Jove,
Hirci merentes indignari ceperant,
Quod dignitatem famina æquassent suam;
Sinite, inquit, illas gloria vana frui,
Et usurpare vestri ornatum muneris,
Pares dum non sint vestre fortitudinis.*

*Hoc argumentum monet, ut sustineas tibi
Habitum esse similes, qui sunt virtute impares.*

F A B.

AD FAB. XV.

1. *Impetrassent*) Summis precibus obtinuissent.

2. *Indignari*) Ægre istud & graviter ferre.

Ceperant) Præferunt Heinsius & Gudius MS. codicis lectionem, *ceperunt*: pari modo ac fab. 19. est in ultimo versus pedè, *abierunt*, penultima brevi. Consule ad eum locum Tan. Fabrium. Sed non video, cur displiceat *Tò ceperant*.

3. *Dignitatem*) Auctoritatem, quam præ ipsis antea habebant ex barba.

Æquassent) Æqualem haberent. Sic Virg. 6. Æn.

Æquatque Sicham amorem.

5. *Usurpare*) Vide de significatione hujus vocis Sanctium in Minerva, & doctissimum ejus Interpretem Jac. Perizonium p. 639.

Ornatum) Quem putatis illas gerere non debere.

Muneris) Quod est, gravem esse; quo barba pertinet.

6. *Pares dum non sint*) Dum non æquent fortitudinem vestram. Nam ita, paulo ante.

7. *Argumentum*) Fabula, ut supra plus semel.

Sustineas) Patiatis, perferas æquo animo.

8. *Impares*) Te minores.

AD

GUBERNATOR &
NAUTÆ.

Quum de fortunis quidam quereretur suis,
Æsopus finxit consolandi gratia.

Vexata sævis navis tempestatibus
Inter vēstorum lacrymas & mortis metum,
Ferri secundis tuta capit flatibus,
Nimisque nautas hilaritate extollere,
Faciem ad serenam subito ut mutatur dies.
Factus periculo tum gubernator sophus;
Parce gaudere oportet, & sensim queri:
Totam quia vitam miscet dolor & gaudium. 10

FAB.

AD FAB. XVI.

1. De fortunis) De improspere successu rerum suarum. *Fortuna* igitur hic in plur. pro *fortuna*. Sic Ter. And. 1. 1. *Laudare fortunas meas*.

2. *Finxit*) Absolute, pro *finxit hoc*, vel *hanc fabulam*.

Consolandi) Illum: ut illum consolaretur.

3. *Vexata*) Sic apud Virg. est *vexata ratis*, id est, raptata, huc atque illuc distracta.

4. *Vēstorum*) Eorum, qui navi vehebantur.

5. *Flatibus*) Provehī ventis secundis.

6. *Extollere*) Elatos quasi & superbos reddere, tanquam nihil mali amplius posset accidere.

7. *Faciem*) Speciem, habitum.

Ut mutatur dies) Postquam sedata tempestate serenitas rediit.

8. *Periculo*) In quo fuerat.

Gubernator) Nauta. *Dominus navi* apud Nepotem; *Auriga* apud Ovidium.

Sophus) Sapiens, prudens, Græce σοφός.

9. *Parce gaudere*) Subintellige, *inquit*.

Sensim) Parce, moderate.

10. *Totam quia vitam*) Quia tota vita est permixta dolore & gaudio.

FAB. XVII.

CANUM LEGATI

ad JOVEM.

*Canes legatos olim misere ad Jovem,
 Melioris vitæ tempus oratum sua,
 Ut sese eriperet hominum contumeliis,
 Furfuribus sibi conspersum quod panem darent,
 Fimoque turpi maximam explerent famem. §
 Profecti sunt legati non celeri pede,
 Dum naribus scrutantur escam in stercore.
 Citati non respondent: vix tandem invenit*
 Eas

AD FAB. XVII.

1. *Canes*) Non dissimilem huic refert fabulam de
 asinis Camerarius. Vide eum fab. III. & Faern. p. 101.

2. *Melioris vitæ tempus*) Tempus, quo meliorem vi-
 tam possent vivere, quam ea esset, quam hactenus vi-
 xerant.

Oratum) Proptie. Nam & legati vocantur Orato-
 res. Virg. 7. Æneid.

*Centum Oratores angusta ad mania Regis
 Ire jubet.*

Eodem modo Camerarius dicta fabula: *Asini ad Jo-
 vem legatos quadam tempore misere oratum ut ille sibi suc-
 cureret.*

3. *Sese*) *Sese* sæpe est apud Phædrum. lib. 2. fab. 5.
Dolosa tuo condidit sese cavo.

& sic alibi.

Eriperet hominum contumeliis) *Eriperet contumeliis* est ra-
 pere e contumeliis. Sic lib. 1. fab. 23.

Aquila ut periculo mortis eriperet suas.

4. *Consersum*) *Cominixtum*. Vide de hoc pane Pi-
 gnorium de servis p. 525.

5. *Maximam*) Apud Plautum est, *multo maximam &
 gravissimam.*

Explerent) Explere cogerentur.

6. *Non celeri*) Tardo gradu.

7. *Scrutantur*) Olfaciunt sterces, si lateat ibi esca.

8. *Citati*) Vocati solenni voce Mercurii. Vox est a
 iudicis petita. Vid. Alcon. in l. 1. Accus. in Verr. c. 1.

9. *Tur-*

Eos Mercurius, & turbatos adtrahit.
 Tum vero vultum magni ut viderunt Jovis, 10
 Totam timentes concacavunt regiam.
 Propulsi vero fustibus, vadunt foras:
 Vetat dimitti magnus illos Jupiter.
 Mirati, sibi legatos non revertier,
 Turpe estimantes aliquid commissum a suis, 11
 Post aliquod tempus alios adscribi jubent.
 Rumor legatos superiores prodidit:
 Timentes rursus aliquid ne simile accidat,
 Odore canibus anum, sed multo replent.
 Abeunt. Rozantes aditum, continuo impe-
 irant. 20

Con-

9. Turbatos) Quod tam negligentes fuissent officii, nec exspectassent, aut attendissent tempus idoneum, sed requiri debuissent a Mercurio.

10. Magni) Proprium Jovis cognomentum. Sic & Juno dicitur magna. Quin alii etiam dii. Quod non necesse habuit tanto molimine nos docere fetox ille Juvenis, qui & ipse ingentibus ausis nomen magni meruit. Sic enim de eo Poeta non ignobilis.

Gerardus ille magnus Haverkampius.

12. Vadunt foras) Sic & Martial.

Uxor vade foras.

13. Vetat dimitti) Vetat eos dimitti, & jubet in custodia teneri.

14. Revertier) Reverti per Paragogen.

15. Estimantes) Existimantes. Sic sup. l. 3. fab. 4.

Ridicule magis hoc dictum quam vere estimo.

Aliquid) Aliquid turpis flagitii.

16. Post aliquod tempus) Evangelista Matthæus cap. XXI. 36. Πάλαι ἀπέσταλας ἀλλοις δούλοισι. Curtius: *Altera legatione an mitigari possit experiamur.*

Adscribi) Superioribus illis, antea a se missis ad Jovem, pro associari, adjungi.

17. Superiores) Priores illos, fustibus exceptos.

Prodidit) Aperuit, notumque fecit, quam turpiter se in Jovis regia gessissent.

18. Timentes) Quapropter timentes ne eandem fortunam experiantur novi legati.

19. Odore) Aromatibus odoratis. Sic mox infra. Utitatus tamen odores. Lampridius Heliogab. *Odore Indico jubilat incensis.*

Sed multo) Eleganter pro, & eo quidem multo.

20. Abeunt) Ad Jovem, nec eo suscipiant.

21. Con-

Consedit genitor cum Deorum maximus,
Quassatque fulmen: tremere capere omnia.
Canes confusi, subito quod fuerat fragor,
Repente odorem mixtum cum merdis cacant.
Reclamant omnes vindicandam injuriam. 25
Sic est locutus ante pœnam Jupiter:
Legatos non est Regis non dimittere,
Nec est difficile, pœnas culpæ imponere:
Stet hoc (feretis pro justitia præmium)
Non cito dimitti, verum cruciari fame, 30
Ne ventrem continere non possint suum:
illi

21. *Consedit*) Tanquam Rex & Judex. Sic Ovid. lib. 13. *Metam.* 1.

Consedere Duces.

22. *Fulmen*) Quod Jovi pro sceptro est.
Tremere capere) Imitatur Virg. 3. *Æn.*

Tremere omnia visa repente

23. *Confusi*) *Turbati*, ut vers. 9.

24. *Odorem*) Quo repleti fuerant.

25. *Reclamant*) Iterum clamant omnes dii, ut nuper fecerant, cum priores legati sic se gessissent.

Vindicandam) Animadvertendum in illos legatos.

26. *Ante pœnam*) Ante quam præciperet, quam pœnam iis vellet infligi.

27. *Legatos*) Hæc sequentia, antea confusa, sic constituimus & expedivimus ex Gudio: quem vide.

Non est Regis) Non dimittere legatos non est Regis, id est, non decet Regem non dimittere legatos: ne jus gentium ipsis detentis violetur.

29. *Stet hoc*) Scilicet decretum. Cic. lib. 9. *Epist.* 2. *Medo fiet nobis illud, una vivere in studiis nostris.* Jupiter apud Statium lib. xi. *Theb.*

Stet parcere mundo.

Pro justitia) Secundum justitiam.

Præmium) Sermo est Jovis ad Deos, qui reclamaverant vindicandam hanc injuriam. Dii enim ferunt præmia bonis bona, malis mala & exitialia. Ita Virgilius, quem imitatus est Phædrus, 1. *Æn.*

Di tibi, si qua pios respectant Numina, si quid
Usquam justitia est, & mens sibi conscia recti,
Præmia digna ferant.

30. *Non cito dimitti*) Sic mox, non dimittentur statim.

31. *Ne ventrem continere non possint*) Repetita negatio assumat, ut sit, Ut possint continere ventrem vel alvum. Oppositum est superiori *cacare*.

*Illi autem, qui miserunt hos tam futiles,
Nunquam carebunt hominis contumelia.
Mandantur antro, non dimittuntur statim.
Ita nunc legatos expectans & posteros,
Novum venire cum videt, culum olfacit.*

35

32. *Futiles*) Proprie dictum, tanquam qui nil possent continere, sed commissum odorem statim effunderent. Sic homines, qui commissa non retinent, *futiles* dicuntur.

33. *Nunquam carebunt*) Omni tempore contumelia afficientur.

34. *Antro*) Vinculis. Sic Virg. usus est hac voce in carceris significatione, 1. Æn. 52.

*Hic vasto Rex Æolus antro
Luctantes ventos tempestatesque sonoras
Imperio premit, ac vinculis & carcere frenat.*

35. *Expectans*) Scilicet canis.

36. *Novum*) Novum legatum. Sensus est: Canis nostri temporis, legatos, non tantum priores illos, sed & posteros expectans, quorum culus repletus erat odore; quoties novum & incognitum venire videt, culum ejus olfacit, an ille adveniens sit ex odoriferis illis.

F A B. XVIII.

HOMO & COLUBRA.

*Qui fert malis auxilium, post tempus dolet.
Gelu rigentem quidam Colubram sustulit,
Sinuque foris contra se ipse misericors.*

Nam-

A D F A B. XVIII.

1. *Qui fert*) Qui malis fert opem, potius damnum & interitum sentit, quam gratias. Vid. aliquid cum hac fabula conveniens in Camer. fab. 238.

Post tempus) Sic fab. superiori.

Post aliquod tempus alioi adscribi jubent.

2. *Rigentem*) Frigescentem. Justinus lib. 2. cap. 1. de Scythia ait, *eam perpetuo frigoribus rigere.*

3. *Fovet*) Calidum. Hinc focus.

Contra se) In perniciem suam. Non absimili modo Ovid. Amor. 3. 8.

Contra te solent hominum natura suscipi.

4. R.

Namque ut refecta est, necnit hominem protinus,
 Hanc alia quum rogaret causam facinoris,
 Respondis: Ne quis discat prodesse improbis.

4. *Refecta*) Recreata, cum paulo ante pene mortua esset.

5. *Alia*) Alia colubra.

6. *Ne quis discat*) Imo vero, ut quis discat non prodesse improbis; sed subintelligendum: Ne quis ab exemplo hominis, qui colubram sinu fovit, discat prodesse improbis. Vide hic Gadium adferentem Jambos ex Andrea Chiocco, quibus hæc eadem fabula est expressa.

FAB. XIX.

VULPIS & DRACO.

Vulpis cubile fodiens, dum terram eruit,
 Agiturque plures alius cuniculos,
 Pervenit ad Draconis speluncam ultimum,
 Custodiebat qui thesauros abditos.
 Hunc simul aspexit; Oro ut imprudentia
 Des

AD FAB. XIX.

2. *Cuniculos*) Cuniculi sunt fossæ subterraneæ. Hinc cuniculis oppugnare, pro, latenti fraude oppugnare.

3. *Draconis*) Dracones olim habiti custodes defossarum aut reconditarum opum. Sic de vellere aureo, sic de pomis aureis Atlantis traditum.

Ultimum) Ultimo, tandem. Al. *ultimam*, pro ultima speluncæ parte. Quale quid in Ter. Phorm. 1. 4. 38.

Sed quis hic est senex, quem vides in ultima platea?
 Idem Heautont. 5. 1. 29.

Est mihi ultimis conclavo in adibus quoddam retro.

4. *Abditos*) Defossos, reconditos.

5. *Hanc*) Id est, draconem.

Oro) Simul adspexit, inquit, Oro ut des primum, &c.; Loquitur sic, veluti timens. Ter. Heaut. 4. 1. 10.

Primum te hoc oro, ne quid credas me adversum edictum tuum

Facere ausam.

Imprudencia) Mihi, si forte nimis sum imprudens.

6. *Des*

*Des primum veniam: deinde, si pulcre vides,
 Quam non conveniens aurum sit vitæ meæ,
 Respondeas clementer. Quem fructum capis
 Hoc ex labore, quodre tantum est pramium,
 Ut caveas somno, & ævum in tenebris exigas? 10
 Nullum, inquit ille; verum hoc a summo mihi
 Jove attributum est. Ergo nec sumis tibi,
 Nec ulli donas quicquam? Sic satis placet.*
 Nolo

6. *Des veniam*) Ignoscas, non ægre feras.

Si) Si confirmantis est, ut Ter. Andr. 1. 5. 58.

Si te in germani fratris dilexi loco.

Virg. Æn. 4. 317.

*Si bene quid de te merni; fuit aut tibi quicquam
 Dulce munus.*

Ovid. l. 7. Metam. 852.

*Per nostri fœdera læti,
 Perque Deos supplex oro, superosque, meosque;
 Per si quid merni de te bene.*

Pulcre) Recte assequeris, recte intelligis. Sic fab.
 20. *Pulcre intelligo.* & alibi.

7. *Quam non conveniens*) Quam inconveniens, quam
 parum conveniens.

Vita) Id est, mihi. Nam de se vulpis loquitur, &
 hæc veluti amoliendæ suspicionis gratia, & benevolen-
 tiæ captandæ præmittit. Nosti, inquit, satis, non esse
 hoc meum institutum, ut cumulem mihi opes, quæ ra-
 pto vivo, & carne animantium vescor. Itaque quod
 quaesitura sum, non ideo facio, tanquam tibi invidiam
 hoc aurum, ipsaque velim habere. Dic tamen, si pla-
 ceat, quare hoc facias, & opibus sic incumbas.

10. *Ævum in tenebris exigas*) Ætatem aut vitam tuam
 in speluncis exigas.

11. *Nullum*) Nullum est præmium, nullum inde fru-
 ctum capio.

Summo) Magno, maximo, ut fab. 17. Jupiter est deo-
 rum summus.

12. *Attributum*) Injunctum, impositum est, velut
 munus peculiare.

Ergo) Verba sunt Vulpis, quibus Draco respondet,
Sic satis placet.

Sumis tibi) Nec sumis tibi quicquam, hoc est, ca-
 pis in tuos usus, impendis.

13. *Sic satis placet*) Diis sic visum est, qui mihi hoc
 attribuerunt. Quasi diceret, ut fab. xviii.

Fatorum arbitrio hæc partes sunt mihi data.

Nolo irascaris, libere si dixero:
 Diis est iratis natus, qui est similis tibi. 15
 Abiturus illuc, quo priores abierunt,
 Quid mente caeca miserum torques spiri-
 tum?

Ti-

14. Nolo irascaris) Vulpis verba. Formula est excu-
 santis libertatem. Tiber. apud Sueton. Ignosceas, rogo,
 si quid adversus te liberius, sicut senator dixero.

15. Diis est iratis natus) Inimicis, adversantibus diis.
 Sic dicebant veteres, gnari nimirum Deum illis,
 quos punire vult, sanam mentem & consilium eripe-
 re. Nam si dii hominibus opes dant, nihil inde fru-
 ctus percipitur, nisi & dent mentem, & artem illis
 fruendi. Hoc enim donum deorum putabant. Quem
 in sensum Horatius,

Di tibi divitias dederunt artemque fruendi.

Tales formulæ sunt & apud Terent. Phorm. 4. 1.

Satin' illi dii sunt propitii?

Et Andr. 4. 1. 40.

Nescio, nisi mihi deos satis

Scio fuisse iratos, qui auscultaverim.

Juvenal. Sat. 1.

Fruitur diis

Iratis.

& Sat. 9.

Dis ille adversis genitus.

Et sic alii passim. Quin & noster supra lib. 2. fab. 9.

Sinistra quos in lucem natura extulit.

Qui est similis tibi) Qui sic sine ullo usu bona mul-
 ta possidet.

16. Abiturus illuc) Phædrus hic facit idem, quod
 solebant veteres in conviviis, ubi hortaturi, ut frue-
 rentur rebus lætis, convivas admonebant brevitatis
 vitæ, & impendentis mortis. Abire hic est pro mori.
 Sic enim simpliciter loquebantur veteres ad vitandam
 inauspicatam mortis vocem. Plaut. dixit prol. Casin.

19. Abire in communem locum. Idem alibi, Ad plures
 se penetrare. Catullus, ire

Illuc, unde negant redire quenquam

Priores) Qui fuerunt ante te, & excedere tamen
 vita coacti sunt.

17. Mente caeca) Mente occæcata, aut obnubilata ab
 avaritia.

Torques) Crucias, vexas.

18. Ti-

*Tibi dico, avare, gaudium hæredis tui,
 Qui thure superos, ipse te fraudas cibo:
 Qui tristis audis musicum citharæ sonum;
 Quem tibi arum macerat jocunditas,
 Opsoniorum prætia cui gemitum exprimunt;
 Qui dum quadrantes aggeras patrimonio,* 20

18. *Tibi dico*) Formula indignationis. Sic Terent. Andr. 4. 5. 23.

Tibi ego dico, an non?

Idem Adelph. 1. 2. 16.

hæc cum illi dicitur

Dico, tibi dico.

Simile quid vide infra lib. 5. fab. 9.

Gaudium hæredis tui) Quo mortuo gaudebunt tui hæredes, quod sibi tot bona reliqueris.

19. *Qui thure superos*) Qui fraudas Deos thure, quod scilicet pecunia esset emendum.

Ipsè te) Ita legimus. Venustius enim sic constituitur verbus & oratio. *Ipsè te fraudas cibo*, certe Tullianæ est elegantix, non *ipsū te*. Omnes tamen codices, *ipsū te*.

Te fraudas cibo) Ipse defraudas genium tuum. Sic enim Terent. Phorm. 1. 1. 9.

*Quod ille unciatim vix demenso de suo,
 Suum defraudam genium, comparsit miser.*

Sic est fraudare natu latte, sup. lib. 3. fab. 15.

20. *Qui tristis audis*) Qui doles citharæ sonis aliquid impendi.

21. *Macerat*) Macilentum facit jucunditas illa, quæ in cantu tibi arum est, quia illis aliquid impendi debebat. Nam in funere veteres tibiis utebantur. Ovid. Trist.

Tibia funeribus convenit ista meis.

22. *Opsoniorum*) *Opsonia* proprie sunt, quæ ad panem vescenda dantur.

Prætia) Illis impendenda. Nimia eorum caritas tibi gemitum exprimit.

Gemitum exprimunt) Phrasis Lucretiana, 3. 494.

Exprimitur porro gemitus, quia membra dolore

Adficiuntur, & omnino quod semina vocis

Escliuantur, & ore foras glomerata feruntur.

23. *Quadrantes*) Nummos minimos, ut sit sensus, talem vel oboli gratia perjurium committere.

Aggeras) Accumulas, adjungis. Sic Belgice dicimus *by dmitjes opletgen*. Supra Prol. lib. 3.

Qui magnas spes

Exaggerare querit omni vigilla.

Terentius, ut modo vidimus, dixit, *Unciatim comparcere.*

Patrimonio) Proprie illa bona, quæ a parentibus hæ-

*Calum fatigas sordido perjurio ,
 Qui circumcidis omnem impensam funeris , 25
 Libitina ne quid de tuo faciat lucrum .*

reditate ad nos redierunt , patrimonium dici merentur , sed & quodcumque ex quaestu & opere nostro vel aliunde obvenit , eo nomine denotatur .

24. *Calum*) Deos . Diis ipsis te invisum facis .

Fatigas) Sensus est , talem non curare , licet Deos ipsos ita sibi faciat iratos .

Sordido) Ob rem levem , vilem , & sordidam , id est , avaritiam . Solent nempe avari etiam minimæ pecuniolæ causa pejerare .

25. *Circumcidis*) Removes , nullam impensam facis .

26. *Libitina*) Seu ti , qui in templo ejus (est enim Dea funerum) quæ ad funus essent necessaria , vendebat .

De tuo) Ex te tua , bonis tuis , impensis . Sic Tetent. Adelph. 1. 2. 37.

Opsonat ? potat ? olet unguenta ? de tuo .

Plaut. Bacch. 1. 1.

Facere sanctum de tuo .

F A B. XX.

P H Æ D R U S .

*Quid judicare cogitet livor , modo
 Licet dissimulet , pulcre tamen intelligo .
 Quicquid putabit esse dignum memorie ,
 Æsopi dicit : si quid minus adriserit ,
 A me contendet siltum quovis pignore .*

Quem

A D F A B. XX.

1. *Cogitet*) Velit , constituat .

Livor) Homines lividi & maligni .

Modo) Licet modo , sive nunc dissimulet , etiam si non statim indicet ; dum vivo & scribo , faciet olim .

3. *Memoria*) Sic plures veterum locuti sunt . Infra tamen prol. lib. 5. *Dignum longa memoria .*

4. *Æsopi dicit*) Dicit esse Æsopi .

Adriserit) Minus placuerit , minus dignum memoria vitium fuerit .

5. *Contendet*) Constantiter dicet . Studium summum persuadendi notat hæc vox .

Quovis pignore) Quovis pignore posito .

G

6. Jam

*Quem volo refelli jam nunc responso meo:
Sive hoc ineptum, sive laudandum est opus;
Invenit ille, nostra perfecit manus.
Sed exequamur captum propositi ordinem.*

6. *Jam nunc*) Statim. *Jam nunc* elegans est particula, pro quo barbari dicunt, *ex nunc*. Cic. 1. Vert. *Qua cum cogito, jam nunc timco*. Vide Tursell. de partic. cap. 69.

7. *Opus*) Opus fabularum, quod scribo.

8. *Invenit ille*) Æsopus. Idem dicit prol. l. 1.

Æsopus auctor quam materiam reperit,

Hanc ego polivi versibus senariis.

Nostra) Mea. Synecdoche generis.

Perfecit) Consummavit, abiolvit.

9. *Sed exequamur*) Sed pergamus in proposito nostro, & ad exemplum talis fabulæ feramur.

F A B. XXI.

NAUFRAGIUM

SIMONIDIS.

Homo doctus in se semper divitias habet.

¶ *Simonides, qui scripsit egregium melos,
Quo paupertatem sustineret facilius,
Circumire capis urbes Asiæ nobiles,*

Mer-

AD FAB. XXI.

1. *Homo doctus*) Vide non dissimilia huic Fabulæ de Aristippo Philosopho, in Erasmi Apophthegm. lib. 3.

2. *Simonides*) poeta fuit Lyricus, qui quæstui poetin habuit, & hac arte vitam sustentavit.

Melos) Carmen, versus lyricos. *Pegasæum melos* apud Persium in prologo.

3. *Quo paupertatem sustineret*) Quo facilius victum quæreret.

4. *Circumire capis*) Circumiit. Sic solet Phædrus loqui, ut non uno loco jam vidimus. *Circumire* dicitur proprie de iis, qui incerto & instabili vivendi genere utuntur, ut fere mendici.

5. *Mer-*

Mercede paxa laudem victorum canens. 9
Hoc genere quæstus postquam locuples factus est,
Venire in patriam voluit cursu pelagio;
 (Erat autem natus, ut ajunt, in Cæo insula)
Ascendit navem, quam tempestas horrida,
Simul & vetustas medio dissolvit mari. 10

Hi

3. *Mercede paxa*) Sic optime Heinsius, quem vide, pro quo vulgo accepta. Idem est *præmium pactum* lib. 1. 8.

Laudem) Vel simpliciter, *victores canens*. Sic enim simpliciter *canere* in usu est apud poetas. Horat. Epod. Od. 9.
Galli canentes Casarem.

Et in Odatum libris.

Dum meam canto Lalagen.

Virg. Ecl. 6. 3.

Cum canerem reges & prælia.

& initio Æneidos,

Arma virumque cano.

Victorum) In ludis olympiis Græcorum, C. Nepos præfat. *Magnis in laudibus tota fuit Græcia, victorem Olympia citari.*

6. *Postquam locuples factus est*) Horatius de eo,

Paupertas impulit audax

Simonidem, ut versus faceret.

Quod ei melius cessit, quam videbatur patri Nasonis, filium ab hac arte deterrenti his verbis,

Studium quid inutile tentas?

Mæonides nullas ipse reliquit operas.

7. *Venire*) Redire voluit in patriam.

Cursu) *Cursus* hic dicitur de navigatione in mari: licet quoque de vehiculo dicatur. quomodo Virg. 3. Æn.

Namque omnem cursum mihi prospera dixit

Religio.

Pelagio) *Pelagi*, æquoreo. Valer. Flac. t. Argon.

Et dedit æquoreos celo dæce tendere cursus.

Publ. Syrus apud Petron.

Matrona ornata phaleris pelagiis.

8. *Cæo*) Insula maris Ægei. Ovid.

Cingitur Ægei nomine Cæa mari.

Unde illud est Horatii:

Cæa retrahes munera nenia.

id est, Simonidæ.

10. *Dissolvit*) Fregit. Ovid. Trist.

Ne temere in mediis dissolvantur aquis.

Dissolvere proprie dicitur de navibus, quia & contexti dicuntur, cuius hoc est oppositum.

*Hic zonas, illi res pretiosas colligunt,
Subsidium vitæ. Quidam curiosior,
Simonide, tu ex opibus nil sumis tuis?
Mecum, inquit, mea sunt cuncta. Tunc pauci
enatant,*

*Quia plures onere degravati perierunt. 15
Prædones adsunt, rapiunt quod quisque extulit,
Nudos relinquant. Forte Clazomene prope
Antiqua fuit urbs, quam petierunt naufragi.
Hic literarum quidam studio deditus,
Simonidis qui sæpe versus legerat, 20
Eratque absentis admirator maximus,
Sermone ab ipso cognitum, cupidissime
Ad se recepit; reste, nummis, familia*

Ho-

11. *Zonas*) In quibus repositam habebant omnem pecuniam.

12. *Subsidium vitæ*) In subsidium vitæ, ut subsidium aliquod haberent.

Quidam) Ita lib. 3.

Quidam e turba garrulus.

Curiosior) Supple, conversus ad Simonidem ait. *Curiosi* vocantur, qui solliciti sunt de aliis.

14. *Mecum*) Apud me. Similis est historia Biantis, quæ omnibus nota est.

Enatant) Natando sibi consulunt. Virg. de naufragio *Æneæ*, divini operis lib. 1.

Apparent rari nantes in gurgite vasto.

15. *Perierunt*) Sic recte Heinsius, & alii viri docti, penultima correpta.

16. *Extulit*) E mari scilicet & naufragio.

17. *Clazomene*) Urbs Ionix maritima.

18. *Antiqua fuit urbs*) Verba sunt Virg. 1. *Æn.*

Urbs antiqua fuit.

Quam petierunt) Quo se contulerunt.

19. *Hic literarum quidam*) Sic fere lib. 5. fab. 1.

In quis Menander, nobilis comædiis,

Quas ipsum ignorans, legerat Demetrius,

Et admiratus fuerat ingenium viri.

21. *Eratque*) Et admiratus fuerat ingenium hominis, quem nunquam viderat.

22. *Sermone ab ipso*) Vulgo *ex sermone*. Sed & sic Virg. lib. 2. *Æneid.*

Crimine ab uno

Disce omnes.

23. *Familia*) Servis. Ita sup. lib. 3. fab. 19.

Æsopus domino solus cum esset familia.

24. Ho-

*Hominem exornavit: ceteri tabulam suam
 Portant, rogantes victum; quos casu obvius 25
 Simonides ut vidit: Dixi, inquit, mea
 Mecum esse cuncta; vos quod rapuistis, perit.*

24. *Hominem*) Significat hæc vox, quasi commiserationem infortunii, ut sup. lib. 2. fab. 2.

Capillos homini legere capere invicem.

Tabulam suam) Naufragii. Naufragi enim stipem ostentatim corrogare solebant, in tabula quadam depictum habentes naufragii sui casum ad commiserationem commovendam. Vide Hor. 1. Od. 5. & ibi Interpretes.

25. *Quos casu obvius*) Quibus obviam factus Simonides.

26. *Ut vidit*) Postquam vidit.

Dixi) Idem est, quod Belgice solet dici, *Ik zeide het u wel, dat ik al myn goed by my bad.* Alii interrogative volunt exprimi, ut sit, *nonne dixi? Zeide ik het u niet wel?* Sed eodem recidit.

27. *Rapuistis*) Cum tanta festinatione collegistis.

Perit) Pro *perit*, metri causa. Quod rapuistis perit vobis, perdidistis quod extuleratis.

F A B. XXII.

MONS PARTURIENS.

*Mons parturibat, genitus immanes ciens;
 Eratque in terris maxima exspectatio.
 At ille murem peperit. ¶ Hoc scriptum est tibi,
 Qui, magna quum minavis, extricas nihil.*

F A B.

AD FAB. XXII.

1. *Mons*) Camerarius fab. 205.

Parturibat) E dolore partus laborabat.

Ciens) Edens. Virg. Georg. 3.

Extremosque ciet gemitus.

2. *In terris*) Inter homines.

Maxima exspectatio) Exspectabatur aliquid grande & magni eventus.

3. *Murem*) Horat. de Arte poetica,

Parturiant montes, nascetur ridiculus mus.

Minavis) Promittis. Catachresis. Horat.

Atqui vultus erat multa & praeclara minantis.

Extricas nihil) Absolvit, perficit, expedit. Notat hoc verbum producendi molestias, velut e vinculis. Ideoque Metaphorica hic est locutio.

FORMICA & MUSCA.

Formica & Musca contendebant acriter,
 Quæ pluris esset. Musca sic capit prior:
 Conferre nostris tu potes te laudibus?
 Ubi immolatur, exa prægusto Deum.
 Moror inter aras, templa perlustro omnia;
 In capite regis sedeo, quum visum est mihi,
 Et matronarum casta delibo oscula;
 Laboro nihil, atque optimis rebus fruor.
 Quid horum simile tibi contingit, rustica?

Est

AD FAB. XXIII.

1. *Formica*) Vide Camerat. fab. 211.
Contendebant) Certabant inter se.
2. *Pluris*) Quæ pluris esset pretii.
Capit) Incepit prior loqui.
4. *Immolatur*) Ubi victima mola salsa conspergitur.
 Hoc enim est, *immolare*.
Deum) Diis dicata.
5. *Moror*) Commoror, habito, vivo.
Inter aras) In aris. Sic Plaut. Aulul. 2. 5. *Inter vias*,
 id est, in via.
7. *Matronarum casta oscula*) Hypallage, pro, *matro-*
narum castarum oscula.
Oscula) Parva ora. Ovid. Metam. lib. 1. de Daphne,
Videt igne micantes
Sideribus similes oculos, videt oscula; qua non
Est vidisse satis.
- Et propius Virg. 1. Æneid.
Oscula libavit nata.
8. *Laboro nihil*) Nullam rem laboro, ab omni la-
 bore sum libera. Malim cum Heinsio, *Nilil laboro*;
 quod reddit versum ornatior. Præterea sequitur
statim, Nilil laboro.
- Optimis rebus*) Delicatisissimis, lautissimis. Bonæ res
 sunt, quæ faciunt ad bene & laute vivendum. C. Ne-
 pos Agefilao, cap. ult. *Quo facto, eum Barbari magis*
etiam contempserunt, quod cum ignorantia bonarum rerum
illa potissimum sumfisse arbitrabantur.
9. *Rustica*) Quæ ruti agis, dum ego versor in op-
 pidis & templis.

Est gloriosus sane convictus Deum, 10
 Sed illi, qui invitatur, non qui invisus est.
 Reges commemoras, & matronarum oscula;
 Ego granum in hiemem quum studiose congero,
 Te circa murum video pasci stercore.
 Aras frequentas; nempe abigeris, quo venis: 17
 Nihil laboras, ideo quum opus est, nil habes:
 Superba jaetas, regere quod debet pudor;
 Aestate me laceffis; quum bruma est, siles:
 Mori contractam quum te cogunt frigora,
 Me copiosa recipit incolumem domus. 20
 Satis profecto vetudi superbiam.
 ¶ Fabella talis hominum discernit notas
 Eorum, qui se falsis ornant laudibus,
 Et quorum virtus exhibet solidum decus.

FAB.

10. Est gloriosus) Respondet Formica.

Convictus Deum) Convictus usurpatur de iis, qui eadem mensa nobiscum edunt. Cum ergo arx dicantur mensae deorum, possunt illi, qui ex illis vescuntur, dici esse convictores deorum.

11. Qui invitatur) Ἀρταράχλασις hic est venusta in invitatur, invisus.

13. In hiemem) Hiemis causa. Ea significatio hujus particulæ est apud Teren. Andr. 2. 2. Pisciculos minutos ferre in carnem.

14. Murum) Domum in plateis.

15. Aras frequentas) Morari inter aras, ut supra.

Quo venis) Quoquo, quocunque, in quemcunque locum venis.

17. Superba jaetas) Scil. quod sedeas in capite Regis, & delibes matronarum oscula.

18. Quum bruma est) Cum hiems advenit. Bruma dicitur dies solstitii hiemalis, quod accidit die 20. aut 21. Decembris.

19. Contractam) Inertem & inhabilem ad volandum a frigore; complicatam, convolutam.

20. Copiosa) Omni rerum copia instructa.

21. Retudi) Refutavi. MS. Gudii habet Profector & tudi, quod recte dispositis literis est, profecto retundi, ut prima syllaba producat.

22. Fabella talis) Hæc nimirum.

Notas) Signa, indicia, characteres.

24. Solidum decus) Decus sincerum, firmum, infucatum. Opponitur falsis laudibus.

G 4

AD

FAB. XXIV.

SIMONIDES A DIIS
SERVATUS.

Quantum valerent inter homines litera,
Dixi superius: quantus nunc illis honos
A superis sit tributus, tradam memoria.
¶ Simonides idem ille, de quo vetuli,
Victoris laudem cuiusdam pythæ ut scriberet,
Certo condixit pretio: secretum petiit.
Exigua quum frenaret materia impetum,
Usus poetæ, ut moris est, licentia,

At-

AD FAB. XXIV.

1. *Quantum valerent*) Quantas divitias scilicet homo doctus in se semper haberet, ut dixit superius.
2. *Superius*) Fabula 21. in qua retulit Simonidem naufragum invenisse Clazomenæ virum, qui hunc exceperit, ornaveritque rebus omnibus, ob illius peritiam, singularemque eruditionem.
- Nunc*) *Nunc* conjungendum cum *tradam*.
3. *Tributus*) Sic *tribuere honorem* lib. 1. fab. 7. Quem locum adi.
- Tradam memoria*) Prodam, posteritati relinquam.
5. *Laudem*) Talem, qualis victoribus tribui solebat, qui vicissent in spectaculo solenni.
- Pythæ*) Pugili victori, coronato. Vox est Græca ΠΥΘΑΣ.
6. *Condixit*) Promisit petenti.
- Pretio*) Nam, ut vidimus, quæstui artem suam habuit, *Mercede pâlta laudem victorum canens.*
- Secretum*) Locum solitarium, meditationi & versibus faciendis aptum. Ovid. *Trist.* lib. 1.
- Carmina secessum scribentis & etia querunt.*
- Petiit*) *Petit*, pro *petiit*, ut in priore fabula de Simonide *perit*.
7. *Frenaret*) Metaphora. Cohiberet propter suam exiguitatem, ut libero impetu non posset evagari.
8. *Licentia*) Poetica libertate usus est, quam *veniam* dixit Horat. in lib. de Arte poet.

Pictoribus atque poetis

Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Scimus, & hanc veniam petimusque, damusque vicissim.

9. 102

*Aequae interposuit gemina Leda sidera,
 Auctoritatem similis referens gloria. 10
 Opus adprobavit: sed mercedis tertiam
 Accepit partem. Quum reliquum posceret;
 Illi, inquit, reddent, quorum sunt laudis duae.
 Verum ne irate dimissum te sentiam,
 Ad cenam mihi promitte, cognatos volo 19
 Hodie invitare, quorum es in numero mihi.*

Frau-

9. *Interposuit*) Inter ea, quae proprie argumentum postulabat.

Sidera) Pertinet ad *gemina*. Non enim erant Leda sidera, sed filii, qui simul fuerunt sidera, Gemini, itemque Castor & Pollux vocata. De his Horat. Odar. lib. 1.

*Sic fratres Helena lucida sidera,
 Ventorumque regat Pater.*

10. *Auctoritatem*) Significat retulisse Simonidem, quae de simili Castoris & Pollucis victoria memorantur, ac per comparationem istam cum hac victoria, auctoritatem fuisse majorem illi.

Referens) Commemorans. Sup. lib. 1. fab. 2.

Afropus tamen tum fabellam rettulit.

& in fabulae hujus initio,

Simonides idem ille, de quo rettulit.

11. *Adprobavit*) Simonides illi, qui sub certa mercede id ab eo exegerat.

12. *Reliquum*) Vox quadrifyllaba per diresin obversum.

13. *Reddent*) Remittit Simonidem ad eos, velut debitores ad solvendum paratos.

Duae) Scilicet *Partes*, ut sensus sit: Illi, quorum sunt duae reliquae partes laudationis, reddant tibi, quod postulas; ego enim quod pactus sum pro mea parte, solvi. Faber legit non ita male.

Illi, inquit, reddent, quorum sunt laudes, duae.

14. *Ne irate*) Ut sciam, ut certus sim te non irate dimissum. Nam si non promitteret, iratum inde colligeret Simonidem. Hemsius.

Verum ne ingratis te dimissum sentias.

15. *Promitte*) Formula est invitantium. Plin. Epist. 15 lib. 1. *Item tu promittis ad cenam, nec venis.*

16. *Quorum es in numero*) Ego te pro tali habeo, ego te inter cognatos meos numero: adeo non debes de ira quadam mea in te suspicari. Olim cum alicui adblandiebantur, eum patrem, fratrem &c. vocabant. Inde ille adolescens apud Terent. Phorm. 3. 2. 11.

Tu mihi cognatus, tu parens, tu amicus.

*Fraudatus quamvis, & dolens injuria,
 Ne male d. missam gratiam corrumpere,
 Promisit, rediit hora dicta, recubuit.
 Splendebat hilaris poculis convivium. 20
 Magna apparatu læta resonabat domus:
 Repente duo quum juvenes sparsi pulvere,
 Sudore multo diffinentes corpora,
 Humanam supra formam, cuidam ferrulo
 Mandant, ut ad se provocet Simonidem, 25
 Il-*

Nec multum abit a more nostratum.

17. *Fraudatus quamvis*) Quamvis juxta mercede destitutus.

18. *Male*) Refertur ad *corrumpere*. *Male corrumpere* est imprudenter, & cum suo detrimento corrumpere, vel perdere. Sensus est, ne male corrumpere gratiam, si eam dimitteret, ac recusaret oblatam.

19. *Rediit*) Accessit, venit denuo.

Dicta) Constituta. Sic supra.

Recubuit) Accubuit. Horat. 1. Epist. 1.

Si potes Archaicis conviva recumbere lectis.

21. *Resonabat*) Virg. *Æneid.*

Resonant late clangoribus ades.

Iterum:

*Fit strepitus telis, vocemque per ampla volutant
 Atria.*

22. *Repente duo quum*) Sic legendum cum Gudio, vel cum eodem.

Repente quum juvenes duo sparsi pulvere;
 vel ut nos olim conjiciebamus:

Quum duo repente juvenes sparsi pulvere.

In vulgatis est.

Repente quum duo juvenes sparsi pulvere.

quem quidem versum ego nullo modo dimetiri possum, nisi duo vox sit monosyllaba; quo nihil durius.

Duo juvenes) Justinus lib. 20. 3. *Pugnantibus Lacris*, aquila ab acle numquam recessit, eosque tandem circumvolavit quoad vincerent. In cornibus quoque duo juvenes diverso a ceteris armorum habitu, eximia magnitudine & albis equis & coccineis paludamentis, pugnare visi sunt, nos ultra apparuerunt, quam pugnatum est.

Sparsi) *Decuro pulvere sordidi*, ut phrasi Horatiana utamur.

24. *Humanam supra formam*) *Eximia magnitudine*, ut modo in Justino. Sic fere de diis loquantur, ubi se conspiciendos præbent hominibus.

25. *Provocet*) *Vocet e convivio*,

*Illius interesse ne faciat moram ,
 Homo perturbatus excitat Simonidem .
 Unum promorat vix pedem triclinio ,
 Ruina camera subito oppressit caeteros ;
 Nec ulli juvenes sunt reperti ad januam . 30
 Ut est vulgatus ordo narratae rei ,
 Omnes scierunt , numinum praesentiam
 Vati dedisse vitam mercedis loco .*

26. *Faciat moram*) Moretur, cesset.

27. *Excitat Simonidem*) Extra eum vocat. Nam *citare* est vocare.

28. *Promorat*) Promoverat, vix posuerat pedem e triclinio.

Triclinio) Triclinium hic sumitur pro conclavi & coenatione ipsa.

29. *Camera*) Camera fornix est, sive testum fornicatum. Belg. *Gevelf*, a Graeco *Καμάρα*.

Subito) Vir clarissimus Petrus Francius, grande eloquentiae decus, malebat *subita*.

30. *Ad januam*) Ad loci designat propinquitatem. Vid. lib. I. fab. 13.

31. *Vulgatus*) Rumore cognitus.

Ordo narratae rei) Series rei. Notat maxima minimeque distincte exposita. Terent. Adelph. 3. 4. 1.

Omnem rem modo seni,

Quo pacto haberet, enarramus ordine.

32. *Numinum*) Deorum, Castoris & Pollucis.

33. *Vati*) Simonidi poetae.

Dedisse vitam) Incolumem cum servasse, cum reliqui perirent.

Mercedis) Quam convivor noluerat solvere, sed dixerat reddituros, quorum laudes in carmine celebraverat Simonides.

F A B. XXV.

P O E T A.

*Supersunt mihi quae scribam, sed parco sciens ;
 Primum tibi esse ne videar molestior ,*

Di-

A D F A B. XXV.

1. *Qua scribam*) Quae possim scribere.

Distinguit quem multarum rerum varietas :
Dein si quis eadem forte conari velit ,
Habere ut possit aliquid operis residui : 5
Quamvis materia tanta abundet copia ,
Labori faber ut desit , non fabro labor .
Brevitati nostræ primum ut reddas , peto ,
Quod es pollicitus . Exhibe vocis fidem :
Nam vita morti propior est quotidie : 10
Et hoc minus usu veniet ad me muneris ,
Quo plus consumes temporis dilatio .
Si cito rem perages , usus fiet longior :
Fruiar diutius , si celerius capero .
Languentis ævi dum sunt aliqua reliquia , 15
Auxilio locus est : olim senio debilem
Frustra adjuvare bonitas nititur tua ,

Quam

3. *Distinguit quem*) Quem occupatum habent multa diversi generis negotia .

5. *Residui*) A me relictum .

7. *Labori faber ut desit*) Ut potius artifex opus , quam opus artificem deficiat .

9. *Quod es pollicitus*) Nullam video rationem cur Rittershuhus hic metri causa velit substitui *pollicitus* .

Exhibe vocis fidem) Præsta ipso opere , quod voce ac sermone promisisti .

11. *Et hoc minus*) Ita restitutus hic versus ex emendatione Gudii , cum antea legeremus ,

Et hoc minus veniet ad me muneris .

reclamante metri ratione . Danetus censet posse le-

6) *Et hoc minus & minus veniet ad me muneris .*

Nimirum ut altius vulnus versui infligatur . At ille pessime exscripsit Fabrum sic emendantem .

Et hoc minus & minus ad me veniet muneris .

Quod patet ex altera emendatione , quam ex eodem adjecit .

Et hoc minus tui ad me veniet muneris .

Consultat lector ipsum Fabrum .

Usu) De usu muneris loquitur , & ob brevitatem vitæ cito expediendum esse promissum beneficium monet , ut eo uti possit longius .

12. *Quo plus*) Quo diutius hæc differes .

Temporis) Respicit plus , quod præcedit .

15. *Ævi dum sunt*) Valer. Max. lib. 6. cap. 2. *Robustas senectutis reliquias* .

Quum jam defieris esse beneficio utilis,
Et mors vicina flagitabit debitum.
Stultum admovere tibi preces sexcenties, 20
Proclivis ultro quum sis misericordia.
Sape impetravit veniam confessus reus,
Quanto innocenti justius debet dari?
Tuae sunt partes, fuerunt aliorum prius,
Dein simili gyro venient aliorum vices. 25
Decerne quod religio, quod patitur fides,
Et gratulari me fac iudicio tuo.

Ex-

18. *Beneficio utilis*) Sic Martial. *Nec inuicilis annis*. Cicero, & suis & publicis rationibus utilis.

19. *Flagitabit debitum*) Exposcet vitam, quam illi omnes debemus. Scilicet

Debemus morti nos nostraque.

20. *Sexcenties*) Jam semel atque iterum opem tuam imploravi. Quid stultius certe est quam sexcenties id te rogare? *Sexcenties* pro pluribus passim invenitur apud auctores. Plaut. *Menzchm.* 5. 4.

Quin suspirabo plus sexcenties in die.

21. *Proclivis ultro*) Schettetus suspicatur scripsisse Phaedrum,

Proclivis ultro quum sis misericordia,
sensu, si ita liceat, plano.

22. *Confessus reus*) Delictum suum confessus. Cic. pro Ligar. cap. 1. *Habet igitur Tubero, quod est accusatori maxime optandum, consistentem reum.*

23. *Quanto innocenti*) Quanto majori jure venia debet dari innocenti?

24. *Tuae sunt partes*) Locutio petita a scenicis, quorum cuique suae sunt partes datae. Terent. prol. Phorm.

Primas partes qui aget, is erit Phormio

Parasitus.

Hoc vult: Te decet exemplum dare aliis bene de opere meo iudicandi.

25. *Simili gyro*) Inde sequentur alii suo loco & tempore & ordine.

26. *Decerne*) Fer eam sententiam, quam salva fide boni iudicis ferre potes.

27. *Fac*) Fac me gaudere, & mihi ipsi gratulari ob tam faventem tuam in causa mea sententiam.

Judicio tuo) Potest etiam esse dativus, ut sensus sit: Fac me gratulari, id est, gratias agere iudicio tuo. Nam sic *Tu gratulari* usurpam monuimus Jam hujus lib. fab. 11.

Excedit animus, quem proposuit terminum,
Sed difficulter continetur spiritus,
Integritatis qui sincera conscius, 30
A noxiorum premiuntur insolentiis.
Qui sint requires; apparebunt tempore.
Ego quondam legi quam puer sententiam:
Palam mutire plebeio periculum est,
Dum sanitas constabit, pulcre meminero. 35

EXPLICIT LIB. IV.

28. *Quem proposuit*) Quem sibi proposuit animus meus.
 29. *Difficulter continetur*) Ægre a querelis sibi temperat innocens afflictus. Recte Apul. in Apol. *Quippe natura vox innocentia, silentium maleficio distributa.* Plaut. Amph.

Que non deliquit, decet
Andacem esse, confidenter pro se, & proterve loqui.
 Cæcilius Statius, *Innocentia eloquentia est.*

30. *Integritatis*) Apud Horat. in Odis.
Integer vitæ scelerisque purus.

31. *Noxiorum*) Eorum, qui nocere possunt. Sic supra *innoxius*. Respicit forte Sejanum, quem sibi accusatorem, testem ad iudicem simul fuisse, conque-
 sus est & supra Prol. lib. 3.

Insolentiis) Plurali numero est usus, ut augeat mali magnitudinem, & sic miserationem facilius inveniat.

32. *Qui sint requires*) Rogabis forte, qui sint, qui mihi tam male velint: sed scies id suo tempore, cum ipsi se prodent.

33. *Sententiam*) Juvenal. VIII. 125.
Quod modo proposui, non est sententia: verum
Credite me vobis solum recitare Sibylla.

34. *Mutire*) Festus: MUTIRE, loqui, quem vide.

35. *Dum sanitas constabit*) Dum sanitas constabit mihi, dum ero sana mente præditus, caute ac prudenter revocabo in memoriam hanc sententiam.

Meminero) Ita legendum. Futurum est Indicativi. Cicero Accus. 3. in Verr. cap. 70. *Sed ego habeo rationem auctoritatis mea; meminero, quo animo, quo consilio ad causam publicam accesserim; non agam tecum accusatorie; nihil fingam.*

P H Æ D R I

F A B U L A R U M

L I B E R Q U I N T U S .

P O E T A .

*Quum destinassem operis habere terminum ,
 In hoc , ut aliis esset materiae satis ,
 Consilium tacito corde damnari meum .
 Nam si quis talis etiam est tituli artifex ,
 Quo pacto divinabit quidnam omiserim ,
 Ut illud ipsum cupiam fama tradere ;
 Sua cuique quum sit animi cogitatio ,*

Co-

A D L I B . V . P R O L O G .

1. *Quum destinassem*) Citat Gadius hunc versum inter eos , in quibus *m* non eliditur . Nimirum ita dimensus est , opinor , ut tertia sede sit tribrachys , quarta anapæstus . Sed fallitur . *M* hic commode absorbetur cum præcedente vocali . Tota res patet , sit tribrachys sit tertio loco , quarto vero Jambus . Adeoque accenseri debet hic versus iis , in quibus leges carminis Jambici accuratius , quam in his libellis solet fieri , sunt servata . Margini codicis mei a manu viri docti adscriptum est , sive sit conjectura , sive emendatio alibi reperia ,

Quum destinassem operis facere terminum .
 quod admitti potest , si *Tō m* , ut nonnunquam fit , sustineat syllabam . Quomodo hos priores versus constituat Barthius , vide in ejus Advers. lib. 30. cap. 22.

2. *In hoc*) Ad hoc . hoc fine .

3. *Consilium*) Repudiari consilium , quod primum intenderam , ut cum Terentio loquamur ,

4. *Talis etiam*) Titulum intelligit poetæ , qui fabulas scribit , quasi diceret : Nam etiamsi est poeta quispiam , qui & ipse scribere fabellas volet , quomodo divinare poterit eas , quas ego omisi , ut non alias scribat potius , quas ipse fingat , diversas longe ab his , quas omitto ? Sed de loco tam mendoso & multo videantur Interpretes .

6. *Ut illud ipsum*) Ita Faber . Schefferus :

Ut illud ipsum cupiam fama tradere .

Co-

*Colorque proprius? ergo non levitas mihi,
Sed certa ratio causam scribendi dedit.
Quare, Particulo, quoniam caperis fabulis, 10
Quas Æsopæas, non Æsopi nomino,
Paucas ostendit ille, ego plures differam,
Ufus vetusto genere, sed rebus novis.
Quarum libellum dum tu varie perleges,*

Hunc

2. *Colorque proprius*) Sensus est: Habet quisque suam indolem, suum ingenium, suam scribendi rationem, nec bene supplet quæ alii omiserunt.

Levitas) Resiliendo a proposito, & mutando consilium. *Levitas* est, cum repentino impetu & sine ratione certa, veluti vento, rapitur animus atque impellitur in aliquid.

Certa ratio) Eadem significatione fere Ovidius in *Fastis* l. 3. vers. 621.

*At tu, seu ratio te nostris appulit oris,
Sive Deus.*

Certa ratio Belgice valet *Goed overleg*.

10. *Particulo*) Nonius: **PARTICULONES** dicti sunt cohæredes, quod partes patrimonii sumant. Id quod firmat auctoritate Pomponii

11. *Æsopæas*) Sic potius legimus cum Gudio, quam *Æsopias*. Nam licet & hoc queat defendi, venustior tamen fit versus.

12. *Paucas ostendit ille*) Sic de eadem re supra l. 4. fab. 20. *Invenit ille, nostra perfecit manus.*

13. *Ufus vetusto*) *Ufus* antiquo more scribendi.

14. *Quarum*) Sic recte Gadius emendavit, & emendationis rationes attulit. *Quarum*, id est, fabularum, quæ proxime præcedunt. Antea vitiose editum fuit,

Quartum libellum dum tu varie perleges.

Cui Læctioni obstat ratio metrica.

Libellum) *Libellum* vocat totum hoc opusculum suum, ut lib. 1. prolog.

Duplex libelli dos est.

Et lib. 4. fab. 6.

Parva libellum sustine patientia.

Sic est sensus: Mi Particulo, quoniam fabulæ te delectant, quas Æsopi ad exemplum a me confictas, rectius Æsopæas quam Æsopi nomino, quoniam ille paucas tantum ostendit, ego tunc in spem gratiæ vetusto illo scribendi genere, sed rebus fabulisque novis usus, plures ejusmodi fingo differoque; quarum libellum dummodo tu, ut florculos apicula, late & varie perleges, nunc his, nunc illis ex floribus, omnia libans, sic verba mea in tuas chartas transferes.

Tu) Opponitur *tu* maligno obtrektatori, de quo statim.

Varie) *Varie* ita intelligo, ut superiori nota declaratum

Hunc obtrectare si voles malignitas, 19
Imitari dum non possit, obtrectet licet.
Mihi parva laus est, quod tu, quod similes tui
Vestras in chartas verba transferitis mea,
Dignumque longa judicatis memoria.
In literarum ire plausum desidero. 20

IDEM

tum est, ut tanquam apes ex floribus delibendo omnia, mea verba in chartas transferas, licet malignus eas obtrectet.

15. *Malignitas*) Sic ante *livor* pro *livido*, Epil. lib. 2.
Si livor obtrectare curam valuerit.

17. *Quod tu, quod similes tui*) Cic. VIII. ad Att. 9.
Quanto autem ferocius ille causa sua confidet, cum vos,
cum vestri similes non modo frequentes, sed late vultu gra-
tulantes videt?

18. *Transferitis*) Excerptis e scriptis meis sententias, quas imitemini, & ad exemplum nostrum in chartis vestris exprimatis.

20. *In literarum*) Sic emendavit Gadius. Alii:
Inlitteratum plausum non desidero.

Vulgatae habent.

In literarum plausum ire desidero.

quam lectionem tamen retinet Parisinus Interpres; frustra monentibus viris doctis, verum sic non posse constitui. Levi ergo mutatione medicina fit huic loco,

In literarum ire plausum desidero.

Literarum est *literatorum*. Valer. Max. lib. 2. cap. 9.
Ipsa melius fides mihi litera saeculi nostri obstupescere videntur. Noster lib. 4. fab. 6.

Noli molestus esse omnino literis.

id est, literatis.

Plausum) Nihil moror obtrectantium malignitatem, neque desidero imperitorum hominum laudes & applausus, sed approbationem literatorum hominum promereri cupio.

IDEM POETA.

Æ Sopi nomen sicubi interposuero,
 Cui reddidi jamoridem quicquid debui,
 Auctoritatis esse scito gratia;
 Ut quidam artifices nostro faciunt seculo,
 Qui pretium operibus majus inveniunt, novo 5
 Si marmori adscripserunt Praxitelem suo,
 Myronem argento. Plus vetustis nam faves
 Invidia mordax, quam bonis præsentibus.

Sed

AD ALTERUM

PROLOG.

1. *Sicubi interposuero*) Si dixero, Æsopum hoc aut illud fecisse, hanc recitasse fabulam.

2. *Quicquid debui*) Fabulas ab Æsopo acceptas intelligit: eas ait reddidisse, quia sub ipsius nomine in præcedentibus proposuit.

3. *Auctoritatis*) Ut mihi major inde nasceretur auctoritas.

Gratia) Causa, id est, ob auctoritatem majorem.

4. *Nostro*) Quo, ego jam vivo.

5. *Novo*) Si marmori novo, vel argento suo, id est, iconibus ex marmore vel argento a se factis, adscribunt nomen veterum artificum, quales fuerunt Praxiteles & Myron, ac si illi ipsi veteres artifices has statuas manibus suis fecissent; idque ut majus lucrum faciant: quia in talibus antiqua novis solent præferri. *Invenire pretium operibus*, Belgice effertur: *Geld van zyn werk maken*.

6. *Praxitelem*) Praxitelis nomen. Statuarius fuit multi nominis, marmoreis signis faciendis nobilis.

7. *Myronem*) Antea editum fuit fœdissime:

Detrito Myronem argento. Fabula exaudiant

Adco fugat;

obscuro sensu, & metro corrupto. Quicquid autem sudent Interpretes in his conciliandis, nihil est planius, quam si temere, ut videtur, intrusa amoveantur, quomodo jam varix editiones habent,

Myronem argento. Plus vetustis nam faves

Invidia mordax.

Argento) Argenteis signis, ex quibus, ut & æris faciendis, illustre nomen consecutus est Myron.

Faves) Minus nocet.

8. *Invidia mordax*) Invidi homines. Vidimus jam passim.

Sed jam ad fabellam talis exempli feror.

passim. Terent. Eun. 3. 1. 20.

Invidere omnes mihi,

Mordere clanculum.

9. *Talis exempli*) Quod probare possit sententiam de invidia dictam.

FABULA I.

DEMETRIUS & MENANDER.

Demetrius, qui dictus est Phalereus,
Athenas occupavit imperio improbo.

Ut mos est vulgi, passim & certatim ruunt:

FELICITER, subclamant. Ipsi principes
Illam osculantur, qua sunt oppressi, manum, &
Tacite gementes tristem fortunæ vicem.

Quin

AD FABULAM I.

1. *Demetrius*) Orator fuit & Philosophus eximius.
Phalereus) Mavult Nobiliss. Heinsius, *Phalerius*, quod alterum penultimam producat. Certe nusquam Phædrus Spondæum in sexta sede admittit; quicquid alii clamitent de ejus negligentia.

2. *Improbo*) Injusto, contra leges, hoc est, factus tyrannus.

3. *Ruunt*) Intellige *homines*. Quam male Grammatici negent, verba non ad famam pertinentia (ad famam vero pertinent, *ago, fero, prædico, perhibeo*) posse usurpari sine supposito, multis exemplis docet Sanctius in Minerva, & ad eum Cl. Perizonius p. 431. Certe id quoque sollicitum videtur habuisse Meursium reponentem,

Ut mos est vulgi, passim & certatim ruunt.

FELICITER, subclamat.

Ruunt tamen agnoscit & MS. de quo Gadius.

4. *Feliciter*) Solennis acclamationis formula.

Ipsi principes) Præcipui cives, quomodo *príncipes Atheniensium* apud Nepotem in Cimone.

6. *Tacite gementes*) Tacite gementes ob tristem fortunam. Non enim ausi sunt palam queri de miseranda rerum suarum immutatione. Ita fere de iisdem Atheniensibus, cum ibi rerum potiretur Pisistratus, lib. 1. f. 2.

Hinc

Quin etiam resides & sequentes otium,
 Ne defuisse noceat, reptant ultimi;
 In quis Menander, nobilis comædiis,
 Quas, ipsum ignorans, legerat Demetrius, 10
 Et admiratus fuerat ingenium viri;
 Unguento delibutus, vestitu adfluens,
 Veniebat gressu delicato & languido.
 Hunc ubi tyrannus vidit extremo agmine:
 Quinam cinædus ille in conspectu meo 15

Ad-

Hinc conspiratis saltionum partibus
 Arcem tyrannum occupat Pisistratus.
 Cum tristem servitutem flerent Attici,
 Non quia crudelis ille; sed quoniam grave
 Omne insuetis onus, & cepissent queri &c.

7. *Resides*) Desides, nihil publice agentes, sequentes otium, ut ipse exponit.

8. *Ne defuisse noceat*) Nempe sibi; hoc est, periculum adferat, tanquam contemnerent novum regem. Alii in *defuisse* suppleri volunt officio, ut sit, non fecisse officium.

Reptant) Lento gradu accedunt. Ter. Adelp. 4. 6. 3.

Perreptavi usque omne oppidum, ad portam, ad lacum.

9. *In quis*) Inter quos ultimos.

Menander) Atheniensis poeta, Comicoꝝ princeps.

Nobilis comædiis) Comædiis a se scriptis clarus.

10. *Ipsam ignorans*) De facie cum non noscens. C.

Nepos Aristide 1. Respondit se ignorare Aristidem.

11. *Et admiratum*) Vide lib. 4. fab. 21.

Viri) Dignitatem hic notat hæc vox.

12. *Vestitu adfluens*) Similis locutio est in Propertio lib. 2. El. 22.

Ostrina cum fluit in tunica.

Est autem *adfluens vestitu*, qui vestitu fluxiore incedit, quod divitum erat.

13. *Delicato & languido*) Molli, effœminato. Huc illud *reptare* potest pertinere. Francius meus malebat *delicato, languido*, omiſſa conjunctione.

15. *Quinam*) Quo pacto, qua fronte?

Cinædus) Ille mollis & effœminatus.

In conspectu meo) Pro *in conspectum meum*. Cicero, *Veni in Senatu*. Sic & alii boni Scriptores nonnunquam loquuntur. Et contra in verbis non significantibus motum accusativus subinde usurpatur. Terent. Eun. 2. 2. 29.

Ille ubi miser famelicus videt me esse in tantum honorem.
Ita enim optimi habent codices, non tanto honore.

*Audet venire? Responderunt proximi:
Hic est Menander scriptor. Mutatus statim*
* * * * *

16. *Proximi*) Qui ex amicis vel ministris circa Demetrium erant.

17. *Hic est Menander*) Formula demonstrative usurpata solita in laudem alicujus. Martial. lib. 5. Epigr. 13.

Sed toto legor orbe frequens, & dicitur, HIC EST.
Petrius sat. 1. 28.

At pulcrum est digito monstrari, & dici, HIC EST.
Horat. lib. 4. Od. 3. ad Melpomenen,
*Totum muneris hoc tui est,
Quod monstrer digito praterentium
Romana fidicen lyra.*

Græci ita, ἄρα ἐστὶ. Sensus igitur est: *Hic est eximius ille Poeta Menander, qui tot comædiarum est auctor.*

F A B. II.

VIATORES & LATRO.

VIam expediti pariter carpebant duo;
Imbellis alter, alter at promptus manu.
Occurrit illis latro, & intentans necem
Aurum poposcit. Audax confestim irruens
Vim vi repellit, ac ferro incautum occupat,
Et vindicavit sese forti dextera.
Latrone occiso, timidus accurrit comes,

Strin-

AD FAB. II.

Quia Fabula hæc caret principio, visum est quinque hos versus, licet aliunde suppletos, in gratiam adolescentiæ præmittere.

6. *Et vindicavit*) Malim, si liceat, hoc pacto:
Seseque forti vindicavit dextera.

Sic enim gratius fluat versus.

7. *Timidus accurrit*) Qui timidus erat ante, & stabat e longinquo, nunc accurrit,

9. Re-

Stringitque gladium, dein rejecta penula:
 Cedo, inquit, illum, jam curabo sentiat,
 Quos adtentarit: Tunc qui depugnaverat: 10
 Vellem istis verbis saltem adjuvisses modo,
 Constantior fuisset, vera existimans:
 Nunc conde ferrum, & linguam pariter fucilem,
 Ut possis alios ignorantes fallere.
 Ego qui sum expertus, quantis fugiat viribus,
 Scio

8. *Rejecta*) Remota ad tergum, ne libertatem brachii manusve impediret. Est enim gestus parantium se ad pugnam. Virg. Æn. lib. 5.

*Duplicem ex humeris rejecit amictum,
 Et magnos membrorum artus, magna ossa, lacertosque
 Exiit, atque ingens media consistit arena.*

Ovid Metam. lib. 9. vers. 32.

*Rejeci viridem de corpore vestem,
 Brachiaque opposui.*

Penula) Veste peculiari eorum, qui faciebant iter, ex corio, vel coacta lana, pluvius arcendis, cum pileo a tergo, forma cuculli.

9. *Cedo*) Da illum, q. d. Ubi est ille?

Curabo sentiat) Ut sentiat. Curabo ut sentiat me nil frustra minari, & qua virtute sint, quos aggressus est. Seneca 1. Controv. *Vis illum veras pœnas dare? Sentiat quam injuriam fecerit bono patri.* Cic. Epist. 22. lib. 12. *At etiam de te concionatur, nec impune; nam sentiet quos lacefferit.* Ovid. lib. 1. Tristium.

Nunc te prole tua juvenem Germania sentit.

Propert. Eleg. x. lib. 2.

Sentit & illa tuas postmodo capta manus.

Terent. Eun. 1. 1. 21.

Sentiet qui vir siem.

& princeps poetarum Virgilius Æn. lib. 7. 433.

*Ni dare conjugium, & dicto parere fatetur,
 Sentiat.*

10. *Quos adtentarit*) Quales & quantos aggressus sit.

Qui depugnaverat) Qui ex pugna victor extiterat.

11. *Vellem*) Subintellige, inquit. Familiaris Phædro Ellipsis.

12. *Constantior fuisset*) Multo animosior fuisset, si dixisses modo, cum mihi negotium fuit cum latrone illo.

13. *Nunc conde ferrum*) Conde gladium tuum. Contrarium *stringere* paulo ante habuimus.

Fucilem) Tam vana jactantem. Refert & Schæfferus ad *ferrum*.

14. *Ignorantes*) Homines qui te ignorant.

Scio quod virtuti non sit credendum tua.

¶ *Illi adsignari debet hæc narratio,
Qui re secunda fortis est, dubia fugax.*

16. *Scio quod*) Hanc locutionem, ab aliis impugnatam, probat Faber, & cum eo Vossius, Scioppius, & ad Sanctii Minervam Jacobus Perizonius.

Virtuti) Viribus, fortitudini, quam præstas scilicet in fugiendo, non in pugnando.

18. *Re secunda*) Prospera.

Dubia) Incerta, adversa, iniqua.

F A B. III.

CALVUS & MUSCA.

*Calvi momordit Musca nudatum caput,
Quam opprimere captans, alapam sibi duxit gravem;*

*Tunc illa irridens: Punctum volucris parvula
Voluisti morte ulcisci: quid facies tibi,
Injuriam qui addideris contumeliam?*

*Respondit: Mecum facile redeo in gratiam,
Quia*

AD FAB. III.

2. *Opprimere*) Camerarius Fab. 208. Pungebat sæpe calvum musca, nota est enim hujus improbitas. Itaque ille palmam calva infligere, ut illam opprimeret &c.

Captans) Quærens, studens, volens.

Alapam sibi duxit) Sibi inflixit magnum colaphum. *Alapa* Latine, Græce colaphus, pro quovis ictu sumitur, inflicto manu, sive capiti, sive genis, sive palma, sive pugno. Hic certe pater percussionem capitis intelligi debere, non os verberatum manus palma. Agitur enim de nudato capite calvi, quod musca momordit.

3. *Irridens*) Schefferus olim *ridens*. Quod non improbandum. Mollius fluit versus & *ridens*, ut sæpe, est pro *irridens*.

Volucris) Musca, licet insecti genus, recte volucris dicitur a volando.

6. *Mecum facile*) Mihi facile ignosco.

*Quia non fuisse mentem ledendi scio:
Sed te, contempti generis animal improbum,
Qua delectaris bibere humanum sanguinem,
Optem necare vel majore incommodo.* 10

¶ *Hoc argumento veniam tam dari decet
Qui casu peccat, quam qui consilio est nocens;
Illum esse quamvis poena dignum judico.*

7. *Ledendi*) Me injuria afficiendi.

10. *Majore*) Majore, quam id erat, cum mihi aliam ducerem.

11. *Hoc argumento*) *Hac fabula*, plane ut l. 2. fab. 8.
Hoc argumento tuta est hominum tenuitas.

Et lib. 4. fab. 7.

Hoc argumento se describi sentiat.

Sed jam monuimus superius. Alibi dicit: *Hec significat fabula*; ut lib. 2. fab. 8.

12. *Qui casu peccat*) Tam ei, qui casu peccat, quam alteri, qui consilio, id est, data opera, est nocens, ignoscere sapientem decet.

13. *Illum esse quamvis*) Quanquam illum, qui animo deliberato nocet, dignum esse poena judico.

F A B. IV.

HOMO & ASINUS.

Quidam immolasset verrem quum sancto Herculi,

Cui

AD FAB. IV.

1. *Verrem*) Sacrificabatur aper Herculi, ob devictum ab ipso aprum Erymanthum, quem vivum humeris sustulisse dicitur.

Sancto Herculi) Ita recte legitur. *Sanctum* vocant Herculem Ovidius, Propertius, Cicero, & alii. Gruterus p. xlviii. Inscr. 1. & 2.

SANCTISSIMO HERCULI
INVICTO.

Item Inscr. 11.

HERCULI SANCTISS.
INVICTO. SACR

& sic alibi,

Cui pro salute votum debebat sua;
 Afello iussit reliquias poni hordei.
 Quas aspernatus ille, sic locutus est:
 Tuum libenter prorsus adpetere cibum,
 Nisi qui nutritus illo est, jugulatus foret.
 Hujus respectu fabulae deterritus
 Periculosum semper vitari lucrum.

Sed

2. *Votum*) Cui debebat id, quod voverat, si saluti redderetur.

3. *Poni*) Apponi in cibum.

Hordei) Quo saginaverat verrem illum.

7. *Respectu*) Intuitu, consideratione. Hanc vocem, ut parum Latinam, a nonnullis improbatam defendit Vossius in lib. de vitis sermonis, eamque firmat auctoritate Liviana. Firmat & Gudius contra Hadrian. Cardinalem. Vide eum ad hunc locum. Certe hanc eandem sibi etiam vitio datam fuisse, conqueritur Jacobus Vvallius, homo purissimæ Latinitatis, & in versibus ad normam veterum faciendis, omnibus sæculi scriptoribus anteponendus. Nesciebant enim, qui peregrinam hanc vocem putabant, sic loquutum fuisse ipsam Ovidium. Sic enim ille *Tristium* lib. 1. Eleg. 3. de uxore sibi vim allatura, nisi mariti causa sustinisset vivere.

Et voluisse mori; moriendo ponere sensus:

Respectuque tamen non posuisse mei.

Iterum *Epist.* ex *Ponto* lib. 4. Ep. 9. de Tomitis, qui cum malebant e *Ponto* discedere, quod videbant illum id vehementer velle, respectu tamen sui hominem retinere cupiebant.

Illi me, quia velle vident, discedere malunt;

Respectu cupiunt hic tamen esse sui.

Vide ejusmodi querelam in *Vvallii Heroicor.* lib. 2. Sed ita solent vitio creati censores. Quæ res mihi in memoriam redigit clamores imperitorum hominum, qui satis mirari non poterant in carmine quodam a *Jano Broukhusio* Belgas *trepidus* dici, quod scilicet illi *fermidolosus* interpretabantur: cum contrarium vel ex hoc nostro *Phædro* evinci queat; ne de aliis jam dicam aurei ævi scriptoribus. Opera pretium feret lector, si locum inspiciat, qui occurrit in divina *Odæ*, scripta in funere *Britanniarum reginæ*. Sed quo relabor?

8. *Lucrum*) Congestas opes lucro, tanquam rem, quæ possessores suos in varia pericula inducat.

H

9. *Qui*

*Sed dices: Qui rapuere divitias, habent.
Numeremus agedum, qui deprensi perierunt; 10
Majorem turbam punitorum reperies.
Paucis temeritas est bono, multis malo.*

9. *Qui rapuere divitias*) Nempe ut Juvenalis ait Sat. 14.
Unde habeas quarit nemo, sed oportet habere.

Habent) Divites sunt, bona possident. Sic *ἔχουσιν* apud Græcos pro bona possidere.

10. *Qui deprensi perierunt*) Qui ob opes variis accusationibus circumventi, & suppliciiis affecti fuerunt.

11. *Majorem turbam*) Bene subducta ratione patebit plures fuisse punitos, quam impune divitias rapuisse.

12. *Paucis temeritas est bono*) Temeritas ista prodest paucis; multis vero magnum adfert damnum & incommodum.

F A B. V.

SCURRA & RUSTICUS.

*Pravo favore labi mortales solent;
Et pro judicio dum stant erroris sui,
Ad panitendum rebus manifestis agi.
¶ Facturus ludos quidam dives nobiles,*

Pro-

A D F A B. V.

1. *Pravo favore*) Per pravum & cœcū favorem.

Labi) Errare. Sic mox, *erroris*.

2. *Pro judicio*) Pro errore judicii sui, id est, secundum Phædri consuetum loquendi modum, pro erroneo judicio suo. Talia exempla jam ante vidimus.

Dum stant) Dum tuentur ac defendunt judicium suum. Sic apud Terentium est *stare pro aliquo*, pro *tuæ partes alicujus*, defendere aliquem. *Stare* & *sedere* sunt verba forensia, hoc judicium, illud advocatorum. Sic supra lib. 3. fab. 10.

Stant patroni fortiter

Causam tuentes innocentiæ scæmina.

Et lib. 1. fab. 10.

Tunc iudex inter illos sedit Simini.

3. *Rebus manifestis*) Rationibus & argumentis invictis.

4. *Facturus ludos*) Idem infra fab. 7.

Erat facturus ludos quidam nobiles.

Nobiles) Non obvios & quotidianos, sed celebres, qui passim noscerentur.

5. Pro-

Proposito cunctos invitavit premio,
 Quam quisque posset, ut novitatem ostende-
 ret.

Venere artifices laudis ad certamina;
 Quos inter scurra notus urbano sale,
 Habere dixit se genus spectacula,
 Quod in theatro nunquam prolatum foret.

Dispersus rumor civitatem concitat;
 Paulo ante vacua turbam deficiunt loca.
 In scena vero postquam solus constitit,
 Sine apparatu, nullis adiutoribus,
 Silentium ipsa fecit expectatio.

Ille in sinum repente demisit caput,
 Et sic porcelli vocem est imitatus sua,

Ve.

3. *Proposito*) Ita lib. 1. fab. 14.

Hoc bibere iussit ipsam posito premio.

Valer. Max. 6. 8. 2. *Cum magna sibi premia proposita videret.* Virg. 5. Æn. 291. de Ænea,

*Hic, qui forte velint rapido contendere cursu,
 Invitat pretii animos, & premia ponit.*

6. *Quam quisque posset*) Ordo est; *Ut quisque ostenderet novitatem, quam posset.*

Novitatem) Nova inventa, novam artem indicatam.

7. *Laudis ad certamina*) Ut certarent de laude & premio proposito.

8. *Scurra*) Ex eorum genere, qui risum movent auditoribus, nulla habita ratione veterum & dignitatis.

Urbano sale) *Sal* hic est pro eo, quod jocosum est. *Urbanus* veto *sal*, cui inest elegantia & eruditio quxdam ex conversatione politorum & eruditorum hominum.

9. *Habere*) Sic fere de re inventa hoc verbum usurpatur.

10. *Nunquam prolatum*) Ex sententia scilicet divitis, facere volentis ludos novo spectaculo nobiles.

11. *Dispersus rumor*) Terent. in prol. Hecyr. in re simili, *Rumor venit.*

Concitat) Convocat in locum unum, scil. theatrum.

12. *Deficiunt loca*) Desunt turbae loca.

15. *Expectatio*) Expectatio scutrae, cum ille moraretur, apud populum silentium facit.

17. *Porcelli vocem est imitatus*) Ludit Ausonius in ho-

Verum ut subesse pallio contenderent,
Et excuti iuberent: quo facto, simul
Nihil est repersum, multis onerant laudibus, 20
Hominemque plausu prosequuntur maximo.
Hoc vidit fieri rusticus; Non mehercule
Me vincet, inquit: & statim professus est
Idem facturum melius se postridie.
Fiz turba major; jam favor mentes tenet, 25
Et

minem animantium variorum voces exprimentem hoc epigrammate:

Latratu catulorum, hinnitu singis equorum,
Caprigenumque pecus, lanigerosque greges
Balatu adsimulas. Asinos quoque rudere dicas,
Quum vis Arcadicum fingere, Marce, pecus:
Gallorum cantus, & evantes gutture corvos,
Et quicquid vocum bellua talis habet.
Omnia quum simules, ita vere, ut filia negentur,
Non potes humana vocis habere sonum.

18. *Verum*) Nobiliss. Heinsius legit *Verrem ut &c.*
Pallio) Pro toga positum ait Gadius, cum in pallio sinus non sit.

19. *Et excuti*) Pallium videlicet, aut sinum. Planiore sensu legit Heinsius. *Idque excuti iuberent.*

Quo facto) Postquam excussio pallio non est reperis porcellus.

20. *Onerant laudibus*) Abunde laudibus prosequuntur. Justin. lib. 5. cap. 4. *Igitur omnibus non humanis tantum, verum & divinis cum honoribus onerant.*

21. *Hominemque plausu prosequuntur*) Cicero pro Roscio Comædo cap. 10. *Sic est vulgus: ex veritate pauca & ex opinione multa astimat. Quid sciret ille, perpauca animadvertabant: ubi didicisset, omnes querebant. nihil ab hoc pravum & perversum produci posse arbitrabantur. Si veniret ab Statilio, tametsi artificio Roscium superaret, adspicere nemo possit. Quia veniebat a Roscio, plus etiam scire, quam sciebat, videbatur.*

22. *Rusticus*) Rusticus quidam, qui ibi aderat.

25. *Fiz turba major*) Concursum omnis generis hominum.

Favor) De spectatoribus applaudentibus in theatro vel scena dicitur, ut infra fab. 7.

Tibicen gratulari fautores putat.

Mentes tenet) Favor erga scurram ita occupatas habuit multitudinis mentes, ut adempta esset iis omnis libertas judicandi.

Et derisuri, non spectaturi, sedent.
 Uterque prodit: Scurra digrunit prior,
 Moveique plausus, & clamores suscitatur.
 Tunc simulans sese vestimentis Rusticus
 Porcellum obtegere, quod faciebat scilicet, 30
 Sed in priore quia nil compererat, latens,
 Pervellit aurem vero, quem celaverat,
 Et cum dolore vocem naturæ exprimit.
 Adclamat populus: Scurram multo similis
 Imitatum; & cogit Rusticum trudi foras. 35
 At ille profert ipsum porcellum e sinu,

TUR-

26. Et derisuri) Heinſius,
 Ut derisuros, non spectaturos sciat.

Porte,

Et derisores, non spectatores sedent.

Quam conjecturam mihi suppeditat locus ex lib. 3. fab.
 14. ubi sic noster de Æſopo:

Quod sensit simul

Derisor potius quam deridendus senex;
 Arcum retensum posuit in media via.

ubi derisor oppositum & deridendus idem valet, quod
 derisurus; ut sensus sit, Quod ubi sensit senex Æſo-
 pus, qui potius eum esset derisurus, (solebat nempe
 hic Fabulator stultitiam hominum deridere, & sic
 eorum errores corrigere) quam ab eo deridendus.

Non spectaturi) Non tam ad eum spectandum, quam
 deridendum.

27. Uterque) Scurra & Rusticus prodeunt in scenam.

Prodire in scenam est & apud Nepotem in præfatione.

Digrunit) In finem, ut ante fecerat.

28. Moveique plausus) Commovet multitudinem ad
 edendos plausus manibus. Sic enim solebant, cum
 quid approbarent.

Clamores suscitatur) Tollere clamorem dixit L. 11. & I. 6.
 Cicero in Bruto c. 95. clamores facere.

30. Scilicet) Confirmantis hic est particula.

31. Sed in priore) Toti sunt in asserendo hoc versu
 Freinshemius & Schefferus. Malim cum Heinſio delere.

Compererat) Nempe spectatores.

32. Vero) Vero porcello in vestibus latenti.

33. Vocem naturæ) Vocem suis, naturalem grunnitum.

35. Trudi foras) Ejici contumeliose. Sic Terentius
 Eun. 4. 5. 11.

Nam me extrusit foras.

*Turpemque aperto pignore errorem probans ;
En hic declarat, quales suis iudices.*

37. *Aperto pignore*) Claro ac manifesto . *Pignus* notat argumentum certissimum .

38. *Hic declarat*) Hic porcellus ostendit errorem vestri iudicii .

P O E T A .

*Adhuc supersunt multa, quæ possim loqui,
Et copiosa abundat rerum varietas ;* 40-
Sed temperata suaves sunt argutia :
Immodicæ offendunt. Quare, vir sanctissime
Particulo, chartis nomen victurum meis,
Latinis dum manebit pretium literis,
Si non ingenium, certe brevitatem adproba, 45
Quæ commendari tanto debes iustius,
Quanto poetæ sunt molesti validius .

F A B .

P O E T A .

39. *Adhuc supersunt multa*) Lib. 4. fab. 25.

Supersunt mihi quæ scribam, sed parco scienti.

Loqui) Scribere, ut loco laudato .

41. *Temperata suaves sunt argutia*) Ter. Andr. 1.

Id arbitror

Adprime in vita esse utile, ne ne quid nimis.

42. *Immodicæ offendunt*) Nimix sunt molestæ ac tediosæ.

Vir sanctissime) Integerrime . Sic lib. 3. fab. 10. *Savilla* uxor, de integra vitæ & innocente .

43. *Nomen victurum*) Cujus nomen in scriptis meis vivet . *Vivere* est hic immortalis gloria & memoria vigere . Et ita usurpatur passim apud Scriptores .

45. *Certe*) *Certe* hic est minimum, saltem . Sic supra lib. 2. fab. 5.

Donationis, alapa certe, gaudis.

Brevitatem) Brevitatem magni beneficii loco imputat, cum alias solent poetæ enecare & macerare homines suis verbosis commentationibus . Docent id loca, quæ congestere viri docti .

46. *Tanto iustius*) Tanto majori jure .

47. *Poeta*) Qui iusta opera conscribunt, quos recitantes non possis sine maxima molestia audire . Ovidius

Ut nos nulla tibi jam sis legisse voluptas :

At brevior dentis parva duobus erit .

A D .

FAB. VI.

DUO CALVI.

Invenit Calvus forte in trivio pectinem,
 Accessit alter, aque defectus pilis;
 Heia, inquit, in commune quodcumque est lucri.
 Ostendis ille prædam, & adjecit simul:
 Superum voluntas favit, sed fato invido:
 Carbonem, ut ajunt, pro thesauro invenimus.
 ¶ Quem spes delusit, huic querela convenit.

FAB.

AD FAB. VI.

1. *Calvus*) Quidam homo calvus, ut solet Phzdrus de ignotis.

2. *Aque defectus pilis*) Quem defecerant pilis, qui amiserat pilos. Sic sup. *defectus annis*.

3. *In commune*) Formula solennis, qua utebantur, qui quid alium invenisse viderant in publico. Integra locutio est, *Confer in commune*. Sed *confer* brevitatis causa omititur.

5. *Superum voluntas favit*) Hoc quoque solenne erat. Dicebant talia a diis dari. Quid si versus ita constituatur,

Superum voluntas favit, at fato invido?

Invido) Iniquo, non favente.

6. *Carbonem*) Rem nobis non profuturam, nec ullius pretii. Carbores scilicet olim propter limites defodiebant. Confer lib. 3. fab. 12.

Ut ajunt) Cessit enim in proverbium. Vide Erasmi Chiliad.

7. *Quem spes delusit*) Qui spe sua frustratus est,

PRINCEPS TIBICEN.

*U*bi vanus animus, aura captus frivola,
 Arripuit insolentem sibi fiduciam,
 Facile ad derisum stulta levitas ducitur.

¶ *Princeps tibicen notior paulo fuit,*
Operam Bathyllo solitus in scena dare.
Is forte ludis, non satis memini quibus,
Dum pagma rapitur, concidit casu gravi

AD FAB. VII.

Ne
 1. 2. 3.

1. *Ubi vanus animus*) Pletumque contingit, ut homines nec certa proposita habentes, inflati parvulo successu audeant sperare majora solitis. Sed huic consequens est, ut illorum levitas agnita ludibrium debeat.

Aura) Vulgi gratia & favore. Horat. od. 2. lib. 3.
Arbitrio popularis aura.

Virg. 6. Æneid.

Nunc quoque jam nimium gaudens popularibus auris.

Ubi Servius exponit, Favoribus. Unde & AURARII dicuntur fautores. Cicero dixit, ventis popularis, venti concionum.

Frivola) Fragili, quæ cito perit.

2. *Sibi*) Eleganter abundat hæc vocula, ut sæpe apud Scriptores.

3. *Ad derisum*) Ad derisionem, ut derideatur.

Stulta levitas) Vanus animus, vel vanitas illa animi.

4. *Princeps*) Nomen proprium. Principis Grammatici meminit Suetonius lib. de Illustribus Grammaticis cap.

4. his verbis: *Me quidem adolescentulo, repeto quandam Principem nomine, alternis diebus declamare, alternis disputare, nonnullis vero mane differere, post meridiem, remoto pulpito, declamare solitum.* Vide Gruter. Inscript. DCCCXXXIII.

10. Ita nomina propria sunt, Rex, Regulus, Tyrannus, Tyrannio, Creon, Creusa, & alia id genus.

Notior paulo) Quam alii ejusdem generis homines.

5. *Operam Bathyllo solitus*) Inflare tibias solitus, ad quas Bathyllus mimus saltaret. Vixit hic Bathyllus tempore Augusti.

7. *Pagma*) Machina fuit artificiosa, pro diversitate argumenti adornata, in qua vel in sublime attollere, vel e sublimi in præceps dare, ac velut dehiscente terra absorbere solebant sive homines, sive res, quas esset libitum.

Rapitur) Indicat hæc vox celeritatem, qua dehiscerat aut

*Nec opinans, & sinistram fregit tibiam,
 Duas quum dextrat maluisset perdere.
 Inter manus sublatas, & mutum gemens, 10
 Domum refertur. Aliquot menses transeunt,
 Ad sanitatem dum venit curatio.
 Ut spectatorum mos est, & lepidum genus,
 Desiderari capis, cuius flatibus
 Solebat excitari saltantis vigor. 15
 Erat facturus ludos quidam nobiles,
 Et incipiebat Princeps ingredier. Eum*

Ad-
 aut surgebat motum ponderibus latitantibus. Clau-
 dianus:

Mobile ponderibus descendat pectus reductis.

8. *Nec opinans*) *Nec valet non.* Terent. Andr. *Nec opinantes.* Noster lib. 1. fab. 9. *Accipiter nec spinum rapit.* Virgil. dixit pro eo *incantus* *Ancid.* 1.

Et ferro incantum superat.

9. *Duas quum dextrat*) *Fregit tibiam*, sive crus sinistram, sed maluisset duas dextras tibias (quas scilicet in comœdiis adhibebat) frangere, quam unicam illam sinistram. *Lusus elegans est in voce tibia.*

10. *Inter manus sublatas*) *Manibus latus e theatro.* Cicero *Accus.* 5. in *Verr.* cap. 11. *Itaque erant exitus ejusmodi, ut alius inter manus e convivio, tanquam e praelio auferretur.* Livius lib. 3. de *Q. Cæfione: Inter manus domum ablatum.* Lucret. lib. 1. vers. 96. de *Iphigenia Dianæ immolanda.*

*Nam sublata virum manibus tremebundaque ad aras
 Deducta est.*

11. *Aliquot menses transeunt*) *Lapsi sunt aliquot menses, antequam plene esset curatus. Ite & transire de tempore usurpatur.* Ovid. *Metam.* lib. 2. vers. 330.

Si modo credimus, unum

Isse diem sine sole ferunt.

13. *Lepidum genus*) *Ut spectatorum genus solet esse lepidum, & a tibiæ se vult exhilarari. Lepidum spectatorum genus, id est, lepidi spectatores, formula Phædro solennis. Sic Grajum genus pro ipsis Græcis est apud Ennium. Et eodem modo ab Euripide dictum est, Πρῶτον γὰρ ἄνθρωπος, pro ipsis senibus.*

14. *Flatibus*) *Cantibus. q. d. quo tibia canente.*

15. *Saltantis*) *Bathylli, cui operam in scena dabat.*

16. *Erat facturus*) *Vid. sup. fab. 5.*

17. *Et incipiebat Princeps*) *Ita Heinſius:*

*Ut incipiebat Princeps ingredier, cum
 Inducit pretio & precibus, ut tantummodo
 Ipsa ludorum ostenderet sese die.*

Adducit pretio, precibus, ut tantummodo
Ipso ludorum ostenderet sese die.

Qui simul advenit rumor de tibicine. 20

Fremitt in theatro: quidam affirmant mortuum,

Quidam in conspectum proditurum sine mora.

Aulæo misso, devolutis tonitribus,

Dii sunt locuti more translaticio.

Chorus reducto tunc, & notum canticum 25

Imposuit, cujus hæc fuit sententia:

LATARE INCOLUMIS ROMA SALVO PRINCIPE.

In

18. *Pretio, precibus*) Terent. Eun. 5. 9. 24-

Perfice hoc

*Precibus, pretio ut habeam aliqua in parte, tamen
apud Thaidem.*

Horatius etiam:

Nunc prece, nunc pretio.

Nos Belgæ: *Hy brengt' er hem toe met gele en goede woorden.*

20. *Qui simul advenit rumor*) Qui rumor simulac dis-
pergeretur, venturum nempe Principem, fremitum
excitat in theatro.

23. *Aulæo misso*) Cum dimitteretur aulæum, post
quod stabant actores. Heinsius:

Aulæo misso, devolutis tonitribus,

Dii collocutus more translaticio.

Chorus reducto &c.

Devolutis tonitribus) Fiebant hæc saxis dejectis post
scenam, magno cum fragore.

24. *More translaticio*) Quo transferebantur in sce-
nam, ornati magnifice, cum intervenite difficilioribus
negotiis deberent, machinæ alicujus subsidio. Quan-
quam per *translaticium* intelligi potest pridem usurpa-
tum, consuetum & vulgare.

25. *Reducto*) Tibicini nempe una cum cæteris, ex
quibus chorus constabat. Positum est pro *introducto*, de-
mo ducto in theatrum, quia promiserat se ostensurum se.

27. *Latare incolumis Roma*) Respicit morem accla-
mandi Principibus. Ita Romæ, acceptis de recuperata
Germanici valetudine nunciis, exclamatum, SAL-
VA ROMA, SALVA PATRIA, SALVUS EST GER-
MANICUS. Et similiter de Alexandro Severo, SAL-
VA ROMA, QUIA SALVUS ALEXANDER.

28. *In plausum consurrectum est*) Simul ab omnibus sur-
rectum est, ut plausus ederent. Stantes enim fere ce-
debant, præsertim si hoc Principis causa facerent.
Suetonius Augusto. *Assurrectum ei ab universis, & a stans-
sibus plausum.* Auctor Dialogi de claris Oratoribus.

Ter

*In plausus consurrectum est; jaecat basia
Tibicen, gratulari fautores putat.*

Equester ordo stultum errorem intelligit;

30

Magnoque risu canticum repeti jubet.

Iteratur illud; homo meus se in pulpito

Totum prosterne; plaudit inludens eques:

Rogare populus hunc coronam existimat.

U

*Testis ipse populus, qui auditis ejus (Virgillii) versibus
surrexit universus. Apul. Apol. Ibi ego comperior, omnes
judices tanto poeta adsurrexisse, id est in plausum. Ar-
nobius lib. 4. Conclamant, & adsurgunt theatra. Græci
vocant ἀπυρῳδῶν, & ὠρῳσῳδῶν.*

*Jaecat basia) Ori admota manu, spargit in vulgus,
gratiarum agendarum causa. Sic enim solebant, quo-
ties declarare animum gratum, aut quoquo modo de-
ditum aliis vellent. Fiebat autem manu primum ad-
mota ori, deinde potrecta ad eos, quorum amoris
vel honori hoc dabatur, & sic osculum ipsum porri-
gebatur velut ac jaecabatur. In plerisque codicibus est,*

Jaecant basia,

Tibicen gratulari fautores putat.

quomodo emendat & distinguit Petrus Scriverius No-
tis ad Martialem p. 38. probante etiam Nicolao Hein-
sio. Sed sequens versus videtur repugnare.

29. *Gratulari) Absolute, gratulari, pro gratulari si-
bi. Ita lib. 4. fab. 11.*

Quam gratulantes persalutasses Deos.

30. *Equester ordo) Equites in theatro sedentes.*

*Stultum errorem) Errorem ex stultitia, & judicii in-
firmitate natum.*

32. *Homo meus) Tibicen Princeps, de quo loquor. Addi-
tur illud meus, velut per commiserationem tantæ stultitiæ.*

*In pulpito) Ubi canere fabulamque agere solebant
personæ.*

33. *Plaudit inludens eques) Eques hic est pro equites,
vel equester ordo, ut ante. Plaudit, vel plausus dat. Ho-
rat. lib. 1. Od. 20.*

datum in theatro

Cum tibi plausus.

34. *Rogare populus) Populus putat eum rogare ut co-
roneur tanquam victor. Non male forte legeretur,*

Rogari populus hinc coronam existimat:

ut sensus sit, Ex eo, quod tibicen se in pulpito prosterne-
ret, & tantos plausus darent Equites, ex eo, inquam, popu-
lus credidit eum rogare coronam. Sed nihil immutandum.

Coronam) Præmium certaminis in ludo illo.

Ut vero cuneis notuit ves omnibus,
 Princeps ligato crure nivea fascia,
 Niveisque tunicis, niveis etiam calceis,
 Superbiens honore divinæ Domus,
 Ab universis capite est protrusus foras.

35

35. Ut vero) Ut vero per omnes partes theatri intellecta est hominis vanitas.

Cuneis) Sedilibus in teatro, ubi sedebat populus.

36. Nivea fascia) Alba, candida, qui color olim relatus est inter regales.

37. Niveisque tunicis) Præfert Illustrissimus Gadius Niveaque tunica: quem vide omnino ad hunc locum.

38. Honore divina domus) Honore, quo non ipse, sed divina domus afficiebatur, id est, Augusta, Cæsarea, Imperatoria, Principalis. Rigaltius hunc locum dum emendare vult, corrumpit. Ipse eum vide.

39. Capite est protrusus foras) Cum contumelia præceps est datus. Sic fere fab. 5. 35. Terent. Eun. 4. 5. 11. Correnit miles, quod intellexi minus; nam me extrussit foras.

FAB. VIII.

OCCASIO DEPICTA.

Cursu volucris pendens in novacula,

AD FAB. VIII.

Cat-

1. Cursu volucris) Alatis pedibus.
 2. Pendens) Tam celer, ut terram non attingat. Sic enim de volantibus Ovidius de Perseo lib. 4. Metam. Cumque super Lybicas victor penderet arenas.
 Et sic alii.

In novacula) Vide præter alia, quæ passim occurrunt, Andreæ Alciati Emblem. XVI. lib. 1. In novacula autem valet hic cura novacula; vel novaculam manum tenens. Virg. 5. Æn.

Horridus in jaculo.

hoc est, jaculis instructus. Idem lib. II.

Rapidum super amnem

Infelix fugit in jaculo fridente Camilla.

Florus lib. 1. Juvenem in equis & armis, h. e. armata, & equis infidens. Ausonius Epigr. cxxxI.

Laudo Timomachum, matrem quod pinxit in ense Cunctantem.

h. e. quod pinxerit cunctantem, cum manu jam teneret gla-

gl-

*Calvus, comosa fronte, nudo corpore,
 Quem si occuparis, teneas; elapsum semel
 Non ipse possit Jupiter reprehendere;
 Occasionem rerum significat brevem: 5
 Effectus impediret ne segnis mora,
 Finxere Antiqui talem effigiem Temporis.*

gladium ad interficiendos liberos. Manil. lib. 2. vers.
 241.

Et qui contento fulget Centaurus in arcu.

Danetus exponit male, tanta velocitate, ut possit inco-
 dere in novacula.

2. *Calvus*) Muliebri specie quoque ita pingitur.
Fronte capillata, post est Occasio calva.

Comosa fronte) Comis abundante.

Nudo corpore) Quo nempe sit expeditior ad avolandum.

3. *Quem si occuparis*) Quem si praevenias inopinatum
 quasi ac non sentientem.

Teneas) Ne patiaris a te abire, quia semel elapsus
 non redit.

4. *Non ipse possit Jupiter*) Non ipse Jupiter, quamvis
 sit maximus deorum, & omnipotens dicatur.

Reprehendere) Retrahere e fuga. Livius; *Ades tur-*
bati erant dextra ala equites peditesque, ut quosdam Consul
Cato manu ipse reprehendit, uterutque in hostem. Lucie-
lius lib. 6. vers. 507.

*Quod nisi respirent venti, non ulla refranet
 Rei, neque ab exitio possit reprehendere cunctes.*

Propertius,

Quam possit quisquam nostros reprehendere cursus.

6. *Effectus impediret*) Ne per nimiam cunctationem ef-
 fectu rerum destituamur. Optime legit Nob. Heinsius,
Effectus impediatur ne segni mora.

7. *Temporis*) Non simpliciter, sed ejus, quod ante
 dixit occasionem, h. e. opportunitatem.

FAB. IX.

TAURUS & VITULUS.

*Angusto in aditu Taurus luctans cornibus,
 Quum vix intrare posset ad praesepia,*

Mon-

AD FAB. IX.

1. *Luctans cornibus*) Difficulter permeans.

A P.

Monstrabat vitulus quo se pacto plecteret:
Tace, inquit, ante hoc novi, quam tu natus es.
¶ Qui doctiorem emendat, sibi dici putet. 5

3. *Vitulum*) Qui forte adstabat.

Plecteret) *Alu flecteret*. Eodem recidit. Docet Schef-
 ferus in libris de re vehiculari, 1. 4.

4. *Quam tu natus es*) Præsens, pro præterito perfe-
 cto, *natus fuisti*. Proverbium conveniens seni reprehen-
 denti hominem adolescentem & sciolum, a quo lac-
 cellitur.

5. *Qui doctiorem emendat*) Sus scilicet Minervam do-
 cens, ut in alio est proverbio.

Sibi dici putet) Sic fere supra. Terent. And. 1. 2. 16.

Hac cum illi, Micio,
Dico, tibi dico.

F A B. X.

VENATOR & CANIS.

Adversus omnes fortis veloces feras
Canis quum domino semper fecisset satis,
Languere capit annis ingravantibus.

Ali-

AD FAB. X.

1. *Adversus omnes*) Aliam fabulam de Cane sene re-
 fert Camerarius fab. 278. Confer Statium sic loquen-
 tem de Leone jam sene Thebaid. lib. xi.

Qualis leo rupe sub alta,
Quem virides quondam silva montesque tremebant,
Jam piger & longe jacet exarmatus ab avo.
Magna ramon facie, & non attonda senectus;
Et si demissas veniat mugitus ad aures,
Erigitur, meminitque sui, viresque peraltas
Ingemit, & campis alios regnare leones.

Fortis veloces) Malim certe cum Heintio:

Adversus omnes fortis & velox feras.

Vide eum ad hunc locum.

2. *Semper fecisset satis*) *Imensis*, pro *satisfecisset*.

3. *Annis ingravantibus*) Cum anni cum gravarent,
 id est, molestiam adferrent: vel, annis ingravescen-
 tibus. Sic Horatius dixit *gravis annis*, de milite se-
 ne. Ovidius quoque,

Quoniam gravis ipsa senecta est.

Ennius apud Ciceroem, *senio confectus.*

4. Ali-

*Aliquando obiectus hispidi pugnae suis,
Adripuit aurem: sed cariosis dentibus,
Pradam dimisit. Hic tum Venator dolens,
Canem objurgabat. Cui latrans contra senex:*

Non

4. *Aliquando obiectus*) Commisus quodam tempore cum lue in pugnam. Multa congerit exempla Torrentius ad Horatium Epod. lib. od. 2. quo probet, ubi de re venatica sermo est, *canes* foeminino genere usurpari. Fatetur tamen hanc observationem non esse perpetuam. Patet certe etiam ex hoc Phædri loco. Quin & ex Columel. 7. 12. *Pecuarium canis neque tam strigosus & pernix esse debet, quam qui damas, cervosque & venicissima scettatur animalia.*

Hispidi) Setoli apri.

5. *Cariosis dentibus*) Invalidis jam & carie adesis.

6. *Venator dolens*) Pradam jam captam sic sibi iterum, tanquam bolum e faucibus, eripi.

7. *Latrans contra senex*) Non dubitavimus ita restituere hunc versum hactenus corruptum; hortante imprimis, cui plurimum in his studiis tribuimus, Jano Broukhusio. Prima in *latrare* a nemine veterum, qui alicujus esset auctoritatis, umquam correpta est. Adeo ut cum alius erraverit Guntherus, dum scriberet.

Portavit scapulis passus plus mille latrantem.

Quod non vidit eum laudans Rittershusius, qui tamen Phædrum nimis negligentiam in observandis hujus carminis legibus accusat. Vid. Voss. de Arte Grammat. lib. 2. p. 75. ubi hunc Phædri versum improbat. Ultima enim horum versuum sedes necessario recipit jambum. Hinc doctissimus Barthius merito in Perottam invehitur, qui tam indoctus fuerit poeseos, ut etiam ultimo senarii pedi spondzum apposuerit. Accuratus hac voce est usus Jacobus Sannazarius, quem non veretur Ludovicus de la Cerda, elegans ingeniorum spectator, anteponeere Statio Papinio. Sic ille Epigr. lib. 1. 19.

Cum prope latrantes sensit adesse canes.

Et lib. 2. 46.

Quod noctu latras, quod fellas ulfacis unum.

Far ratio est in *migrare*, in qua voce primam male corripuit Manilius. Et eadem pene in *Nigrare*, cujus prima, ut bene observavit Taubmannus, a Virgilio semper extenditur, excepto uno loco in lib. VIII. Aeneid.

Credunt se vidisse Jovem, cum saepe migrantem.

Itaque re bene perpensa puto nihil melius esse, quam hanc in Phædro emendationem admitti, urgente etiam, ut mihi videtur, ipso sensu. Nam *senex contra latrans*

trans

*Non te destituit animus, sed vires mee.
 Quod fuimus laudas, jam damnas quod non sumus.
 ¶ Hoc cur, Philete, scripserim, pulcre vi-
 des.*

10

EXPLICIT LIB. V.

Tras videtur esse, *senex contra* respondit *latrans*, id est *latrando*. Unde nihil periculi, si verba ita, ut monuimus, transponantur. *Latrans contra senex* significat igitur, Canis contra senex & gravatus annis domino suo hoc pacto respondit. *Latrans*, ut jam ante monuimus, ponitur pro *latratore*, ut *amans* apud Terentium & Ovidium pro *amatore*; *Medentes* pro *medicis* apud Lucretium; *Hinnicus* pro *equo* apud Apulejum; *Mugientes* pro *bubus* apud Horatium; *Laniger* quoque apud nostrum pro *agno*; & *Auritus* pro *asino*. Quod tamen summopere miror non admittit doctissimo Cellario, statuente cum Gebhardo, dicto loco retineri debere *auriculas* pro *auritus*. Vide eum in Thesaur. Fabri in voce *Auricula*.

8. *Non te destituit animus*) Animus meus non destituit te, non fallit, non facere negligit, aut curat quod imperas. Vir celeberrimus mihi que amicissimus Petrus Francius reponebat, *Non me destituit animus*; quod non displicet. Apud Virgilium lib. 5. *Aneid.* 394 sic fere Aceitæ, a quo dictis castigabatur, & impellebatur ad pugnam, respondet Entellus:

Non laudis amor, nec gloria cessit

14 *Pulsa metu; sed enim gelidus tardante senecta
 Sanguis hebet, frigentque effata in corpore vires.*

9. *Quod non sumus*) Damnas quod non sumus amplius, i. e. *Agre fers*, quod non semper retineamus, & sic etiamnum habeamus illas vires, quas habuimus olim. Ex conjectura Heinsii legi possit.

Quod fuimus, lauda, non damna, quod jam sumus.
 vel,

Quod fuimus laudas, dum damnas quod nunc sumus.
 Barthius *Advers.* lib. 44. cap. 6. legit,

Quod fuimus laudas, jam dedamnas quod sumus.
 Ita ille, sed non favente Delio.

10. *Hoc cur, Philete, scripserim*) Sic fabellas aliquando finit auctor, lib. 3. fab. 12.

Hoc illis narro, qui me non intelligunt.
 Et ejusdem libri fab. 1.

Hoc quo pertineat, dicit qui me noverit.
 Vult se excusare Phileto, quod non ea scribat alacritate senex, qua scripsit olim, cum adhuc ætate viribusque esset integris.

APPENDIX FABULARUM

A

MARQUARDO GUDIO

E Manuscripto veteri descriptarum.

FABULA I.

MILVUS ÆGROTANS.

*M*ultos quum menses ægrotasset Milvus;
Nec jam videret esse vitæ spem suæ;
Matrem rogabat, sancta circumiret loca,

Et

AD APPEND.

FAB. I.

1. *M*ultos quum menses) Non absimilis extat fabula apud Æsopum de Corvo ægrotante. Expressit & Camerarius fab. 131. Faernus quoque fabulam suam de Corvo ægrotante ex hac Phædri sic videtur contexuisse, ut felici variatione senariis in Throcaicos conversis eadem fere dixerit. Operæ præteritum est sic narrantem audire:

Distitutus corvus ager mortis in periculo,
Anxius Matrem rogabat, ut sancte pro sua
Vita Diis concepta supplex & precis effunderet.
Nate mi, quid vota pro te, Mater, inquit, proderunt,
Qui tibi omnes reddidisti semper insensos Deos?
Nam quis, obsecro, est eorum, cupis ex altaribus
Extra tu non involaris, sacra non turbaveris?

3. *Sancta circumiret loca*) Ut circumiret templa, aras, &c. Sic in periculis constituti solebant etiam privatorum domos circumire.

Et pro salute vota faceret maxima.

Faciam, inquit, fili; sed opem ne non impetrem,

Vehementer vereor; tu, qui delubra omnia

Vastando, cuncta polluisti altaria,

Sacrificiis nullis parcens, nunc quid vis rogem?

4. *Pro salute*) Ut salutem recuperaret. Lib. 3. fab. 2. *pro vita rogant.*

Vota faceret) Voveret D^{us} multa, si filius suus a morbo liberaretur.

5. *Ne non impetrem*) Vereor me non impetraturam quod peto.

6. *Tu, qui delubra*) Editum fuit, *sed qui delubra &c.*

Non assequor quid sibi velit illud *sed* hic denuo repetitum. Conjectio scripsisse Phædrum cum emphasi,

Tu qui delubra &c. q. d. Quomodo audes tu, qui tot flagitiis Deos offendisti, me rogare ut pro te apud eos intercedam?

7. *Sacrificiis*) Vox hoc loco quadrisyllaba.

F A B. II.

LEPORES VITÆ

P E R T Æ S I.

Qui sustinere non potest suum malum,
Alios

A D F A B. II.

1. *Qui sustinere non potest*) Qui non potest ferre. Terentius Andr. 5. 4.

Non tu tuum malum a quo animo feres?

Sed hoc modo & supra lib. 1. fab. 2. locutus est Phædrus:

Hoc sustinete, majus ne eveniat malum;

Ubi & dixerat *perferte:*

Quia nolulistis vestrum ferre, inquit, bonum,

Malum perferte.

Quo loco, quod hic obiter addo, memini clariss. Francium maluisse.

Quia nolulistis regem ferre, inquit, bonum,
 non male, si tanta mutatio, nulla codicum auctoritate suffulta, possit admitti.

2. *Alios*

Alios inspiciat, & discat tolerantiam.

¶ Aliquando in silvis strepitu magno conciti Lepores clamant, se propter assiduos metus Finire velle vitam. Sic quendam ad lacum Venerunt, miseri quo se precipites darent. Adventu quorum postquam ranae territa

Vi.

2. *Alios inspiciat*) Aliorum hominum inspiciat vitam. Sic Terent. Adelph. 3. 3. 62.

Inspicere, tanquam in speculum, in vitam omnium. Jubeo, atque ex aliis sumere exemplum sibi.

Plinius Junior etiam: *Inspicere hominem propius.*

Discat tolerantiam) Discat sustinere suum malum, quod idem est. Illustriss. Gudius, cui has Phædri reliquias debemus, conjicit ita legendum:

Miorum exemplo toleranter discat pati.

id quod firmat auctoritate Ciceronis, apud quem est, *Toleranter dolores pati.*

3. *Aliquando*) *Aliquando* hic valet quodam tempore. Vide de vi & usu hujus voculæ Horat. Turf. de partic.

In silvis strepitu) Adi Camerar. fab. 56.

Conciti) Perturbati, metu percussæ. Editum est conati in prior editione, nec erratis adscriptum. Non dubito tamen quin sit vitium typographicum, quod sic correximus, monstrante ipso Gudio, qui fabulam hanc hoc pacto constituit:

In silva quondam strepitu magno conciti

Lepores, assiduos velle se propter metus

Finire vitam clamitant. Sic proximum

Venero ad stagnum, quo se precipites darent.

Adventu quorum postquam ranae territa,

Confestim in imos trepidantes fugiunt lacus:

Heu, inquit unus, similis illarum est timor:

Sequamur & feramus vitam ut catiri.

4. *Propter assiduos metus*) In quibus viverent ob insidias venatorum.

5. *Finire velle vitam*) *Finire vitam* est mori. Sic Nepos Paulania, cap. ult. ubi vitam finierat: nisi quod hic legi volunt posuerat. Est tamen & Plinii *finire vitam*; & Ovidii in Tristibus,

Quilibet hanc salvo vitam mihi finiat ense.

Et sic fere in perorat. Metam.

Incerti spatium mihi finiat ævi.

6. *Quo se precipites darent*) Quo se precipitent. Terent. Andr. 3. 4. 27.

Utinam esset aliquid hic, quo nunc a me precipitem darem!

8. Vi-

Virides in algas misere fugientes videntur:
Hec, inquit unus, sunt & alii, quos timor
Vexat malorum. Ferte vitam ut ceteri. 10

8. *Virides in algas*) Ulvas. Nam algam volunt esse maris, alvum stagnorum.

9. *Hec, inquit*) Lib. 1. fab. 31.

Hec quanta nobis instat perniciēs, ait.

Unus) Unus nempe fugientium leporum.

10. *Malorum*) Miseriarum, calamitatum. Sic initio;
sustinere suum malum.

F A B. III.

VULPIS & JUPITER.

Naturam turpem nulla fortuna obtegit.
 Humanam in speciem quum vertisset Jupiter
 Vulpem, regali pellex ut sedit throno;
 Scarabaeum vidit prorepentem ex angulo;
 Notamque ad prædam celeri profiluit gradu. 4
 Superi risere, magnus erubuit pater,

Repu-

AD FAB. III.

1. *Fortuna*) Dignitas, honor.

2. *Humanam in speciem*) In hominis formam.

3. *Regali*) Regis. Cum Jupiter eam collocasset in solio regali. Rex autem a poetis Græcis & Latinis vocatur Jupiter, ut Juno regina. Virg. Æn. lib. 10. 621. de Jove,
Rex aetherei breviter sic satur Olympi.

Et lib. 1. Juno ipsa de se,

Ast ego, qua divum incedo regina.

Sed nec hi solum, sed multo minores etiam, ut Pæon, & si quid eo vilius, Reges dicebantur, quod Græci & Latini exemplis passim docent.

Pellex) Nam in humanam speciem versa, & jam regina facta, & sic Jovi dilecta, pellex erat Junonis. De pellicibus, quas Jupiter adamavit, ubique Ovid. in Metam.

5. *Prædam*) Qua scilicet solebat delectari, cum adhuc vulpis esset.

Celeri profiluit gradu) De throno profiluit veloci saltu, ut est lib. 3. fab. 2.

6. *Magnus erubuit pater*) Erubuit Jupiter: nam magnus est ejus cognomentum. Vid. lib. 4. fab. 17.

7. Tur-

Repudiatam turpemque pellicem expulit;
His prosequutus: Vive quo digna es modo,
Quæ nostris uti meritis digne non potes.

7. *Turpemque pellicem*) Quia rem turpem commiserat. Nam repudiari olim solitæ uxores ob rem pudendam.

8. *His prosequutus*) Hæc verba adjiciens. Attende ad varietatem hujus formulæ. Lib. 1. fab. 6.

Sic est locutus.

Ibid. fab. 10.

Dixisse fertur.

Ibid. fab. 12.

Vocem hanc edidisse dicitur.

Ibid. fab. 14.

Hæc edidit.

Ibid. fab. 27.

Fertur locutus.

Lib. 3. fab. 5.

Sic prosequutus.

Ibid. fab. 20.

Hoc locutus est modo, &c.

9. *Meritis*) Beneficiis, quibus te prosequimur.

Digne) Uti decebat ad id dignitatis fastigium extitit.

F A B. IV.

LEO & MUS.

NE quis minores lædat, fabula hæc monet.

¶ Leone in silva dormiente, rustici

Luxuriabant mures, & unus ex iis

Super

AD FAB. IV.

1. *Minores*) Qui sunt minores, quam ipse est. Tale quid docuit supra lib. 1. fab. 28.

Quamvis sublimes debent humiles metuere.

Lædat) Injuria aliqua afficiat.

2. *Rustici*) *Rustici* idem est Ciceroni, quod *agrarii* vel *agrestes*.

3. *Luxuriabant mures, & unus ex iis*) Ita ex conjectura hunc versum restituumus; cum antea editum esset

Luxuriantes mures, unus ex iis

Super cubantem, &c.

Super cubantem casu quodam transit.
Expergefactus miserum Leo celeri impetu
Arripuit; ille veniam sibi dari rogat,
Crimen fatetur, peccatum imprudentiæ.
Hoc Rex ulcisci gloriosum non putans,
Ignovit & dimisit. Post paucos dies
Leo dum vagatur noctu, in foream decidit. 10
 Ca.

contra omnem analogiam & regulas artis metricæ.
 Nobiliss. Broukhulsius malebat,
Lasciviebant mures, unus ex illis,
 præcipue quod *lascivire* huic loco magis convenire vi-
 deretur, quam *luxuriare*. Quicquid sit, prior lectio
 tota cubat in mendo.

5. *Celeri impetu*) Sic præced. fab. *Celeri gradu*.

6. *Veniam sibi dari rogat*) Sic lib. 1. fab. 22.

Dedissem veniam supplicii.

Lib. 4. fab. 19.

Oro ut imprudentia

Des primum veniam.

7. *Crimen fatetur*) Editum fuit

Crimen simplex fatetur, peccatum imprudentia,
 sed respuente versu. Inducendum est, si versus con-
 stabit, vel *crimen*, vel *supplex*, sensu tamen integro.

Supplex fatetur peccatum imprudentia.

Scil. esse, vel

Crimen fatetur peccatum imprudentia.

Fatetur crimen a se commissum, quod nempe sit non
 mali animi, sed imprudentiæ peccatum. Nisi malis
imprudentia. id est, a se peccatum esse per impru-
 dentiam, suffragante Petto Francio.

8. *Rex*) Leo, qui Rex dicitur ferarum. Lib. 4. fab.
 12.

Quam se ferarum Regem fecisset Leo.

Adi illum locum, & cum eo confer quæ late com-
 mentatus est Gudius ad Lib. 1. fab. 5.

Gloriosum non putans) Non putans convenire cum
 gloria magnanimi leonis.

9. *Dimisit*) Dimisit murem incolumem.

Post paucos dies) Sic & lib. 1. fab. 17. *Paucis diebus in-
 terpositis*. Lib. 3. fab. 2.

10. *Dum vagatur*) Dum pervagatur nemora, dum
 huc illuc discurret.

In foream) Factam ad capiendas feras. Vide lib. 3.
 fab. 2.

*Captum ut se agnovit laqueis, voce maxima
 Rugire capit; cujus immanem ad sonum
 Mus subito accurrens: Non est quod timeas, ait,
 Beneficio magno gratiam reddam parvam.
 Mox omnes artus, artuum & ligamina
 Lustrare capit, cognitosque dentibus* 15
*Nervos rodendo laxas ingenia artuum.
 Sic captum mus leonem silvis reddidit.*

F A B.

11. *Captum ut se agnovit laqueis*) Imitatur more suo Virgil. qui Georg. 1.

Tum laqueis captare feras.

Voce maxima) Lib. 1. fab. 11. de Asino venante.

Clamorem subitum tollit totis viribus.

Rugire) vox est leonum.

13. *Non est quod timeas, ait*) Idem habes lib. 2. fab. 1. & lib. 3. fab. 2. *Timere abiste.*

14. *Beneficio magno*) Quod mihi nuper præstitisti, cum me incolumem dimitteres. Nempe verum est, quod dixit Lib. 3. fab. 2.

Solet a despectis par referri gratia.

15. *Artus*) Nodos & juncturas. Sic articuli sunt noduli; parvulæ juncturæ. Sic apud Plinium *articuli segetum*, pro nodis. Eleganter autem Phædrus nervis conjunxit artus. Quemadmodum enim in humani corporis fabrica incisus nervis laxantur artus: ita in laqueis e nervo ferino contextis, artus sive nodi, quibus fera mirifico quodam artificio constringuntur, laxantur, si nervos seces.

16. *Lustrare*) Diligenter inspicere; ubi facillime possent divelli.

Cognitosque) Post diligentem lustrationem inventos.

17. *Laxat ingenia artuum*) Artificiosum & ingeniosum apparatus nodorum concurrentium, quibus statim implicabatur fera, atque in latentes illos gladios incidebat. Sic Plin. dixit in Epist. *Ingenium cæna*, pro artificioso convivii apparatu.

Sic captum) De Leone plagis liberato vide aliquid in Camerar. fab. 319.

HOMO & ARBORES.

*P*ereunt suis auxilium qui dant hostibus.

¶ *F*acta bipenni quidam ab arboribus petit, Mannbrium ut darent, e ligno, quod foret Fir-

AD FAB. V.

1. *A*uxilium qui dant) Sic lib. 1. fab. 25.

*C*onsilia qui dant prava cauti hominibus.

Et lib. 4. fab. 18.

*Q*ui fert malis auxilium, post tempus dolet.

*A*uxilium dare est Virgilio Æneid. lib. 2. vers. 691.

*D*a deinde auxilium, pater, atque hac omnia firma.

2. *B*ipenni) Securi sic dicta, quia ab utraque parte habet aciem.

*Q*uidam) Hac particula solet in fabulis uti Phœdrus. Lib. 2. fab. 3.

*L*aceratus quidam morsu vehementis canis.

Lib. 3. fab. 4.

*P*endere ad lanium quidam vidit simium.

Ibid. fab. 5.

*A*sopo quidam petulam lapidem impegerat.

Ibid. fab. 8.

*H*abebat quidam filiam turpissimam.

Ibid. fab. 14.

*P*uerorum in turba quidam ludentem Atticus

*A*sopum nucibus quum vidisset, restitit.

Lib. 4. fab. 4.

*Q*uidam decedens tres reliquit filias.

Ibid. fab. 18.

*G*elus rigentem quidam colubram sustulit.

Lib. 5. fab. 4.

*Q*uidam immolasset verrem quum sancto Herculi.

Ibid. fab. 5.

*F*acturus ludos dives quidam nobiles.

Ibid. fab. 7.

*E*rat facturus ludos quidam nobiles, &c.

Sic enim, ut ante dictum est, loquebantur de ignotis.

3. *E* ligno) Sic Plautus dixit, e ferro fabricatum est. Virg. Lorica ex arc.

4. *F*irmum) Firmum proprie dicitur de ligno durissimo, ad imitationem Virgilio lib. 2. Æneid.

*F*irma cavavit

*R*obora,

id est dura, quæ Plinius vocat inflexibilia.

Firmum : jufferunt omnes oleastrum dari . 4
Accepit manus , aptans & manubrium 9
Capit securi magna excidere robora .

Dum-

Oleastrum) Lignum ex *Oleastro*, id est *Olea silvestri*.
 synecdoche .

5. *Aptans & manubrium*) Nempe *securi*. *Aptare facta manubria* est apud Columellam lib. xi. *Aptare trabes* apud Virg. 1. *Aeneid*.

6. *Capit securi magna excidere robora*) Elegans formula, quam Phædrus videtur habuisse in deliciis, quod passim in his fabulis videre est. Age, loca, in quibus ea occurrit, oculis tuis subjiciamus. Lib. 1. fab. 2.

Cum cepissent queri .

Ibid. ead. fab.

Corripere capit singulas .

Ibid. fab. 3.

Redire marens capit ad proprium genus .

Ibid. fab. 6.

Continuo narrare incipit .

Ibid. fab. 8.

Capit singulos

Inlicere pretio .

Ibid. fab. 12.

Per campum fugere capit .

Ibid. fab. 13.

Hanc vidit Vulpis , dehinc sic occupit loqui .

Ibid. fab. 14.

Malus quam factor Inopia deperditus

Medicinam ignoto facere cepisset loco .

Ibid. fab. 19.

Flagitare validius

Cubile capit .

Ibid. fab. 20. de Canibus ,

Aquam capere bibere .

Ibid. fab. 25.

Quam currem bibere cepisset canis .

Ibid. fab. 28.

Hanc persecuta mater urare incipit .

Ibid. fab. 31.

Qui regnum adeptus capit vesci singulas .

Lib. 2. fab. 2.

Capillos hominis legere capere iuvicem ,

Ibid. fab. 5.

Alveolo capit ligneo conspergere

Humum & suavitatem ,

I

Ibid.

*Dumque eligebat quæ veller, sic Fraxino
Dixisse fertur Quercus, Merito cadimur.*

EXPLICIT FELICITER.

Ibid. fab. 8.

Tum gaudens feras

Bubus quietis agere cepit gratias.

Lib. 3. fab. 16.

Multo validius

Clamare cepit.

Ibid. fab. 19.

Namque recta per fornax

Cepit redire.

Lib. 4. fab. 13.

Postquam lavare cepit penitentia.

Ibid. fab. 15.

Hirci marentes indignari ceperant;

Ibid. fab. 16.

Vexata savis navis tempestatibus,

Ferri secundis inta cepit flagibus.

Ibid. fab. 17.

Tremere capere omnia.

Ibid. fab. 21.

Circumire cepit urbes Asia nobiles.

Ibid. fab. 23.

Musca sic cepit prior.

Lib. 5. fab. 7.

Desiderari cepit, cujus flatibus

Solebat excitari saltantis vigor.

Ibid. fab. 10.

Languere cepit annis ingravandibus;

Deinde & in Append. fab. 4.

Rugire cepit;

& mox,

Lustrare cepit.

Excidere robora) *Securi cadere* est apud Ovidium. *Cedere arbores* apud Virgilium. *Qui robur illic cecidit* apud Ciceronem.

Robora) Durissimas quercus, ceterasque arbores.

7. *Dumque eligebat*) Dum eligeret quæ sibi vellet robora truncare vel excidere.

8. *Merito cadimur*) Sic plane noster lib. fab. 31.

De reliquis tunc una, Merito plerissimur.

AVIENI
ÆSOPICARUM
FABULARUM

LIBER.

AVIENUS THEODOSIO

S. D.

Dortanti mihi, Theodosi optime, quonam litterarum titulo nostri nominis memoriam mandarem, fabularum textus occurrit, quod in his urbane concepta falsitas deceat, & non incumbat necessitas Veritatis. Nam quis tecum de oratione, quis de poemate loqueretur, cum in utroque litterarum genere & Atticos Græca eruditione superes, & Latinitate Romanos? Hujus ergo materiæ ducem nobis Æsopum noveris: qui responso Delphici Apollinis monitus ridicula orsus est, ut legenda firmaret: verum has pro exemplo fabulas & Socrates divinis operibus indidit, & poemati suo Flaccus aptavit, quod in se sub jocorum communium specie, vitæ argumenta contineant: quas Græcis jambis Gabrias repetens in duo volumina coarctavit: Phædrus etiam partem aliquam quinque in libellos resolvit. De his ergo usque ad quadraginta & duas in unum redactas fabulas dedi: quas rudi Latinitate compositas elegis sum explicare conatus. Habes

A V I E N I

F A B U L A I.

RUSTICA & LUPUS.

Rustica desentiparvo juraverat olim,
Ni taceat, rabido quod foret esca
lupo.

Credulus hanc vocem lupus audit,
& manet ipsas

Pervigil ante fores, irrita vota gerens.

Nam lassata puer nimix dat membra quieti, 5
Spem quoque raptori sustulit inde fames.

Hunc ubi sylvarum repetentem lustra suarum
Jejunum conjux sensit adesse lupa,

Cur, inquit, nullam refers de more rapinam:

Languida consumtis sed trahis ora genis? 10

Ne mireris, ait, deceptum fraude maligna

Vix miserum vacua delituisse fuga:

Nam quæ præda, rogo, quæ spes contingere posset,

Jurgia nutricis cum mihi verba darent?

Hæc sibi dicta putet, seque hac sciat arte notari, 15

Femineam quisquis credidit esse fidem.

F A B. II.

AQUILA & TESTUDO.

Pennatis avibus quondam testudo locuta est,

Si quis eam volucrum destituisset humi,

Protinus e rubris conchas proferret arenis,

Quis pretium nitido cortice bacca daret.

Indignans sibimet, tardo quod sedula gressu 5

Nil ageret toto, perficeretque die.

Ast ubi promissis aquilam fallacibus implet,

Experta est similem perfida lingua fidem.

Et male mercatis dum quærit sidera pennis,

Occidit infelix alitis ungue fero. 10

Tum quoque sublimes, cum jam moreretur,

in auras

Ingenuit, votis hæc licuisse suis,
 Nam dedit exosæ post hæc documenta, quæ ita,
 Non sine supremo magna labore peti.
 Sic quicumque nova sublatus laude tumescit, 19
 Dat merito pœnas, dum meliora cupit.

F A B. III.

C A N C R I.

CURVA retro cedens cum fert vestigia cancer,
 Hispida saxosis terga relinquit aquis.
 Hunc genitrix facili cupiens præcedere gressu,
 Talibus alloquiis præmonuisse datur.
 Ne tibi transverso placeant hæc devia, nate, 5
 Rursus in obliquos neu velis ire pedes:
 Sed nisu contenta ferens vestigia recto,
 Innocuos pronò tramite siste gradus.
 Cui gnatus, faciam, si me præcesseris, inquit,
 Re etaque monstrantem certior ipse sequar. 10
 Nam stultum nimis est, cum tu pravissima tentes,
 Alterius censor ut vitiosa notes.

F A B. IV.

B O R E A S & P H O E B U S.

I MMITIS Boreas, placidusque ad sidera Phœbus
 Jurgia cum magno conseruere Jove;
 Quis prior inceptum peragat: mediumque per
 orbem
 Carpebat solitum forte viator iter.
 Convenit hanc potius liti præfigere causam, 5
 Pallia nudato decutienda viro.
 Protinus impulsus ventis circumtonat æther,
 Et gelidus nimias depluit imber aquas.
 Ille magis duplicem lateri circumdat amictum,
 Turbida summos qua trahit aura sinus. 10
 Sed tennes radios paulatim crescere Phœbus
 Jusserat, ut nimio surgeret igne jubar,
 Donec lassâ volens requiescere membra viator
 Deposita fessus veste sederet humi.
 Tunc victor docuit præsentia numina Titan, 15
 Nul-

Nullum præmissis vincere posse minis.

F A B. V.

ASINUS PELLE LEONIS INDUTUS.

Metiri se quemque decet, propriisque juvari
 Laudibus, alterius nec bona ferre sibi.
 Ne detracta gravem faciant miracula risum,
 Cœperit in solitis cum remanere malis.
 Exuvias asinus Getuli forte leonis 5
 Repperit, & spoliis induit ora novis,
 Aptavitque suis incongrua tegmina membris,
 Et miserum tanto pressit honore caput.
 Ast ubi terribilis animo circumstetit horror,
 Pigraque præsumptus venit in ossa vigor: 10
 Mitibus ille feris communia pabula calcans,
 Turbabat pavidos per sua rura boves.
 Rusticus hunc magna postquam deprendit ab
 aure,
 Corruptum vinclis, verberibusque domat:
 Et simul abstracto denudans corpora tergo, 15
 Increpat his miserum vocibus ille pecus.
 Forsitán ignotos mutato murmure fallis:
 At mihi, ceu quondam, semper asellus eris.

F A B. VI.

RANA & VULPES.

Edita gurgitibus, olimque immersa profundo,
 Et luteis tantum semper amica vadis,
 Ad superos colles, herbosaque prata recurrens
 Mulcebat miseras turgida rana feras,
 Callida quod posset gravibus succurrere morbis, 5
 Et vitam ingenio continuare suo.
 Nec se Pæonio jactat cessisse magistro,
 Quamvis perpetuos curet in orbe Deos.
 Tunc vulpes pecudum ridens astuta quietem,
 Verborum vacuam prodidit esse fidem. 10
 Hæc dabit ægrotis, inquit, medicamina membris,
 Pallida caruleus cui notat ora color?
 Ne sibimet quisquam de rebus inaniter ullis,

Quas nequit, imponat, ista fabella monet.

F A B. VII.

CANIS & RUSTICUS.

HAud facile est pravis innatum mentibus, ut se
 Muneribus dignas suppliciove putent.
 Forte canis quidam nullis latratibus horrens,
 Nec patulis primum rictibus ora trahens,
 Mollia sed pavidæ summittens verbera caudæ, 5
 Concitus audaci vulnera dente dabat.
 Hunc dominus, ne quæ probitas simulata lateret,
 Jusserat in rabido gutture ferre nolam.
 Faucibus & nexis crepitantia subligat æra,
 Quæ facili motu signa cavenda darent. 10
 Hæc tamen ille sibi credebat munera ferri,
 Et similem turbam despiciebat ovans.
 Tunc insultantem senior de plebe superbum
 Alloquitur, tali singula voce monens.
 Infelix, quæ tanta rapit dementia sensum, 15
 Munera pro meritis si cupis ista dari?
 Non hoc virtutis decus ostentatur in ære:
 Nequitia testem sed geris inde sonum.

F A B. VIII.

CAMELUS & JUPITER.

Contentum propriis sapientem vivere rebus,
 Nec cupere alterius nostra fabella monet,
 Indignata cito ne stet fortuna recursum,
 Atque eadem minuat, quæ dedit ante rota.
 Corporis immensi fertur pecus esse per auras, 5
 Et magnum precibus sollicitasse Jovem.
 Turpe nimis cunctis, irridendumque videri
 Insignes geminis cornibus ire boves;
 Se solum nulla munitum parte camelum,
 Objectum cunctis, expositumque feris. 10
 Jupiter arridens postquam sperata negavit,
 Insuper & magnæ sustulit auris onus.
 Vive minor merito, cui fors non sufficit, inquit,
 Et tua perpetuum, livide, damna geme.

F A B.

F A B. IX.

VIATORES & URSA.

MONTIBUS ignotis, curvisq; in vallibus arctum
 Cum socio quidam suscipiebat iter,
 Securus quodcumque malum fortuna tulisset,
 Robore collato posset uterque pati.
 Dumque per inceptum vario sermone feruntur,
 In mediam præceps convenit ursa viam.
 Horum alter facili comprehendens robora cursu
 In viridi trepidum fronde pependit onus:
 Ille trahens nullo jacuit vestigia gressu,
 Exanimem fingens, sponte relisus humi. 10
 Continuo prædam cupiens fera sæva cucurrit;
 Et miserum curvis unguibus ante levat:
 Verum ubi concreto riguerunt membra timore;
 (Nam solitus mentis liquerat ossa calor)
 Tunc olidum credens, quamvis jejuna, cadaver 15
 Deserit, & lustris conditur ursa suis.
 Sed cum securi paulatim in verba redissent;
 Liberior justo qui fuit ante fugax,
 Dic sodes, quidnam trepido tibi rettulit ursa?
 Nam secreta diu, multaque verba dedit. 20
 Magna quidem monuit: tamen hæc quoque
 maxima jussit,
 Quæ misero semper sunt facienda mihi.
 Ne facile alterius repetas contortia, dixit,
 Rursus ab insana ne capiare fera.

F A B. X.

EQUES CALVUS.

CALVUS eques capiti solitus religare capillos,
 Atque alias nudo vertice ferre comas,
 Ad campum nitidis venit conspectus in armis,
 Et facilem frænis flectere cœpit equum.
 Hujus ab adverso Boreæ spiramina perstant,
 Ridiculum populo conspiciente capus.
 Nam mox dejecto nituit frons nuda galero,
 Discolor apposta quæ fuit ante coma.

Ille sagax, tantis quod risus millibus esset,
 Distulit admota calliditate jocum, 10
 Quid mirum, referens, positos fugisse capillos,
 Quem prius æquæ deſeruere comæ?
 Ridiculo cuiquam cum ſis, abſolvere temet
 Oppoſita veri cum ratione ſtude.

F A B. XI.

OLLA ÆREA ET LUTEA.

ERipiens geminas ripis cedentibus ollas
 Infans pariter ſumen agebat aquis.
 Sed diverſa duas ars & natura creavit:
 Ære prior fuſa eſt; altera fiſta luto.
 Diſpar erat fragili, & ſolidæ concordia motus, 5
 Incertumque vagus amnis habebat iter.
 Ne tamen eliſam confringeret ærea teſtam,
 Jurabat ſolitam longius ire viam.
 Illa timens ne quid levibus graviora nocerent,
 Et quia nulla brevi cum meliore fides: 10
 Quamvis ſecuram verbis me feceris, inquit,
 Non timor ex animo decutiendus erit.
 Nam, me ſive tibi, ſeu te mihi conferat unda,
 Semper ero ambobus ſubdita ſola malis.
 Pauperior caveat ſeſe ſociare potenti; 15
 Namque fides illi cum parili melior.

F A B. XII.

RUSTICUS QUI THESAURUM INVENERAT.

Ruſticus impreſſo molitus vomere terram
 Theſaurum ſulcis proſiluiſſe videt.
 Mox indigna animo properante reliquit aratra,
 Semina compellens ad meliora boves.
 Continuo ſupplex Telluri conſtruit aram, 5
 Quæ ſibi depoſitas ſponte dediffet opes.
 Hunc Fortuna novis gaudentem provida rebus
 Admonet indignam ſe quoque thure dolens.
 Nunc inventa meis non proferſ munera templis,
 Atque alios mavis participare Deos. 10
 Sed cum ſubrepto fueris triſtiſſimus auro,
 Me

Me primam lacrymis sollicitabis inops.
 Non me ridenti, sed tristi cernere vultu
 Fas erit, & vacua sint tibi vota tua.
 Unius accepto peccat grave quisque talento, 15
 Si, quod ab hoc sumpsit, imputat hoc alii.

F A B. XIII.

TAURUS & LEO.

Immensum taurus fugeret cum forte leonem,
 Tutaque desertis quæreret antra viis:
 Speluncam reperit, quam tunc hirsutus habebat,
 Cinyphii ductor qui gregis esse solet.
 Post ubi summissa meditantem irrumpere fron-
 te

Obvius obliquo terruit ore caper;
 Tristis abit, longaque fugax de valle locutus,
 Nam timor expulsus jurgia ferre vetat:
 Non te demissis setosum, putide, barbis,
 Illum, qui superest, consequiturque, tremo. 10
 Nam si discedat, nosces, stultissime, quantum
 Discrepet a tauri viribus hircus olens.
 Dum crispillarum tibimet persolvere damnum,
 Absque tui damno hocce caveto fore.

F A B. XIV.

SIMIA & JUPITER.

Jupiter in toto quondam quæsierat orbe,
 Munera natorum quis meliora daret.
 Certatim ad Regem currit genus omne ferarum,
 Permissumque homini cogitur ire pecus.
 Sed nec squamigeri desunt ad jurgia pisces, 5
 Vel quidquid volucrum purior aura vehit.
 Inter quos trepidæ ducebant pignora matres,
 Judicio tandem discutienda Dei.
 Tunc brevis informem traheret cum simia na-
 tum,

Ipsam etiam in risum compulit ire Jovem. 10
 Hanc tamen ante alias rupit turpissima vocem,
 Dum generis crimen sic abolere cupit.

Ju-

Jupiter hoc norit, maneat victoria si quem,

Judicio superest omnibus iste meo.

Ergo mos homini est, quidquid sibi fecerit
ipse,

Vile licet maneat, comprobat ipse tamen.

Nolo velis rerum quidquam laudare tuarum,
Alterius nisi sint ore probata prius.

F A B. XV.

GRUS & PAVO.

THreiciam volucrem fertur Junonius ales
Communi sociam continuisse cibo.

Namque inter varias fuerat discordia formas,
Magnaque de facili jurgia lite trahunt.

Quod sibi multimodo fulgerent membra deco-
re,

Ceruleam facerent livida terga gruem.

Et simul erectæ circumdans tegmina caudæ,
Sparterat arcanum rursus in astra jubar.

Illa licet nullo pennarum certet honore,

His tamen insultans vocibus usa datur.

Quamvis innumerus plumas variaverat ordo,

Mersus humi semper florida terga geris.

Ast ego deformi sublimis in aera penna

Proxima sideribus, numinibusque feror.

Si quadam virtute nites, ne despice quemquam,

Ex alia quadam forsitan & ille nitet.

F A B. XVI.

QUERCUS & ARUNDO.

Montibus e summis radicitus eruta quercus
Decidit, insani turbine victa Noti.

Quam tumidis subter decurrens alveus undis
Suscipit, & fluvio præcipitante rapit.

Verum, ubi diversis impellitur ardua ripis

In fragiles calamos, grande resedit onus.

Tunc sic exiguo connectens cespite ramos,

Miratur liquidis quod stet arundo vadis.

Se quoque tam vasto nec dum consistere trunco,

Ast

Ast illam tenui cortice ferre minas. 10
 Stridula mox blando respondit canna susurro,
 Seque magis tutam debilitate docet.
 Tu rapidos, inquit, ventos, sævasque procellas
 Despicias, & totis viribus acta ruis.
 Ast ego surgentes paulatim demoror Austros, 15
 Et quamvis levibus provida cedo Notis.
 In tua præruptus offendit robora nimbus:
 Motibus aura meis ludificata perit.
 Hæc nos dicta monent magnis obfistere frustra,
 Paulatimque truces exsuperare minas.

F A B. XVII.

TIGRIS & VENATOR.

Venator jaculis haud irrita vulnera torquens,
 Turbabat rabidas per sua lustra feras.
 Tunc pavidis audax cupiens succurrere tigris,
 Verbere commotas jussit adesse minas.
 Ille tamen solito contorquens tela lacerto, 5
 Nunc tibi, qualis eram, nuntius iste refert.
 Et simul emissum transegit viscera ferrum,
 Perstrinxitque citos hasta cruenta pedes.
 Molliter affixum traheret cum saucia telum,
 A trepida fertur vulpe retenta diu. 10
 Dic quis ille foret, qui talia vulnera ferret,
 Aut ubinam jaculum delituisset agens?
 Illa gemens, fractoque loqui vix murmure cœpit:
 Nam solitas voces ira dolorque rapit.
 Nulla quidem medio convenit in aggere for-
 ma, 15
 Quæque oculis olim sit repetenda meis:
 Sed cruor, & validis in nos directa lacertis
 Ostendunt aliquem tela fuisse virum.
 Bruta licet soleant animalia jure timeri,
 Omnibus est illis plus metuendus homo. 20

JUVENCI & LEO.

Quatuor immensis quondam per prata ju-
vencis

Fertur amicitiae tanta fuisse fides,
Ut simul emissos nullus divelleret error,
Rursus & e pastu turba rediret ovans:
Hos quoque collatis inter se cornibus ingens §
Dicitur in sylvis pertimuisse leo,
Dum metus oblatam prohibet tentare rapinam,
Et conjuratos horret adire boves.
Sed, quamvis audax, factisque immanior esset,
Tantum solus viribus impar erat. 10
Protinus aggreditur pravis insistere verbis,
Collisum cupiens dissociare pecus.
Sed postquam dictis tauros disjunxit acerbis,
Invasit miserum, diripuitque gregem.
Tunc quidam ex ipsis, vitam servare quietam 15
Qui cupit, ex nostra discere morte potest:
Neve cito admotas verbis fallacibus aures
Impleat, aut veterem deserat ante fidem.

F A B. XIX.

ABIES & DUMUS.

Horrentes dumos abies pulcherrima risit,
Cum facerent formae jurgia magna suae.
Indignum referens cunctis certamen haberi,
Quos meritis nullus consociaret honor.
Nam mihi deductum surgens in nubila corpus, §
Verticis erectas tollit in astra comas,
Puppibus & patulis media cum sede locamur,
In me suspensos explicat aura sinus.
At tibi deformem quod dant spineta figuram,
Despectum cuncti praeteriere viri. 10
Ille refert: nunc lata quidem bona sola fateris,
Et nostris fueris imperiosa malis.
Sed cum pulcra minax succidet membra securis,
Quam velles spinas tunc habuisse meas!
Nemo suae carnis nimium laetetur honore, 15
Ne vilis factus post sua damna gemat.

FAB. XX.

PISCATOR & PISCIS.

Piscator solitus prædam suspendere seta
 Exigui piscis vile trahebat onus.
 Sed postquam superas captum perduxit ad auras,
 Atque avido fixum vulnus ab ore tulit:
 Parce, precor, lacrymis supplex ita dixit ob-
 ortis:
 Nam quanta ex nostro corpore damna feres?
 Nunc me saxosis genitrix fecunda sub antris
 Fudit, & in propriis ludere iussit aquis:
 Tolle minas, tenerumque tuis sine crescere
 mensis:
 Hæc tibi me rursus littoris ora dabit. 10
 Protinus iramensi depastus cæcula Ponti,
 Pinguior ad calamum sponte recurro tum.
 Ille nefas captum referens absolvere piscem:
 Difficiles queritur casibus esse vices.
 Nam miserum est, inquit, præsentem amittere
 prædam, 15
 Stultius & rursus vota diurna sequi.
 Incerta pro spe non munera certa relinque,
 Ne rursus quæras, forte nec invenias.

FAB. XXI.

RUSTICUS & AVIS.

Lege prius hanc Fabulam ex Gellio.

Parvula progeniem terræ mandaverat ales,
 Qua stabat viridi cespite flava seges.
 Rusticus hanc fragili cupiens decerpere culmo,
 Vicinam supplex forte petebat opem.
 Sed vox implumes turbavit credula nidos: 5
 Suaserat & Laribus continuare fugam.
 Cautior hos remeans prohibet discedere mater:
 Nam, quid ab externis perficietur? ait.
 Ille iterum caris operam mandavit amicis:
 At genitrix rursus tutior inde manet. 10

Sed

Sed postquam curvas dominum comprehendere
falces,

Frugibus & veram sensit adesse manum:
Nunc ait, o miseri, dilecta relinquitte rura,
Cum spem de propriis viribus ille petit.

F A B. XXII.

INVIDUS & AVARUS.

Tupiter ambiguas hominum prædiscere men-
tes,

Ad terras Phœbum misit ab arce poli.

Tunc duo diversis poscebant munera votis;

Namque alter cupidus, invidus alter erat.

His sese medium Titan scrutatus utrumque

Obtulit, & precibus ut peteretur, ait.

Præstabit facilis: nam quæque rogaverit unus,

Protinus hæc alter congeminata feret.

Sed cui longa jecur nequeat satiare cupido,

Distulit adnotas in nova damna preces;

Spem sibi confidens alieno crescere voto,

Seque ratus solum munera ferre duo.

Ille ubi captantem socium sua præmia vidit,

Supplicium proprii corporis optat ovans.

Nam perit extinctus ut lumine degeret uno,

Alter ut hoc duplicans vivat utroque carens.

Tunc sortem sapiens humanam risit Apollo,

Invidiæque malum rettulit ipse Jovi.

Quæ dum proventis aliorum gaudet iniquis,

Lætiior infelix & sua damna cupit.

F A B. XXIII.

STATUARIUS.

Venditor insignem referens de marmore Bac-
chum,

Expositum pretio fecerat esse Deum.

Nobilis hunc quidam, funesta in sede sepulcri,

Mercari cupiens, compositurus erat.

Alter adoratis ut ferret munera templis,

Redderet & sacro debita vota loco:

Nunc,

Nunc, ait, ambiguum facies de mercibus omen,
 Cum spes in pretium munera dispar agit,
 Et me defunctis seu malis tradere Divis,
 Sive decus busti, seu velis esse Deum. 10
 Subdita namquetibi est magni reverentia fati,
 Atque eadem retines funera nostra manu.
 Convenit hoc illis, quibus est permissa potestas,
 An præstare magis, seu nocuisse velint.

F A B . XXIV.

VENATOR & LEO.

Certamen longa protractum lite gerebant
 Venator quondam nobilis, atque leo.
 Hi cum perpetuum cuperent in jurgia finem,
 Edita continuo forte sepulchra vident,
 Illic docta manus flectentem colla leonem 5
 Fecerat in gremio procubuisse viri.
 Scilicet affirmans pictura teste superbum
 Se fieri: extinctam nam docet esse feram.
 Infrons, & rabido pectore verba dedit. 10
 Irrita te generis subitæ fiducia nostri,
 Artificis testem si cupis esse malum.
 Quod si nostra novum caperet solertia sensum,
 Sculperet ut docili pollice saxa leo:
 Tuac hominem adspiceres oppressum murmure
 magno, 15
 Conderet ut rabidis ultima fata genis.

F A B . XXV.

PUER & FUR.

Flens puer extremam putei consedit ad oram,
 Vana supervacuis rictibus ora trahens.
 Callidus hunc lacrymis postquam fur vidit ob-
 ortis,
 Quænam tristitiæ sit modo causa, rogat.
 Ille sibi abrupti fingens discrimina funis, 5
 Atque auri queritur desiluisse cadum.
 Nec mora, sollicitam traxit manus improba
 vestem,

Exutus putei protinus ima petit,
 Parvulus exiguo circumdans pallia collo,
 Sentibus immersus delituisse datur. 10
 Sed post fallacis suscepta pericula voti
 Tristior amissa veste resedit humi,
 Dicitur his solers vocem rupisse querelis,
 Et gemitu summos sollicitasse Deos.
 Perdita, quisquis erit, posthac bene pallia
 credat, 15
 Qui putat in liquidis quod natet urna vadis.
 Nemo nimis cupide sic res desideret ullas,
 Ne plus cum cupiat, perdat & id quod habet.

F A B. XXVI.

L E O & C A P E L L A.

Viderat excelsa pascentem rupe capellam,
 Cominus esuriens cum leo ferret iter.
 Et prior, Heus, inquit, præruptis ardua faxis
 Linque, nec hirsutis pascua quære jugis.
 Sed cythi croceum per prata virentis, ^{ov. can. 9}
 Et glaucas salices. & ^{lyma} grata pete.
 Illa gemens, desiste, precor, fallaciter, inquit,
 Securam placidis infimulare dolis.
 Vera licet moneas, majora pericula tollas,
 Tu tamen his dictis non facis esse fidem. 10
 Nam quamvis rectis constet sententia verbis,
 Suspectam hanc rabidus confiliator habet.
 Ne citius blandis cujusquam credito dictis
 Sed, si sint fidei, respice quid moneant.

F A B. XXVII.

C O R N I X & U R N A.

Ingentem sitiens cornix adspexerat urnam,
 Quæ minimam fundo continuisset aquam.
 Hanc enixa diu planis effundere campis,
 Scilicet ut nimiam pelleret inde sitim.
 Postquam nulla viam virtus dedit, admovet
 omnes 5
 Indignata nova calliditate dolos.

Nam

Nam brevis immerfis adcrefcens fponde lapillis,
 Potandi facilem præbuit unda viam.
 Viribus, hæc docuit, quam fit prudentia major,
 Qua cœptum volucris explicuiffet opus. 10

F A B. XXVIII.

RUSTICUS & JUVENCUS.

VIncla recusanti, dedignantique juvenco
 Aspera mordaci subdere colla jugo,
 Rusticus obliqua succidens cornua falce,
 Credidit infanum defremuiffè pecus.
 Cautus & immenfo cervicem innectit aratro : 5
 Namque erat hic cornu promptior atque pede.
 Scilicet ut longus prohiberet verbera temo,
 Neve ictus faciles ungula sæva daret.
 Sed postquam irato detrectans vincula collo,
 Immeritam vacuo calce fatigat humum : 10
 Continuo eversam pedibus dispergit arenam,
 Quam ferus in domini ora fequentis agit.
 Tunc fic infirmi squalientes pulvere crines
 Discutiens, imo pectore victus ait :
 Nimirum exemplum naturæ deerat iniquæ, 15
 Qua fieri poffes cum ratione nocens.

F A B. XXIX.

SATYRUS & VIATOR.

HOrrida congestis cum staret bruma pruinis,
 Cœtaque durato stringeret arva gelu :
 Hæfit in adverfa membrorum mole viator :
 Perdita nam prohibet femita ferre gradum.
 Hunc nemorum custos fertur miseratus in an-
 tro 5
 Exceptum Satyrus continuiffè fuo.
 Quem fimul adfpiciens ruris miratur alumnus,
 Vimque homini tantam protinus effe pavet.
 Nam, gelidos artus vitæ ut revocaret in ufum,
 Afflatus calido solverat ore manus. 10
 Sed cum depulfo cœpiffet frigore lætus
 Hospitis eximia fedulitate frui;

Nani-

Namque illi agrestem cupiens ostendere vitam,
 Sylvarum referens optima quæque dabat:
 Obtulit & calido plenum cratera Lyxo, 15
 Laxet ut infusus frigida membra tepor.
 Ille ubi ferventem labris contingere testam
 Horruit: argenti rursus ab ore suffat.
 Obstupuit duplici monstro perterritus hospes,
 Et pulsum sylvis longius ire jubet. 20
 Nolo, ait, ut nostris unquam successerit antris,
 Tam diversa duo qui simul ore ferat.
 Qui bene colloquitur coram, sed postea prave,
 Hic erit invisus, bina quod ora gerat.

F A B. XXX.

R U S T I C U S & S U S.

Vastantem segetes, & pingua culta ruentem
 Liquerat abscissa rusticus aure suam,
 Ut memor accepti referens monumenta doloris,
 Uterius teneris parceret ille satis.
 Ruribus in excepti deprensus crimine campi, 5
 Perdidit indultæ perfidus auris onus.
 Nec mora, prædictæ segeti caput intulit horrens,
 Pœna sed indignum congeminata facit.
 Tunc domini captum mensis dedit ille superbis,
 In varias epulas plurima frustra secans. 10
 Sed cum consumti dominus cor quæreret apri,
 Impatiens fertur quod rapuisse cocus:
 Rusticus hoc iustam verbo compescuit iram,
 Affirmans stultum non habuisse suam.
 Nam cur membrorum toties in damna diffet, 15
 Atque uno demens posset ab hoste capi.
 Hæc illos descripta monent, qui sæpius ausi,
 Nunquam peccatis abstinere manus.

F A B. XXXI.

M U S & B O S.

Ingentem fertur mus quondam parvus oberrans
 Ausus ab exiguo lædere dente bovem.
 Verum ubi mordaci confecit vulnera rostro,
 Tu-

Tutus in anfractus conditur inde suos.
 Ille licet vasta torvum cervice minetur,
 Non tamen iratus, quem petat, ille videt.
 Tunc indignantem iusto sermone fatigans
 Distulit hostiles calliditate minas:
 Non quia magna tibi tribuerunt membra pa-
 rentes,
 Viribus effectum constituere tuis. 10
 Disce tamen brevibus quæ sit fiducia monstris,
 Et facies quidquid parvula turba capit.

FAB. XXXII.

RUSTICUS & HERCULES.

Hærentem luteo sub gurgite rusticus axem
 Liquerat, & nexos ad juga tarda boves:
 Frustra depositis confidens Numina votis
 Ferre suis rebus, cum resideret, opem.
 Cui rector summis Tirynthius iussit ab astris:
 (Nam vocat hunc supplex in sua vota Deum)
 Perge laborantes stimulis agitare juvencos,
 Et manibus pigras disce juvare rotas.
 Tunc quoque congressus, majoraque viribus ausus
 Fac superos animis conciliare tuis. 10
 Disce tamen pigris non flecti Numina votis,
 Præsentisque adhibe, cum facis ipse, Deos.

FAB. XXXIII.

ANSER & RUSTICUS.

Anser erat cuidam pretioso germine sceta,
 Ovaque quæ nidis aurea sæpe daret.
 Dixerat hanc volucris legem natura superbæ,
 Ne liceat pariter munera ferre duo.
 Sed dominus cupidum sperans vanescere vo-
 tum,
 Non tulit exosas in sua lucra moras.
 Grande ratus pretium volucris de morte referre,
 Qui tam continuo munere dives erat.
 Postquam nuda minax egit per viscera ferrum,
 Et vacuam solitis fœtibus esse videt: 10

In-

Ingemuit tantæ deceptus crimine fraudis,
 Nam pœnam meritis rettulit inde suis.
 Sic qui cuncta Deos uno male tempore poscunt,
 Justius his etiam vota diurna negant.

F A B. XXXIV.

FORMICA & CICADA.

Quisquis torpentem passus transire juventam,
 Nec timuit vitæ providus ante suæ:
 Confectus senio, postquam gravis adfuit ætas,
 Heu, frustra alterius sæpe rogavit opem.
 Solibus obreptos hyemi formica labores §
 Distulit; & brevibus condidit ante cavis.
 Verum ubi candentes suscepit terra pruinas,
 Arvaque sub gelido delituisse gelu,
 Pigra nimis tantos non æquans corpore nimbos,
 In propriis laribus humida grana legit. 10
 Discolor hanc precibus supplex alimenta roga-
 bat,
 Quæ quondam querulo ruperat arva sono.
 Se quoque maturas cum tunderet arca messes,
 Cantibus æstivos explicuisse dies.
 Parvula tunc ridens sic est affata cicadam: 15
 (Nam vitam pariter continuare solent.)
 Mi quoniam summo substantia parta labore est,
 Frigoribus mediis otia longa traho.
 At tibi saltandi nunc ultima tempora restant,
 Cantibus est quoniam vita peracta prior. 20

F A B. XXXV.

SIMIA & GNATI.

Fama est, quod geminum profundens simia
 partum
 Dividit in varias pignora nata vices.
 Namque unum caro genitrix eduxit amore,
 Alterius odiis exsaturata tumet;
 Cœperit ut sætam gravior terrere tumultus, §
 Dissimili gnatos conditione rapit.
 Dilectum manibus, vel pectore gestat amico,
 Con-

Contentum dorso suscipiente levat.
 Sed cum lassatis nequeat consistere plantis,
 Oppositum fugiens sponte relinquit onus. 10
 Alter at hirsuto circumdans brachia collo
 Hæret, & invita cum genitrice fugit.
 Mox quoque dilecti succedit in oscula fratris
 Servatus, vetulis unicus hæres avis.
 Sic multos neglecta juvant, atque ordine ver-
 so, 15
 Spes humiles rursus in meliora refert.

FAB. XXXVI.

VITULUS & BOS.

Pulcher, & intacta vitulus cervice resultans
 Scindentem assidue viderat arva bovem.
 Nec pudet; heus, inquit, longævo vincula collo
 Ferre, nec expositis otia nosse jugis,
 Cum mihi subjectas pateat discursus in herbas, &
 Et nemorum liceat rursus opaca sequi.
 At senior, nullam verbis compulsus in iram,
 Vertebat solitam vomere fessus humum:
 Donec deposito per prata liceret aratro
 Molliter herbofo procubuisse toro. 10
 Mox vitulum sacris innexum respicit aris
 Admotum cultro cominus ire prope.
 Hanc tibi tristis, ait, dedit indulgentia mortem,
 Expertem nostri quæ facit esse jugi.
 Proderit ergo graves quamvis perferre labores, 15
 Otia quant tenerum mox peritura pati.
 Est hominum fors ista, magis felicibus ut mors
 Sit cita, cum miseros vita diurna tegat.

FAB. XXXVII.

CANIS & LEO.

Pinguior exhausto canis occurrisse leoni
 Fertur, & insertis verba dedisse jocis.
 Nonne vides duplici tendantur ut ilia tergo,
 Luxurietque toris nobile pectus? ait.
 Proximus humanis ducor post otia mensis, &
 K Com-

Communem capiens largius ore cibum:
Sed quod crassa, malum, circumdat guttura
ferrum,

Nec custodita fas sit abire domo.

At tu magna diu moribundus lustra pererras,
Donec se sylvis obvia præda ferat. 10

Perge igitur nostris tua subdere colla catenis,
Dum liceat faciles promeruisse dapes.

Protinus ille gravem gemitu collectus in iram,
Atque ferox animi nobile murmur agit.

Vade, ait, & meritis nodum cervicibus infer, 15
Compensentque tuam vincula dura famem.

At mea cum vacuis libertas redditur antris,
Quamvis jejunus quælibet arva peto.

Has illis epulas potius laudare memento,
Qui libertatem postposuere gulæ. 20

F A B. XXXVIII.

PISCIS FLUVIATILIS & MARINUS.

Dulcibus e stagnis fluvio torrente coactus
Æquoreas præcepis piscis obibat aquas.

Illic squamigerum despectans improbus agmen
Eximium sese nobilitate refert.

Non tulit exemplum patrio de gurgite phoca, §
Verbaque cum salibus asperiora dedit.

Vana laboratis aufer mendacia dictis,
Quæque refutari te quoque teste valent.

Nam quis erit potior, populo spectante, probabo,
Si pariter captos humida lina trahant. 10

Tunc me nobilior magno mercabitur auro:
Te simul ære brevi debile vulgus emet.

Quisquis ab externis nuper devenerit oris,
Non decet indigenis ut velit esse prior.

F A B. XXXIX.

MILES & LITUUS.

VOerat attritus quondam per prælia miles
Omnia suppositis ignibus arma dare:

Vel quæ victori moriens sibi turba dedisset,
Vel

Vel quidquid profugo posset ab hoste capi.
 Interea votis fors adfuit, & memor arma
 Cœperat accenso singula ferre rogo.
 Tunc lituus rauco dessectens murmure culpa
 Immeritum flammis se docet esse prius.
 Nulla tuos, inquit, petierunt tela lacertos,
 Viribus affirmes quæ tamen acta meis. 10
 Sed tantum ventis, & cantibus arma coegi.
 Hoc quoque submisso testor & astra sono.
 Ille resultantem flammis crepitantibus addens,
 Nunc te major, ait, pœna, dolorque rapit.
 Nam licet ipse nihil possis tentare nec ausus, 15
 Sævior hoc, alios quod facis ipse malos.

F A B. XL.

PARDUS & VULPES.

Distinctus maculis, & pulcro pectore pardus
 Inter consimiles ibat in arva feras.
 Et quod nulla graves variarent terga leones,
 Protinus his miserum credidit esse genus.
 Cætera sordenti damnans animalia vultu,
 Solus in exemplum nobilitatis erat.
 Hunc arguta novo gaudentem vulpes amictu
 Corripit, & vanas approbat esse notas.
 Vade, ait, & pictæ nimium confide juventæ,
 Dum mihi consilium pulcrius esse queat. 10
 Miremurque magis, quos munera mentis adornant,
 Quam qui corporeis enituere bonis.

F A B. XLI.

NIMBUS & TESTA.

Impulsus ventis, & pressa nube coactus
 Ruperat hybernis se gravis imber aquis.
 Cumque per effusas stagnaret turbine terras,
 Expositum campis fictile pressit opus.
 Mobile namq; lutum tepidus prius intruit aer, 5
 Discat ut admoto rectius igne coqui.
 Tunc nimbus fragilis perquirat nomina testæ.

Immemor illa sui, Amphora dicor, ait.
 Nunc me docta manus rapiente volumina gyro
 Molliter obliquum iussit habere latus. 10
 Hactenus hæc, inquit, liceat constare figura:
 Nam te subjectam diluet imber aquis.
 Et simul accepto violentius amne fatiscens,
 Pronior in tennes victa cucurrit aquas.
 Infelix, quæ magna sibi cognomina sumens, 15
 Ausa pharetratis nubibus ista loqui.
 Hæc poterunt miseros post hæc exempla monere,
 Subdita nobilibus ut sua fata gemant.

F A B. XLII.

LUPUS & HÆDUS.

Forte lupum melior cursu deluserat hædus,
 Proxima vicinis dum petit arva casis.
 Inde fugam recto tendens in mœnia cursu,
 Inter lanigeros adstitit ille greges.
 Impius hunc raptor mediamque secutus in ur-
 bem,
 Tentat compositis sollicitare dolis.
 Nonne vides, inquit, cunctis ut victima templis
 Immerita pecudum morte cruentet humum?
 Quod nisi securo valeas te reddere campo,
 Heu mihi vittatatu quoque fronte cades. 10
 Ille refert: modo, quam metuis, precor, exue
 curam,
 Et tecum viles improbe tolle minas.
 Nam fat erit sacrum Divis fudisse cruorem,
 Quam rapidi fauces exsaturare lupi.
 Sic quoties duplici subduntur tristia casu, 15
 Expedit insignem promeruisse necem.

INDEX

FABULARUM GRÆCARUM.

<p> Λ Τ'κ[⊙] καὶ ἄρς. Βάβαχοι. Κολοίος. Κύων κρέας φέρων. Α'λώπηξ. Λύκ[⊙] καὶ γέριον[⊙]. Λέων καὶ ὄν[⊙]. Ε'λαφ[⊙]. Α'λώπηξ καὶ κόραξ. Κύων λιμώπιται. Ἄνθρωπος καὶ ἑταιροὶς. Κλωδοκίον[⊙]. Μυσαγός[⊙]. Α'λώπηξ καὶ βόβυς. Μύες καὶ γαλαί. Ε'χίς καὶ εἶπυς. Α'λώπηξ καὶ τῶν[⊙]. </p>	<p> Πήρα. Ἡρακλῆς καὶ Πλῦτον[⊙]. Πλόσιππος. Γεωργός καὶ ὄφις. Λέων καὶ μῦς. Ἰππ[⊙] καὶ ἔλαφ[⊙]. Κολοίος. Κερδῶ καὶ βόβυς. Κόραξ καὶ κερδῶ. Βάβαχοι. Ἄνθρωπος μιζόφιξ. Κολοίος. Κύων κρέας φέρων. Λύκ[⊙] καὶ ἄρς. Λύκ[⊙] καὶ γέριον[⊙]. Γεωργός καὶ ὄφις. Βαβαχομομοχίος. </p>
--	---

F A B U L Æ

G R Æ C Æ

Latinis PHÆDRĪ FABULIS respondentēs
EX ÆSOPŌ.

Phædr. Lib. I. Fab. 1.

Λύκος καὶ Ἄγρ.

Λύκος διασκήμμεν ἄρια δὲ πῶς ποταμῷ
πίνομεν, πῶς ἐβυλῆθη μετ' ἀλόγου αἰτίας
καταδοιθήσασθαι. δίοπερ σῶς αὐτῆρι, ἔπα-
σαν αὐτῶν. ὡς θολῶνται τὸ ὕδωρ, καὶ πίνω αὐτῶν
μὴ εἶναι. τῷ δὲ λέγουσθαι, πῶς ἄκροισ χεῖλισι
πίνω, καὶ ἄλλως ἢ δυνάμει αὐτῶν ἐσώτῃ κέκω, ἐ-
πὶ κῆρ τερκίσει τὸ ὕδωρ, ὁ λύκος ἀποτοχῶν ταύ-
της ἰ αἰτίας, ἐφ' ἣν ἀλλὰ πέφυσι τὸ πατέρα μου ἐ-
λοιδόρησας. εἰπὸντ' ὅτι ἐκείνη μηδὲ πῶς γενεῖσθαι,
ὁ λύκος ἐφ' ἣν πρὸς αὐτῶν, εἰ ἂν ἦν δὴ λογίαις ἀπε-
ρεῖς, ἐγὼ δὲ σε ἔκχθομαι.

Phædr. Lib. I. Fab. 2.

Βάτραχοι.

Βάτραχοι λυπηρόμενοι πρὸς τὴν ἐαυτῶν ἀναρχίαν,
πρὸς βίβας ἐπιμψαν πρὸς τὴν Δία, βασιλέα αὐ-
τῶν παραχεῖν. ὁ δὲ σωιδῶν τὴν δὴ θείαν, ξύλοι εἰς
τῶν λίμναι καὶ ἤκων. καὶ οἱ βάτραχοι, τὸ μὲν πρῶ-
τον καταπλαγῆναι τὸ ψόφον, εἰς τὴν βάθρον τὴν λί-
μνης ἐδύσαν ὕπερον ὅτι, ὡς ἀκίνητον ἡ τὸ ξύλον,
ἀνεκδιώτες εἰς τὸ πῶν καταφρονησεν ἡ λείον, ὡς καὶ
ἐπιβαίνοισι αὐτῶν ἐπιτηγάζεσθαι, ἀναξιοπαθῶντες
ὅτι πῶν ἔχει βασιλέα, ἡ καὶ οὐκ ἐδύτῃ πρὸς τὴν
Δία, καὶ πῶν παρεκαλεῖν ἀλλοῦ αὐτῶν τὴν ἀρχή-
γόν τὴν γὰρ πρῶτον λίαν εἶναι νωχελῆ καὶ ἀδόκιμον.
ὁ δὲ Ζῶς ἀγανακτήσας κατ' αὐτῶν, ὕδρωι αὐτῶν
ἐπιμψαν, ὅφ' ἔσθησαν ἀμβανόμενοι κατηδιότω.

Phædr.

Phædr. Lib. I. Fab. 3.
Κολοϊός.

ΚΟλοϊός μεγέθη τ' ἄλλωι διαφέρων, ὑπερφρο-
νήσας τῆς ὁμοφύλου, παρεγγύτω πρὸς τῆς
κόρακας, καὶ τῆσις ἤξις σιωδιαυτῶν. οἱ ἢ ἀ-
γνοοῖτες αὐτὸ τὸ εἶδ' καὶ φωνῶν, παλιότες
αὐτὸ ὑξίβαλοι, καὶ ὅς κ' ἐπελαθῆς ἀπ' αὐτῶν, ἤκε
παλιν πρὸς τῆς κολοϊός· εἰ ἢ ἀγαιακτῆτες ἐπὶ
τῆ ὕβρι, κ' προτεδέξαντο αὐτόν. ἤτω σε σιωβῆν
αὐτῶν τῆς ὑξ ἀμφοτέρωι διαίτης σερηθῶσαι.

Phædr. Lib. I. Fab. 4.
Κύν κρέας φέρων.

ΚΥν κρέας φέρων ποταμὸν διέβαινε. θεοσκί-
μῶν ἢ τ' εἰ αὐτὸ σκιάν ἐπὶ τ' ὕδατ', ὑπέ-
λαβεν ἔπειρο κυνὰ εἶται κρέας κατέχοιτε· κ' κρέας
τὸ εἶδιον, ἄρμητε τὸ ἐκίνη λαβεῖν. ἀπώλεσε ἢ
ἀμφοτέρω. τὸ μῦθ' ἂν ἔκ' ἰω· ὁ ἢ κατέχων, ὑπὸ
πῶν ῥέει κατέσχετο.

Phædr. Lib. I. Fab. 7.
Ἀλώπηξ.

ἈΛΩΠΗΞ εἰς οἰκίαν ἐλθῶσα ὑποκειτ', καὶ ἔκα-
σα πῶν αὐτὸ σκάνωι διεβῆτω μῦθον, ἄρε κ' κε-
φαλῆν μορμουλευῖν ἀφύως κατεσκλασμένωι, ἰω κ'
ἀναλαβῶσα ταῖς χερσίν, ἔφη, ὦ οἶα κεφαλῆ, κ'
ἐγκέφαλοι ἔκ' ἔχ'.

Phædr. Lib. I. Fab. 8.
Λύκος καὶ Γέριον.

ΛΥΚΟΣ λαίμῳ ὄσειοι ἐπεπῆγει. ὁ ἢ γέριον μι-
θὸν περέξαν ἔπειρο, εἰ τ' κεφαλῶν αὐτὸ ἐ-
πιβληῶσα, π' ὄσειοι σκ' τ' λαίμῳ αὐτὸ ἐκβα-
λοι. ἢ ἢ πῶν ἐκβαλῶσα, δολιχοδόφρον ἔστω, τ'
μιθὸν ἐπεζήτη. ὅς τις γελῶσας, καὶ τῆς ὁδοῦταις
θῆξας, ἀρκῆ σοι μίθου, ἔφη, τ'ω καὶ μῶτοι, ὅτι
σκ' λύκος σόμετ' καὶ ὁδοῦται ὑξῆρες κέρων σῶσαν
μηδὲν παθῶσαν.

Phædr. Lib. I. Fab. II.
Λέων κ' Οἶον.

Λέων κ' οἶον κοινοῖαν θέρμῳι ὑψήλοισι ἐπι
θῆραν, ἄρουρῶν δ' αὐτῶν κατὰ π' ἀλάτοι,
ὅν ὡ αἰγας ἀγραι, ὁ μὲν λέων ἀπὸ τ' ζομίῳ
τας, ὑψίστασ τὰς αἰγας σινελάμβανεν. ὁ δ' οἶον
αὐτὸν εἰσελάθει ἀνάλατο αὐταῖς, κ' ὠγκᾶτο ἐκφο-
βεῖν βολόμενον. τ' δ' λέοντι τὰς πλείστας συλλα-
βοῖν, ἔξελθῶν ὀκείνος ἐπιωθᾶντο αὐτῷ, εἰ γεν-
ταῖως ἠγυῖσσαν, κ' τὰς αἰγας ἔξεδίωξεν. ὁ δ' εἶ-
πον, ἀλλ' οἶ ἰδί, ὅπ' κἀγὼ ἀν σε ἐφοβήθην, εἰ
μὴ ἔδην σε οἶον ὄντα.

Phædr. Lib. I. Fab. 12.
Ἐλαφος.

Ἐλαφος διψήσας ἐπὶ πηγῶν ἦλθεν ἰδὼν ἢ τῶν ἐπι-
τ' σκιά, πὶς μὲν πόδας ἐμύμφετο, ὡς λεπτός
κ' ἀθροῖς ὄντας, τὴ δ' κέρατα αὐτῷ ἐπῆρει, ὡς
μίγισα κ' ἀμύκη, μινδῶτω πῖν κωπηγῶ καυλα-
βοῖν ἐφῆλθον. ἐπὶ πολὺν ἢ τόπον ὄρειων, κ' ἢ
εἰς ὕλῳ ἐμβάς, πὶς κέρασι ἐμπλακτοῖς ἐθρηδύ-
θη. ἐφῆ δ' ὡ μῆται ἐγὼ, ὅς ὀκμῶν τ' ποδῶν
ἐσώθην, ὅς ἐμυφόμεν, ὀκ δ' ἔδ κέρατων προειδ-
θῆν, οἶς ὀκαυχόμεν.

Phædr. Lib. I. Fab. 13.
Ἀλώπηξ κ' Κόραξ.

Κόραξ κρέας ἀρπάσας ἐπὶ πινθῶ δένδρον ὀκ-
θισεν. ἀλώπηξ ἢ τ' ποι ἰδύσα, κ' βολυθῆσα
πείληγυόσ τ' κρίατῶ, τᾶσα κείνου ἐπῆρει αὐ-
τῷ, ὡς ἐυμεγεθές κ' κελόν ὄρειον λέγεται, κ' ἐπ-
ρέπικόν κ' ἀμορφον, κ' ὅπ' ἠρμοζέ σοι βασιλῆα
εἶται ὄρειων, εἰ κ' φωνητικὸς ὑπῆρχες. ἀλλ' ὡ ποιῶν
ὄρειοι, κ' ἀλάτοι ὑπάρχει. ὁ δ' ἢ κόραξ ἀκῆσας ταῦ-
τα, κ' χαυνωθεῖς τὶς ἐπαίτοις, εἶψας τὸ κρέας,
μεγάλως ὀκεκράθη. ἢ δ' ἀλώπηξ ὄρειμῶσα κ' λα-
βύσα τὸ κρέας, ἐφῆ ἀπὸς αὐτῷ, ἔχης κόραξ ἀπαν-
τα. νῦς δ' ἐγε λείπει.

Phædr. Lib. I. Fab. 20.

Κωός λιμώτισσαι.

Κῶνες λιμώτισσαι ὡς ἐθάσαντο ἐν πηι ποταμῷ βύρσαι βρεχομένας, μὴ δουκύναι αὐτῶ ἐφικέσθαι, σωέσονται αἰδήλαις, ὅπως ἀφῶτον τὸ ὕδωρ ὀκίωσι, καὶ εἴθ' ἔσως ἐπὶ τὰς βύρσαι παραγένων. σωέβη ἢ αὐταῖς πύσαις περὶ διαρράγναι, ἢ ἢ βυρσῶν ἐφικέσθαι.

Phædr. Lib. II. Fab. 2.

Ἄνὴρ καὶ ἑταιροίς.

Ἄνὴρ τις μέσῳ ἔχων ἄβυ δὺο ἔχων ἑταίρας, μίαν μὲν καὶ τὴν ἑτέραν νέαν, τήν ἑτέραν μὲν καὶ τὴν μελαιναὶ φίλας ἔπλεον, ὡς γέροντα τὴν θέλωσα, ἢ ἢ νέαν, τὴν πολιάς, ἔως αὖ αὐτὸ φαλακρὸν ἐποίησαν, καὶ οὐκ ἔσθαι ἀπάντων.

Phædr. Lib. II. Fab. 3.

Κωόδικτος.

Δηχθῶς τις ὑπὸ κωός, ἢ ἰασόμενον περὶ τὴν ζῆσθαι, ὀντυχῶν δὲ τις αὐτῶ, καὶ γῆς, ὅ ζῆσθαι, ἢ ἔσθαι, ἢ ἔσθαι, εἰ σωζέσθαι βύλη, λαβῶν ἄρτω, καὶ τήν τὸ αἶμα τὴν πληγῆς ὀκίωσας, τῶ δακόντι κυνὶ φαγεῖν ἐπίδῳ. κακῶν γελάσας ἔσθαι, ἀλλ' εἰ τῶ ποίωσι, δεῖ με ὑπὸ πάντων ἢ ἔσθαι τῆ πόλει κυτῶν δηχθῆσαι.

Phædr. Lib. III. Fab. 20.

Μίναγύρται.

Μῆναγύρται ὄνον ἔχοντες, τήν εἰώθεσαν τὴν σκάν ἐπιτιθέντες ὁδοιπορεῖν καὶ δῆποτε ἀποθανόντων αὐτῶ ἀπὸ κόπυ, ὀκείραντες αὐτῶ, ὀκείρται δέσμευται τύμπανα κατεσκόδισαν, καὶ τήν ἔχωντες, ἑτέρον ἢ αὐτῶς μιναγύρται ἀπαιτησάντων, καὶ πωθανομένω αὐτῶ, πῶ αὖ ἔσθαι ὁ δῶ, ἔσθαι, πωθανομένω αὐτῶν, πληγῆς ἢ πωθανοτάς λαμβάνει, ὅσας ἢ ζῶν ὑπέμεινον.

Phædr. Lib. IV. Fab. 2.

Ἀλώπηξ καὶ Βόφως.

Βόφως πεπείρας ἀλώπηξ κρεμμυθῶς ἰδῶσα, τήν ἔσθαι καταφαγεῖν πολλὰ ἢ κκυῶσα, καὶ μὴ δοιηθεῖσα ψαῦσαι, τὴν δῶ πῶ κρεμμυθῶς ἔλεγον, ὀμφάκες ἐπὶ εἰσί.

Κ 5

Phædr.

Phædr. Lib. IV. Fab. 5.
Μύες κὶ Γαλαῖ.

ΜΤοὶ κὶ γαλαῖς πόλεμοι ἴω. αἰεὶ δὲ οἱ μύες ἠπίωμοι, ἐπέδη σωήλθον εἰς τ' αὐτῶ, ὑπίλαβον, ὅτι δὲ ἀναρχίας τῶ πύχουσι. ὅθεν ἐπιλεξάμενοι στρατηγὸς ἐχειροτόνησαν. οἱ δὲ βυλόμενοι ἐπισκυώτεροι τοῖς ἄλλοις εἶναι, κέρατα κατασκιάσαντες ἑαυτοῖς σωήσαν. οὐσίας δὲ τ' ὑψέως σωήθη πάντας τῆς μίας ἠπιδύωσι. οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ῥαδίως εἰσέδουσι. οἱ δὲ στρατηγοὶ μὴ δυνάμενοι εἰτελεθεῖν διὰ τὰ κέρατα, ἀναλαμβανόμενοι κατηδίοντο.

Phædr. Lib. IV. Fab. 7.
Ἐχίς κὶ Πῖν.

ἘΧίς εἰσελθὼν εἰς χαλκουργὸν ἐργαστήριον, εὐθεὶς σκῶν ἤδ' ὄπην ἐζήτη φαγεῖν. ἤκου ἦν πρὸς τὸν ἰνκὸν, καὶ αὐτῶ παρεκάλετο δοῖναι αὐτῶ π. ἢ δὲ ὑποτυχῆσα εἶπεν. ἀλλ' ἀήθης εἶ, παρ' ἐμῶ π' ἰποῖτο δὲ οἰόμενος, ἥτις ὑ' διδοῖται, ἀλλὰ λαμβάνει πρὸς πάμπαν εἶναι.

Phædr. Lib. IV. Fab. 8.
Ἀλώπηξ κὶ Τράχ.

Ἀλώπηξ κὶ τράχ. διψῶντες εἰς φρέαρ κατέβησαν. μετὰ δὲ τὸ πιεῖν, τῶ τράχ. σκεπτομένη τὸν ἰνκόν, ἢ ἀλώπηξ εἶπεν, θάρσει, χησιμῶν π' κὶ εἰς τὸν ἰνκόν σωτηρίαν ἐπιπέτονα. εἰ γὰρ ὄρθησα δὲ, τίς ἐμφοδίως ἤδ' πεδῶν τῶ τοίχῳ προσηύσεις, καὶ τὰ κέρατα ὁμοίως εἰς τὸν φρέαρ κλιπῆς, ἀναδραμύσα διὰ τὸ σῶν αὐτῶ ἰνκόν κὶ κέρατων, κὶ ἔξω τῶ φρέατος ἐκείθεν πεδήσασα, καὶ σε μετὰ τὸ ἀνασπῶν ὀπίσθον. τὸ δὲ τράχ. πρὸς τὸν ἰνκόν ὑπερεπταμύς, ἐκείνη τὸ φρέαρ ὑπὸς ἐκπέδησασα, ἐσκήρτα πρὸς τὸν ἰνκόν ἠδομῆν. ὁ δὲ τράχ. αὐτῶ ἐμῶφισα, ὡς πρὸς βαίνουσα τὸν ἰνκόν. ἢ δ', ἀλλ' εἰ πρῶτα, ἢ πῶ, φρέαρ ἐκείνη, ὅπως ἐν τῶ πύχῳ τράχ. ἐπρόπρησεν ἂν κατέβη, πρὶν ἢ τῶ ἰνκόν σκέψασθαι.

Phædr.

Phædr. Lib. IV. Fab. 16.

Πήρα.

Α ἄνθρωποι δύο πήρας ἕνασθε φέρει, τὴν μὲν ἔμπροσθεν, τὴν δὲ ὀπίσθεν. γέμουσι ἡ κακῶν ἐκατέρωθεν· ἀλλὰ ἢ μὲν ἔμπροσθεν ἀλλοφρονῶν, ἢ δὲ ὀπίσθεν ἢ αὐτῶ τῶ φέροισθε. καὶ διὰ τῶτο οἱ ἄνθρωποι πᾶσι μὲν ὄξ αὐτῶν κακῶν ἔχουσι ὄρωσι, τὰ δὲ ἀλλότρωπα πάνυ ἀκριβῶς θιγῶνται.

Phædr. Lib. IV. Fab. 11.

Ἡρέκλῆς καὶ Πλάτων.

Ἡ Ἡρέκλῆς ὁ θευθεὶς καὶ ἄλλο τῷ Διὶ ἐξισώμεθα, εἴα ἕνασθε ἢ θεῶν μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης ἠπαύζεσθε. καὶ δὴ τελευταῖο εἰσελθούσθε τῷ Πλάτῳ, κατὰ τῶ ἐδάφους κύψας ἀπεσρέψασθε αὐτῶν. ὁ δὲ Ζεὺς θαυμάσας τὸ γεγονός, ἐκωθῆναι αὐτῶ τῶ αἰτίαν, δὴ ἢς πάντας τῶ δαίμοινας ἀτμήσας προσαγορεύσας, μοῖνοι ἢ Πλάτων ὑποβλέπεσθε. ὁ δὲ εἶπεν, ἀλλ' ἐγὼ γὰρ διὰ τῶτο αὐτῶ ὑποβλέπομαι, ὅτι παρ' ἐν χυρῶν ἐν ἀνθρώποις ἡμῶν, εὐρών αὐτῶ ὡς ἐπὶ τῶ πλεῖστοι τῶ πονηροῖς σωῶνται.

Phædr. Lib. IV. Fab. 16.

Πλείστις.

Ε Ἐμβαίστε πῆς εἰς στήθεσθε ἐπλεον. ἡμοῖσθε ἡμῶν πελαγίαν, σωῆσθε χερσῶντα ὄξαιστοι ἡμῶν, καὶ ἢ ταῦτ μικρῶ κατανύσθε. ἢ δὲ πλεόντων ἐπὶσθε ἐπιρρηξάμεσθε τῶ παρῶσθε θεῶς ἐπεκαλεῖσθε μετὰ οἰμωγῆς καὶ στεναγμῶν, χαριστήρια ἀποδώσθε ἐπαγγελλόμεσθε, εἴσθε ἐπισηθῶσθε, πανταμένον ἢ ἢ χερσῶσθε, καὶ πάλι γαλήνης ἡμοῖσθε, εἰς δακρύων φαπέντες ὄρχοντό τε καὶ ἐσκίπων, ἀπὸ δὴ ὄξ ἀπροσδοκῆσθε διαπεφύγοσθε κινδύνου. καὶ στεφθῶσθε ὁ κυβερνήτης ὑπάρχου, εἶπεν ἀπὸς αὐτῶ, ἀλλ' ὡ φίλοι, ἢσθε καὶ ἡμῶς γενηθῆναι δὴ, ὡσ πάλι, εἴσθε τῶχοι, χερσῶσθε ἐσομήσθε.

Phædr. Lib. IV. Fab. 18.

Γεωργός κχι Ο΄φεις.

Γεωργός χαμῶνι ὄφρα, ὅφρι δέρις ὑπὸ κρύσε
 πεπηγότε, πῶπι λαβών, ὑπὸ κόλπῳ κατέθε-
 το. θερμανθεὶς ἢ ὄκει κχι ἀκλαβών τῶν
 ἰδίων φύσι, ἐπληγε ἢ ἄεργε τῶν.

Gud. Fab. 4.

Λίωι κχι Μῦς.

Λέοντι χαμῶνι μῦς τῆ σῶματι ἐπέδρα-
 μῶν ὁ ἢ ἔξανασις, κχι συλλαβών αὐτῆ,
 εἰδέθη αὐτῆ μὴ θυῶναι αὐτῆ, λέγειν ὅτι σαρκεὶς
 ποδῶν ἀερίαι αὐτῶ ἀποδώσει. γελῶναι ἢ ἀπέ-
 λυσεν αὐτὸν αὐτῆ ἢ αὐτῆ μετ' ἢ πολὺ τῆ πῶ-
 ρυδὸς χέριτι πῶρισθηῶναι. ἐπειδὴ γῶ συλλαβῶν
 ὑπὸ πῶνι κχι γῶν, χαμῶνι εἰδέθη ἐπὶ πῶι δέ-
 ὄφρι, πῶλικῶντα κχι ὁ μῦς αὐτῆ ἀκῶναι τῶντοι,
 εἰθῶνι ἢ χαμῶνι πῶριεῶναι, κχι λύσας αὐτῶν, ε-
 φη· εὐ ἢ ἢ πῶι μῦς κατέγῶναι ὡς μὴ ἀποδοκῶν
 ἀμοιβῶν παρ' ἐμῶ χαμῶνι. πῶ δ' ἢ ἰδί, ὅτι εἰς
 κχι ὄφρι μῶσι χέρις.

Fabula Stesichori apud Aristot. Rhetor. lib. 2.
 eadem fere ac Phædr. Lib. 4. Fab. 3.

Στησίχορ, ἐλομῶνι γρατῶν αὐποκράτορα
 ἢ ἱμερέων Φάλαρον, κχι μελλόντων φυλακῆν
 διδοῖται ἢ σῶματι, εἰπω αὐτῶν λόγον.
 εἰς ἱππῶν κατῶν χαμῶνι μόν. εἰθῶνι δ' ἐ-
 λάφῳ, κχι διαφθείραντι τῶν νομῶν, βυλόμῶν
 πῶρησαῶν ἢ ἱλαφῶν, ἠρώται ἢ ἀνθρώπων, ἢ
 δῶναι μετ' αὐτῶ κχι λάφῳ ἢ ἐλάφῳ. ὁ δ' εἰπῶν,
 εἰάν λάβῃ χαλκῶν, κχι αὐτῶ ἀναβῆ ἐπ' αὐτῶ, εἰχῶ
 ἀκόντια. Σωμολογῶντι ἢ, κχι ἀναβῶντι,
 ἀντὶ ἢ πῶρησαῶν, αὐτῶς ἐδῶλύσῳ ἢ ἢ τῶ ἀν-
 θρώπων. Οὐπῶ ἢ κχι ὁμῶς ὄρατι, φησι, μὴ τῶν πο-
 λεμῶν βυλόμῶν πῶρησαῶν, πῶναι πῶναι τῶ
 ἱππῶν. ἢ μὴ γῶ χαλκῶν ἢ ἢ εἰχῶ, ἐλομῶνι
 γρατῶν αὐποκράτορα. εἰάν ἢ κχι φυλακῶν δῶναι, κχι
 ἀναβῶναι εἰσῶναι, δῶναι ἢ ἢ Φαλακῶν.

Ex

Ex Libanio . I

Eadem fere ac Phædr. Lib. 1. Fab. 3.

Εδοξε τῷ Διὶ βασιλεύσαι καὶ τὸ ὄρνιθων γένος,
 καὶ διὰ τῆ Ἐρμῆ πρὸς ἀγῶνα καλεῖται Ουαλίη,
 ὡς δούσιν τῷ καλλίστῳ φανέντι τῷ ὄρνιθι ἀρ-
 χῶν. Ἐκαλωπίζου γὰρ τὰ ὄρνεα, τὰ μὲν ἐν κρή-
 ναις, τὰ δ' ἐν πηγαῖς τε καὶ λίμναις, καὶ τὰ περὶ
 ὄξυκαλίῳ ὁπόσα ἑαυτῆς ἄραν ἢ κ' ἔφερον. Οἱ δὲ
 υἱοὶ (ἢ γὰρ ἀμορφῶ) ἐπιτεχνᾷ τριάδε. Τῶν
 περὶ ὁπόσα ἐπέπλει τις ὕδασι ἀναιρήμιον,
 ἔχουσι ἑαυτῷ περὶθεῖν, σωμαρότητι σοφῶς ἀλλο
 ἐπ' ἀλλῶ, καὶ χημῶ ποικιλιώτεροι γίγνεται. Καὶ ὡς
 ἔκον ἐπὶ τῷ κρησιν, ἐπέστρεψε μὲν τὸ ὄρνιθον
 τὸ ὄμματι θάμβῳ ἢ ἐπέβαλλε καὶ αὐτῷ τῷ δεικα-
 σῆ, ὅτε ὑπεχώρη μὲν αὐτῷ καὶ ὁ λευκώτατος κύ-
 κισ μικρὸν ἢ ὁ ταῦς εἶδομαι, καὶ αἱ πῆτε βαφαί,
 κατεπεφρονῆτο ἢ καὶ ἀετ' ἢ σεμιότης. Μίθουτος ἢ ἤ-
 δη τῷ Διὸς αὐτῷ ἐγγχερίζου τὸ σκῆπερον, ἢ γλαυῆ
 εἶδουσα τὸ ἑαυτῆς ἐν τῷ υἱοῦ περὶ, προσέσσε
 ἀπέστα, καὶ ἀλλῶ τὸ ἑαυτῆ, καὶ πᾶς τὸ οἰκείον.
 Ἀπελθόντων ἢ ἢ ἀλλοτρίων, ἐγυμνῶ τῷ υἱοῦ
 τὸ εἶδος, καὶ ἐγελάτω. Τὸ μὴ τις οἰκείους χρῆ-
 μοῖσιν βραχόταν μὲν τῷ ἀπόλαστι, πολλῶ ἢ
 ἐλεγχθέντι ποιῆ τῷ αἰχρῆν.

Ex G A B R I A .

Phædr. Lib. IV. Fab. 2.

Κερδαί βόξον βλέπουσα μακρῆς ἀμπέλου,
 Πρὸς ὕψος ἔρω, καὶ ναυῶτα πολλὰ κίς
 Ἐλῶν, ἀπάπει πρὸς δ' ἑαυτῶ τῶντ' ἔρω,
 Μὴ κέρου, ῥάγης ὀμφακίζουσι μέλα.

Lib. I. Fab. 13.

Τὺν κόραξ ἔδακτε, κερδαί δ' ἠπάπει.
 Εἰ γλαύσαν εἶχε, Ζεῦς ἦς ὄρνις μέγας.
 Εὐθύς δ' ὁ τῆσι εἶψεν, ἢ δ' αὐτῶ φάγω,
 Ἐχῶς κόραξ ἀπαίτη, γὰρ κέρου μοῖται.

Lib.

Lib. I. Fab. 6.

Γ Αμοις ἔχαιρον βάβαχοι πῆ ἥλια,
 Καί τις πρὸς αὐτὸς εἶπεν, ὃ δὴ δὸν γένετο
 Εἰ γὰρ μόνας φέμουμεν αὐγὰς ἥλια,
 Τίς, εἴγε πελώσει, πῶτον βαρύνει;

Lib. II. Fab. 2.

Ε Ρωμένας δὴ ἔχεν ἀνὴρ μίξοφιξ.
 Χρότω διειλωσῆται πάντα καὶ φόπῳ,
 Ἡ μὲν μελαίτας, ἡ δὲ λύνκας ἐκφερον
 Ἐξ ὧν ψιλῶθεις πᾶσι ἀράθη γέλωσ.

Lib. I. Fab. 3.

Α Ἄλοττοις περοῖσιν ἠμφισμῆντο.
 Ἡ ὕχει κηλοῖς ἄρνῳ ὑπερφέρει.
 Πρώτων δὲ δῶρον ἢ χαλιῶν ἠρπάξει,
 Μεθ' ἧι ἄπαιτες ἔπει γυμνὸς ἀρέθη.

Lib. I. Fab. 4.

Φ Ἐρων ποπιμῶ πλησίον κύων κρίας,
 Κύψας ἑαυτὸν, ἄλλοι εἰς ὕδωρ βλέπει.
 Χανὸν δὲ λοιπὸν τῷ κρέτω λαβεῖν κρίας,
 Ἀπισερεῖτο καὶ τῷ, ὡπερ ἔκραται.

Lib. I. Fab. 1.

Λ Ἦκε πρὸς ἄρνα φησὶν, ὃ πρόθεον σύ μοι
 Ἦ δὲ πέραπες; ἄρτι γαστρός δὲ ξέφυον,
 Καί, πῶς ὕδωρ πέραπῳ, ἀγνοῦ ποτε.
 Θοῖνη γῆτι μοι, καὶ θέμις, καὶ μὴ θέμις.

Lib. I. Fab. 8.

Ε Ἴς λαυμὸν ὅσῳν ἐμπεπήγη πῆ λύκῳ
 Μιδῶ δ' ἑλὼν γερκετο, ἔπει τῷ χέει.
 Ζῶσι φάχληον ἔκ λύκῳ λαυμῷ φέρει,
 Μιδ' ἄλλο μῆνι μιδῶν ἢ πῶτε σκόπει.

Lib. IV. Fab. 18.

Ε Ἦκε πῆ γεωργὸς ἐν κόλποις ὄφιν
 Ἦρα κρύας ἔπει δὲ θέρμης ἤθετο,
 Ἐπλήξε τὸν θαλάσσιον, κακτικῆς τήχῃ.
 Οὕτω γὰρ ποιῶσι τὸς διεργέτας.

Ο Μ Η Ρ Ο Υ

ΒΑΤΡΑΧΟΜΤΟΜΑΧΙΑ.

Αρχόμενος πρῶτον μισῶν χερὸν Δῆ Εὐκλείδης
 Εἴθεϊν ἄς ἐμὸν ἢ πρὸ πᾶσι γομαι, εἴσκ' ὀϊδῆς,
 Ἡ' νέον ἐν δέλτοις ἐμοῖς ἐπὶ γύιασι θῆκη·
 Δῆλον ἀπειρεσίην, πολεμόκλονοι ἔργον ἄρῃ·
 Εὐχόμενος μερόπειοι ἐς ἄκα πασι βαλέσθ'·
 Πῶς μύες ἐν βαρῆχοισι ἀρεῖς ἄσαστες ἔβηται,
 Γηχρῶν ἀνδρῶν μιμνήμενοι ἔργα γιγάντων,
 Ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔλω. Τοίμω δ' ἔχει ἀρχὴν.
 Μὲς ποτε διψαλίῃ, γαλέης κίνδυιον ἀλύξας,
 Πλησίον ἐν λίμνῃ ἀπαλόι προσέθηκε γέιασι,
 Ὑδαπ πρῶτα μελιπῆσι· τίς ἔκτειλε
 Λιμιόχαρις πολύφρητος, ἐπὶ δ' ἐφθέγγετο πῖον.
 Ζῆτε, τίς ἔστι πόθεν ἤλθεσ' ἐπ' ἠόια; τίς δ' ἔσ' ὀφύσας;
 Πᾶντα δ' ἀλήθευσον· μὴ ψαυδόμενον σε τοῖσιν.
 Εἴ γὰρ σε γιοῖν φίλοι ἀξιοί, ἐς δόμοι ἀξω,
 Δῶρα δέ μοι δώσω ξηρία πολλὰ, καὶ εἰθλά.
 Εἰμί δ' ἐγὼ βασιλῆος Φυσίγναθ'· ὅς κε καὶ λίμνην
 Τιμῶμαι, βαρῆχων ἠγνώμων ἡμῶν πάντα.
 Καί μοι πατὴρ Πυλάος ποτε γείτατο, Ὑδρομεδῶν
 Μιχθεῖς ἐν φιλότατι παρ' ὄχθας Ἡριδανοῖο.
 Καί σε δ' ὄρω κελόι τε, καὶ ἀλκιμοι, ἐξοχοι ἀθῶν,
 Σκηπτοῦχοι βασιλῆα, καὶ ἐν πολέμοισι μαχητῆς
 Ἐμμεῖαι· ἀλλ' ἄγε θᾶστον ἔλω γηγιῶ ἀγόρευε.
 Τὸν δ' αὖ Ψυχάρταξ ἠμύβητο, φώνησέν τε.
 Τί ποτε γῆθ' ἐμὸν ζήτοῖς, φίλε, δῆλον ἄπασιν
 Ἀνθρώποις τε, θεοῖς τε, καὶ ἕραιοις πεπελωτοῖς;
 Ψυχάρταξ μὲν ἐγὼ κικλήσκειμαι, εἰμί δ' κῆρ·
 Τρυχάρταξ παρὸς μεγάλῃ κερ· ἢ δέ τοι μήτηρ
 Δοιχομούλη, θυγάτηρ Πτεροφώκην βασιλῆος.
 Γαῖοντα δ' ἐν κελύβη με, καὶ Δεσφρέφατο βρωταῖς
 Σύχθεις καὶ κερύοις, καὶ ἐδέσμεστοι παντοδαποῖσι.
 Πῶς ἢ φίλον ποιῆ με ἢ εἰς φύσιν ἕξει ὁμοῖοι;
 Σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶ ἐν ὕδασι· κῆρ ἐμοὶ γὰρ
 Ὅσα παρ' ἀνθρώποις ζῶντα ἔσθ'· ἕδ' ἐμὲ λήθη

Ἄρτο· Ξισουθπίαις· ἀπ' ἀκύκλις κατίοιο,
 Οὐδ' ἄλλας τανύπεπλ· ἔχωνι ποδῶν σιταμίδα,
 Οὐδ' ἄλλοις ἐκ πύργου, ἢ χ' ἢ πατα λάλυχιπια,
 Οὐδ' ἄλλοις ἐσπικκτος δὸτ' γλυκεροῖο γάλακτι,
 Οὐδ' ἄλλοις μελίπυγ, ὡ καὶ μύγαρες ποδύσιν,
 Οὐδ' ἄλλοις πρὸς θοίνω μερόπων τδίχουσι μύγαροι,
 Κοσμάτες χύψας ἀρτύμωσι παντοδαποῖσιν,
 Οὐδέ ποτ' ἐκ πολέμοιο κακῶ ἀπέφυγον αὐτῶ,
 Ἄλλ' ἀθύς μετὰ μῶλον ἰῶν προμήχοισιν ἐμίχθω.
 Οὐδέδ' ἀνδρωποι, καίπερ μέγα σῶμω φορῶντι,
 Ἄλλ' ἐπὶ λέκτροιῶν, ἀκρον δάκτυλον καπεδάκτω,
 Καὶ πύργου λαβόμεν, καὶ ἢ ποί· Ἰκανον ἀνδρα,
 Νήδυμ· ἢ ἀπέφυγῃ ὕπνι, δάκνοντ' ἐμείο.
 Ἄλλ' ἀθύς μετὰ μῶλον ἰῶν προμήχοισιν ἐμίχθω,
 Κίρκου καὶ γαλέω, οἷ μοι μέγα πένθ· ἀγασί,
 Καὶ παγίδα σοπέοσαν, ὅτε δολόεις πέλα πότμος.
 Πλείστοι δὲ γαλέω περὶ δαῖτα ἤπε ἀρχή,
 ἢ καὶ φωγλοδωῖοτε κατὰ φώγλω ἐρεεῖται.
 Οὐδ' ἄλλοις ῥαφίαις, ἢ κρέμβας, ἢ κολοκωῖαις,
 Οὐδ' ἄλλοις χλωροῖς ἐπιβόσκομαι, ἢ σελίτοις.
 Ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐσιν ἐδέσμετα ἢ κατὰ λίμνω.
 Πρὸς ταῦτα μηδίσας Φυσίγναθ· ἀντίον ἦνδα.
 Ξεῖτε, λίαν ἀνχεῖς ἐπὶ γαστέρι. ἐσὶ καὶ ἡμῶν
 Πολλὰ μὲν ἐν λίμνῃ καὶ ἐπὶ χθονὶ θάμνωτ' ἰδέσθαι.
 Ἀμφίβιοι γὰρ ἔδωκε τομῶν βατεράχοισι Κροίον,
 Σκιρτῆσαι κατὰ γῆν, καὶ ἐφ' ὕδασι σῶμω καλύψαι.
 Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δακνῆσαι, ἀχίρες ἐσὶν.
 Αἶρω σ' ἐν ἰώπῃσι· κράτει δέ με, μή ποτ' ὀλομαι,
 Ὅπως γηθόσω· ἢ ἐμὸν δόμον εἰσαφίκαται.
 Ὡς ἂρ' ἔφη, καὶ ἰὼτ' ἐδίδα· ὁ δ' ἔβαινε τάχιιστα.
 Χεῖρας ἔχων ἀπαλοῖο κατ' ἀνχεῖ· ἀλμυρὴ κῆρυ.
 Καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρον, ὅτ' ἔβλεπε γείπιας ὄρεμας
 Νήξει περὶ ὄμβρ· Φυσίγναθ· ἀλλ' ὅτε δὴ ἔα
 Κύμασι πορφυρέοις ἐπεκλύζετο, πολλὰ δακρύων,
 Ἄχρηστοι μετάνοισιν ἐμέμψετο· τίθει ἢ χαίτας,
 Καὶ πόδας ἐσφιγγων κατὰ γαστέρι· ἐν δέ οἱ ἦτορ
 Πάλλετ' ἀνδείη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βάλετ' ἰδέσθαι.
 Δεινὰ δ' ἐπεσοιάχιζε, φόβω κρούσεντ' αἰάγρη.
 Οὐρῶν μὲν πρῶτ' ἐπλάσ' ἐφ' ὕδασι, ὅτε κῆρυ
 Σίρων ἀλμυρὸς πε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἰδέσθαι,
 Ἐδάσει πορφυρέοισιν ἐκλύζετο· πολλὰ δ' ἐβόα.
 Καὶ πῶς φάτο μύθοι, ἀπὸ σόμωτ' ἀγόρευσε.
 Οὐχ ἔτι νῆπιισι ἐβάστατε φόρην ἐρωτ'·

Τῶρος, ὅτ' Εὐρώπῳ διὰ κόρυμπες ἦγ' ἐπὶ Κρήτῳ,
 Ὡς εἴμ' ἐπιπλώσας ἐπινοῶποι ἦγον εἰς οἶκον
 Βάτραχον, ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λευκῷ.
 Ὑδρὸν δ' Ἰθαπίνης ἀπεφαίνετο δεινὸν ὄραμα.
 Ἀμφοτέροισ' ὄρθρον δ' ὑπὲρ ὕδατος ἤχετο τρίχην.
 Τῶτον ἰδὼν καπέδου Φυσιγναθῶ, ἦπι τοῖσας,
 Οἷον ἐταίροι ἐμῆκον δόπολλύμενοι κτλ λήμιον.
 Δύ' ἢ βιάθ' ἰλίμπε, κτλ ἀλλόλοπο κῆρα μίλαιναν.
 Κεῖν' δ' ὡς ἀφίθῃ, πέσσε ὕπτιος ἀβύστος ὕδατος.
 Χείρας δ' ἐσφιγγον, κτλ δόπολλύμετος καπέτοριζο.
 Πολλὰκι μὲν καπέδουεν εἴφ' ὕδατι, πολλὰκι δ' ὠστε
 Λακτιζοῖσι ἀνέδουε, μόρον δ' ἤκ' ἦν ὑπαλυξαι.
 Διόμυμαι ἢ τριζες κλῆσον βάρος ἤλθον ἐπ' αὐτῷ.
 Ὑδάσι δ' ὀκλύμῳ, τοῖσας εἴφ' ὀξέζατο μύθος.
 Οὐ λήσας γε Θεός, Φυσιγναθε, ταῦτα ποιήσας,
 Νασογῶν εἴψας δόπο σύμμετῶ, ὡς δόπο πέτρης.
 Οὐκ ἂν μὲ κτλ γαῖαν ἀμείων ἦσαν καίσιε,
 Πυκροπύπτε, πάλῃ πτε, κτλ εἰς δρόμοι' ἀλλὰ
 πλανήσας
 Εἰς ὕδατος μ' ἰρρίψας. ἔχει Θεός ἐκδινην ὄραμα.
 Ποιῆν σοῦ πῶτος μουῖν σφικτῶ, ἢ δ' ὑπαλυξαι.
 Ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευτε ὡς ὕδασι' ἢ δὲ κατεῖθε
 Λεωπετίναξ ὄχθησιν ἐφοζόμεθ' ὑπελακτῆσι.
 Δεινὸν δ' Ἰθαπίνης, δρακῶν δ' ἠγγαλε μοῖοσι.
 Ὡς δ' ἔμμεθοι τῶν μοῖραν, εἴδου χολῶ αἰτός ἀ-
 ταντας.
 Καὶ τότε κηρύκεσσι εἰς ὀκέλωσαν ὑπ' ὄρθρον
 Κηρύκεσσι ἀγορήσ' ἔς δώματα Τρωξάρτεο,
 Πατρός δις ἡνὶ Φιχαρπαγῶ, ὅς κτλ λήμιον
 Ὑππῶν δὲ πλώτω νεκρὸν δέμας, ἢ πικρὸν ὄχθας
 ἦν ἦδη τλήμων, μέσσω δ' ἐπικῆχετο πόντῳ.
 Ὡς δ' ἔλθον πάλῃ δόντες ἀμ' ἠοῖ, κρῶτος ἀνίστη
 Τρωξάρτεος ἐπὶ παιδὶ χολύμῳ, εἰπέτε μύθον.
 ὦ φίλοι, εἰ κτλ μῦθῶ ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέποιθα
 Ἐκ βατράχου, ἢ μοῖρα κακὴ πάντισσι πέτυκ'.
 Εἰμὶ δ' ἐγὼ δύστη, ἐπὶ τῆς παιδῆς ὄλεσας.
 Καὶ ἢ μῶν προῦτόν ῥα καπέκτανεν ἀρπάξασα
 Ἐχθίστη γαλεῖν φώγλης ἔκπεσαν ἔλυσαν.
 Τὸν δ' ἄλλον πάλιν αἰδρες ἀπῶνες εἰς μόρον ἦξαν
 Καιοτέραις πέχλαις, ξύλιον δόλοισι Ἰθευρόντες,
 ἦν παγίδα καλέσσι, μουῖν ὄλετέραν εἴσασαν.
 Ὁ τρίτῳ ἦν ἀγαπητός ἐμοὶ κτλ μῦθερα κεδῆ.
 Τῶτον ἀπέπνευτε Φυσιγναθῶ εἰς βυθὸν ἀξασ.
 Ἀλλ'

Ἀλλ' ἄγεθ' ὀπλιζόμεθα, καὶ θελάθωμεν ἐπ' αὐτῆς,
 Σώμεται κοσμήσαντες ἐν ἀπείρῳ δαιδαλέοισι.
 Τὸτ' εἰπὼν, κήρυξεν καὶ δοπλίζεσθαι ἅπαντας.
 Καὶ τῆς μὲν ῥ' ἐκόμισεν Ἀρης πολέμοιο μεμηλῆς
 Κημίδας μὲν πρῶτα πρὸς κνήμῃσιν ἔθηκεν,
 Ῥήξαντες κυάμους χλωρῶς, δὲ τ' ἀσκήσαντες,
 Οὓς αὐτοὶ διὰ τυκτῶς ἐπιστάντες κατέβρωξαν.
 Θωίρεκας δ' εἶχον καλαμοσεφέων δότῳ βυρσῶν,
 Οὓς, γαλέω δείραντες, ἐπισαμένως ἐποίησαν
 Ἀπίε δ' ἦν λόχη πρὸ μετόμφαλοι, ἠ δὲ νυλὸ γχη,
 Εὐμήκεις βελόται, παγχάλκαιοι ἔργοι Ἀρηῶ.
 Ἡ δ' ἔκρυε, πρὸ λέπυρον ἐπὶ κροτάφοισι κερύς.
 Οὕτω μὲν μῦθε ἦσαν ἔνοπλοι, ὡς δ' ἐνόησαν
 Βάτραχοι, θεκνέδουσαι ἀφ' ὕδατος, ἡς δ' ἔτα χῶρον
 Ἐλθόντες, βυλῆν ξυῖκγον πολέμοιο κακῆιο.
 Σκεπόμετων δ' αὐτῶν πόθῳ ἠ γάσις, ἠ τῆς δ'
 θρύατος.
 Κήρυξ ἔγγυθον ἦλθε, φέρων σκῆπτρον μετὰ χειρὶ,
 Τυρογλύφῃ ὑδὸς μεγαλήτερος Ἐμβασιχότερος,
 Ἀγγίθῳ πολέμοιο κακῆν φέπει, εἴπερ τε μῦθοι.
 Ὡς βάτραχοι, μῦθε ὑμῖν ἀπειλήσαντες ἐπέμψαν.
 Εἰπὼν, ὀπλίζεσθαι ἐπὶ πόλεμόν τε μέγλω τε.
 Εἶδοι γὰρ καθ' ὕδωρ ψυχάρπαγα, οἱ κατέπεφινον
 Τμήπερος βασιλῆς Φυσίγναθος, ἀλλὰ μέχεθε
 Οἵ πινεσ ἐν βατράχοισιν ἀρεῖσῃς γαγάατε.
 Ὡς εἰπὼν ἀπέφινε λόγῳ δ' εἰς ἄπαντα μῦθον
 Εἰσελθὼν ἐπύραξε φρένας βατράχῳ ἀγερέχων.
 Μεμφομένῳ δ' αὐτῶν Φυσίγναθος εἶπεν ἀϊασάς.
 Ὡς φίλοι, ὡς ἔκτεροι ἐγὼ μῦθον, ἠ κατῶδον
 Ὀλύμπῳ, πάντες ἐπιγῆ παίζωι πρὸς λίμνῳ,
 Νήξῃς πρὸς βατράχων μιμήμενῳ, οἱ δ' ἀκίσοι
 Νῦν ἐμὲ μέμφοι, ἠ ἀναίποι, ἀλλ' ἄγε βυλῆν
 Ζητήσωμεν, ὅποις δολέεσ μῦθε θεολέσωμεν.
 Τοίγαρ ἐγὼν ἐρέω, ὡς μοι δοκεῖ εἶναι ἀρεῖα.
 Σώμεται κοσμήσαντες ὀπλιζόμενῳ ἄκωντες
 Ἀκροῖς παρ' ἁλίεσσιν, ὅπου κατέκρημι ὁ χῶρος.
 Ἡ νῆξ δ' ὀρμηθεῖσῃς ἐφ' ἡμέας θελάθωσι,
 Δραξάμενοι κερύθῳ, ὅς τις χεδὸν ἀντίοι ἔλθοι,
 Ἐς λίμνῳ αὐτῆς σὺν ἐντῆσι δὲ βάλωμεν.
 Οὕτω γὰρ πύξαιτες ἐν ὕδασι πρὸς ἀκολόμβους,
 Σπίσωμεν δὲ θύμῳ πρὸ μουκτόνοι ὡς τρέπαιον.
 Ὡς ἄρα φωνήσας, ὅπλοισι οἰίδουσαν ἅπαντας.
 Φύλοισι μὲν μετ' ἀλλήλοισι κήρυξ ἐὰς ἀμφεπύλαται.
 Θύ.

Θωρηκας δ' ἔχον χλοερῶν πλατέων ἰστέ τάλτων.
 Φύλλα ἢ ἤβ κραιβάων εἰς ἀπίδας ὡ ἤσκησαν.
 Ἐγὼ δ' ὄξυχοιτοῖς ἐνάσω μὲν πρός ἀρήρη.
 Καὶ κόρυθες κοχλιῶν λεπῶν κράτ' αἰμυροκύλιον.
 Φραξάμωροι δ' ἔρησαν ἔπ' ὄχθαις ὑψηλῆσι,
 Σείοντες λόγχας· θυμὸν δ' ἐπλητο ἔνοστο.
 Ζῶς ἢ Θεὸς καλέσας εἰς ἕρατον ἀσερόντα,
 Καὶ πολέμου πληθύνει δειξας, ἀκτερὺς τε μυχῆτις
 Πολλῆς κ' μεγάλης, ἠδ' ἔγχλα μυχρὰ σέροισι,
 Οἷοι κειταῶρων στρατὸς ἔρχετο ἢ γιγαῶων,
 Ἡδὲ γελῶν ἐρίεσσι, τίς βατράχοισι ἀρηγοί,
 Ἡ μὲν ἀθαιῶων; κ' Ἀθωαίῳ προτεσπευ.
 ὦ θυγάτηρ, μὲν ἢ ἔπαλοξήσασα πορόση;
 Καὶ γὰρ σα χ' ἴθι κεί σκίρῶσι ἄπαιτες,
 Κίσαρ τερπόμωροι κ' ἐδέσμεσι σκ θυαίῳ.
 ὦς ἄρ' ἔφη Κροῖδης ἢ δὲ προτεσπευ Ἀθωαίῳ,
 ὦ πάτερ, ἢκ ἂν πώποτ' ἐγὼ μὲν πειρομένωσι
 ἔλθοιμῶν ἔπικρυγός, ἔπει καὶ πολλὰ μ' ἔοργα,
 Σώμμετα βλαπτοῖτες κ' λύχνης εἰεκ' ἐλαία.
 Τῶν δέ μιν λίλυ ἔδακε φρένας, εἴοι ἔρεξαν
 Πέπλον μιν κηπίτρωξαν, δὲ δέξοφρα καμῶσα
 Ἐκ ροδαίης λεπῆς, κ' σήμονα λεπτ' ἔτησα.
 Τρώγλας τ' ἐμποίησαν. ὁ δ' ἠπυτὸς μοι ἐπίση,
 Καὶ ἀράσει με πίκας, πῆτε χάριν δέξοργισμαί.
 Χρηταμένη γ' ὕφρα, κ' ἢκ ἔχω αἰταπεδῶνα.
 Ἀλλ' ἠδ' ὡς βατράχοισι ἀρηγέμω ἢκ ἔθειλήσω.
 Εἰσι γ' ἠδ' αὐτὸ φρένας ἐμπεδοί, ἀλλ' ἢ με πρῶτον
 Ἐκ πολέμου αἰνῶσαν, ἔπει λίλυ σχοπίθω,
 ὦ πιν δάουμένω ἢκ εἰασαν θορυβῶντες
 Οὐδ' ὀλίγον νκαταμῶσαι, ἐγὼ δ' αὐτὴν κερ-
 πεκείμην
 Τῶν κεφαλῆ αἰγῶσα, ἔως ἐβόπτω ἀλέκτορ.
 Ἀλλ' ἔγε παυσώμεθα Θεοὶ πῆπιτι ἀρήρη,
 Μὴ κέ πιν ἠμείνιν φῶδῃ βέλα ὄξυοῖντι.
 Εἰσι γ' ἀγγέμοχοι, κ' εἰ Θεὸς αἰπίοι ἐλθει.
 Πᾶντες δ' ἕρατόθεν τερπόμεθα δῆρι ἐρῶντες.
 ὦς ἄρ' ἔφη, τῆ δ' αὐτὴ πεκείθοντο Θεοὶ ἄλλοι.
 Πᾶντες, ὁμῶς ἢ αἰοθέες ἠλυθον εἰς ἕνα χῶρον,
 Κάδδ' ἠλθοι κήρυκε πῆρας πολέμοιο φέροντες.
 Καὶ πῆτε κύνωτες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοιτες
 Δανὸν ἐσάλπιζοι πολέμου κτύπον ἕρατόθεν ἢ
 Ζῶς Κροῖδης βρόντεσε πῆρας πολέμοιο κρυθῶ.
 Πρῶτο δ' Ὑψιβόας Λέχνηορα ἕτασε δυοί,
 ἔ-

Εἰς αὐτὸ ἐν προμήχοις κρητὰ γαστέρα εἰς μέσοι ἤπαρ.
 Καδδὲ ἔπεισε τρηνῆς, ἀπαλαῖς δ' ἐκόμισται εἰθίρας.
 Τρωγλοδύτης ἢ μετ' αὐτὸ ἀκόντισε πηλείωνα.
 Πήξεν δ' ὅν σέριφ σιβαρὸν δόρυ. τὴ ἢ πετόνπη
 Εἶλα μέλας θανάτῳ, ψυχὴ δ' ὄχρῳ μίμωπος ἔπει.
 Σάτλαιῳ δ' αἶρ' ἐπίφωε βαλὼν κίεφ Εἰμβασίχου-
 τρον.

Ἀρπυιάῳ ἢ Πολύφωτοι κτὶ γαστέρα τύψω.
 Ἡἴπειε ἢ τρηνῆς, ψυχὴ ἢ μελέων ἄξεπτα.
 Λιμνὸχαρις δ' ὡς εἶδεν δόπιλλύμῳρον Πολύφωτος,
 Τρωγλοδύτῳ πέτρῳ μυλοκιδεῖ τρώσῳ ἐπιφθῆς
 Αὐχέια πᾶρ μέσοι. τὴ ἢ σκόπεος δόρ' ἐκάλυψεν.
 Λειχήτωρ δ' αὐτίο πτύσκειο δουεὶ φαίνῃ,
 Καὶ βάλω (ὡδ' ἀφάμωρε) κρητ' ἤπαρ. ὡς δ'
 εἴησε

Κρημβοφάγος, ὁ χθρασι βαθραῖαις ἐμπεσε φλόγων.
 Ἀπὸ ὡδ' ὡς ἀπέληξεν ὅν ὕδασι, ἤλασε δ' αὐτίο.
 Καίπτεσε δ' ὄχρῳ ἀνείωνσεν. ἔβασπει δ' αἰμωπι λίμνη
 Πορφυρέω, ὡς ἢ παρ' ἠϊότ' ἄξετανύθη,
 Χορδῆσι λιπαρῆσι τ' ἐποριώμῳρον ληγόνισσι.
 Λιμνίσι δ' ὄχρῳσι Τρωγλοδύτοι ἄξεταρῆξε.
 Περνογλύφον ἢ ἰδῶν Καλαμίνδι, ὡς φόβω
 ἤλθω.

Ἡλασε δ' εἰς λίμνῳ φλόγων, τῳ ἀπιδάριψας.
 Τ' ὄροχαρις δὲ πε πέφωε Περνοφάγον βασιλῆα,
 Χερμαδίω πληξας κτὶ βρογμῳτῳ. ἐγκέφαλος ἢ
 Ἐκ ρινῶν ἔσαζε. παλάστῳ δ' αἰμωπι γαῖα.
 Ληχοπίναξ δ' ἐκτεισε αἰμύμοια Βορβοροκῳτίω,
 Ἐγχει ἐπαίξας. τὴ ἢ σκότῳ δόρ' ἐκάλυψε.
 Πρατοφάγῳ δ' ἐσδῶν, ποδῳ εἰλκυσε Κριατο-
 διώκτῳ.

Ἐν λίμνῳ δ' ἀπίπνιξε, κρηπίσας χειρὶ πέποιτα.
 Ψιχάρπαξ δ' ἤμω ἐπέρωι ὡδὶ πεθικῳπι,
 Καὶ βάλω Πηλύσοι κτὶ νηδύῳ εἰς μέσοι ἤπαρ.
 Πίπε δὲ οἱ πρόθῳ, ψυχὴ δ' ἀτῳόδε βεβήκει.
 Πηλοβάτῳ δ' ἐσδῶν, πηλῳ δρῳίνο βίψῳ ἐπ' αὐτίο,
 Καὶ τῳ μέπωπον ἔχεισε, κρητ' ἄξετύφλω ὡδὶ
 μικρόν.

Θουμῳθῳ δ' αἶρα κρητῳ, ἐλῳν δὲ γε χειρὶ παχῳη
 Κεῖμῳροι ὅν πεδίω λίθοι ὄβρομον, ἄχθῳ ἀρῳρη,
 Τῳ βάλω Πηλοβάτῳ ὕπῳ γῳνκτῳ. πῳσα δ' ἐ-
 κλάθη

Κρήμη δεξιτερῳ, πέσει δ' ὕπῳ ὅν κρητῳ.

Κρω-

Κραυγασίδης δ' ἤμωε, καὶ αἰθῆρες βαίνεν ἐπ' αὐτόν.
 Τύψε μέσλω δ' αὐτ' ἠετι γαστέρα, πᾶς δὲ οἰήσω
 Ὀξύχοιν· ὡς χαμαὶ δ' ἐκχλωτο ἄπαντα
 Ἐγχετ' ἐφελκομένη ὑπὸ δόρατι χειρὶ παχείῃ.
 Σιτοφάγ' δ' ὡς εἶδεν ἐπ' ὄχθρῳσι ποταμοῖο,
 Σηαίζων ἅκ' πολέμῳ ἀνεχάζετο, τήμεν δ' αἰνῶς.
 Ἡλατο δ' ἐς πέφρον, δαπνῶς φύγη αἰπὺν ὄλεθρον.
 Τρωξάρτης δ' ἐβκλεω Φουσίγναθον ἐς πόδα ἄκρον.
 Ὄχεθ' ἑπερόμην· ἐς λίμνῳ ἦλατο φύγῳν.
 Τρωξάρτης δ' αἰς εἶδεν εἶθ' ἠμίπτυν προπετόντα,
 Καὶ οἱ ἐπέδραμν' αἰθῆρες, ἀποκπύρηναι μετὰ ἰων.
 Πρασαῖ· δ' ὡς εἶδεν εἶθ' ἠμίπτυν προπετόντα,
 Ἡλθε διὰ φροσίνων, καὶ ἀκόνησεν ὀξεί· χροίνῳ.
 Οὐδ' ἐρρήξε σάκ·, χέτω δ' αὐτ' ὄροσ ἀκωκί.
 Ἡν δέ τις ὦν μύεσσι νέ· παῖς ἐξοχ· ἄλλων,
 Ἀγχιέμφαχ· φίλ· ὑὸς ἀμύμοι· Ἀρπεπιβύλας,
 Ὀρχαμος, αὐτ' Ἀρη φαίνων κρατερός Μεριδάρταξ,
 Ὄς μόν· ὦν μύεσσι ἀριστέσκε μέχεσθ·.
 Σπῆ ἢ πῶδ' ἀ λίμνῳ γαυρόμην· οἱ· ἀπ' ἄλλων.
 Στάτω ἢ πορθήσαν βατράχων γῆ· αἰχμητῶν.
 Καὶ τὴν κεν ἔξεπέλεσεν, ἐπὶ μέγα οἱ δέτος ἦεν,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ τοῖζε πατήρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε,
 Καὶ πῶτ' ἀποκλυμῆς βατράχης ἕκτερε Κροίῳν.
 Κινήσας ἢ κάρη, πῆν δ' ἐφθέγγετο φωνῶν.
 Ὀπόποι, ἢ μέγα ἔργοι ὦν ὀφθαλμοῖσι ὄρωμαι.
 Οὐ μικρὸν μ' ἐπληξε Μεριδάρταξ χτ' λίμνῳ,
 Ἐνναίρων βατράχως βλεμεταίων, ἀλλὰ τύχισα
 Παλλάδα πέμψωμεν πολεμοκόλοισι, ἢ ἢ καὶ Ἀρῶν,
 Οἷ μιν δότοχῆσσι μάχης κρατεροί περ εἴοιτα.
 Ὄς ἄρ' ἐφθ' κρονίδης, Ἀρης δ' ἀπαμείβετο μῦθῳ.
 Οὐτ' ἄρ' Ἀθῆναιῆς Κροίδη δέει·, ἅπε Ἀρη·
 Ἰχύσει βαρβάχοισιν ἀρηγέμν' αἰπὺν ὄλεθρον.
 Ἀλλ' ἄγε πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες, ἢ πῶ σοὶ ὄπλον
 Κινῆσθ' μέγα Τιτανοκτόνον, ὀβριμοεργόν,
 Ὄ Τιτᾶνας πέφτες κείτους ἐξοχα πάντων,
 Ἐγκέλαδόν τ' ἐπέδρασας, ἰδ' ἀγροικὰ φύλα γα-
 γάντων.
 Ὄς ἄρ' ἐφθ'. Κρονίδης δ' ἐβαλε ψολόειται κεραυνόν.
 Πρῶτε μὲν ἐβρόντησε, μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον,
 Αὐτὰρ ἐπέπε κεραυνόν, ὀμμελέον Διὸς ὄπλοι,
 Ἡκ' ἐπιδιήσας, ὄδ' ἄρ' ἐπᾶτο χαρὸς ἀτακτος·
 Πάντας μὲν ῥ' ἐφόβηκε βαλὼν βαρβάχως τε μίας
 π.

Ἀλλ' ὡδ' ὡς ἀπέληγε μῦθον στρατός, ἀλλ' ἔτι μῦθον
 Ἰσθμὸν πορθέσει βαρβάρων γῆρας αἰχμητῶν,
 Εἰ μὴ ἀπ' ἠλύμπου βαρβάρων ἐλέησε Κρονίων,
 Ὅς ἴα τότε βαρβάρων ἀρωγὰς Διὸς ἐπέμψεν.
 Ἡλθοῖ δ' ἄχαιφης νωπύκμοτες, ἀγκυλοχῆλαι,
 Λοξοβῆ, σφραβλοῖ, ψαλιδοσομοί, ὄσρακοδερμοί,
 Ὄσραφοί, πλατυῶτοι, δότοσίλβοντες ἐνώμοις,
 Βλαιστοί, χήροτέιοιτες, δότο σέρτων ἐσορῶιτες,
 Ὄκπέποδες, διγαίρωσι, ἀχειρίες, οἱ ἔκ κελδοῖ.
 Καρκίνοι, οἱ ἴα μῶν ἀρὰς σωμαίποσι ἐχθροί,
 Ἡ ἔκ πόδας, κῆ χῆρας ἀνεγνῆμποιτο δὲ λόγχοι,
 Ὅς κῆ ὑπεδδοίσασι ὄφλοί μῦες, ὡδ' ὑπέμειταν.
 Ἐς ἔκ φυγῆν ἰφάποισι. ἰδύετο δ' ἔκ λῆρας ἡδῆ.
 Καὶ πόλεμος τελετὴ μονοήμερος ἔξετελέσθη.

Τέλος τῆς Ὀμήρου Βαρβαρονομολογίας.

NOI REFORMATORI

Dello Studio di Padova.

HAyendo veduto per la Fede di revisione, ed approvazione del *P. F. Tomaso Maria Gennari Inquisitore* nel Libro Intitolato: *Phædri Augusti Liberti Fabularum Æsopiarum libri quinque cum notis*, non v'esser cosa alcuna contro la Santa Fede Cattolica; e parimente per Attestato del Segretario Nostro, niente contro Principi, e buoni costumi, concedemo Licenza a *Gio: Manfrè Stampatore*, che possi essere stampato, osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. 15. Novemb. 1720.

(Gio: Franc. Morosini Cav. Ref.

(Pietro Grimani Cav. Proc. Ref.

Registrata.

Agostino Gadaldini Segr.